

Копия
55(03)
А-239

КЫРГЫЗ ССР ИЛИМДЕР АКАДЕМИЯСЫ
АКАДЕМИЯ НАУК КИРГИЗСКОЙ ССР

ТЕРМИНОЛОГИЯ КОМИССИЯСЫ
ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКАЯ КОМИССИЯ

М. М. АДЫШЕВ, К. К. КУРМАНАЛИЕВ

ГЕОЛОГИЯ ТЕРМИНДЕРИНИН
ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА СӨЗДҮГҮ

РУССКО-КИРГИЗСКИЙ СЛОВАРЬ
ГЕОЛОГИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ

Фрунзе 1971

корп
55(03)
А-239

661234

Александр М.М.
Генеральный директор
корпорации

С/58

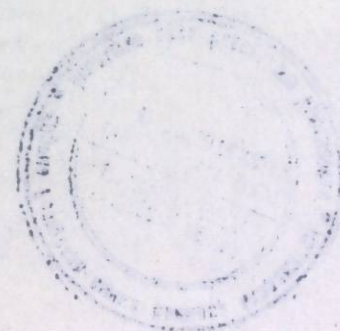

КЫРГЫЗ ССР ИЛИМДЕР АКАДЕМИЯСЫ
АКАДЕМИЯ НАУК КИРГИЗСКОЙ ССР

ТЕРМИНОЛОГИЯ КОМИССИЯСЫ
ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКАЯ КОМИССИЯ

М. М. АДЫШЕВ, К. К. КУРМАНАЛИЕВ

ГЕОЛОГИЯ ТЕРМИНДЕРИНИН
ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА СӨЗДҮГҮ
РУССКО-КИРГИЗСКИЙ СЛОВАРЬ
ГЕОЛОГИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ

ИЗДАТЕЛЬСТВО «ИЛИМ»
Фрунзе 1971

Кыргыз ССР Илимдер Академиясынын

Терминология Комиссиясынын

Чечими боюнча басылды

Редакторлор: Ч. Иманалиев, А. Ургазиева

661237

КИРИШ СӨЗ

Кыргыз ССР Илимдер Академиясынын Терминология Комиссиясы тарабынан 1968-жылы «Геологиялык терминдердин орусча-кыргызча сөздүгүнүн» долбоорун жарыкка чыгарган. Ал долбоорго киргизилген терминдердин кыргызча берилиши боюнча геологдор жана айрым котормочулар сөздүккө дагы тактоолор киргизилишинин зарылчылыгы жөнүндө өздөрүнүн баалуу ой-пикирлерин, сунуштарын киргизишти.

Түзүүчүлөр айтылган ой-пикирлерди эске алып, сөздүктүн долбоорун дагы тактап, зарылчылыгына ылайык кеңейтип иштеп чыгышты. Геологиялык терминдерди жыйноодо кээ бир кыйынчылыктар болду. Орусча-кыргызча терминдердин эквиваленттерин тандоодо, айрыкча кыргыз лексикасында жок терминдер боюнча кыйынчылыктар кездешти. Кыргыз лексикасында эквиваленти жок терминдер орус тилинде кабыл алынган формаларында калтырылды. Мисалы, антиклиналь, гранит, динамикалык геология, порфирит, тектоника, галенит, ордовик ж. б. Мындай терминдерге кашаанын ичинде кыскача кыргызча түшүнүк берилди. Ал эми кыргыз тилинде маанилеш эквиваленти бар кээ бир терминдер которулуп берилди. Мисалы, песчаник — кумдук, песок — кум; горные породы — тоо тектери, известняк — акиташ, вулканы — жанар тоолор ж. б.

Сөздүктө геология илиминин түрдүү тармактарына (петрография, минералогия, геохимия, стратиграфия, жалпы геология, тектоника ж. б.) тийиштүү терминдердин негизгилерине орун берилди.

Сөздүктүн сөзүнүн түзүүдө төмөндөгү адабияттар пайдаланылды: А. Г. Бетехтин, Минералогия, 1950; С. А. Яковлев, Общая геология, 1948; Петрографический словарь, 1963; Геологический словарь, 1955.

Албетте, бул сөздүктө кемчиликтер да жок эмес. Ошондуктан сөздүктүн жалпы мазмуну жөнүндө ой-пикириңиздерди жана сунуштарыңыздарды төмөнкү адрес боюнча жибереңиздерди сурабыз.

Фрунзе шаары—71, XXII партсъезд көчөсү, үй № 265-а. Кыргыз ССР Илимдер Академиясынын Терминология Комиссиясы.

Авторлор

А

АБИССАЛЬНАЯ ОБЛАСТЬ абиссаль области (океандын 100 м ден төмөнкү тереңдиги. Бул тереңдик күчтүү басым, караңгы жана суунун нар кыймылы менен мүнөздөлөт).

АБИССАЛЬНЫЕ ОСАДКИ абиссаль чөкмөлөрү (деңиз тереңдигинде болуучу ар кандай чөкмөлөр).

АБИССАЛЬНЫЕ ПОРОДЫ абиссаль тектери (өтө чоң тереңдикте пайда болуучу магмалык тектер).

АБИССОПЕЛИТЫ абиссопелиттер (океан, деңиздердин 1000 м тереңдигинде пайда болгон чөкмөлөр).

АБИССОФИЛЬНЫЕ МИНЕРАЛЫ абиссофилдик минералдар (жердин тереңининде пайда болгон минералдар).

АБЛЯЦИЯ абляция (муздар менен суулардын таасири астында талкаланган тектердин ташындысы).

АБРАЗИОННАЯ ПЕЩЕРА абразиялык үңкүр (деңиз толкунунун талкалоо аракетинен пайда болгон үңкүр).

АБРАЗИОННЫЙ БЕРЕГ абразиялык жээк (деңиз толкундары чайпап жууган жээк).

АБРАЗИЯ абразия (толкундун таасиринен деңиз жээктеринин жемирилип талкаланышы, жуулушу).

АБРАЗИЯ МОРСКАЯ деңиз абразиясы

АБСОЛЮТНАЯ ВЛАЖНОСТЬ абсолюттук нымдуулук (бир м³ абдагы суу буусунун саны, өлчөмү).

АБСОЛЮТНАЯ ВЫСОТА абсолюттук бийиктик (жер бети менен деңиздин ортосундагы деңгээл, аралык).

АБСОЛЮТНЫЙ ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ ВОЗРАСТ геологиялык так жаш (коргошун, аргон, калий ж. б. методдор менен тоо тектеринин так жашын аныктоо).

АБСОРБЕНТ абсорбент (абсорбциялоочу зат).

АБСОРБЦИОННАЯ НЕФТЬ абсорбцияланган нефть (составында газомини жок, тазартылган нефть).

АДСОРБЦИЯ адсорбция (суюктук же катуу заттын газ менен эринди түрүндөгү заттарды өзүнө сиңириши).

АБСОРОКИТ абсорокит (ири кристаллдуу оливин менен авгит минералы бар базальт же трахидолерит тектери).

АВАНТЮРИН авантюрин (өңү күрөң-кызыл же сарыгыч келген майда бүртүктүү кварц минералы).

АВГИТ авгит (составы кальций, магний, темир, алюминий, титан жана кремнезёмдөн турган минерал).

АВГИТИТ авгитит (составында ири кристаллдуу авгит минералы бар базальтка окшош вулкандык тек).

АВСТРИЙСКАЯ ФАЗА СКЛАДЧАТОСТИ бүктөлүүнүн австралиялык фазасы (альпы тектоникалык кыймылынын бир фазасы).

АВТЕНТИЧНЫЙ АВЕНТИК (бир гана киши жыйнап аныктаган геологиялык материал).

АВТИГЕННЫЕ МИНЕРАЛЫ автигендик минералдар (эриндилердин чогушунен бир орунда пайда болгон минералдар).

АВТИНЕОМОРФНЫЙ АВТИНЕОМОРФДУК (химиялык же физикалык жол менен өзгөрүү).

АВТОКАТАЛИЗ МИНЕРАЛОВ минералдын автокатализи (минералдардын эриши, талкаланышы).

АВТОКЛАСТ автокласт (суу астында пайда болгон бөтөнчө конгломерат).

АВТОМЕТАМОРФИЗМ автометаморфизм (магма сууганда бөлүнгөн газ түрүндөгү заттар менен эриндилердин таасиринен магмалык тектердин өзгөрүшү. Буга серпентиниттешүү, альбиттешүү ж. б. кубулуштар кирет).

АВТОМОЛИТ автомолит (ганит минералынын магнезиялуу түрү).

АВТОПНЕВМАТОЛИЗ автопневматолит (газ түрүндөгү компоненттердин таасиринен магмалык тектердин арасында жаңы минералдын пайда болушу).

АВТОХТОННЫЕ УГЛИ автохтон көмүрлөрү (өсүмдүктөрдүн өскөн жеринде чириннен пайда болгон көмүрлөр).

АГАЛЬМАТОЛИТ агальматолит (ар түрдүү буюмдарды жасоодо колдонулган тыгыз пиррофиллит менен гидромусковит минералдары).

АГАТ агат (халцедон минералынын бир түрү).

АГВИЛАРИТ агвиларит (кара түстөгү жумшак, составы күмүш, селен жана күкүрттөн турган сейрек кездешүүчү минерал).

АГЛОМЕРАТ агломерат (көбүнчө жанар тоолук тектер менен минералдардын ири сыныктарынын чогулушу, топтолушу).

АГМАТИТ агматит (мигматит тегинин бир түрү).

АГНОСТОЗОЙСКАЯ ЭРА агностозой заманы (кембрий мезгилине чейинки архей, протерозой замандары).

АГРЕГАТ МИНЕРАЛА минералдын агрегаты (минералдык бүртүкчөлөрдүн биригүүсү).

АГРЕГАТИВНЫЕ РУДЫ агрегаттуу рудалар (туташ рудалар).

АГРЕГАТНОЕ СОСТОЯНИЕ ВЕЩЕСТВА заттын агрегаттык абалы

АДАМЕЛЛИТ адамеллит (составында ортоклазга караганда плагноклаз минералы көбүрөөк кездешкен гранит теги).

АДИАГНОСТИЧЕСКИЕ СТРУКТУРЫ адиагностикалык түзүлүштөр (кээ бир элементтери микроскоп менен да көрүнбөгөн тоо тектеринин түзүлүшү).

АДИНОЛ адинол (негизинен альбит менен кварцтан турган майда бүртүкчөлүү метасоматикалык тек).

АДСОРБЦИЯ адсорбция (суюк эринди же газ түрүндөгү заттын башка заттын үстүнкү бетине жабышып топтолушу, ныкталышы).

АДСОРБЦИЯ МНОГОСЛОЙНАЯ көп кабаттуу адсорбция

АДУЛЯР адуляр (ортоклаз минералынын тунук түрү).

АДЫРЫ адырлар (Орто Азиянын кургак райондорундагы тоо этектерин ээлеген дөңсөөлөр; климатка жараша өсүмдүктөр жокко эсе болуп, адырлар күчтүү тилкеленген).

АЗИМУТ азимут, багыт (горизонттун бети менен заттын ортосундагы бурч).

АЗИМУТ ГЕОДЕЗИЧЕСКИЙ геодезиялык багыт

АЗИМУТ ИСТИННЫЙ нап азимут

А'ЗИМУТ ПАДЕ'НИЯ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин жантайма багыты

А'ЗИМУТ ПРОСТИРА'НИЯ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин узатасынан созулуп жаткан багыты

АЗОНА'ЛЬНОСТЬ зонасыздык (кээ бир жерлерде белгилүү зонанын арасында иретсиз кезиккен ландшафт).

АПКНИИТ айкниит (коргошун менен жездин сульфовисмутини, минерал).

АПНАЛИТ апналит (танталдуу жана кычкылтектүү калай, минерал).

АКАДИАЛИТ акадиалит (шамозит минералынын кызыл түрү).

АКАНТИТ акантит (составы күмүш менен күкүрттөн турган минерал).

АКВАМАРИН аквамарин (көгүш-жашыл түстүү асыл таштын бир түрү).

АКЕРИТ акерит (составында кварц минералы бар пироксендүү сиенит тегинин бир түрү).

АККУМУЛЯТИ'ВНАЯ ТЕРРА'СА аккумуляцияланган терраса (к. терраса)

АККУМУЛЯТИ'ВНЫЕ РАВНИ'НЫ аккумуляцияланган түздүк (борпоң шилендилердин топтолушунан пайда болгон түздүк).

АККУМУЛЯТИ'ВНЫП БЕ'РЕГ аккумуляцияланган жээк (борпоң шилендилердин топтолушунан пайда болгон жээк).

АККУМУЛЯЦИО'ННЫЕ ГО'РЫ аккумуляциялык тоолор (көп жылдар бою шилендилердин басырылып, кийин көтөрүлүү күчү менен пайда болгон бархан, дюна, мореналардан түзүлгөн дөңдөр).

АККУМУЛЯ'ЦИЯ аккумуляция (куркак жердин бетинде же суу бассейндеринин түбүндө чогулган чөкмөлөр же органикалык калдыктар).

АКМОЛИТ акмолит (интрузивдүү тектин тарамдалышы).

АКТИ'ВНАЯ МЕРЗЛОТА' активдүү тоң (ушу кездеги климаттык шарттын натыйжасында пайда болгон туруктуу тоң).

АКТИ'ВНАЯ ЗОНА ПОДЗЕ'МНЫХ ВОД жер астындагы суулардын активдүү зонасы (кыртыш суусуна каныккан зонанын үстүнкү бөлүгү).

АКТИ'ВНАЯ ЧАСТЬ ВОДОНО'СНОГО ГОРИЗО'НТА суулуу горизонттун активдүү бөлүгү

АКТИ'ВНЫЕ ЗАПА'СЫ ГРУНТО'ВЫХ ВОД кыртыш сууларынын активдүү запасы

АКТИ'ВНЫЙ ГОРСТ активдүү горст (урчуктуу горст).

АКТИ'ВНЫЙ ЛЕДНИ'К активдүү мөңгү (ордунан жылуучу мөңгү).

АКТИ'ВНЫЙ УГОЛЬ активдүү көмүр (өтө көзөнөкчөлүү көмүр).

АКТИНОЛИТ актинолит (силикат тобуна кирген өңү көк минерал).

АКТУАЛИ'ЗМ актуализм (жердин өсүп-өнүгүү тарыхын билиш үчүн колдоно турган метод. Ушу кезде пайда болгон тектерди изилдеп, байыркы тектердин пайда болуу шарттарын элестетүү).

АКЦЕССО'РНЫЕ МИНЕРА'ЛЫ сейрек кездешүүчү минералдар (тектердин же рудалардын составында саны жагынан аз кездешүүчү минералдар).

АЛАБАНДИ'Н алабандин (марганец менен күкүрттүн химиялык кошумасынан турган минерал).

АЛАИТ алаит (составында ванадий, кычкылтек, суу бар күңүрт кызыл жумшак минерал).

АЛАМОЗИТ аламозит (составы коргошун, кремний жана кычкылтектен турган ак минерал).

АЛДА'НСКИЙ ЦИТ алдан калканы (архей заманында күчтүү метаморфизмделген тектерден турган Алдан жери).

АЛЕБА'СТР алебастр (гипс минералынын майда бүртүкчөлүү түрү).

АЛЕВРИТ алеврит (кум менен чопонун ортосундагы борпоң чөкмө тектердин сыныктары 0,1—01 мм барабар).

АЛЕВРОЛИТ алевролит (цементтелген алеврит).

АЛЕВРОПЕЛИТ алевропелит (алеврит менен пелиттен турган кесек бүртүкчөлүү тек).

АЛЕКСАНДРИТ александрит (хризоберилл минералынын бир түрү. Асыл таш катарында кымбат баалуу жасалга үчүн пайдаланылат).

АЛИНИТ алинит (никелдин суулуу силикаты, минерал).

АЛЛАНИТ алланит (ортит минералынын экинчи аты).

АЛЛЕМОНТИТ аллемонтит (мышьяк менен сурьмадан турган сейрек кездешүүчү минерал).

АЛЛИВАЛИТ алливалит (анортит менен оливинден турган толук кристаллдуу магмалык тек. Габбро тобуна кирет).

АЛЛИТИЗА'ЦИЯ аллиттенүү

АЛЛИТЫ аллиттер (глинозёмдун гидраттарынан турган минералдар).

АЛЛОЛИТЫ аллолиттер (магма менен келген фенокристаллдар).

АЛЛОМЕТАМОРФИ'ЗМ аллометаморфизм (тоо тектеринин метаморфизмделиштеринин ар кандай кубулуштары).

АЛЛОМОРОФИТ алломорфит (барий минералынын ангидрит менен орун алмашкандан кийинки формасы).

АЛЛОПАЛА'ДИИ аллопаладий (сымаптуу тубаса паладий).

АЛЛОТИГЕ'ННЫЕ МИНЕРА'ЛЫ аллотигендик минералдар (тоо тектердин арасында кездешип, бирок алардан мурун пайда болгон минералдар).

АЛЛОТИГЕ'ННЫЕ ПОРО'ДЫ аллотигендик тектер (бир жерден экинчи жерге ташылып келген чөкмө тектер).

АЛЛОТРИОМО'РФНАЯ СТРУКТУ'РА аллотриоморфдуу түзүлүш (тоо тектерин түзгөн минералдар өздөрүнүн кристаллографиялык формасынан ажырап, башка түзүлүшкө өтөт).

АЛЛОТРИОМО'РФНАЯ ФОРМА МИНЕРА'ЛА минералдын аллотриоморфдуу формасы (эки минералдын ортосуна жайланышкан үчүнчү минералдын формасы).

АЛЛОТРИОМО'РФНЫП аллотриоморфдуу (к. ксеноморфдуу).

АЛЛОТРИОМО'РФНЫП МИНЕРА'Л аллотриоморфдуу минерал (башка минералдардын арасындагы боштукту ээлеген минерал).

АЛЛОТРО'П аллотроп (химиялык составы жагынан бир гана элементтен турган, бирок ар кандай формада кездешкен минералдар).

АЛЛОТРО'ПЫ аллотроптөр (бир эле химиялык элементтен туруп, ар кандай формада кездешүүчү минералдар).

АЛЛОФА'Н аллофан (составында алюминий кычкылы, кремнезём жана суу бар көгүш, күрөң, сары же түссүз минерал).

АЛЛОФАНИТЫ аллофаниттер (бир гана аллофанит минералынан түзүлгөн тектер).

АЛЛОФАНО'НДЫ аллофанондор (химиялык составы туруктуу эмес аллофаниттүү минералдар).

АЛЛОХТО'Н аллохтон (биринчи жолу пайда болгон жерде эмес, башка жерден кездешкен чөкмөлөр).

АЛЛОХТО'ННЫЕ УГЛИ аллохтон көмүрлөрү (суу менен агып келип жыйналган өсүмдүктөрдүн чириндилеринен пайда болгон көмүрлөр).

АЛЛОХТО'ННЫП КА'МЕННЫП УГОЛЬ аллохтондук таш көмүр

АЛЛОВИА'ЛЬНЫЕ ОТЛОЖЕ'НИЯ аллювий чөкмөлөрү (агын суулардын аракетинен пайда болгон агынчы тектер, чөкмөлөрү).

АЛЛОВИА'ЛЬНЫЕ РАВНИ'НЫ аллювиалдуу түзүктөр (агын суулардын аракетинен пайда болгон борпоң тектерден турган түздүктөр).

АЛМА'З алмаз (тубаса түрүндө кездешип, көмүртектен турган катуу минерал).

АЛМА'ЗНЫП ШПАТ алмаз шпаты (катуу корунд минералы).

АЛТАИ'Т алтаит (коргошун менен теллурдан турган, өңү агыш, металлдай жалтыраган минерал).

АЛТА'ПСКАЯ ФА'ЗА СКЛА'ДЧАТОСТИ алтай бүктөлүү фазасы (ордовик мезгилиндеги тектоникалык кыймылдын Алтай деп аталган фазасы).

АЛУ'НД алуид (жасалма корунд минералынын бир түрү).

АЛУНИТИЗА'ЦИЯ алуиниттешүү (гидротермалдуу эриндинин таасиринен орто жана кычкыл эффузивдердин өзгөрүү процесси. Бул процессте кварц, серицит, каолинит, пиррофиллит минералдары менен бирге пайда болгон алуинит, алтын, жез, цинк жана коргошун кендерин издөөдөгү алуиниттешүү негизги белги болот).

АЛУНИТ алуинит (составында алюминий, калий, натрий, күкүрт кычкылы жана гидроксил тобу бар ак саргыч, кызгылт минерал).

АЛУШИ'Т алушит (Крымдагы Алушта деген тоонун атынан коюлган составында 13,7 процент суу бар каолин сыяктуу минерал).

АЛЬБИ'Т альбит (плагноклаз тобуна кирген минерал).

АЛЬБИТИЗА'ЦИЯ альбиттенүү (негизги плагноклаз минералынын альбит менен алмашуу процесси).

АЛЬБИТИ'Т альбитит (негизинен альбит минералынан турган тарамдалган кристаллдуу жана бүртүктүү тек).

АЛЬБИ'ТОВЫЕ ДВОИ'НИКИ' альбиттүү түгөйлөштүк

АЛЬБИТОФИ'Р альбитофир (фенокристалл жана микролиттүү альбиттен турган порфир).

АЛЬГОДОНИ'Т альгодонит (мышьяк менен жездин химиялык кошундусуна турган жалтырак эмес, бозомук минерал).

АЛЬГО'НСКИЙ ПЕРИ'ОД альгон мезгили (архей менен кембрийдин ортосундагы мезгил).

АЛЬМАНДИ'Н альмандин (составы темир, алюминий жана кремнезёмдон турган минерал).

АЛЬПИ'ПСКАЯ СКЛА'ДЧАТОСТЬ альпы катталышы, ийилип бүктөлүшү (неоген мезгилиндеги тектоникалык кыймылдын натыйжасында пайда болгон тоо кыркалары).

АЛЬПИ'ПСКАЯ ЭПО'ХА альпы доору

АЛЬПИ'ПСКИЕ ЛЕДНИКИ' альпы мөңгүсү

АЛЬПИ'ПСКИЕ ЛУГА' альпы шалбаасы, жайыты

АЛЬПИ'ПСКИЙ РЕЛЬЕ'Ф альпы рельефи (бийик тоолуу рельеф).

АЛЬПИ'ПСКИЙ ТИП ОЛЕДЕНЕ'НИЯ муз каптоонун альпы тибин

АЛПИ'ПСКИЙ ЦИКЛ альпы цикли

А'ЛЬПЫ альпылар (Батыш Европадагы тоо кыркалары).

АЛЬТИПЛАНА'ЦИЯ альтипланация (рельефдин тегизделиши).

АЛЬФИТОЛИ'ТЫ альфитолиттер (цементтелген же катып калган альфит тектери).

АЛЮМОЛИ'ТЫ алюмолиттер (негизинен глинозём гидратынан турган тектер).

АЛЮМОСИЛИКА'ТЫ алюминийлүү силикаттар (Вернадскийдин аныктоосу боюнча составында алюминий бар бардык силикаттар).

АЛЯ'СКИНСКИЕ ЛЕДНИКИ' аляска мөңгүлөрү (тоо этегиндеги мөңгүлөр).

АЛЯСКИ'Т аляскит (жегич талаа шпатынын тобуна кирген ортоклаз, альбит, кварц ж. б. минералдардан турган ак түстүү гранит теги).

АМЕТИ'СТ аметист (кварц минералынын кызгылт көк түрү).

АММОНИ'ТЫ аммониттер (өзгөчө юра мезгилинде өөрчүгөн деңиз жаныбарларынын тобу).

АМО'РФНЫП КРИСТА'ЛЛ аморфдуу кристалл (бардык тарабында бирдей физикалык касиети бар, бирок кристаллдык түзүлүшү жок кристалл).

АМФИБОЛИ'Т БИОТИ'ТОВЫП биотиттүү амфиболит

АМФИБОЛИ'Т БРОНЗИ'ТОВЫП бронзиттүү амфиболит

АМФИБОЛИ'Т ГРАНА'ТОВЫП гранаттуу амфиболит

АМФИБОЛИ'Т ДИАБА'ЗОВЫП диабаздуу амфиболит (метаморфизм процессинде диабаз тегинен пайда болгон амфиболит).

АМФИБОЛИ'Т ДИОПСИ'ДОВЫП диопсидтүү амфиболит

АМФИБОЛИ'Т КАЛЬЦИ'ТОВЫП кальциттүү амфиболит

АМФИБОЛИ'Т КВА'РЦЕВЫП кварцтүү амфиболит

АМФИБОЛИ'Т ПОЛЕВОШПА'ТОВЫП талаа шпаттуу амфиболит

АМФИБОЛИТИЗА'ЦИЯ амфиболиттенүү (магмалык тектердин составындагы пироксендер менен башка минералдардын амфиболго өтүшү).

АМФИБО'ЛЫ амфиболдор (көпчүлүк тектердин составын түзүүчү силикаттуу минералдардын тобу).

АМФОГЕ'ННЫЕ ПОРО'ДЫ амфогендүү тектер (органогендүү тектер).

АНАЛИЗА'ТОР анализатор (минералдын оптикалык кубулушун изилдеш үчүн колдонулган микроскоптун «никель» деген бөлүгү).

АНАМЕЗИ'Т анамезит (майда бүртүктүү базальт тектеринин жалпы аты).

АНАМОРФИ'ЗМ анаморфизм (өтө тереңдиктеги метаморфизм процессинин жыйындысы).

АНАТА'З анагаз (титан менен кычкылтектин химиялык кошундусуна турган минерал).

АНАТЕ'КСИС анатексис (ультраметаморфизм процесси. Бул процессте тереңдиктег көтөрүлүп келген газ сыяктуу ысык заттардын таасиринен тектер балкып эрийт).

АНАЭРО'БИОЗ анаэробноз (организмдердин жашоосуна жетишпеген аба шарты).

АНАЭРО'БЫ анаэробдор (кычкылтек жетпеген, бирок химиялык заттардын бөлүнүп чыккан энергия менен жашаган организмдер).

АНДЕЗИ'Т БРОНЗИ'ТОВЫП бронзиттүү андезит

АНДЕЗИ'Т ГИПЕРСТЕ'НОВЫП гиперстендүү андезит

АНДЕЗИ'Т КВА'РЦЕВЫП кварцтуу андезит

АНДЕЗИ'Т ЛАБРАДО'РОВЫП лабрадорлуу андезит

АНДЕЗИ'Т ЛЕПЦИ'ТОВЫП лейциттүү андезит

АНДЕЗИ'Т НЕФЕЛИ'НОВЫП нефелиндүү андезит

АНДЕЗИ'Т ОЛИВИ'НОВЫП оливиндүү андезит

АНДЕЗИ'Т ПИРОКСЕ'НОВЫП пироксендүү андезит

АНДЕЗИ'Т СЛЮДЯНО'П слюдалуу андезит

АНДЕЗИ'Т ЭНСТАТИ'ТОВЫП энстатиттүү андезит

АНДРАДИ'Т андрадит (темирлүү акиташ силикаты, минерал).

АНИЗОТРО'ПНОСТЬ анизотроптуулук (кристаллдардын түрдүү физикалык касиетте ар кандай багытка ээ болушу).

АНИЗОТРО'ПНЫЙ МИНЕРА'Л анизотроптуу минерал

АНКЕРИ'Т анкерит (составы кальций, темир, магний жана көмүр кычкылынан турган минерал).

АНОМА'ЛИЯ ГЕОФИЗИ'ЧЕСКАЯ геофизикалык аномалия

АНОМА'ЛИЯ МАГНИТ'НАЯ магнит аномалиясы (магнетизм көп топтолгон жер).

АНОМАЛИЯ ТЕМПЕРАТУРНАЯ температура аномалиясы (температуранын көтөрүлүп өзгөрүлүшү).

АМАЗОНИТ амазонит (микроклин минералынын жашыл түрү).

АМАЛЬГАМА амальгама (алтын менен күмүштүн сымпаптагы эриндиси).

АМЕЗИТ амезит (хлорит тобуна кирген, алюминий кычкылына бай минерал).

АНОРТИТ анортит (талаа шпатынын тобуна кирген минералдардын бири).

АНТЕКЛИЗЫ антеклиза (платформалардагы көлөмү чоң антиклиналдуу аянт).

АНТЕЦЕДЕНТНЫЕ ДОЛИНЫ антецеденттуу өрөөндөр, алгачкы өрөөндөр (бийик тоо кыркасын кесип өткөн жана кууш келген дарыя өрөөндөрү).

АНТИКЛИНАЛЬ антиклиналь (катмарлардын томпок тартып жогору ийилиши).

АНТИКЛИНАЛЬНАЯ СКЛАДКА антиклиналдуу ийилип бүктөлүү

АНТИКЛИНАЛЬНЫЕ ДОЛИНЫ антиклиналдуу өрөөндөр

АНТИКЛИНОРИИ антиклинорий (антиклиналдуу системалардын чоң участогу).

АНТИКОРРОЗИЙНОСТЬ кооррозияга туруштук берүүчүлүк (дат басууга чыдамдуулук).

АНТИМОНИТ антимонит (сурьма менен күкүрттүн кошулмасынан турган минерал).

АНТИЦИКЛОН антициклон (шамалдын борбордон таралышы).

АНТОФИЛЛИТ антофиллит (амфиболдор тобуна кире турган силикаттуу минерал).

АНТРАКОНИТ антраконит (составында органикалык заттар бар кара түстүү кальцит, минерал).

АНТРАЦИТ антрацит (өтө күчтүү метаморфизмделген көмүр).

АНТРОПОГЕН антропоген (геолог А. П. Павловдун сунушу боюнча төртүнчүлүк мезгилге колдонулган термин, анткени бул мезгилде адамдар пайда болгон).

АНХИМОНОМИНЕРАЛЬНАЯ ПОРОДА анхимономинералдуу тек (бир гана минералдан турган магмалык тек).

АНЦИЛОВАЯ ГЛИНА анцил чопосу (арасында моллюскалардын калдыктары кездешкен жука чопо).

АНШЛИФ аншлиф (рудалардын составын, түзүлүшүн изилдөө үчүн үстү тегизделген шлиф).

АПАТИТ апатит (составында кальций, фосфор кычкылы, фтор жана хлор бар көк, көк-жашыл, боз, ак же күрөң түстүү минерал).

АПАТИТОВАЯ ПОРОДА апатиттүү тек

АПИКАЛЬНАЯ ЧАСТЬ ПОРОДЫ тектердин четки бөлүгү

АПЛИТ аплит (ак түстөгү силикаттуу минералдардан турган кычкыл магмалык тек).

АПЛИТОВАЯ СТРУКТУРА аплиттүү түзүлүш

АПЛИТО-ГРАНИТ аплит-гранит теги (кычкыл составдуу ачык өңдүү гранит теги).

АПЛИТЫ ЖИЛЬНЫЕ тарамдуу аплит тектери

АПОМАГМАТИЧЕСКИЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ апомагмалуу кендер (кандайдыр бир магмалык тектер менен бир мезгилде пайда болуп, бирок алар менен байланышпаган кендер).

АПОМАГМАТИЧЕСКИЕ ПОРОДЫ апомагмалуу тектер (магмалык тектердин өзгөрүлүшүнөн пайда болгон жаңы тектер).

АПОПЕСЧАНИК апокумдук (кварцит теги).

АПОСЕДИМЕНТОГЕННАЯ ПОРОДА апоседиментогендүү тек (чөкмөлөрдүн өзгөрүүсүнөн пайда болгон тек).

АПОФИЗ апофиз (туш-туш жакка таралган магмалык тектердин, кендердин тармагы).

АРАГОНИТ арагонит (составы көмүр кычкыл кальцийден турган минерал).

АРГИЛЛИЗАЦИЯ аргиллиттенүү (чөкмө тектердин чопого айлануусу).

АРГИЛЛИТЫ аргиллиттер (сууга эрибеген чополуу катуу тек).

АРГИЛЛОИДЫ аргиллоиддер (чополуу сланецтердин күйүүчү сланецтерге өткөн түрү).

АРГИЛЛОЛИТЫ аргиллолиттер (чополуу же кремнийлүү тектерден кабаттанган туфтар).

АРГИРОПИРИТ аргиропирит (составында күмүш, темир жана күкүрт бар минерал).

АРГОНОВЫЙ МЕТОД аргон методу (тоо тектеринин так жашын аныктоочу методдордун бири).

АРЕАЛЬНЫЕ ИНТРУЗИВНЫЕ ТЕЛА ареалдуу интрузия заттары (чоң көлөмдүү, ачык түстүү интрузивдүү тектер).

АРИДНЫЙ КЛИМАТ кургак климат

АРИДНЫЙ ЦИКЛ кургак цикл

АРИЗОНИТ аризонит (составында темир, титан жана кычкылтек бар минерал).

АРИТ арит (никелин минералынын түрү).

АРКВЕРИТ аркверит (күмүш амальгамасынын катуулуугу).

АРКОЗ аркоз (кварц менен талаа шпатынан турган кум).

АРКОЗОВЫЕ ПЕСКИ аркоз кумдары (кварц менен талаа шпатынан турган кумдар).

АРКТИЧЕСКИЙ КЛИМАТ арктика климаты (температурасы 0° тан төмөн болуп, дайыма суук үстөмдүк кылып турган аймак).

АРСЕНИДЫ арсениддер (мышьяк минералдары).

АРСЕНОВИСМУТ арсеновисмут (ачык эмес кристаллдуу висмут арсенаты, минерал).

АРСЕНОЛИТ арсенолит (мышьяк менен кычкылтектен турган минерал).

АРСЕНОПИРИТ арсенипирит (составы темир, мышьяк жана күкүрттүн химиялык кошулмасынан турган минерал).

АРСЕНОСИДЕРИТ арсенидидерит (составында кальций, темир, суу, мышьяк, кычкылтек бар жумшак минерал).

АРСЕНОСУЛЬВАНИТ арсениосульванит (мышьяктуу сульваниттин түрү).

АРСЕНОФЕРРИТ арсениоферрит (темир менен мышьяктан турган минерал).

АРТЕЗИАНСКАЯ ВОДА артезиан суусу (суу өткөрбөөчү катмарлардын ортосунда же алардын арасындагы жаракаларда топтолуп, кысылып жаткан жер астындагы суу).

АРТЕЗИАНСКИЙ КОЛОДЕЦ артезиан кудугу

АРХЕОПАТИТОВЫЕ ИЗВЕСТНЯКИ археопатиттуу акиташтар (археопат деген жаныбарлардын калдыгынан түзүлгөн акиташ тектери).

АРХЕИ архей (эң биринчи геологиялык замандын аты).

АРХЕИСКАЯ ЭРА архей заманы

АРХИПЕЛАГ архипелаг (материкке жакын жайгашкан аралдын тобу).

АСБЕ/СТ асбест (составында суу жана магний силикаты бар булалуу минерал).

АСЕПСМИ'ЧНЫЕ ОБЛАСТИ титирөө болбогон областтар (жер титирөөсү начар болгон же болбогон областтар).

АСИММЕТРИ'ЧНЫЕ ГО'РЫ симметриясыз тоолор

АСИММЕТРИ'ЧНЫЕ ДОЛИ'НЫ симметриясыз өрөөндөр

АСИММЕТРИЯ СКЛО'НОВ ДОЛИ'Н өрөөн капталдарынын симметриясыздыгы

АСИНХРО'ННЫЕ ОТЛОЖЕ'НИЯ синхрондуу эмес катмарлар (бир убакытта пайда болбогон катмарлар).

АСПИ'ДНЫЕ СЛА'НЦЫ аспид сланецтери (акырындык менен метаморфизмделген сланецтер).

АССИМИЛЯЦИО'ННЫЙ ПРОЦЕ'СС ассимиляция процесси

АССИМИЛЯЦИЯ ассимиляция (геологияда жогору көтөрүлгөн магманын ичинде башка заттардын эриши).

АССИМИЛЯЦИЯ ПОРО'Д тектердин ассимиляцияланышы

АССОЦИАЦИЯ МИНЕРА'ЛОВ минералдардын топтолушу

АСТРАХАНИТ астраханит (магний, натрий сульфаты менен суудан туран минерал).

АСФА'ЛЬТ асфальт (органикалык эритмелерде толугу менен эриген, анча катуу эмес өтө жабышчак битум).

АСФАЛЬТИТЫ асфальтиттер (катуу жана морт битумдардын жалпы аты).

АСФАЛЬТОВЫЕ ПОРО'ДЫ асфальттуу тектер

АСХИ'СТОВЫЕ ПОРО'ДЫ асхист тектери (бөлүнбөгөн, ажырабаган магмадан пайда болгон тармактуу же кичине интрузивдүү тектер).

АТАКСИ'ТОВЫЕ ТЕКСТУ'РЫ тектердин атакситтүү түзүлүшү (башаламан жайгашкан ар түрдүү минералдардан турган тектердин түзүлүшү).

АТЕКТОКЛА'ЗЫ атектоклаздар (тектерде механикалык таасирден пайда болгон жаракчалар).

АТМОСФЕ'РА атмосфера (жерди курчап турган аба чөйрөсү).

АТМОСФЕ'РНЫЕ АГЕНТЫ атмосфера агенттери (атмосферадагы кубулуштар—күндүн нуру температуранын өзгөрүшү, шамал жаан-чачын, муз, суу ж. б. таасири. Булар жердин бетин өзгөртөт, түзөтөт жана борпоң тектерди жууп, учуруп кетет).

АТРОГЕ'ННЫЕ ПОРО'ДЫ атрогендүү тектер (жанар тоолук муфталар).

АУРИПИГМЕНТ аурипигмент (мышьяк менен күкүрттөн турган минерал).

АФАНИТОВАЯ СТРУКТУ'РА афаниттүү түзүлүш (өтө майда, ачык эмес кристаллдуу түзүлүш).

АФАНИТОВЫЕ ПОРО'ДЫ афаниттүү тектер (жөнөкөй көзгө көрүнбөгөн өтө майда минералдардан турган тектер).

АШИРИТ аширит (составында магний, бор, кычкылтек жана суу бар булалуу агыш өңдүү минерал).

АЭРОГЕ'ННЫЕ ОБРАЗОВА'НИЯ аэрогендик тектер (шамалдын таасиринен пайда болгон тектер).

АЭРОГЕОЛО'ГИЯ аэрогеология

АЭРОГЕОСЪЕ'МКА аэрогеосъемка (самолёт менен жүргүзүлө турган геологиялык съёмка).

АЭРОЛИТЫ аэролиттер (негизинен силикаттуу минералдардан турган таш метеорити).

АЭРОМАГНИТНАЯ СЕ'МКА аэромагниттүү съёмка

АЭРОФОТОМЕТРИ'Я аэрофотометрия (жердин аэрофото менен тартылган сүрөттүн ченөөчү атайын аспап).

АЭРОФОТОСЪЕ'МКА аэрофотосъемка (самолёт аркылуу тартылган сүрөттүн жардамы менен жердин бетинин планын түзүү).

Б

БАДДЕЛЕНТ бадделент (циркон менен кычкылтектин химиялык кошундусунан турган минерал).

БАЗА'ЛЬНЫЙ КОНГЛОМЕРАТ катмар алдындагы конгломерат (деңиз суулары тартылгандан кийин пайда болгон чөкмөлөрдүн астынан орун алган конгломерат (к. конгломерат)).

БАЗА'ЛЬНЫЙ ЦЕМЕНТ бириктирбөөчү цемент (тектердин цементтелген бөлүктөрү бир-бири менен тийишпейт).

БАЗА'ЛЬТ базальт (негизинен лабрадор-битовнит, апортит, авгит, бир аз оливин минералдарынан турган чала кристаллдашкан эффузивдүү тек. Кавказ, Камчатка, Сибирь, Забайкалье, Украинада кездешет).

БАЗА'ЛЬТ АНОРТИТОВЫЙ апортиттүү базальт (50% апортит минералынан турган базальт теги).

БАЗА'ЛЬТ АПАТИТОВЫЙ апатиттүү базальт (негизинен апатит менен роговая обманкадан турган, оливинсиз базальттын бир түрү).

БАЗА'ЛЬТ БРОНЗИТОВЫЙ бронзиттүү базальт (бронзит минералынан турган базальт).

БАЗА'ЛЬТ ГРАФИТОВЫЙ графиттүү базальт (графит минералынан турган базальт тегинин бир түрү).

БАЗАЛЬТИ'ЧНАЯ РОГОВА'Я ОБМА'НКА базальттуу амфибол (негизги эффузивдүү тектердин составында кездешүүчү темір менен титан кычкылына бай амфибол минералынын бир түрү).

БАЗА'ЛЬТ КВАРЦЕВЫЙ кварцтуу базальт (негизги массасында кварц минералы чачыранды түрдө кездешкен базальт тегинин бир түрү).

БАЗА'ЛЬТ ЛЕЙЦИТОВЫЙ лейциттүү базальт (талаа шпатынын ордуна лейцит минералы пайда болгон базальт теги).

БАЗА'ЛЬТ МАГНЕТИТОВЫЙ магнетиттүү базальт (составында ильминит жок, бирок магнетити көбүрөөк базальт теги).

БАЗА'ЛЬТ НЕФЕЛИНОВЫЙ нефелиндүү базальт (негизинен нефелин, авгит, оливин минералдарынан турган, ыяк келген майда бүртүктүү ультра негиздүү тек).

БАЗА'ЛЬТОВАЯ ЛА'ВА базальт лавасы (к. базальт).

БАЗА'ЛЬТОВОЕ СТЕКЛО' базальт айнеги (базальт интрузиясынын чет жагында кездешүүчү кара айнек).

БАЗА'ЛЬТ ОЛИВИНОВЫЙ оливиндүү базальт (магмадан пайда болгон эффузивдүү базальт).

БАЗА'ЛЬТ ПИКРИТОВЫЙ пикриттүү базальт (45% оливин, 27% авгит, 23% плагиоклаз, 57% руда минералдарынан турган составы жагынан базальтка жакын тек).

БАЗА'ЛЬТ ПОЛЕВОШПАТОВЫЙ талаа шпаттуу базальт (лейциттүү жана нефелиндүү базальтка караганда составында талаа шпаты көп тек).

БАЗА'ЛЬТ СЛЮДЯНО'Й слюдалуу базальт (негизги массасында чачыранды түрдө биотит көп кездешкен тек).

БАЗА'ЛЬТ ЩЕЛОЧНО'Й щелочтуу базальт (составында глинозем менен жегич минералдары бар тек).

БАЗА'ЛЫТ ЭНСТАТИТОВЫЙ энстатиттүү базальт (составында энстатит минералы көбүрөөк базальт).

БАЗАНИТ базанит (көзөнөктүү түзүлүштөгү базальт теги. Составында плагиоклаз, оливин жана авгиттен башка мерчемдүү санда нефелин, лейцит минералдары кезигет).

БА'ЗИС базис (эрозиянын же талкалануунун төмөнкү деңгээли).

БА'ЗИС ДЕНУДА'ЦИИ денудация базиси (атмосфералык агенттердин таасири жүрүп турган жер кыртышындагы деңгээл).

БА'ЗИС О'ПОЛЗНЯ көчкү базиси (көчкүнүн төмөнкү чегин).

БА'ЗИС ЭРО'ЗИИ эрозия базиси (дарыя жана өзөн сууларын талкалоо күчү азайып, суу акпай, пугун андан ары тереңдете албай калган деңгээл. М.: агын суулардын базиси болуп, алар куюлган деңиздин деңгээли эсептелет).

БАЗИ'ТЫ базиттер (негизги магмалык тектер).

БАПКАЛИТ байкалит (кальций менен магнийлүү минералдын жашыл түстүү түрү).

БАЛА'НС ГРУНТОВЫ'Х ВОД грунт сууларынын балансы (кыртыштагы сарыккан суулардын өлчөмү).

БАЛЛА'С баллас (түзүлүшү нур сыяктуу чачыраган, тоголок формадагы алмаз минералынын аты).

БАЛЛА'С ТО'ПЛИВА баллас отуну (таш көмүрлөр менен күйүүчү сланецтердин күйбөөчү бөлүгү).

БА'ЛОЧНЫИ РЕЛЬЕ'Ф кокталуу жерлер (чыбыр кокталуу жерлер. Жалчалары ар кандай багытта жаткан кашатсыз күдүр. Мындай жерлердеги катмарлар, өзгөчө чополор, суу менен тез жемирилип, кийинки кашаттары жоюлуп, коктусуз күдүргө айланат).

БАЛТИ'ЙСКИИ ШИТ балтика калканы (Европанын түндүк батыш жагындагы архей менен протерозой замандарындагы тектер ээлеген область).

БАЛХАШИТ балхашит (Балхаш көлүнүн атынан коюлган сапропеллден пайда болгон күйүүчү тек).

БА'ЛЬМЫ бальмалар (салаңдап турган аскалар).

БАНАКИТ банакит (эффузивдик траходолерит тегинин бир түрү).

БАНАТИТ банатит (авгит, кварцтуу диорит теги. Левинсон-Лессинг банатит ортоклазы аз гранодиорит деп эсептейт).

БАНАТИТ АМФИБО'ЛОВЫИ амфиболдуу банатит (амфибол менен биотиттүү банатиттин бир түрү).

БАНДАЙСА'НСКИИ ТИП ИЗВЕРЖЕ'НИЯ жанар тоолордун бандайсан тиби (өчкөн жанар тоолор бир канча жүздөгөн жылдар өткөндөн кийин кайта аракеттенет. Мындай типке миңден ашык жылдардан кийин 1888 ж. кайталанган Япониядагы Бандай-Сан жанар тоосу кирет).

БА'НКА банка (деңиздин тайыз бөлүгү. Банка кумдуу таштуу же коралдуу болушу мүмкүн. Дүйнөдөгү ири банккаларга Түндүк муз океандагы Доггер, Барнец деңизиндеги Медвеженок банкасы ж. б. кирет).

БАР бар (деңиз жээктерин бойлоп созулуп жаткан кум тилкеси. Барлар кээде булуңдарды деңизден бөлөт).

БАРОМЕТРИ'ЧЕСКАЯ ДЕПРЕ'ССИЯ барометр депрессиясы (атмосфералык басым төмөндөп кеткен жердин бир бөлүгү).

БАРА'НИИ ЛОБ кой маңдай таштар (жылмаланган чоң таш, муздардын жылышынан беттери жылмаланып чийилип калган таш дөбөлөр же аскалар. Таш дөбөлөр муздардын жылган багытына карата жантайып жайланышат).

БАРЕЖИ'Н бережин (күкүрттүү водород көп жерде пайда болгон органикалык чөгүндү).

БА'РИЕВЫИ ОРТОКЛА'З барийлүү ортоклаз (составында барий кездешкен көк-жашыл түстөгү калийлүү талаа шпаты).

БАРИЛИ'ТЫ барилиттер (тектеги салмагы оор келген түстүү минералдар).

БАРИТ барит (ак, сары, кызыл, көгүш түстүү барий сульфаты, минерал. Химиялык өнөр жайда оор эринди катарында колдонулат).

БАРИТИЗА'ЦИЯ бариттенүү (төмөнкү жана ортоңку температурадагы гидротермалдык эриндилердин таасири астында метасоматикалык жол менен карбонаттуу тектердин бариттенүү процесси).

БАРИТОВАЯ ПОРО'ДА бариттүү тек (целестин, кремнезем жана темир кычкылы кошумчаланган, кара, кара боз, түстөгү оор шпаттан турган тек).

БАРИТОЛИТ баритолит (негизинен барит минералынан турган чөкмө тек).

БАРИСФЕ'РА барисфера (жер шарынын салмагы оор катмары. Барисфера 1200 км. тереңдикте жаткан темир, никель, уран жана оор металлдардан турууга ыктымал).

БАРИТОЦЕЛЕСТИ'Н бариттүү целестин (барит менен целестин минералдарынын аралашмасы).

БАРКЕВИКИТ баркевикит (составында жегичтер менен темир кычкылы көп кездешкен, магнезиялдуу, темирлүү күрөң амфиболит минералынын бир түрү).

БАРОЛИ'ТЫ баролиттер (негизинен барит менен целестин минералдарынан турган химиялык чөгүндүлөрдүн тобу).

БАРОМЕТРИ'ЧЕСКАЯ ДОЛИ'НА барометрлүү өрөөн (атмосфера басымы жогору болгон эки областтын ортосунда калып, басымы төмөндөгөн тилке).

БАРОМЕТРИ'ЧЕСКИИ РЕЛЬЕ'Ф барометрлүү рельеф (атмосфералык басымдар картасындагы жогорку жана төмөнкү басымдардын айкалышып жаткан жери).

БАРАНДИТ баррандит (алюминийлүү, темирлүү, фосфорит, минерал).

БАРАНКО'СЫ барранкостор (жанар тоолордун капталдарындагы терең коктулар, коолор).

БАРХА'Н бархан (чөлдүү жерлердеги шамалдын таасиринен жылып жүрүүчү кум дөбөлөр. Айрым учурда бархандын формасы жаңырган ай же ороктун иймеги сыяктуу болот. Себеби анын шамал соккон жагы жазы тартып, кумдун үстү майда сыбызгылар менен чыбырланат. Ал эми шамалга каршы тарабы жарым ай түспөлүндө болуп, кууш жана аз тик келет).

БАРХА'ННАЯ ГРЯДА' бархан кыркасы (узатасынан созулуп жаткан кумдуу дөбө).

БАРХА'ННЫЕ ПОЛЯ' бархан талаалары

БАРХА'НЫ МНОГОСЛО'ЖНЫЕ өтө татаал бархандар (бир бархан экинчисинин үстүнө жылып келишинен пайда болгон татаал бархандар).

БАРЬЕ'РНЫЕ РИ'ФЫ риф тоскоолдору (Атлантика, Индия жана Тынч океандардын жээктериндеги жылуу сууларда аралдарды бойлоп өскөн кораллдардан пайда болгон тилкелер).

БАССЕ'ПН бассейни (геологияда бир өңчөй кеңдердин чоң аянты, м.: көмүр бассейни).

БАССЕ'ПН ЖЕЛЕЗОРУ'ДНЫИ темир кенинин бассейни

БАССЕ'ПН ЗОЛОТОРУ'ДНЫИ алтын кенинин бассейни

БАССЕ'ПН КАМЕННОУ'ГОЛЬНЫИ таш көмүр бассейни

БАССЕ'ПН Р'ДНЫИ руда бассейни

БАСТИТОВАЯ РУДА' бастит рудасы (бастит минералынан турган пироксениттин өзгөрүлгөн түрү).

БАСТОНИТ бастонит (өзгөрүлгөн флогопит минералы).

БАТИА'ЛЬНАЯ О'БЛАСТЬ батналь областы (деңиз менен океандын 200 м ден 1000 м ге чейинки тереңдиги. Күндүн нуру аз өтөт жана өсүмдүктөрү жокко эсе).

БАТИА'ЛЬНЫЕ ОТЛОЖЕ'НИЯ батналь чөкмөлөрү (батналь областындагы көк, кызыл, жашыл, боз түстөгү вулкандык же акиташ чөкмөлөрү, анда кум менен жумуру таштар жолугат).

БАТИГЕ'ННЫЕ ОСА'ДКИ батигендик чөкмөлөр (суунун тереңдигинде пайда болгон чөкмөлөр).

БАТИПЕЛАГИА'ЛЬ батипелагналь (деңиздин терең областы).

БАТИСТО'ВЫЙ СЛА'НЕЦ батистүү сланец (жылтырак келген жездүү сланецке руда казуучулардын койгон аты).

БАТКА'К баткак (көлдөрдүн түбүндө пайда болгон кара түстүү, туздуу чөкмө).

БАТОЛИТ батолит (тереңдикте пайда болгон магмалык тектердин туура эмес формада жайланышы).

БАТОМЕТР батометр (деңиздин ар кандай тереңдигинен текшерүү үчүн суу алуучу аспап).

БАУМГАУЕРИТ баумгауерит (коргошундун сульфосарсенити, минерал).

БЕЗРУ'ДНАЯ МАГМАТИ'ЧЕСКАЯ ПОРО'ДА рудасыз магмалык тек
БЕЗРУ'ДНЫЕ ПОРО'ДЫ рудасыз тектер (рудалык минералдар кездешпеген тоо тектер).

БЕЗУГОЛЬНАЯ СВИ'ТА көмүрсүз катмар

БЕПРИХИТ бейрихит (составы никель менен күкүрттүн химиялык кошулдуусунан турган минерал).

БЕКИНКИНИТ бекинкинит (титандуу авгит, нефелин, бир аз талаа шпаты менен оливин минералынан турган кара түстүү магмалык тек).

БЕЛКИ' белкалар (жыл бою кар басып түзөлүп бараткан тоонун чокусу).

БЕ'ЛАЯ КВАСЦО'ВАЯ РУДА' ак квасц (ачык таш) рудасы

БЕЛОМОРИТ беломорит (ак деңизде кездешкен пегматиттеги нурдуу таш).

БЕ'ЛЫЕ ГЛИ'НЫ ак чополор

БЕ'ЛЫЙ НИ'КЕЛЕВЫЙ КОЛЧЕДА'Н ак никелдүү колчедан (к. раммельсбергит).

БЕНТОГЕ'ННЫЕ БЕНТОГЕНДУ'ЛӨР (химиялык-органогендик жол менен пайда болгон автохтондук акиташ тектери).

БЕНТОГЕ'ННЫЕ ОСА'ДКИ бентогендик чөкмөлөр (жаныбарлар менен өсүмдүктөрдүн калдыгынан пайда болгон деңиз чөкмөлөрү).

БЕНТОНИТ бентонит (жанар тоо туфтарынан пайда болгон монтмориллонит менен байделлит минералынан турган ак түстүү чопо).

БЕНТОНИ'ТЫ бентониттер (көбүнчө эффузивдүү тектердин бузулушунан, өзгөрүшүнөн пайда болгон чополор).

БЕНТО'ННЫЕ ОРГАНИ'ЗМЫ бентондук организмдер (суу бассейндеринин түбүндө жашоочу организмдер. Алар жылып жүрүүчү жана жылбай жашоочу болуп эки топко бөлүнүшөт).

БЕНЬЯМИНИТ беньяминит (коргошундун сульфовисмутити, минерал).

БЕМИТ бемит (лепидокрокит тобуна кирген нык минерал).

БЕРГАМИТ бергамит (мелилит, перовскит, апатит, нефелин, магне-

тит, позелит, биотит минералдарынан турган базальт сыяктуу жегичтүү лампрофир теги).

БЕРГШТРИХИ' бергшрихтер (тоо капталдарынын жантайышын чий-мелеп картага түшүрүү).

БЕ'РЕГ жээк (суу менен кургактыктын чек арасындагы тилке).

БЕ'РЕГ АККУМУЛЯТИВ'НЫП аккумулятивдүү жээк (ар кандай чөкмөлөрдөн пайда болгон жээк).

БЕРЕГА' КОРА'ЛЛОВЫЕ кораллдуу жээктер

БЕРЕГА' ЛОПАСТНЫ'Е лопастуу жээктер (көчө булуңдуу тилкеленген жээктер).

БЕ'РЕГ БУ'ХТОВЫП тилкеленген жээк

БЕ'РЕГ ВСПЛЫВА'НИЯ көтөрүлгөн жээк (деңиз түбүнүн көтөрүлүшүнөн пайда болгон жээк).

БЕ'РЕГ ВЫ'РОВНЕННЫП түзөңдөлгөн, тегизделген жээк

БЕ'РЕГ КОРЕННО'П нукура жээк (нукура тектерден түзүлгөн дарыя кашаттары. Мындай жээктер көбүнчө тик жана бийик болот).

БЕ'РЕГ ЛАГУ'ННОГО ТИ'ПА булуң тибиндеги жээк (узатасынан созулган, бирок түз эмес ийри-буйру булуңдардын жээги).

БЕ'РЕГ МОРСКО'П деңиз жээги

БЕ'РЕГ ПОГРУЖЕ'ННЫП басырылган жээк

БЕРЕГОВА'Я ДА'МБА жээк дамбасы (дарыя жайылмаларынын пугуна жакын жердеги суу бойлоп жондонуп турган жээк).

БЕРЕГОВА'Я ЗО'НА жээк зонасы (суу астындагы кургактыктын тилкеси).

БЕРЕГОВА'Я ЛИ'НИЯ жээк сызыгы (суу бассейни менен кургактыктын чегин).

БЕРЕГОВА'Я ТЕРРА'СА жээк тектери (деңиз, көл же дарыя жээгиндеги кашаттуу тектер. Тектирдин саны жээктин көтөрүлүшү менен суулардын деңгелинин төмөндөшүнө жараша болот).

БЕРЕГОВО'П ВАЛ жээктеги жал (жээктеги суу толкундары пайда кылган шиленди жал).

БЕРЕГОВЫ'Е МОРЕ'НЫ морендик жээктер (муздун жылышынан пайда болгон шилендилерден түзүлгөн жээктер).

БЕРЕЗИТ березит (Уралдагы Березов кенинин атынан коюлган, гидротермалдуу жол менен өзгөрүлгөн, пириттүү гранит. Бул тектин арасында алтындуу кварц тарамдары кездешет).

БЕРЕЗИТИЗА'ЦИЯ березиттенүү (гранит, гранит-порфир сыяктанган кычкыл тектерге гидротермалдуу эритмелер таасир кылганда березит менен березиттенген тектердин пайда болуу процесси).

БЕРЕША'Т берешат (26% плагиоклаз, 15% ортоклаз, 26% нефелин, 18% анальцит, 9% титандуу авгит, 6% аксессуардук минералдардан турган тарамдалган нефелиндүү сиенит).

БЕРИ'ЛЛ берилл (бериллий менен алюминийдин силикаты, минерал).

БЕРТОНИТ бертонит (коргошун менен жездин нык келген антимонити, минерал).

БЕРТЬЕРИТ бертьерит (темирдин сульфоантимонити, минерал).

БЕРЦЕЛИАНИТ берцелианит (жез селениди, минерал).

БЕССТО'ЧНАЯ ВПА'ДИНА туюк ойдуң (оюлуп төмөн түшүп кеткен жер. Анын тегереги көтөрүңкү келип, ойдундан суу агып чыкпайт).

БЕССТО'ЧНОЕ О'ЗЕРО туюк көл (жер астынан да, жер бетинен да суу агып чыкпаган көл).

БИМЕТАСОМАТИ'ЧЕСКИЕ МЕ'ТОРОЖДЕ'НИЯ биметасоматикалык кендер (эригүүчү таасир менен пайда болгон, эки түрдүү тектердин ортосундагы химиялык реакциядан пайда болгон кендер).

661234

005 IP

БИНИТ биинит (күмүшкө бай руданын мышьяктуу түрү).
БИОГЕННЫЕ ИЗВЕСТНЯКИ биогендик акиташтар (органикалык заттардан турган акиташ тектери).

БИОГЕННЫЕ ПОРОДЫ биогендик тектер
БИОГЕННЫЕ ПРОЦЕССЫ биогендик процесстер (организмдердин жашоо аракетинин минерал пайда болуу процесси).

БИОГЕОХИМИЧЕСКИЕ **ПРОВИНЦИИ** биогеохимия провинциялары
БИОГЕОХИМИЧЕСКИЙ МЕТОД ПОИСКОВ МЕСТОРОЖДЕНИЯ кендерди издөөнүн биогеохимиялык методу

БИОГЕОХИМИЯ биогеохимия (организмдердин химиялык составы менен алардын бузулушуна жандуу заттын катышын изилдеген илим).

БИОЗОНА биозона (жаныбарлар менен өсүмдүктөрдүн калдыктары сакталган аймак, катмар).

БИОКЛАСТИЧЕСКИЕ ПОРОДЫ биокластикалык тектер (органогендүү калдыктардын сыныктарынан түзүлгөн тектер).

БИОЛИТЫ биолиттер (өсүмдүктөр менен жаныбарлардын калдыктарынан пайда болгон тектер. Алар күйүүчү жана күйбөөчү болуп экиге бөлүнөт. Биринчисине каустобиолиттер: чым көң, көмүр, нефть, экинчисине акустобиолиттер; бор, акиташ, диатомиттер ж. б. киришет).

БИОСТРАТИГРАФИЯ биостратиграфия (палеонтологиялык методдун негизинде түзүлгөн стратиграфиянын бир тармагы).

БИОСТРОМЫ биостромдор (чоң аянтты ээлеген, бирок, калың эмес органогендүү калдыктардан түзүлгөн автохтондук акиташ теги).

БИОСФЕРА биосфера (жердин организмдер таралган өз алдынча чөйрөсү).

БИОТИТ биотит (слюда тобуна кирген күңүрт түстүү минерал).

БИОТИТИТ биотитит (негизинен биотит минералынан жана өтө-аз санда рудалык минералдардан, авгиттен жана ортоклаздан турган тек).

БИОФИЛЬНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ биофилдүү элементтер (жандуу органикалык заттардын денесинде топтолгон элементтер).

БИОХИМИЧЕСКИЕ ОСАДКИ биохимиялык чөкмөлөр

БИРКРЕМИТ биркремит (микрпертитке бай гиперстендүү гранит теги).

БИРЮЗА бирюза (составында жез, алюминий, фосфор кошулмалары бар минерал).

БИСБИТ бисбит (жездин хризокolla минералына караганда суусу аз коллоиддик силикат, минерал).

БИСМАЛИТ бисмалит (лакколитке салыштырганда формасы цилиндрге окшош интрузия).

БИТОВНИТ битовинит (плагноклаз тобуна кирген минералдардын бири).

БИТУМ битум (катуу, суюк жана газ сыяктанган водороддуу көмүртек аралашмасынын жалпы аты).

БИТУМИНОЗНЫЕ ПОРОДЫ битумдуу тектер (битумдуу ар кандай чөкмө тектер. Битумдар тектердин көзөнөкчөлөрүндө, жарактарында жайланышат).

БИТУМИНОЗНЫЕ УГЛИ битумдуу көмүрлөр (5—5,8% водороду бар кадимки таш көмүрлөр).

БИТУМИНОЗНЫЙ ИЗВЕСТНЯК битумдуу акиташ

БИТУМИНОЗНЫЙ СЛАНЕЦ битумдуу сланец (органикалык затка бай, жука катмарчалуу чөкмөлөрдөн турган кара сланец).

БИТУМЫ УГОЛЬНЫЕ көмүр битуму

БИШОФИТ бишофит (составында суу бар хлорлуу магнесит, минерал).

БИФУРКАЦИЯ кош айрык (бир өзөндүн суусунун эки бассейнге куюшу).

БИФУРКАЦИЯ РЕКИ дарыянын айрыгы (дарыянын экиге бөлүнүшү айрылышы).

БЛАГОПРИЯТНЫЕ ПРИЗНАКИ НЕФТЕОБРАЗОВАНИЯ нефть пайда болуунун ыңгайлуу белгилери

БЛАГОПРИЯТНЫЕ СТРУКТУРЫ ыңгайлуу түзүлүштөр (м.: антиклиналдык бүктөлүү менен брахиантиклиналь нефть пайда болуу үчүн орчундуу структура болуп эсептелет).

БЛАГОРОДНЫЕ МЕТАЛЛЫ асыл металлдар (химиялык касиети жагынан туруктуу, кымбат баалуу металлдар, м.: алтын, күмүш, платина жана платина тобуна кирген металлдар).

БЛАГОРОДНЫЕ ЖИЛЫ асыл заттуу тарамдар (күмүш же алтын минералы бар руда тарамдары).

БЛАСТЕЗ бластез (тектердеги минералдардын кристаллдарынын катуу абалында кайтадан кристаллдашуу процесси).

БЛАСТОАЛЕВРИТОВАЯ СТРУКТУРА бластоавлевиттик түзүлүш (алевиттин экинчи жолку түзүлүшү).

БЛАСТО бласто (заттардын катуу абалында кайталанып кристаллдашуу процесси).

БЛАСТОГРАНИТОВЫЙ бластограниттик (граниттин кайталанып кристаллдашуу процесси).

БЛАСТОПОРФИРОВАЯ СТРУКТУРА бластопорфирдик түзүлүш (метаморфизмделген тектерде сакталган алгачкы түзүлүш).

БЛЕКЛЫЕ РУДЫ түссүз рудалар (составы темир, цинк, жез, мышьяк, сурьма, күкүрт минералынан турган руда).

БЛЕСК жалтыроо (минералдар жалтырагы боюнча металл түстүү жана металл түстүү эмес болуп экиге бөлүнөт. М.: алмаз түстүү, айнек өңдүү майланышкансып жалтыроо, акак сындуу жалтыроо ж. б.).

БЛЕСК АЛМАЗНЫЙ алмаздай жалтыроо

БЛЕСК ВИСМУТОВЫЙ висмуттай жалтыроо

БЛЕСК ЖЕЛЕЗНЫЙ темирдей жалтыроо

БЛЕСК МЕДНЫЙ жездей жалтыроо

БЛЕСК МОЛИБДЕНОВЫЙ молибдендей жалтыроо

БЛЕСК ПЕРЛАМУТРОВЫЙ седентей жалтыроо

БЛЕСК СВИНЦОВЫЙ коргошундай жалтыроо

БЛЕСК СТЕКЛЯННЫЙ айнектей жалтыроо

БЛЕСК СУРЬМЯНЫЙ сурьмадай жалтыроо

БЛЕСТЯЩИЙ УГОЛЬ жалтырак көмүр (жалтырак заттары көп көмүр).

БЛОК блок (кыймылга учураган жер кыртышынын кандайдыр бир бөлүгү).

БЛУЖДАЮЩИЕ ПЕСКИ жылып жүрүүчү кумдар (жер бетинде шамал менен учкан кумдар).

БОБОВАЯ СТРУКТУРА буурчак сыяктуу түзүлүш

БОБОВЫЕ РУДЫ буурчак сыяктуу рудалар

БОБРОВИТ бобровит (никелдүү тубаса темир).

БОГХЕД богхед (өңү кара-күрөң келген сапропел көмүрүнүн бир түрү).

БОДЕНБЕНДЕРИТ боденбендерит (марганец, алюминий, титандын силикаты, минерал).

БОККА бокка (кратердин түбүндөгү тешик).

БОКОВАЯ ЭРОЗИЯ капталдык эрозия (к. эрозия).

БОКОВЫЕ ПОРОДЫ жанаша тектер (кендер менен пайдалуу казындыларды курчап турган тектер).

БОКСИТ боксит (алюминийдин гидроокисине бай чөкмө тек. Мурда минерал катарында эсептелген. Боксит—алюминий кенин түзөт).

БОКСИТ БЕМИТОВЫЙ бемиттүү боксит (негизинен бемит минералынан түзүлүп диаспор менен бирге кездешкен боксит).

БОКСИТ ДИАСПОРОВЫЙ диаспордуу боксит

БОКСИТ ГИДРАРГИЛИТОВЫЙ гидраргилиттүү боксит (метаморфизмделбеген гидраргилиттүү боксит).

БОКСИТИТ бокситит (негизинен глинозёмдун гидратынан турган чөкмө тектердин аты).

БОКСИТОВАЯ ГЛИНА бокситтүү чопо (составында диаспор же бемит бар отко чыдамдуу чопо).

БОЛОТНОЕ ОТЛОЖЕНИЕ саз катмары (саздуу жерлердеги органикалык жана минералдык чөкмөлөрдөн пайда болгон катмар. Алардын калыңы чым көң).

БОЛОТНЫЕ РУДЫ саз рудалары (саздардагы чөкмө тектердин арасында кездешкен темир, фосфор ж. б. рудалар).

БОЛОТНЫЙ УГОЛЬ саз көмүрү

БОЛЬСОHN больсон (тоолордун этектериндеги, чөлдөрдөгү чуңкур жерлер).

БОМБА ВУЛКАНИЧЕСКАЯ жанар тоо бомбасы (жанар тоонун кратеринен атылып чыккан кесек сыныктар).

БОМБЫ ОЛИВИНОВЫЕ оливиндүү бомбалар

БОНАМИТ бонамит (жарым кымбат баалуу асыл таш катарында эсептелген көк смитсонит, минерал).

БОНИНИТ бонинит (талаа шпатсыз андезит).

БОРА' бора (нымдуу суук шамал).

БОРЕАЛЬНАЯ ОБЛАСТЬ бореаль областы (дүйнөлүк океандардын уюл жактагы суук бөлүгү менен тропикалык жылуу алкактын ортосундагы температурасы өзгөрүп туруучу өтмө область).

БОРИТ борнит (составы жез, темир жана күкүрттүн кошулмасынан турган минерал).

БОРТ борт (бүртүктүү алмаз).

БОРТ ВЫЕМКИ чуңкурдун капталы

БОРТ ТЕРРАСЫ кашаттын капталы

БОСТОНИТ бостонит (составында калий, натрий талаа шпаты көп кездешкен жаракаларда пайда болгон магмалык тек).

БОСТОНИТ ИЗВЕСТКОВЫЙ акиташтуу бостонит

БОСТОНИТ КВАРЦЕВЫЙ кварцтуу бостонит

БОСТОНИТ ПЛАГИОКЛАЗОВЫЙ плагиоклаздуу бостонит

БОСТОНИТ СОДАЛИТОВЫЙ содалиттуу бостонит

БОСТОНИТОВАЯ СТРУКТУРА бостониттуу түзүлүш

БОСФОРИТ босфорит (каллондүү фосфат, минерал).

БРАВОИТ бравоит (составы никель, темир жана күкүрттөн турган минерал).

БРАУНИТ браунит (марганец менен кычкылтектин химиялык кошулмасынан турган кара минерал. Марганец кенинин негизги минералдарынын бири).

БРАХИАНТИКЛИНАЛЬ брахиантиклиналь (сүйрү келген симметриясыз кыска антиклиналь).

БРАХИСИНКЛИНАЛЬ брахисинклиналь (түспөлү сүйрү келген симметриясыз кыска синклиналь).

БРЕЙТГАУПТИТ брейтгауптит (өңү боз, металлдай жалтыраган сурьма никели, минерал).

БРЕКЧИЕВИДНАЯ ОТДЕЛЬНОСТЬ УГЛЯ көмүрдүн брекчия сыяктуу бөлүктөргө бөлүнүшү

БРЕКЧИЕВИДНЫЙ ИЗВЕСТНЯК брекчия сыяктуу акиташ (карбонат менен цементтелген акиташтын урчуктуу сыныктарынан турган тек).

БРЕКЧИИ ВНУТРИПЛАСТОВЫЕ катмар кабаттарынын арасындагы брекчиялар

БРЕКЧИИ ТЕКТОНИЧЕСКИЕ тектоникалык брекчиялар (тектоникалык кыймылдын натыйжасында пайда болгон брекчиялар).

БРЕКЧИЯ брекчия (ар түрдүү өлчөмдөгү, түспөлдөгү миздүү кесектерден турган цементтелген тек).

БРЕКЧИЯ ВУЛКАНИЧЕСКАЯ жанар тоо брекчиясы

БРЕКЧИЯ ЭПИГЕНЕТИЧЕСКАЯ эпигенетикалык брекчия (эпигенетикалык процессте басымдын таасиринен пайда болгон брекчия).

БРЕТОНСКАЯ ФАЗА СКЛАДЧАТОСТИ бүктөлүүнүн Бретон фазасы (девон мезгилинин аягында, карбондун башталышында пайда болгон бүктөлүү фазасы).

БРИЛЛИАНТ бриллиант (жасалма кырдуу таза алмаз).

БРОВКА тумшук (көтөрүлгөн жерлердин капталдарындагы урчууп чыгып турган жер).

БРОНЗА коло (жез менен калайдын кошулмасы).

БРОНЗИТ бронзит (ромбалуу пироксен минералынын колого окшош түрү).

БРОНЗИТИТ бронзитит жалаң гана бронзит минералынан турган тек).

БРОНЗОВЫЙ ВЕК коло кылымы (колодон курал жасала баштаган убакыт).

БРУНСВИГИТ брунсвигит (толук кристаллдуу, темирлүү хлорит).

БРУСИТ брусит (өңү ак, көгүш, жашыл келген шоолалуу гидроксил тобу менен магнийден турган минерал).

БРУШИТ брушит (составында кальций, фосфор, кычкылтек жана суу бар минерал).

БУГОР дөн

БУГРИСТЫЕ ПЕСКИ кумдуу дөңдөр

БУДИНАЖ будинаж (тектоникалык кысымдын натыйжасында тоо катмарларынын бөлүнүп кетүү процесси).

БУЗУН бузун (жаңы тунган таш туз).

БУЛАНЖЕРИТ буланжерит (коргошун, сурьма жана күкүрттөн турган, металлдай жалтыраган көгүш, бозомук, кара кочкул түстөгү минерал).

БУЛДЫМИТ булдымит (Уралдагы булдымит кенинин атынан коюлган гидробиотит минералы).

БУЛЬФОНТЕЙНИТ бульфонтейнит (кальцийдин темирге бай келген суулуу силикаты, минерал).

БУМАЖНЫЕ СЛАНЦЫ жука сланецтер (жука, кабаттанган сапропелдүү тектер).

БУНЗЕНИТ бунзенит (никель менен кычкылтектин химиялык кошундусунап турган өтө сейрек кездешүүчү көк минерал).

БУРАН бороон

БУРНОНИТ бурнонит (составында жез, коргошун, калай, күкүрт бар минерал).

БУРУНДУЧНАЯ РУДА тилкелүү руда (чыгыш Забайкальедеги коргошун жана цинк кендериндеги тилке-тилке болуп түзүлгөн рудалардын атынан коюлган).

БУРУНЫ бурундар (жээк толкундары).

БУРЫЙ ЖЕЛЕЗНЯК күрөң темир кени (суу, кычкылтек, темирден турган күрөң руданын аты).

БУРЫЙ УГОЛЬ күрөң көмүр (метаморфизмделбеген, өзгөрүлбөгөн кээинди көмүр. Отундук касиети таш көмүрдөн төмөн, чым көндөн жогору; күлү көп чыгат).

БУРЫЙ ШПАТ күрөң шпат (составында темири аз анкерит минералынын аты).

БУС бус (көзгө араң көрүнө турган алтындын өтө майда бөлүкчөлөрү).

БУХТА булуң (кургак жердеги толкунсуз майда булуң).

БУХТОВАЯ ДЕЛЬТА булуң дагы чат (булуңга куюлуучу дарыялардан пайда болгон чат).

БУХТОВЫЙ БЕ'РЕГ булуңдун жээги

БЭЭГЕРИТ бээгерит (коргошундун сульфовисмутити, минерал).

БЭЭРБАХИТ бээрбахит (майда бүртүктүү, тарамдуу габбро теги).

В

ВААЛИТ ваалит (кимберлиттеги вермукулит минералынын аты).

ВАД вад (составы марганец кычкылы менен суудан турган псиломелан минералынын түрү).

ВАДИ кокту (шамалдын таасиринен пайда болгон кокту).

ВАДОЗНЫЕ ВОДЫ вадоз суулары (жаан-чачындын сипининен пайда болгон жер алдындагы суулар).

ВАККА вакка (базальт, диабаз сыяктуу негизги тектердин талкала-нып бузулушунан пайда болгон кара, сары түстүү чоподой нык тек).

ВАЛАМИТ валамит (пироксен жана магнетит минералдарына бай гранофир теги).

ВАЛАХСКАЯ ФА'ЗА СКЛА'ДЧАТОСТИ бүктөлүүнүн Валахия фаза-сы (түштүк Карпат менен Валахияда үчүнчүлүк жана төртүнчүлүк мезгилдердин ортосундагы тектоникалык кыймылдан пайда болгон бүктөлүү).

ВАЛЕНТИНИТ валентинит (сурьма менен кычкылтектин химиялык кошундусунан турган минерал. Сурьма минералдарынын кычкылданышынан пайда болот).

ВАЛЛЕВАРИТ валлеварит (негизинен андезит жана микроклин ми-нералынан турганак түстүү монзонит теги).

ВАЛЛЕРИТ валлерит (амфибол менен талаа шпатынан турган диорит тегинин бир түрү).

ВА'ЛОВОЕ ОПРО'БОВАНИЕ дүн сыноо (жалпы проба алуу).

ВАЛ ПЕСЧА'НЫЙ кумдуу жал

ВАЛ ПРИРУ'СЛОВЫЙ өзен нугундагы жал

ВАЛ ТЕКТЕНИ'ЧЕСКИЙ тектоникалык жал (айдош тартып узатасынан жаткан антиклиналдык түзүлүш. Антиклиналдуу бүктөлүүдө астында жаткан катмар жер бетине чыгып калат).

ВАЛУЕВИТ валуевит (ксантофиллит минералынын бир түрү).

ВАЛУ'ННАЯ БРЕ'КЦИЯ жумуру таштуу брекчия

ВАЛУ'ННЫЕ ГЛИ'НЫ жумуру таштуу чополор

ВАЛУ'ННЫЕ ОТЛОЖЕ'НИЯ жумуру таштуу катмар (кесек таштуу кум жана чопо аралаш борпоң тек).

ВАЛУ'ННЫЕ ПОЛЯ' жумуру таштуу талаалар (мөңгү сүрүп келген таштар менен капталган аянттар).

ВАЛУ'НЧАТАЯ РУДА' жумуруланган руда (борпоң тектердин ара-сындагы сыныктары жумуруланган лимонит, боксит жана фосфорит ру-далары).

ВАЛУНЫ' ири жумуру таштар (ар кандай чоңдуктагы жышылып сү-рүлгөн, жылма таштар. Алар шамалдын, муздуң, аккан суунун аракетинен сүрүлөт, жышылат, жылмаланып жумуруланат).

ВАЛУНЫ' ЛЕДНИКО'ВЫЕ жумуруланган мөңгү таштары

ВАЛУНЫ' ЭРРАТИ'ЧЕСКИЕ ташылып келинген жумуру таштар

ВАНАДИНИТ ванадинит (кумуш, хлор жана ванадий кычкылынын химиялык кошундусунан турган минерал).

ВА'ННОВЫЙ ЛАНДША'ФТ ванналык ландшафт (карсттуу област-тардагы ойдуң ландшафт).

ВАРИА'ЦИИ МАГНИТНЫЕ магниттик өзгөрүүлөр (жердин магнит талаасынын мезгилдеп өзгөрүшү).

ВАРИОЛИТ вариолит (тегерек келген майда көзөнөкчөлүү базальт теги).

ВАРИОЛИТОВАЯ СТРУКТУ'РА вариолиттик түзүлүш (магмалык не-гизги тектердин сферолиттик түзүлүшүнүн бир түрү).

ВАРИ'ССКАЯ СКЛА'ДЧАТОСТЬ варисс бүктөлүүсү (палеозой зама-нынын аягындагы күчтүү тектоникалык кыймылдын таасиринен катмарлар-дын бүктөлүшү, ийилиши).

ВАРИСЦИТ варисцит (алюминий, фосфор кычкылтек жана суунун химиялык кошундусунан турган минерал).

ВАТТЫ ваттар (деңиз ташкындаганда суу каптап, тартылганда ачык калган жээктеги чополуу сайроон, тилке).

ВЕБСТЕРИТ вебстерит (моноклиндүү жана ромбалуу пироксенден турган пироксенит тегинин бир түрү).

ВЕЕРООБРА'ЗНАЯ СКЛА'ДКА веер сыяктуу бүктөлмө (эки капталы осдарылган бүктөлмө).

ВЕЗУВИАН везувиан (алюминий, фосфор, кычкылтек жана суу бар, өңү күрөң көк минерал. Көбүнчө метаморфизмделген акиташ тектеринин составында кездешет).

ВЕЗУВИ'ТСКИЙ ТИП Везувий тиби (жанар тоонун атылышы көп сандаган жарылуулар менен катуу заттардын эң көп санда ыргытылышы аркылуу жүрөт).

ВЕЙБУЛЛИТ вейбуллит (галеновисмутит минералынын бир түрү).

ВЕЙЗЕЛЬБЕРГИТ вейзельбергит (негизги массасы гналопилиттен турган авгиттүү порфирит. Авгиттүү андезит тегинин бир түрү).

ВЕЙССИТ вейссит (жездин теллуриди. Өңү кара, кара көк, металлдай жалтырак минерал. Жаратылышта сейрек кездешет).

ВЕК кылым (геологиядагы убакыттын бир түрү).

ВЕКОВЫ'Е ВАРИА'ЦИИ кылымдык өзгөрүштөр

ВЕКОВЫ'Е ДВИЖЕ'НИЯ кылымдык кыймылдар

ВЕКОВЫ'Е КОЛЕБА'НИЯ ЗЕМНО'Й КОРЫ' жер кыртышынын кы-лымдар бою термелиши

ВЕКОВЫ'Е КОЛЕБА'НИЯ ЛИТОСФЕ'РЫ литосферанын кылымдар бою термелиши

ВЕКОВЫ'Е КОЛЕБА'НИЯ СУ'ШИ кургактыктын кылымдар бою тер-мелиши

ВЕЛИЧИНА' ЗЕМНО'ГО ША'РА жер шарынын чоңдугу

ВЕНЕ'Ц курчоо (магмалык эриндиден пайда болгон минералдын экин-чи бир минерал менен курчалышы).

ВЕНИ'СА вениса (гранат минералынын жашыл түрү).

ВЕНИТ венит (тарамдалган слюдалуу гнейс).

ВЕРЛИТ верлит (петрография илиминде диаллагдуу перидотиттин бир түрү).

ВЕРМИКУЛИТЫ вермикулиттер (биотит менен флогопиттин өзгөрү-шүнөн пайда болгон калий кычкылы аз, суусу көп минерал).

ВЕРНАДИТ вернадит (өңү кара, марганец, кычкылтек жана суудан турган минерал).

ВЕРТИКАЛЬНАЯ ЗОНАЛЬНОСТЬ МЕСТОРОЖДЕНИЯ кендин вертикалдуу тик зонасы
ВЕРТИКАЛЬНЫЙ СБРОС тик жылыш, төмөндөш, үзүлүш (жарака аркылуу тектердин тик жылышы).
ВЕРХНЯЯ ГОНДВАНА үстүнкү гондвана (Индиядагы гондвана катмарларынын үстүнкү бөлүмдөрү).
ВЕРХНЕЕ ТЕЧЕНИЕ агын суулардын башталышы, башы
ВЕРХНИЕ ВОДЫ үстүнкү суулар (нефтилүү катмардан жогору турган суулар).
ВЕРХНИЕ КРАЕВЫЕ ВОДЫ үстүнкү четки суулар (нефтинин үстүндө жайланышкан жер астындагы суулар).
ВЕРХНИЙ ДЕНУДАЦИОННЫЙ УРОВЕНЬ жогорку денудациялык деңгээл (к. денудация).
ВЕРХНИЙ ОТДЕЛ ЧЕТВЕРТЧНОЙ СИСТЕМЫ төртүнчүлүк системасынын үстүнкү бөлүмү
ВЕРХОВОДКА көлчүк (жазгы жамгыр менен эриген кардын кыртышка сиңишинен чогулган убактылуу суу).
ВЕРХОВЫЕ БОЛОТА бийиктиктеги саздар (мындай саздар нымдуу болушат).
ВЕРХОВЬЕ РЕКИ дарыянын баш жагы
ВЕРХОВЬЕ ДОЛИНЫ өрөөндүн баш жагы (кашатсыз жайык өрөөн).
ВЕРШИНА ГОРНАЯ тоо чокусу (тоонун бийик точки мөңгүлүү чокулар, шуншугуй жана шиш сыяктуу жанар тоо чокулары).
ВЕСЕЛИТ весселит (биотит-гаюиндүү базальт теги).
ВЕТВАЩАЯСЯ ЖИЛА бутакталган тарам
ВЕТРОВАЯ РЯБЬ шамал чыбыры
ВЕЧНАЯ МЕРЗЛОТА түбөлүк тоң (жайы кыска райондордо кыртыштын үстү 2—4 м чейин, эрип, төмөнкү бөлүгү тоң бойдоп жаткан муз катмары).
ВЕЧНЫЙ СНЕГ түбөлүк кар (температуранын төмөн болушунан кышкысын кар калың жыйналып, жайында эрип бүтө албай калган, бийик тоолор менен уюлдардагы жылдан-жылга сакталган түбөлүк кар).
ВЕЩЕСТВО ГАЗООБРАЗНОЕ газ сыяктуу зат
ВЕЩЕСТВО ЛЕТУЧЕЕ учма зат (магманын составындагы компоненттердин учуучу түрү).
ВЕЩЕСТВО МИНЕРАЛЬНОЕ минералдык зат
ВЕЩЕСТВО ПЛАСТИЧНОЕ ийилүүчү зат
ВЕЩЕСТВО РАДИОАКТИВНОЕ радиоактивдүү зат
ВЕЩЕСТВО ТВЕРДОЕ катуу зат
ВЕЩЕСТВО ХРУПКОЕ морт зат
ВЗБРОС катмардын жарака аркылуу орун которушу (катмар арасындагы жаракалардын бир түрү; тектердин бир бөлүгү жарака аркылуу көтөрүлүп, экинчи жагы өз калыбында калышы).
ВИВИАНИТ вивианит (фосфор кычкылдуу темир менен суунун химиялык кошундусунан турган минерал. Жумшак. Өңү көк, жашыл).
ВИД түр, түспөл
ВИД В МИНЕРАЛОГИИ минералогиядагы түр (минералдардын физикалык жана химиялык касиеттери боюнча бири-биринен айырмаланышы).
ВИД КРИСТАЛЛА кристаллдын түрү
ВИДОВОЙ ПРИЗНАК түрдүк белги (кандайдыр бир түрдүн экинчи түрдөн айырмаланган белгиси).
ВИДЫ КАРТ карталардын түрлөрү
ВИДЫ МИНЕРАЛОВ минералдардын түрлөрү

ВИДЫ СИММЕТРИИ симметриянын түрлөрү (кристаллдуу элементтердин симметрияларынын жалпы түрү, кристаллографияда 32 түр бар).
ВИЗЕРИТ визерит (анатаз минералынын сары түрү).
ВИКАРИРОВАНИЕ орун алмашуу (бир заттын экинчи түрдөгү зат менен орун алмашуусу).
ВИЛАТЕИТ вилатейт (штренгит минералынын марганецтүү түрү).
ВИЛЛАМАНИНИТ вилламанинит (бравонт минералынын кобальттүү түрү).
ВИЛЕМИТ виллемит (цинктин орто силикаты. Өңү ак, сары, кызыл, көк келген сейрек кездешүүчү минерал).
ВИЛЛИОМИТ виллиомит (натрий менен фтордун химиялык кошундусунан турган минерал).
ВИНТИТ винтит (кварцтуу, роговообманкалуу порфирит теги).
ВИНЧИТОВАЯ ПОРОДА винчиттүү тек (винчит, кварц, браунит жана кальцит минералынан турган кристаллдуу сланец).
ВИОЛАН виолан (составында 3% марганец кычкылы, 5% натрий кычкылы бар моноклиналдуу жашыл пироксендин аты).
ВИОЛАРИТ виоларит (жашыл сымак келген никель менен темирдин сульфиди, минерал).
ВИРГАЦИЯ виргация (бир чекиттен салаа-салаа болуп таркалып кеткен тоо кыркасы).
ВИРИДИН виридин (көгүш түстүү алюминийдин силикаты, минерал).
ВИСМИТ висмит (алмаздай жылтыраган, өңү көгүш-боз же сары келген висмут менен кычкылтектердин химиялык кошундусунан турган минерал).
ВИСМУТИН висмутин (висмут менен күкүрттүн химиялык кошундусунан турган минерал).
ВИСМУТИСТОЕ СЕРЕБРО висмуттуу күмүш
ВИСЯЧЕЕ КРЫЛО СКЛАДКИ бүктөлмөнүн үстүнкү кыры
ВИСЯЧЬЕ ДОЛИНЫ төрдөгү өрөөндөр (тоо этегиндеги өрөөндөрдөн бир канча жогору жаткан эрозиянын же мөңгүнүн таасиринен пайда болгон өрөөндөр).
ВИСЯЧЬЕ ЛЕДНИКИ салаңдаган мөңгүлөр (тоолуу райондордогу бийик төрдөрдө жаткан мөңгүлөр).
ВИСЯЧИЙ БОК үстүнкү каптал (катмардын же кабаттын үстүнкү капталы, бети).
ВИТЕРБИТ витербит (аллофан менен вавеллиттин аралашмасынан турган минерал).
ВИТЕРИТ витерит (көмүр кычкыл барийден турган минерал).
ВИТРЕН витрен (таш көмүрдүн негизги компоненттеринин бир түрү).
ВИТРОФИР витрофир (көзөнөктүү, порфирлүү тектердин жалпы аты).
ВИТРОФИРОВАЯ СТРУКТУРА витрофирдик түзүлүш (жалаң айнектен турган вулкандык тектердин негизги массаларынын түзүлүшү).
ВИТТИХЕНИТ виттихенит (жездин сульфовисмутити, жиктүү жумшак, кара түстөгү болоттой бозомук минерал).
ВИХРЬ куюн (бирдей күчтөгү эки шамалдын кездешүүсүнөн пайда болуп, асманга уюлгуп көтөрүлөт).
ВКЛЮЧЕНИЯ кошундулар, киридилер
ВКЛЮЧЕНИЯ В МИНЕРАЛАХ минералдардагы кошундулар (алгачкы пайда болгон минералдар кийин пайда болгон минералдардын массасында кошунду түрүндө кездешет. Алар көбүнчө кийинки минералдардын кристаллдарынын арасында жайланышат).
ВКРАПЛЕННИКИ чачындылар, сепкилдер (петрография илиминде порфирлүү түзүлүштөрдү атайт).
ВКРАПЛЕННОСТЬ чачынды, сепкил (тектердин массасында бир ка-

лыпта тараган рудалуу минералдардын майда бүртүктөрү, кристаллдары).
ВКРА'ПЛЕННОСТЬ ГЛУБО'КАЯ терең чачынды
ВКРА'ПЛЕННОСТЬ КРУП'НАЯ ири чачынды (чачынды түрдө кездешкен минералдардын ири бүртүктөрү).
ВКРА'ПЛЕННОСТЬ МЕ'ЛКАЯ майда чачынды (чачынды түрдө кездешкен минералдардын майда бүртүктөрү, кристаллдары).
ВКРА'ПЛЕННОСТЬ СРЕД'НЯЯ орточо чачынды
ВКРА'ПЛЕННЫЕ РУД'Ы чачынды рудалар (тоо тектеринде бир калыпта тараган рудалуу минералдардын бүртүктөрү).
ВКРЕСТ ПРОСТИРА'НИЯ узатасынан созулган катмарга тик багыт
ВКРЕСТ ПРОСТИРА'НИЯ ГОР'НЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин узатасынан созулушуна тик багыттануу
ВЛА'ТА АДСОРБИ'РОВАННАЯ адсорбцияланган ным (тектердин, минералдардын бүртүкчөлөрүнүн бетиндеги молекулалык тартуу күчү менен кармалып турган ным).
ВЛА'ТА ГИДРОСКОПИ'ЧЕСКАЯ гидроскопиялык ным (абсолюттук кургак тектердин өзүнө тарткан нымы).
ВЛА'ТА ГИДРОТАЦИО'ННАЯ гидротациялык ным (тектердин, минералдардын бүртүкчөлөрүнүн бетинде сорбция аркылуу же молекулалык тартуу күчтөрү менен кармалып турган ным).
ВЛАГОЕ'МКОСТЬ ным сыйымдуулугу (тектердин жаракаларындагы же тешиктериндеги сууларды кармап туруучу касиети).
ВЛАГОЕ'МКОСТЬ ГОР'НЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин ным сыйымдуулугу
ВЛА'ЖНОСТЬ ВОЗДУХА абанын нымдуулугу
ВЛА'ЖНОСТЬ ОСАДКИ чөкмөнүн нымдуулугу
ВЛА'ЖНОСТЬ УГЛЯ көмүрдүн нымдуулугу (көмүрдөгү нымдын саны).
ВМЕЩАЮЩИЕ ПОРО'ДЫ жанаша жаткан тектер (кендин каптал жагындагы же айланасындагы тектер. М.: коргошун кени акиташ тегинин арасындагы жаракада жайланса, ал тектер кен менен жанаша жаткан тек болуп эсептелет).
ВНЕДРЕ'НИЕ атылып чыгуу
ВНЕДРЕ'НИЕ МАГМАТИ'ЧЕСКИХ ГОР'НЫХ ПОРО'Д магмалык тектердин атылып чыгышы (чөкмө тектердин жаракалары менен магма атылып чыгып сууйт да, магмалык текти пайда кылат).
ВНЕ'ШНЯЯ СИ'ЛА тышкы күч (м.: күн нуруна ысыган тоо тегинде муздаганда механикалык жол менен талкаланат. Тоо тектерине кычкылтек, суу же кислота таасир этсе химиялык талкалануу, өсүмдүктөрдүн таасиринен органикалык талкалануу жүрөт).
ВНЕ'ШНИЕ ПРОЦЕ'ССЫ тышкы процесстер (жер бетин өзгөртүүчү күч. Температуранын өзгөрүшүнөн суу, кычкылтек, көмүр кислотасы, шамал жана организмдердин таасиринен жер бетиндеги тоо тектер, рудалар талкаланып, бир жерден экинчи жерге ташылат. Бийик тоолор урап жапыраят. Ойдуң жерлер талкаланды тектерге толот).
ВНУТ'РЕННЯЯ МОРЕ'НА ички морена (мөңгүлөрдүн арасындагы талкаланды тек (к. моренные отложения)).
ВНУТ'РЕННЯЯ ПОВЕ'РХНОСТЬ ПОРО'Д тектердин ички бети (тектердеги жаракалар менен боштуктардын жалпы аянты. Мындай аянт канчалык кең болсо, ошончолук талкалануу процесси тез жүрөт).
ВНУТ'РЕННЯЯ СИ'ЛА ички күч (жердин ички күчүнүн таасиринен болгон өзгөрүүлөр. Ички күчтөргө жер титирөө, жанар тоолордун пайда болушу, тектоникалык кыймылдар кирешет).

ВНУТ'РЕННЕЕ СТРОЕ'НИЕ ЗЕМНОГО ША'РА жер шарынын ички түзүлүшү

ВНУТ'РЕННИЕ ВОД'Ы ички суулар (ийилген катмарлардын арасындагы суулар. Мындай катмарда жаракалар, боштуктар жок болушат. Ошондуктан суу минералдардын торчолорунда молекула катарында орун алышат).

ВНУТ'РЕННИЕ ВОЛ'НЫ ички толкундар (жер титирөөдөн пайда болуп, тереңдиктеги гипобордордон тараган толкундар. Узунунан кеткен толкундар секундуна 5 км, туурасынан тараганы 9,6 км ылдамдыкта тарайт).

ВНУТРИМАТЕРИКО'ВЫЕ ДЮ'НЫ материк ичиндеги дюналар (к. дюна).

ВНУТРИПЛАСТО'ВАЯ БРЕ'КЧИЯ катмар ичиндеги брекчия

ВОГЕЗИ'Т вогезит (калийлүү талаа шпаты менен бир аз сандагы плагиоклаздан, амфиболдон турган акиташ, щелочтуу лампрофир теги).

ВОГ'НУТАЯ РАВНИ'НА кайкы түздүк (ортосу чуңкурайган түздүк).
ВОДА' В МИНЕРА'ЛАХ минералдардагы суу (минералдардын торчолорунда молекула түрүндө кездешкен суу).

ВОДА' КА'РСТОВАЯ карст суусу (карсттуу ойдуңдарда кездешкен суу).

ВОДА' КРИСТАЛЛИЗАЦИО'ННАЯ кристаллдуу суу (минералдын торчосундагы молекула түрүндө кездешкен суу).

ВОДА' МЕТЕО'РНАЯ метеордук суу (метеордун составында кездешкен суу).

ВОДА' МИНЕРАЛИЗО'ВАННАЯ минералдашкан суу (составында минералдык заттар бар суу).

ВОДА' НАПО'РНАЯ кысым алдындагы суу (күчтүү басымдын таасири астында жер кыртышынан оргуп чыккан суу).

ВОДАНИ'Т воданит (титан менен кычкылтектин химиялык кошундусуна турган минерал).

ВОДА' ПЛАСТО'ВАЯ катмар суусу (катмарлардын арасындагы суу).

ВОДА' ПОДЗЕ'МНАЯ жер астындагы суу (тектердин жаракалары, боштуктары аркылуу сарыгып өтүп, жер астында чогулган суу).

ВОДА' РЕЛИ'КТОВАЯ калдык суу, (метаморфизм процессинде тектердин составынан бөлүнүп чыккан суу).

ВОДА' ТЕРМА'ЛЬНАЯ ысык суу (жер астындагы магмадан бөлүнүп чыккан жылуу же ысык суу).

ВОДА' РУДНИ'ЧНАЯ рудник суусу (тоо казындыларынын ичинде кездешкен суу).

ВОДА' ФИЛЬТРАЦИО'ННАЯ фильтрленген, сүзүлгөн суу (тектердин боштуктары аркылуу жерге сиңген суу).

ВОДА' ЮВЕНИ'ЛЬНАЯ ювенилдик суу (жердин тереңдигиндеги магмадан бөлүнүп чыккан суу).

ВОД'НАЯ ОБОЛО'ЧКА ЗЕМНОГО ША'РА жер шарынын суу кабыгы, чөйрөсү

ВОД'НЫЕ СВО'ЙСТВА ГОР'НЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин суулук касиеттери (тектердин нымдуулугу, суу өткөргүчтүгү, өткөрбөстүгү ж. б.).

ВОД'НЫЕ ТУ'ФЫ суулуу туфтар

ВОД'НЫЙ ЛЕСС суулуу лёсс

ВОД'НЫЙ РЕЖИ'М суунун режими (суунун өңү, даамы, тунуктугу, жыты, температурасы, радиоактивдүүлүгү, химиялык составы, деңгээли ж. б. касиеттеринин мезгил-мезгили менен өзгөрүшү).

ВОДО'-ГА'ЗОВЫЙ КОНТА'КТ суу-газ контакты, чегин (нефть, газ кендериндеги газдарды суудан бөлүп турган чек).

ВОДОЕМ көлмө (табийгы же адамдардын аракетинен жасалган суу толтурулган чукур).

ВОДОНАСЫЩЕ'НИЕ сууга каныгуу (тоо тектериндеги жаракалардын, боштуктардын сууга толушу, каныгышы).

ВОДОНЕПРОНИЦА'ЕМИП ПЛАСТ суу өткөрбөөчү пласт, кабат

ВОДОНЕПРОНИЦА'ЕМАЯ ПОРОДА суу өткөрбөөчү тек (м.: чопо, жаракасыз акиташ, чополуу сланец, кристаллдуу сланец өздөрү аркылуу суу өткөрбөйт).

ВОДОНО'СНЫП ПЛАСТ суулуу пласт, катмар

ВОДОНО'СНЫП ГОРИЗО'НТ суулуу горизонт (сууга каныккан катмар).

ВОДОНО'СНЫП КО'МПЛЕКС суулуу комплекс (бирдей же ар кандай литологиялык составда сууга каныккан горизонттордун комплекси).

ВОДОНО'СНЫП НАПО'РНЫП ГОРИЗО'НТ кысым алдындагы суулуу горизонт

ВОДОНО'СНОСТЬ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин тешиктеринин сууга толушу

ВОДООБИ'ЛЬНОСТЬ ПОРО'Д тектердин сууга өтө каныгышы

ВОДОПА'Д шаркыратма (агын суулардын жолунда бийик кашаттай катуу тектер кездешип, андагы суунун тике ылдый агып түшүшү).

ВОДОПОГЛОЩЕ'НИЕ суу сиңирүү (тоо тектеринин суу сиңирүү жөндөмдүүлүгү).

ВОДОНЕПРОНИЦА'ЕМЫЕ ПОРО'ДЫ суу өткөрүүчү тектер (өзүнөн сууну оной өткөрүп туруучу тектер).

ВОДОРАЗДЕ'Л суу арасындагы кыр (дарыялардын бассейндерин бөлүп турган тилке кыр).

ВО'ДОРОСЛИ ИЗВЕСТКО'ВЫЕ акиташтуу балырлар

ВОДОСБО'РНАЯ ПЛО'ЩАДЬ суу чогулган аянт

ВОДОНО'СНЫЕ ПРОЦЕ'ССЫ водостук процесстер

ВОДОУПО'РНЫЕ ПОРО'ДЫ суу өткөрбөөчү тектер (к. водонепроницаемые породы).

ВОДОУПО'РНЫП СЛОП суу өткөзбөөчү катмарча

ВОДОУСТО'ПЧИВОСТЬ ПОРО'Д тектердин сууга туруктуулугу (сууга эрибестиги).

ВО'ДЫ ГРУНТО'ВЫЕ кыртыш суулары (жер бетине жакын катмарлардагы суулар).

ВО'ДЫ ГРУНТО'ВЫЕ АВТОХТО'ННЫЕ кыртыштагы автохтондук суулар (жаан-чачындын эебинен пайда болгон жер алдындагы суулар).

ВО'ДЫ ГРУНТОВЫ'Е АЛЛОХТО'ННЫЕ кыртыштагы аллохтондук (башка жактан агып келген кыртыш суулар).

ВО'ДЫ ГРУНТОВЫ'Е БЕССТО'ЧНЫЕ агып чыкпаган кыртыш суулары

ВО'ДЫ ГРУНТОВЫ'Е МИНЕРАЛИЗОВА'ННЫЕ минералдашкан кыртыш суулары

ВО'ДЫ ГРУНТОВЫ'Е ПРЕ'СНЫЕ кыртыштагы тузсуз суулар

ВО'ДЫ ГРУНТОВЫ'Е РАССО'ЛЬНЫЕ кыртыштагы шор суулар

ВО'ДЫ ГРУНТОВЫ'Е СТО'ЧНЫЕ кыртыштан акма суулар

ВО'ДЫ ГРЯ'ЗЕВЫХ СО'ПОК баткактуу дөбөчөлөрдөгү суулар (баткактуу дөбөчөлөрдөн бөлүнүп чыккан минералдуу суулар).

ВО'ДЫ ЖИ'ЛЬНЫЕ тарам суулар (тарам-тарам болуп тектердеги жаракаларды ээлеп жаткан суулар).

ВО'ДЫ КИ'СЛЫЕ кычкыл суулар (химиялык кычкыл заттардын тобуна кирген суулар).

ВО'ДЫ КОНДЕНСАЦИО'ННЫЕ конденсацияланган суулар (буулардын чогулушунан пайда болгон суулар).

ВО'ДЫ КЛЮЧЕВЫ'Е булак суулары (жер кыртышынан жаракалар-ж. б. аркылуу агып чыккан тунук суулар).

ВО'ДЫ ЛЕДНИКО'ВЫЕ мөңгү суулары (мөңгүлөр эригенде пайда болгон суулар).

ВО'ДЫ МЕЖПЛАСТО'ВЫЕ катмарлардын арасындагы суулар

ВО'ДЫ НЕФТЯНЫХ МЕСТОРОЖДЕ'НИИ нефть кени чыккан жердеги суулар

ВО'ДЫ ПАРООБРА'ЗНЫЕ буу түрүндөгү суулар

ВО'ДЫ ПОДЗЕ'МНЫЕ жер алдындагы суулар

ВО'ДЫ СЕ'ЛЕВЫЕ сел суулары (кар, муз эрип кыян-сел жүргөндө аккан кир суулар).

ВОЗВЫ'ШЕННОСТЬ дөңсө (деңиз деңгээлинен алчалык бийик эмес көтөрүлгөн жер).

ВОЗДУ'ШНАЯ ОБОЛО'ЧКА ЗЕМНО'ГО ША'РА жер шарынын аба каптап жаткан чөйрөсү

ВО'ЗРАСТ ГА'ЗА газдын пайда болуу убактысы

ВО'ЗРАСТ ГЕОЛОГИ'ЧЕСКИП геологиялык жаш (тектердин геологиялык жашы. Ал эки жол менен аныкталат: 1. салыштырмалуу болжол жаш; 2. абсолюттук жаш).

ВО'ЗРАСТ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин жашы

ВО'ЗРАСТ ЗЕМЛИ' жердин пайда болуу жашы

ВО'ЗРАСТ НЕБЕ'СНЫХ ТЕЛ асман телолорунун жашы

ВО'ЗРАСТ РЕЛЬЕ'ФА рельефтин жашы (рельефтин пайда болгон убактысы).

ВО'ЗРАСТ СКЛА'ДКИ бүктөлүүнүн жашы

ВОЗРОЖДЕ'ННЫЕ ЛЕДНИКИ' кайтадан пайда болгон мөңгүлөр

ВОКЛЮ'ЗЫ воклюзалар (суу көп чыккан карсттык булактар. Франциядагы карсттык булактардын атынан коюлган).

ВОЛКАНИ'Т вулканит (селендүү тубаса күкүрт).

ВОЛКОНСКОИ'Т волконскоит (жер бетинде пайда болгон, хром кычкылы көп суулуу силикат, минерал).

ВОЛЛАСТОНИ'Т волластонит (метаморфизмделген тектерде көп кездешкен, кальций силикатынан турган минерал).

ВОЛНА' ГРУНТО'ВЫХ ВОД кыртыш сууларынын толкуну (кыртыш сууларынын деңгээлинин тез көтөрүлүшү).

ВОЛНИ'СТАЯ СТРУКТУ'РА толкун сыяктуу түзүлүш

ВОЛНИ'СТОЕ ЗАЛЕГА'НИЕ ПЛАСТА' катмардын толкун сыяктуу орун алышы

ВОЛНИ'СТОЕ ПЛАТО' кокту-колоттуу плато (майда кокту-колоттоң турган жалпак тоо).

ВОЛНИ'СТОЕ ПОГАСА'НИЕ толкунданып өчүү

ВОЛНИ'СТЫЕ РАВНИ'НЫ кокту-колоттуу түздүктөр (тегиз эмес майда чыбырлар, жыбыттар, жончолор, тайпак коксулардан турган толкун сыяктуу түздүктөр).

ВОЛОКНИ'СТЫП ГИПС булалуу гипс (гипс минералынын жука катталышкан түрү).

ВОЛОКНИ'СТЫП У'ГОЛЬ булалуу көмүр (жука катталышкан көмүр).

ВОЛОКНО' була

ВОЛОКНО' АСБЕ'СТОВОЕ асбест буласы (асбесттин жибекке окшош түзүлүшү).

ВОЛОЧЕ'НИЕ сүйрөө (суунун түбү менен аккан тектердин ташылышы).

ВОЛЬФРАМА'ТЫ вольфраматтар (түзүлүшү жагынан сульфаттарга

окшош вольфрам кислотасынын туздары, минералдар).

ВОЛЬФРАМИТ вольфрамит (темир, марганец, вольфрам кычкылынын химиялык кошундусунан турган минерал).

ВОРО'НКИ КА'РСТОВЫЕ карст чуңкурлары, чанактары (түрдүү формадагы туюк чуңкур. Мындай чуңкурлар таш туз, акиташ, гипстин сууга эришинен пайда болушат).

ВОСПРОИЗВЕД'ЕНИЕ МИНЕРА'ЛОВ минералдарды калыбына келтирүү (минералдарды лабораториялык жол менен жасоо).

ВОСХОД'ЯЩИЕ ИСТО'ЧНИКИ оргуштап чыккан булактар (жер бетине атырылып чыгып турган булак суулары).

ВОСЬМИГРА'ННАЯ ПРИЗМА сегиз кырдуу призма (минералдардын кристаллдарынын формаларынын бир түрү).

ВПА'ДИНА ойдуң (тектоникалык күчтүн, суунун, шамалдын таасиринен пайда болот).

ВПА'ДИНА ТЕКТОНИ'ЧЕСКАЯ тектоникалык ойдуң (тектоникалык кыймылдын таасиринен пайда болгон ойдуң).

ВРАЩ'ЕНИЕ ЗЕМЛИ' жердин айланышы

ВРЕ'МЕННАЯ ЖЕ'СТКОСТЬ ВОДЫ' суунун убактылуу туздуулугу

ВРЕ'МЕННЫЕ ИСТО'ЧНИКИ убактылуу булактар (сезонго карата мезгил-мезгили менен пайда болгон булактар).

ВРЕ'ЗАННЫЕ МЕА'НДРЫ бөлүнгөн имерилиштер (к. меандры).

ВСКРЫ'ТИЕ ачуу

ВСКРЫ'ТИЕ ПЛАСТА' пластты ачуу

ВСКРЫ'ТИЕ РУ'ДНОГО ТЕ'ЛА рудалык телону ачуу

ВСПУ'ЧИВАЕМОСТЬ УГ'ЛЯ көмүрдүн көөп кетиши (көлөмүнүн чоңоюшу).

ВТОРИ'ЧНАЯ СКЛА'ДЧАТОСТЬ экинчи жолу пайда болгон бүктөлүү

ВТОРИ'ЧНОЕ ЗАЛЕГА'НИЕ НЕ'ФТИ нефтинин экинчи жолу орун

алышы

ВТОРИ'ЧНЫЕ ИЗМЕНЕ'НИЯ МЕСТОРОЖДЕ'НИЯ кендин экинчи

жолу өзгөрүшү (кендин ички же тышкы күчтөрдүн таасиринен өзгөрүшү).

ВТОРИ'ЧНЫЕ КВАРЦИТЫ экинчи жолу пайда болгон кварциттер

(экинчи жолу пайда болгон метаморфизм тектеринин бир түрү).

ВТОРИ'ЧНЫЕ МЕСТОРОЖДЕ'НИЯ экинчи жолу пайда болгон

кендер

ВТОРИ'ЧНЫЕ МИНЕРА'ЛЫ экинчи жолу пайда болгон минералдар

(м.: пиритке суу, кычкылтек таасир кылса, лимонит деп аталган экинчи ми-

нерал пайда болот).

ВТОРИ'ЧНЫЕ ПОРО'ДЫ экинчи жолу пайда болгон тектер

ВТОРИ'ЧНЫЕ РУ'ДЫ экинчи жолу пайда болгон рудалар

ВТОРИ'ЧНЫЕ СТРУКТУ'РЫ экинчи жолу пайда болгон же кайталанган түзүлүштөр

ВТОРОСТЕПЕ'ННЫЕ МИНЕРА'ЛЫ экинчи даражадагы минералдар

ВУД'ЯВРИТ вудьяврит (өзгөрүлгөн ловчоррит, минерал).

ВУЛКАНОЛО'ГИЯ вулканология (жанар тоолордун пайда болушун, составын, түзүлүшүн ж. б. изилдөөчү геология илиминин бир тармагы).

ВУЛКА'Н ДЕ'ЯСТВУЮЩИИ дайыма атылып турган жанар тоо

ВУЛКАНИ'ЗМ вулканизм (жердин ички бөлүгүндөгү магмалык кубулуш).

ВУЛКАНИ'ЧЕСКАЯ О'БЛАСТЬ жанар тоолуу область (жанар тоолор таркалган область).

ВУЛКАНИ'ЧЕСКАЯ ПЫЛЬ жанар тоо чаны

ВУЛКАНИ'ЧЕСКИЕ БО'МБЫ жанар тоо бомбалары (жанар тоолор атылганда ыргытылган лаванын кесек бөлүктөрү).

ВУЛКАНИ'ЧЕСКИЕ ГО'РЫ вулкандык тоолор (магманын атылып чыгышынан пайда болгон тоолор, м.: Эльбрус, Этна, Камчатка жарым аралындагы тоолор).

ВУЛКАНИ'ЧЕСКИЕ ЗЕМЛЕТРЯСЕ'НИЯ жанар толук жер титирөөлөрү (жанар тоо атылганда жердин титиреши).

ВУЛКАНИ'ЧЕСКИЕ ЗО'НЫ жанар тоо тилкелери (жанар тоолордун типтерине карата тилкелерге бөлүнүшү).

ВУЛКАНИ'ЧЕСКИЕ ИЗВЕРЖЕ'НИЯ жанар тоолордун атылыштары (жердин эң тереңдигиндеги ысык магманын жер бетине көтөрүлүп чыгышы).

ВУЛКАНИ'ЧЕСКИЕ ОСТ'РОВА' жанар тоо аралдары (жанар тоолордун деңиз түбүнөн атылып чыгышынан

дүктөр, жаныбарлар, микроорганизмдердин жашоо тиричиликтеринен тоо тектеринин талкаланышы, өзгөрүшү).

ВЫВЕТРИВАНИЕ ФИЗИЧЕСКОЕ физикалык талкалануу (күндүн нуру, климат, өсүмдүктөрдүн тамырлары, жаракалардагы суулардын музга айланышы тектерге таасир кылып талкалайт, өзгөртөт).

ВЫВЕТРИВАНИЕ УГЛЕП көмүрдүн талкаланышы (жер бетиндеги агенттердин, температура, кычкылтек кислотасы ж. б. биригичинин таасиринен көмүрлөр талкаланат, өзгөрөт).

ВЫВЕТРИВАНИЕ ХИМИЧЕСКОЕ химиялык талкалануу (мында тоо тектери менен минералдар абанын, суунун, организмдердин таасиринен химиялык жол менен кычкылданат, эрийт, эзилет, акырында талкаланышат, өзгөрүшөт).

ВЫДУВАНИЕ үйлөө (геологиялык «үйлөө» деп шамалдын талкалагыч аракетин айтабыз. Шамал тектерди талкалап, үйлөп жылмалайт).

ВЫЖИМАНИЕ сыгуу (тектоникалык бүктөлүүдө таш туз, чопо, көмүр ж. б. ийилчээк катмарлардын калыңдыгынын сыгылып ичкериши).

ВЫКЛИНИВАНИЕ жукаруу (катмардын жукарышы, акырындап жукарып отуруп жок болушу. Бул тектоникалык жана стратиграфиялык жукаруу болуп экиге бөлүнөт).

ВЫКЛИНИВАНИЕ ПОРОД тектердин жукарып жоголушу
ВЫМИРАНИЕ кырылуу, өлүп жоголуу (өсүмдүктөр менен жаныбарлардын айрым түрлөрүнүн өлүп жоголушу).

ВЫМОРАЖИВАНИЕ тоңуу (кыргыш менен кошо тоңуп калган тектердин жумуру кесектери).

ВЫПАХИВАНИЕ ЛЕДНИКОВОЕ мөңгүнүн тоо тектерди сүргүлөшү

ВЫРАБОТКА ПОДЗЕМНАЯ жер астындагы казынды

ВЫРАБОТКА ПОЛЕВАЯ талаа казындысы

ВЫРАБОТКА РАЗВЕДЧНАЯ чалгындоо казындысы

ВЫРОВНЕННЫЙ БЕРЕГ тегизделген жээк

ВЫСОКАЯ ПОПМА бийик жайылма

ВЫСОКОГЛИНОЗЕМНОЕ СЫРЬЕ көп глиноземдуу материал (глинозем көп минералдар: андалузит, силлиманит, кнанит, демортьерит жана диаспор. Булар алюминий ж. б. өндүрүп алууда кеңири колдонулат).

ВЫСОКИЙ ФИРН бийик фирн (бийик тоолордогу майда бүртүктүү муз).

ВЫСОКОГОРНЫЕ ТЕРРАСЫ бийик тоолордогу тектирлер

ВЫСОКОГОРНЫЙ КЛИМАТ бийик тоо климаты

ВЫСОКОГОРНЫЙ РЕЛЬЕФ бийик тоо рельефи (кар сызыгынан жогору жайланышкан тоолуу рельеф).

ВЫСОКОТЕМПЕРАТУРНЫЕ ФУМАРОЛЫ жогорку температурадагы фумаролдор (куркак фумаролдор к. фумаролы).

ВЫСОТА ДАВЛЕНИЯ басымдын бийиктиги, деңгээли

ВЫСОТА МЕСТНОСТИ жергиликтүү бийиктик (алынган точканы ноль бийик деп, фин булуңуна салыштырып аныкталган бийиктик).

ВЫСОТА ОТНОСИТЕЛЬНАЯ салыштырма бийиктик

ВЫСОТА СБРОСА төмөн түшүүнүн бийиктиги (жарака аркылуу жогорудан ылдый түшкөн катмардын аралыгы).

ВЫСОТА СКЛАДКИ бүктөлмөнүн бийиктиги

ВЫСОТОВЕП бийиктикти ченөөчү аспап

ВЫСЫПКА чачылуу, төгүлүү (кандайдыр бир майдаланган кум же кесек тектердин чачылышы).

ВЫСАХАНИЕ кургоо

ВЫТЯЖКА НЕФТИ нефтини бөлүү, чыгаруу (нефтилүү тектерден нефтини бензол, бензин, хлороформ ж. б. заттар менен бөлүп чыгаруу).

ВЫХОД чыгуу (жер бетине катмардын же кендин чыгып көрүнөө жагышы).

ВЫХОД ГАЗА газдын чыгышы (жер бетине чыккан табигый газ).

ВЫХОД НЕФТИ нефтинин чыгышы (тектердеги жаракалар аркылуу нефтинин жер бетине чыгышы).

ВЫХОД ПЛАСТА пласттын сыртка чыгышы

ВЫХОД СОЛЯНЫХ ОТЛОЖЕНИЙ туз катмарларынын сыртка чыгышы

ВЫЩЕЛАЧИВАНИЕ эрүү, эзилүү (кошундудагы эрүүчү затты суюктуктун жардамы менен ажыратуу).

ВЫЩЕЛАЧИВАНИЕ ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин эзилиши

ВЮРМ вюрм (муз доорунун бир бөлүгү).

ВЯЗКОСТЬ ЖИДКОСТИ суюктуктун илээшмелиги (суюктук акканда пайда болгон «сүрүлүү күчү» деп аталган касиет).

ВЯЗКОСТЬ ПОРОДЫ тектин илээшмелиги

Г

ГАББРО габбро (негизги плагиоклаз жана моноклиндүү пироксен минералдарынан турган толук кристаллдуу интрузивдүү тек).

ГАББРО-АМФИБОЛИТ габбро-амфиболит (амфиболдуу габбро).

ГАББРО-АПЛИТ габбро-аплит (негизги плагиоклаз жана анча мынча моноклиндүү пироксенден турган тарамдуу магмалык тек).

ГАББРОВАЯ СТРУКТУРА габбролук түзүлүш (габбро тегин түзгөн минералдардын форма жагынан бирдей түзүлүшү).

ГАББРО-ОЛИВИНОВОЕ оливиндүү габбро

ГАББРО-ПЕГМАТИТ габбро-пегматит (пироксен, лабрадор жана ильменит минералдарынан турган ири бүртүктүү габбро).

ГАББРО-ПОРФИРИТ габбро-порфирит (порфир сыяктуу лабрадору бар толук кристаллдуу тарамдалган тектердин бири).

ГАББРО-СИЕНИТ габбро-сиенит (составы жагынан габбро менен сиениттин ортосун ээлеген тек).

ГАББРО-СОСЮРИТОВОЕ сосюриттүү габбро (сосюриттелген талаа шпаттуу габбро тегин).

ГАББРО-УРАЛИТОВОЕ уралиттүү габбро (уралиттелген пироксендүү габбро тегин).

ГАБИТУС габитус (бир заттын сырткы көрүнүшү, түрү түспөлү).

ГАБИТУС КРИСТАЛЛА кристаллдын габитусу

ГАВАЙСКИЙ ТИП Гавай тибн (бул жанар тоолор күчтүү кыймылдагы лавадан туруп, газы аз, жогорку температурадагы касиетке ээ болушат. Жарылуу сейрек, атылышы тынч жүрөт).

ГАВАЙСКИЙ ТИП ИЗВЕРЖЕНИЯ гавай тибиндеги жанар тоолордун атылышы

ГАВИТ гавит (кислотада эрий турган тальк минералынын бир түрү).

ГАГАТ гагат (таш көмүрдүн жаркырак түрү).

ГАГАТООБРАЗНЫЙ УГОЛЬ гагат сыяктуу көмүр

ГАГЕНТ гагент (марганец, магнит жана цинктин суулуу силикаты, минерал).

ГАЖА гажга (көмүр кычкыл кальцийдин борпоң, порошок сыяктуу массасы).

ГАЗ ВУЛКАНИЧЕСКИЙ жанар тоо газы

ГАЗ ГОРЮЧИЙ күйүүчү газ

ГАЗ ГРЕМУЧИЙ күркүрөк газ

ГАЗ ЖИРНЫП майлуу газ (составында метан, этан, пропан, бутан-дан башка пентан, гексан, гептан ж. б. бар нефтилүү газ).
ГАЗ НЕФТЯНОП нефтилүү газ
ГАЗОВАЯ ЗАЛЕЖЬ газдуу катмар
ГАЗОВАЯ СЪЕМКА газ съемкасы (кыртыш астындагы газ менен нефтини издөөчү геохимиялык метод).
ГАЗОВОЕ ДАВЛЕНИЕ газ басымы
ГАЗОВОЕ МЕСТОРОЖДЕНИЕ газ кени
ГАЗОВЫЕ УГЛИ газдуу көмүрлөр
ГАЗОВЫДЕЛЕНИЕ ВНЕЗАПНОЕ кокусунан газ бөлүнүп чыгуу
ГАЗОВЫЙ КАРОТАЖ газ каротажы (газды издөөчү геофизикалык метод).
ГАЗОВЫЙ РЕЖИМ газ режими, шарты
ГАЗОВЫЙ СЛАНЕЦ газдуу сланец
ГАЗОВЫЙ УГОЛЬ газдуу көмүр
ГАЗОВЫЙ ФАКТОР газ фактору (алынган нефтиге караганда көбүрөөк бөлүнгөн газдын саны).
ГАЗОНАПОРНЫЕ ВОДЫ газдын кысымы менен көтөрүлгөн суулар
ГАЗОНАСЫЩЕННОСТЬ газга каныккандык
ГАЗОНЕПРОНИЦАЕМОСТЬ газ өткөрбөөчүлүк
ГАЗО-НЕФТЯНАЯ ЗАЛЕЖЬ газ-нефти кени
ГАЗОНОСНОСТЬ газдуулук
ГАЗОНОСНЫЕ СЛОИ газдуу катмарчалар
ГАЗОНЕПРОНИЦАЕМОСТЬ газ өткөрүүчүлүк
ГАЗ ПОДЗЕМНЫЙ жер алдындагы газ
ГАЗ ПРИРОДНЫЙ табыйгы газ
ГАЗ РУДНИЧНЫЙ рудниктеги газ
ГАЗ СУХОП кургак газ (негизинен метандан турган нефтилүү газ).
ГАЗ УГЛЕКИСЛЫЙ көмүр кычкыл газы
ГАЗЫ РАСТВОРЕННЫЕ эриген газдар (сууда эриген газдар).
ГАЗ ЮВЕНИЛЬНЫЙ ювенилдик газ (терендиктеги метаморфизмделген тектерден жер бетине көтөрүлүп чыккан газ).
ГАКМОНИТ гакмонит (натрий менен күкүрттүн кошундусу бар кызгылт көк содалит минералы).
ГАЛЕНИТ галенит (коргошун менен күкүрттүн химиялык кошундусунан турган минерал. Өңү боз, металл түстүү жаркырайт. Оңой жана тегиз бөлүнөт. Коргошун кенинин негизги минералы болуп эсептелет).
ГАЛЕНОВИСМУТИТ галеновисмутит (күмүш, висмут жана күкүрттүн химиялык кошундусунан турган минерал).
ГАЛЕЧНИКИ жумуру таштар (жумурланган таштардан турган чөкмө).
ГАЛИТ галит (натрий менен хлордун химиялык кошундусунан турган минерал. Айнек түстүү, ак, турук. Туздуу көлдөрдүн бууга айланып, кургашынан пайда болот. Сууда жеңил эрийт).
ГАЛИТИТ галитит (жалаң гана таш тузуан турган тек).
ГАЛЛОИД галлоид (фтор менен хлордуу водород кислотасынын туздары. Бул минералдардын көпчүлүгү сууда жакшы эришип, өңдөрү ачык жана турук келишет).
ГАЛЛУАЗИТ галлуазит (алюминий, кремнезём, гидрат жана суунун кошундусунан турган минерал).
ГАЛМЕННОВЫЕ РУДЫ галменнүү рудалар (негизинен каламин минералынан түзүлгөн рудалар).
ГАЛОБЕНТОС галобентос (деңиз түбүндө жашоочу организмдер).

ГАЛОБИОЗ галобиоз (деңиз сууларында тараган органикалык дүйнө).
ГАЛОГЕНЕЗ галогенез (эрииндеги туздун чөгүшү).
ГАЛОГЕННЫЕ ПОРОДЫ галогендик тектер (химиялык жол менен туруп пайда болгон чөкмө тектер).
ГАЛОИДНЫЕ ПОРОДЫ галонддик тектер (туз, гипс, ангидрит тектери).
ГАЛЬКИ галькалар (жумуру таштар).
ГАРБОРТИТ гарбортит (алюминий жана фосфорлуу минералдын түрү).
ГАРПОЛИТ гарполит (жанаша жаткан тектердин катмарларынын арасынан орун алган интрузивдүү массив).
ГАРЦБУРГИТ гарцбургит (оливин, пироксен минералдарынан турган перидотит тегинин бир түрү).
ГАСТАЛЬДИТ гастальдит, глаукофанга жакын амфибол минералы).
ГАСТРОЛИТЫ гастролиттер (жаныбарлар жутуп жиберген минералдардын же тектердин сыныктары).
ГАУСМАНИТ гаусманит (марганец менен кычкылтектин химиялык кошундусунан турган минерал).
ГАУХЕКОРНИТ гаухекорнит (никель, висмут, сурьма, күкүрттөн турган минерал).
ГАУЭРИТ гаурит (марганец менен күкүрттүн кошундусунан турган минерал).
ГАФФЫ гаффар (тузсуз суулуу кичинекей булуң).
ГЕАНТИКЛИНАЛЬ геантиклиналь (тектоникалык кыймылдын натыйжасында жер катмарынын узакка созулуп өйдө көтөрүлгөн бөлүгү).
ГЕДИФАН гедифан (составында кальций кычкылы бар миметизит минералынын бир түрү).
ГЕИЗЕР гейзер (ысык буу менен суунун мезгил-мезгили менен тереңдиктен атылып туруучу түрү).
ГЕПЗЕРИТ гейзерит (гейзер суусунан пайда болгон ак түстүү тек).
ГЕКСАГОНАЛЬНАЯ ПЛОТНЕЙШАЯ УПАКОВКА гексагоналдык жайгашуу
ГЕКСАГОНАЛЬНАЯ ПРИЗМА гексагоналдык призма (алты кырдуу призма).
ГЕКСАГОН-ОКТАЭДР гексагон-октаэдр (алты кырлуу октаэдр).
ГЕКСАГОН-ТЕТРАЭДР гексагон-тетраэдр (алты кырлуу тетраэдр).
ГЕКСАЭДР гексаэдр (алты кырлуу, беттери чарчыланган кристаллдын формасы).
ГЕЛИТЫ гелиттер (коллоиддик чөкмө тектер).
ГЕПЛАНДИТ гейландит (кальций менен алюминийдин силикаты, минерал).
ГЕЛЕНИТ геленит (мелилит тобуна кирген минералдардын бири).
ГЕЛЕОБРАЗНОЕ ВЕЩЕСТВО клей сыяктуу зат (казынды көмүрлөрдөгү клей сыяктуу структурасыз гумус, чиринди).
ГЕЛИ Клей сыяктуу чөкмөлөр (коагуляцияланганда пайда болгон чөкмөлөр).
ГЕЛИЕВЫЙ МЕТОД гелий методу (уран менен торийдин ажырап бөлүнүшүнөн кийинки гелийге өтүшүнө негизделген метод. Бул метод менен тектин абсолюттук жашын аныктайбыз).
ГЕЛИОДОР гелиодор (алтындуу берилл минералы).
ГЕЛИОТРОП гелиотроп (кызыл тактуу көк халцедон минералы).
ГЕЛИФИКАЦИЯ гелификациялоо (өсүмдүктүн гельге айланышы).
ГЕЛЛУХРАУН геллухраун (жылмакай же толкун сыяктуу лавалар).

ГЕЛЬВИН гелин (түзүлүшү жагынан содалитке окшош сары минерал).

ГЕЛЬСИНКИТ гелинит (негизинен албит минералынан турган орто буртуктүү тек).

ГЕМАТИТ гематит (темир менен кычкылтектин химиялык кошундусунан турган минерал. Өңү кызыл күрөң кара күрөң келип, металлдай жаркырайт).

ГЕМИАБИССИТЫ гемиабисситтер (1000—2000 м тереңдикте пайда болгон деңиз чөкмөлөрү).

ГЕНЕЗИС пайда болуу (пайда болушу жана өнүгүш процесси).

ГЕНЕЗИС МЕСТОРОЖДЕНИЯ кендердин пайда болушу

ГЕНЕЗИС МИНЕРАЛОВ минералдардын пайда болушу

ГЕНЕРАЦИЯ МИНЕРАЛОВ минералдардын генерациясы (белгилүү бир убакытта жана шартта пайда болгон минералдардын ырааттуулугу).

ГЕНЕТИЧЕСКАЯ КЛАССИФИКАЦИЯ генетикалык классификация (пайда болушу боюнча классификациялоо).

ГЕОАНТИКЛИНАЛЬ геoaнтиклиналь (узак убакыттын ичинде тектоникалык кыймылдын аракетинен өйдө көтөрүлгөн жер кыртышынын чоң аянты).

ГЕОГНОЗИЯ геогнозия (азыркы геологиянын эски аты).

ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ КООРДИНАТЫ географиялык координаттар (жер шарындагы бир орунду аныктоо үчүн алынган бирдиктер).

ГЕОДЕЗИЯ геодезия (жер шарынын формасын, көлөмүн жана анын кээ бир бөлүктөрүн картага түшүрүүнү үйрөтүүчү илим).

ГЕОДИНАМИКА геодинамика (жердин кыймылын, козголушун изилдеген илимдин бир тармагы).

ГЕОИД геoid (океан сууларынын үстүнкү бетинен өткөн сызыктын түспөлү. Анын үстү кургактыктарда 50 м чейин эллипстик айлануу сызыгынан чыгып, океандарда 150 м чейин төмөн түшүп, уюл жактары куушурулган шар формасына окшош).

ГЕОИЗОТЕРМИЧЕСКАЯ КАРТА геoизотермия картасы

ГЕОИЗОТЕРМИЧЕСКАЯ ПОВЕРХНОСТЬ геoизотермия бети

ГЕОИЗОТЕРМИЧЕСКИЙ ПРОФИЛЬ геoизотермия профили

ГЕОИЗОТЕРМЫ геoизотермиялар (жер бетиндеги температурасы бирдей точкаларды бириктирүүчү сызык).

ГЕОКАРТИРОВАНИЕ геoкартировкалоо

ГЕОКРАТИЧЕСКИЕ ДВИЖЕНИЯ геoкратикалык кыймылдар (жер кыртышынын кыймылдоосунан океан ойдуңдарынын өзгөрүп кетиши).

ГЕОКРОНИТ геoкронит (коргошун, сурьма, мышьяк, күкүрттөн турган сейрек кездешүүчү минерал).

ГЕОЛОГ геoлог (геология илими боюнча адис).

ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ ДОКУМЕНТАЦИЯ геoлогиялык документация

ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ КАРТА геoлогиялык карта (жер бетиндеги кандайдыр бир участканун геoлогиялык түзүлүшүн топографиялык картага сүрөттөп көрсөтүү).

ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ РАБОТА ВЕТРА шамалдын геoлогияда аткарган жумушу (тоо тектерин талкалайт. Аны бир жерден экинчи жерге учурат. Шамалдын талкалоочу күчү анын ылдамдыгына, бир багыттуулугуна, тынымсыз болуп турушуна жараша болот).

ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ РАБОТА МОРЯ деңиздин геoлогиялык иши

ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ СВИТА геoлогиялык свита

ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ СРЕДА геoлогиялык чөйрө

ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ СТРУКТУРА геoлогиялык түзүлүш

ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ ФОРМАЦИЯ геoлогиялык формация

ГЕОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ геoлогиялык процесстер

ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ КОНТАКТ геoлогиялык контакт

ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ ПЕРИОД геoлогиялык мезгил

ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ ПРОФИЛЬ геoлогиялык профиль (тектердин жатмарланышына, таркалышына карата жер бетин кесип көрсөтүүчү чиймелүү элес).

ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ РАЗРЕЗ геoлогиялык кесинди (тик тегиздикте графикалык жол менен кесип көрсөтүлгөн тоо тектеринин жайланыш шарттары, геoлогиялык телолордун түспөлү жана алардын калыңдыгынын өзгөрүүлөрү ж. б.).

ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ ТЕРМОМЕТР геoлогиялык термометр

ГЕОЛОГИЧЕСКОЕ ВРЕМЯ геoлогиялык убакыт

ГЕОЛОГИЧЕСКОЕ ЛЕТОИСЧИСЛЕНИЕ геoлогиялык убакытты эсептөө (геoлогиялык убакыт тактыгы жагынан салыштырмалуу жана абсолюттук жол менен аныкталат).

ГЕОЛОГИЯ геoлогия («гео» — жер, «логос» — окуу, илим деген сөздөн алынган. Жердин, кендердин, тектердин пайда болушун, түзүлүшүн, составын, өсүп-өнүгүү процесстерин үйрөтөт).

ГЕОЛОГИЯ ДИНАМИЧЕСКАЯ динамикалык геoлогия (эндогендик жана экзогендик процесстерди изилдөөчү геoлогия илиминин бир тармагы).

ГЕОЛОГИЯ ИНЖЕНЕРНАЯ инженердик геoлогия

ГЕОЛОГИЯ ИСТОРИЧЕСКАЯ тарыхый геoлогия

ГЕОЛОГИЯ МОРЯ деңиз геoлогиясы

ГЕОЛОГИЯ ОБЩАЯ жалпы геoлогия

ГЕОЛОГИЯ ПОЛЕВАЯ талаа геoлогиясы

ГЕОЛОГИЯ ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ пайдалуу кендердин геoлогиясы

ГЕОЛОГИЯ РЕГИОНАЛЬНАЯ аймактык геoлогия

ГЕОЛОГОРАЗВЕДЧИК чалгынчы геoлог (геoлогия жагынан чалгындоочу адам).

ГЕОМОРФОЛОГИЧЕСКАЯ КАРТА геoморфологиялык карта

ГЕОМОРФОЛОГИЯ геoморфология (жер бетинин түзүлүшүн, формасын изилдөөчү илим).

ГЕОСИНКЛИНАЛИ ДОКЕМБРИТСКИЕ кембрий мезгилине чейинки геoсинклиналдар

ГЕОСИНКЛИНАЛЬ геoсинклиналь (тектоникалык кыймылга учураган жер кыртышынын бир бөлүгү).

ГЕОСИНКЛИНАЛЬНЫЙ УГЛЕНОСНЫЙ БАССЕЙН геoсинклиналдуу көмүрлүү бассейн

ГЕОСИНКЛИНАЛЬНАЯ ОБЛАСТЬ геoсинклиналдуу область

ГЕОСИНКЛИНАЛЬНАЯ СИСТЕМА геoсинклиналдуу система

ГЕОСФЕРЫ геoсфералар (жерди каптап же курчап турган ар кандай тыгыздыктагы жана ар түрдүү составдагы сфералар; атмосфера, гидросфера, литосфера).

ГЕОТЕКТОГЕНЕЗ геoтектонез (жер кыртышынын түзүлүшүнүн жалпы өсүп-өнүгүү процесси).

ГЕОТЕКТОНИКА геoтектоника (жердин жалпы түзүлүшү жана сырткы кыртышынын өсүп-өнүгүшү процесси жөнүндөгү илим).

ГЕОТЕРМИКА геoтермика (жер кыртышынын жылуулугун изилдөөчү илим).

ГЕОТЕРМИЧЕСКАЯ КАРТА геoтермикалык карта

ГЕОТЕРМИЧЕСКАЯ СТУПЕНЬ геoтермикалык баскыч (жер кыртышы тереңдеген сайын температуранын 1° көтөрүлүш аралыгы. Ал 33 м барабар б. а. 33 м тереңдикте температура 1°С көтөрүлөт).

ГЕОТЕРМИЧЕСКИЙ ГРАДИЕНТ геотермикалык градиент (ар бир 100 м терендиктеги жер кыртышында, температуранын жогорулашы. Жер кыртышынын 100 м терендигинде температура 3°C көтөрүлөт).

ГЕОТЕРМИЯ геотермия (жердин температурасы жөнүндөгү илим).

ГЕОФАЗА геофаза (А. Е. Ферсмандын аныктоосу боюнча геохимиялык узак процесстеги кыска мезгил).

ГЕОФИЗИКА геофизика (жердин касиетин жана физикалык кубулуштарын изилдөөчү илим. Геофизикага жердин тартылыш күчү, тыгыздыгы, магнетизми, ички түзүлүшү ж. б. кирет).

ГЕОФИЗИЧЕСКАЯ СЪЕМКА геофизикалык съемка
ГЕОФИЗИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ РАЗВЕДКИ геофизикалык чалгындодо методдору

ГЕОХИМИЧЕСКАЯ ДИАГРАММА геохимиялык диаграмма (геохимиялык изилдөөнү диаграмма менен көрсөтүү).

ГЕОХИМИЧЕСКАЯ КАРТА геохимиялык карта (геохимиялык изилдөөнүн натыйжасында түзүлгөн карта).

ГЕОХИМИЧЕСКАЯ КЛАССИФИКАЦИЯ геохимиялык классификация (геохимиянын негизинде классификациялоо).

ГЕОХИМИЧЕСКАЯ ФАЦИЯ геохимиялык фация
ГЕОХИМИЧЕСКАЯ ЭПОХА геохимиялык доор

ГЕОХИМИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ ПОИСКОВ НЕФТИ нефтинин геохимиялык жол менен издөө

ГЕОХИМИЧЕСКИЕ ПРОВИНЦИИ геохимиялык провинциялар
ГЕОХИМИЧЕСКИЕ СВЯЗИ геохимиялык байланыштар

ГЕОХИМИЧЕСКИЕ ФАЦИИ геохимиялык фациялар
ГЕОХИМИЧЕСКИЕ ЭПОХИ геохимиялык доорлор

ГЕОХИМИЧЕСКИЕ ЦИКЛЫ геохимиялык циклдер
ГЕОХИМИЧЕСКИЙ БАЛАНС геохимиялык баланс

ГЕОХИМИЧЕСКИЙ ГРАДИЕНТ геохимиялык градиент
ГЕОХИМИЧЕСКИЙ ПОЯС геохимиялык курчоо

ГЕОХИМИЯ геохимия (жер кыртышынын химиялык составын, химиялык элементтердин жер бетинде таралуу закондоруун аныктаган геология илиминин бир тармагы).

ГЕОХИМИЯ ЛАНДШАФТОВ ландшафтар геохимиясы
ГЕОХИМИЯ ПРИРОДНЫХ ГАЗОВ табыйгы газдардын геохимиясы

ГЕОХИМИЯ ОТДЕЛЬНЫХ ЭЛЕМЕНТОВ айрым элементтердин геохимиясы

ГЕОХИМИЯ РЕДКИХ И РАССЕЯННЫХ ЭЛЕМЕНТОВ сейрек жана чачыранды элементтердин геохимиясы

ГЕОХРОНОЛОГИЯ геохронология (геологиялык убакыттын катар тартиби, геологиялык заманды мезгилдерге бөлүү).

ГЕРРИТ геррит (жездүү смитсонит минералы).

ГЕРЦЕНБЕРГИТ герценбергит (калай менен күкүрттүн химиялык кошулмасынан турган минерал).

ГЕРЦИНИДЫ герциниддер (карбон менен пермь мезгилдеринде пайда болгон тоо бүктөлүштөрү, тоо кыркалары).

ГЕРЦИНИТ герцинит (темир, алюминий жана кычкылтектен турган минерал).

ГЕРЦИНСКАЯ СКЛАДЧАТОСТЬ герцин бүктөлүүсү (палеозой заманынын аягында тектоникалык кыймылдын таасиринен пайда болгон бүктөлүүлөр, катмарлардын ийилиши, бүктөлүшү).

ГЕССИТ гессит (күмүш менен теллурдан турган минерал).

ГЕТЕРОГЕННЫЕ ПОРОДЫ гетерогендик тектер (ар кандай жол менен пайда болгон тектер).

ГЕТЕРОМОРФИЗМ гетероморфизм (химиялык бирдей, бирок ар кандай минералдардан турган магмалык тек).

ГЕТЕРОМОРИТ гетероморфит (коргошун менен сульфоантимониттен турган минерал).

ГЕТИТ гетит (темир кычкылынын гидраты, минерал).

ГИАЛИНОВЫЙ айнек сыяктуу
ГИАЛИТ гиалит (таза, тунук кварц).

ГИАЛОФАН гиалофан (талаа шпатынын бир түрү, минерал).

ГИАЦИНИТ гиацинит (тунук, кооз минерал).

ГИББСИТ гиббсит (гидрагиллиттин түрү, минерал).

ГИББИТИТ гиббситит (ак түстүү борпоң тек).

ГИБРИДИЗМ гибрианизм (магмалык тектердин таасирин астында коңшу тектердин өзгөрүш процесси).

ГИБРИДНЫЕ ПОРОДЫ гибриделген тектер
ГИДАТОГЕНЕЗИС гидатогенезис (магмалык эриндилерден катмарлардын пайда болушу).

ГИДАТОГЕННЫЕ ПОРОДЫ гидатогендик тектер (суулуу чөйрөдө пайда болгон чөкмө тектер).

ГИДАТОМОРФИЗМ гидатоморфизм (суунун таасиринен өзгөрүлгөн, метаморфизмделген заттар).

ГИДАТОПИРОМОРФИЗМ гидатопироморфизм (ысык суунун таасиринен минералдардын же тектердин өзгөрүш процесси).

ГИДДЕНИТ гидденит (сподумен минералынын көк жашыл түрү).

ГИДРАРГИЛЛИТ гидрагиллит (алюминий кычкылынын гидраты, минерал).

ГИДРАТАЦИЯ гидратациялоо (суунун молекуласынын химиялык жол менен затка кошулуусу, биригиши).

ГИДРАТОГЕННЫЕ МИНЕРАЛЫ гидратогендик минералдар (жеңил компоненттерден турган магмалык минералдар).

ГИДРОБИОТИТ гидробиотит (суусу көп, калий, магний, темир, алюминий аз өзгөрүлгөн биотит минералы).

ГИДРОГЕМАТИТ гидрогематит (темир кычкылынын гидраты, минерал).

ГИДРОГЕОЛОГИЧЕСКАЯ КАРТА гидрогеологиялык карта
ГИДРОГЕОЛОГИЧЕСКИЙ БАССЕЙН гидрогеологиялык бассейн

ГИДРОГЕОЛОГИЯ гидрогеология (жер алдындагы жана жер үстүндөгү суулардын пайда болушун, физико-химиялык касиеттерин, кыймылын жана жер алдында таралышын, жайланышын окутуучу илим).

ГИДРОЛИТ гидролит (сууда тез эрүүчү жөнөкөй тек).

ГИДРОМАГНЕЗИТ гидромагнетит (суулуу магнетит минералы).

ГИДРОМЕТАЛЛУРГИЯ гидрометаллургия (суунун жардамы менен рудадан металл бөлүп алуучу жол).

ГИДРОМЕТАМОРФИЗМ гидрометаморфизм (суунун таасиринен пайда болгон метаморфизм процесси).

ГИДРОМУСКОВИТ гидромусковит (калий аз-келин өзгөрүлгөн, сууга бай мусковит минералы).

ГИДРОСЛЮДЫ гидрослюда (составында суу көп слюдалар).

ГИДРОСФЕРА гидросфера (жерди курчап турган суу чөйрөсү).

ГИДРОСТАТИЧЕСКИЙ УРОВЕНЬ гидростатикалык деңгээл (бургулоо скважинасынан көтөрүлгөн суунун деңгээли).

ГИДРОСТАТИЧЕСКОЕ ДАВЛЕНИЕ гидростатикалык басым (суяктуктун басымы).

ГИДРОТЕРМИТЫ гидротермиттер (гидротермалдык эриндилерден пайда болгон минералдар).

ГИДРОТЕРМАЛЬНАЯ ДИФФЕРЕНЦИАЦИЯ гидротермалдуу дифференциация (кошму тектер эрин, жаракалардын арасында кайтадан бөлүнүү, таволаны).

ГИДРОТЕРМАЛЬНЫЕ ЖИЛЫ гидротермалдуу тарамдар (жер кыртышындагы жаракаларда гидротермалдык эриндилерден пайда болгон кендер).

ГИДРОТЕРМАЛЬНЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ гидротермалдык өзгөрүштөр (гидротермалдык эриндилердин таасири астында пайда болгон өзгөрүштөр).

ГИДРОТЕРМАЛЬНЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ гидротермалдык кендер (гидротермалдык эриндилерден пайда болгон кендер).

ГИДРОТЕРМАЛЬНЫЕ ПРОЦЕССЫ гидротермал процесстер

ГИДРОТЕРМОЛИТЫ гидротермолиттер (гранит очогуунун сууучуунан пайда болгон гидротермалдуу заттар).

ГИДРОТЕРМЫ гидротермалар (магмадан бөлүнгөн ысык суулуу эриндилер).

ГИДРОЛИТ гидролит (гидраттуу тропилит минералы).

ГИДРОФИЛЬНОСТЬ гидрофилдүүлүк (суунун коллоиддик эриндигинде катуу телонун жукмдөлгөн майда бөлүкчөлөрүнүн суу молекуласы менен тыгыз байланышы).

ГИДРОХИМИЧЕСКИЕ КАРТЫ гидротехникалык карталар

ГИДРОХИМИЧЕСКИЕ ОСАДКИ гидрохимиялык чөкмөлөр (гидрохимиялык процесстердин натыйжасында пайда болгон чөкмө).

ГИДРОХИМИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ гидрохимиялык процесстер, кубулуштар (жер алдындагы жана үстүндөгү суулардын таасиринен болгон жер кыртышындагы процесстер).

ГИДРОЦЕРУССИТ гидроцеруссит (суулуу церуссит минералы).

ГИДРОЦИАНИТ гидроцианит (гидраттуу цианит минералы).

ГИДРОЦИНКИТ гидроцинкит (цинк, көмүр кычкылы жана гидраттан турган минерал).

ГИЗИТ гизит (анальцимдүү базальт тегинин түрү).

ГИЛОЛОГИЯ ПОРОД тектерди гилологиялоо (тектердин жалпы химиялык жана минералдык составынын байланышын изилдөө).

ГИЛЬСОНИТ гильсониттер (асфальттердин жалпы аты).

ГИПЕРБАЗИТЫ гипербазиттер (ультра негиздүү магмалык тоо текте- ультра негиздүү тектер).

ГИПЕРБАЗИТЫ гипербазиттер (ультранегиздүү магмалык тоо текте- ринин жалпы аты).

ГИПЕРГЕНЕЗ гипергенез (тоо тектердин, рудалардын же минерал- дардын жер бетинде өзгөрүү процесси).

ГИПЕРИТИТ гиперитит (апатит, бронзит, авгит, лабрадор минерал- дарынан турган тек).

ГИПИДИОМОРФНОЕ СТРОЕНИЕ гипидиоморфдук түзүлүш (бир минералдын бүртүктөрүнүн арасында экинчи минералдын дурус бүртүктө- рүнүн жайланышы).

ГИПОБАЗИТЫ гипобазиттер (көбүнчө өңсүз минералдардан турган ультра негиздүү тектер).

ГИПОГЕННЫЕ ПОРОДЫ гипогендик тектер (магмадан пайда бол- гон тектер).

ГИПОГЕННЫЕ РАСТВОРЫ гипогендик эриндилер (магма кристалл- дангандан кийин бөлүнгөн тереңдиктеги эриндилер).

ГИПОКРИСТАЛЛИЧЕСКИЙ чала кристаллданган минерал

ГИПОЦЕНТР гипо борбор (жер титирөөнүн борбору).

ГИПС гипс (кальций менен күкүрт кычкылынын химиялык кошундусу-

нун турган минерал. Түссүз, ак кыбылтоолуу же саргыч түстөгү болот. Айнак же аяк сымал жаркырайт).

ГИПС ВОДОКИРИСТАЛЛ суулуу гипс

ГИПС ЗЕМЛЯНИСТЫЙ биринч гипс

ГИПС ОБОЖЖЕННЫЙ күйгүзүлгөн гипс

ГИПСОВАЯ ПЛАСТУНКА гипстен жасалган пластинка

ГИПСОВЕЩАТЕЛЬСКАЯ КАРТА гипсовещательлык карта (жердин бе- тин теривентальдуу сызыктар менен келтирүүчү карта).

ГИПСОВЕЩАТЕЛЬ гипсовещатель (жер бетинин абсолюттук бийиктикте- рин аныктай турган прибордун бөлүгү).

ГИПС ПРЭСЧОВОДНЫЙ түссүз сууда пайда болгон гипс

ГИПС СОЛЯНОТИ туздуу гипс

ГИПС СТРОИТЕЛЬНЫЙ курулуш гипси

ГИРНАРИТ гирнарит (амфиболдор тобуна кирген минералдардын бири).

ГИСТЕРОГЕННЫЕ ОБРАЗОВАНИЯ гистерогендик пайда болуштар (экинчи жолу же кайтадан пайда болуу).

ГИСТЕРОМАГМАТИЧЕСКИЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ гистеромагма- лык кендер (магма эригдиси каткадан кийин пайда болгон кендер).

ГИСТОЛОГИЯ ПОРОД текти гистологиялоо (тектердин түзүлүшүн жапа кандай элементтерден турарын изилдөө).

ГИСТРОГЕНИТЫ гистрогениттер (механикалык жол менен талкалан- гандан кийин пайда болгон кесек кендер).

ГИТТИЯ гиттия (көлдө, сазда өтө майда организмдерден пайда бол- гон тек).

ГЛАВНЫЙ КРАТЕР негизги кратер, чанак

ГЛАЗИРОВАННЫЕ ПОРОДЫ жылмаланган тоо тектер

ГЛАЗЕРИТ глазерит (ак, көк, жашыл түстөгү тунук туздуу туру).

ГЛАЗОМЕРНАЯ СЪЕМКА көз болжол сьемкасы (жер бетинин түзү- лүшүн картага түшүрүүдөгү эң жөнөкөй метод).

ГЛАЗУРЬ глазурь (айнектей катуу боёк).

ГЛАУКОНИТЫ глаукониттер (50% тен ашык глауконити бар каракөк түстөгү глаукониттүү акиташ тектери).

ГЛАУКОНИТОВЫЕ ПЕСКИ глаукониттүү кумдар (составында 40% глауконит кездешкен кумдар).

ГЛЕТЧЕР мөңгү, тоо мөңгүсү (мөңгүнүн көк түстөгү, тунук түрү).

ГЛИНА чопо (бөлүкчөлөрүнүн өлчөмү 0,01 мм кичине келген чөкмө тек).

ГЛИНА АЛЛЮВИАЛЬНАЯ аллювий чопосу

ГЛИНА БИТУМИНОЗНАЯ битумдуу чопо, ылай

ГЛИНА БУРАЯ күрөң чопо

ГЛИНА ГИПСОВАЯ гипстүү чопо

ГЛИНА ГОНЧАРНАЯ карапалык чопо

ГЛИНА ДЕЛЮВИАЛЬНАЯ делювий чопосу

ГЛИНА ИЗВЕСТКОВАЯ акиташтуу чопо

ГЛИНА КОНТИНЕНТАЛЬНАЯ континенттик чопо

ГЛИНА КРУПНОПЕСЧАНИСТАЯ при кумдуу чопо

ГЛИНА КРУПНОПЫЛЕВАТАЯ при чандуу чопо

ГЛИНА ЛЕИТОЧНАЯ тасма сыяктуу катмарлашкан чопо

ГЛИНА ЛЕССОВИДНАЯ лёсс сымал чопо

ГЛИНА МЕЛКОПЕСЧАНИСТАЯ майда кумдуу чопо

ГЛИНА МОРЕНАЯ морена чопосу

ГЛИНА МОРСКАЯ деңиз чопосу

ГЛИНА ОГНЕУПОРНАЯ отко чыдамдуу чопо

ГЛИ'НА ОЗЕ'РНАЯ көл чопосу
ГЛИ'НА ОСТАТОЧНАЯ калдык ылай, чопо
ГЛИ'НА ПЕСТРОЦВЕТНАЯ түрдүү түстүү чопо
ГЛИНИЗАЦИЯ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин ылайланышы.
ГЛИНИСТЫЕ МИНЕРАЛЫ чополуу минералдар
ГЛИНИСТЫЕ ПОРО'ДЫ чополуу тектер
ГЛИНИСТЫЙ КАРСТ чополуу карст (к. карст)
ГЛИНИСТЫЙ СЛА'НЕЦ чополуу сланец (чопо сыяктуу борпоң тектердин өтө күчтүү тапталып, ныкталышынан пайда болгон, метаморфизмделген тектердин бири).
ГЛИНОЗЕ'М глинозем (алюминий менен кычкылтектин кошулмасынан турган минерал).
ГЛОУКОФА'Н глоукофан (составы натрий, магний, темир, алюминий, кремнезем, фтор жана гидраттан турган минерал).
ГЛУБИ'ННАЯ ТЕКТО'НИКА тереңдик тектоникасы (жер кыртышынын тереңдигиндеги кыймылдарды изилдөөчү илим).
ГЛУБИ'ННАЯ ЭРО'ЗИЯ тереңдик эрозиясы (к. эрозия).
ГЛУБИ'ННЫЕ МАГМАТИЧЕСКИЕ ПОРО'ДЫ тереңдикте пайда болгон магмалык тектер
ГЛУБИ'ННЫЕ ПОРО'ДЫ тереңдикте пайда болгон тектер
ГЛУБИ'ННЫЙ МАГМАТИЗМ тереңдиктеги магматизм (магма эриндиси жер бетине агып чыкпай, жердин ар кандай тереңдигинде суушунан пайда болгон тектер).
ГЛУБОКОВО'ДНАЯ КРА'СНАЯ ГЛИ'НА деңиз тереңдигиндеги кызыл ылай
ГЛУБОКОВО'ДНЫЙ ИЛ суунун тереңдигинде пайда болгон ылай
ГЛУБОКОВО'ДНЫЕ ВПА'ДИНЫ деңиз түбүндөгү ойдуңдар
ГЛЫ'БОВЫЕ ГО'РЫ келки тоолор (жер кыртышынын кандайдыр бир бөлүгү жаракалар аркылуу бөлөк-бөлөк көтөрүлүп, өз алдынча тоого айланышы).
ГЛЯ'БЫ глябалар (ылай, чопо тегинин бир түрү).
ГЛЯЦИА'ЛЬНЫЕ ОТЛОЖЕ'НИЯ муз мөңгү чөкмөлөрү
ГЛЯЦИОЛО'ГИЯ гляциология (мөңгү, муздардын физикалык касиетин, жылышын, өнүгүшүн үйрөтүүчү илим).
ГНЕЗДО' РУДНОЕ рудалардын топтолушу
ГНЕЙС гнейс (кварц, талаа шпаты, слюда, роговая обманкадан турган толук кристалдуу, кат каттанып, жука таңдайлашкан метаморфизмделген тек. Мында минералдар бир багыт боюнча бири-бирине жарыш жайгашып гнейстүү түзүлүштү пайда кылат).
ГНЕПС ТУРМАЛИ'НОВЫЙ турмалиндүү гнейс
ГODOB'A Я АМПЛИТУ'ДА ТЕМПЕРАТУ'РЫ температуранын жылдык амплитудасы (бир жылдагы өтө ысык жана өтө суук айлардын ортотемпературасынын айырмасы).
ГОЛОКРИСТАЛЛИЧЕСКАЯ ПОРО'ДА толук кристалдуу тек
ГОЛОЦЕ'Н голоцен (төртүнчүлүк мезгилдин жогорку бөлүгүнүн аты).
ГОЛУБО'Й ИЛ көк ылай
ГОЛЬЦЫ' гольцалар (аскалардын чокулары).
ГОМЕОМОР'ФИЯ гомеоморфия (ташка айланган түрдүү жаныбарлардын калдыктарынын бири-бири менен окшоштугу).
ГОМОГЕ'ННАЯ СИСТЕ'МА гомогендүү система (бир гана фазадан турган система).
ГОМОСЕ'ИСТЫ гомосейстер (жер титирегенде бирдей тараган толкундар).

ГОНДВА'НА гондвана (палеозой, мезозой замандарында пайда болгон чоң материк).
ГОНДВА'НСКАЯ СИСТЕ'МА гондвана системасы
ГОНДВА'НСКАЯ ФЛО'РА гондвана флорасы (к. флора).
ГОНИ'МЕТР гониметр (кристаллдардын кырларынын ортосундагы бурчтарды ченей турган аспап).
ГОРА' тоо (айланадагы түздүктөн айрымаланып жогору көтөрүлгөн, тик капталдуу бийик жер).
ГОРДОНИ'Т гордонит (составында магний, алюминий, фосфор, кычкылтек жана суусу бар минерал).
ГОРЕ'ЛЫЕ ПОРО'ДЫ күйгөн тоо тектери
ГОРИЗО'НТ горизонт (геологияда пайдалуу кендерди өндүрүү процессинде тоо жумуштарын жүргүзүүгө ылайыкталган бир деңгээлде жайлашкан казындылар).
ГОРИЗОНТА'ЛЬ горизонталь (картада жер бетинин же тоонун капталынын бир деңгээлде эместигин көрсөтүү үчүн белгилүү аралыктан жүргүзүлгөн сызык).
ГОРИЗОНТА'ЛЬНЫЕ ДВИЖЕ'НИЯ ЗЕМНО'Й КО'РЫ' жер кыртышынын горизонталдуу кыймылы
ГОРИЗОНТА'ЛЬНЫЙ СДВИГ горизонталдуу жылышуу
ГОРИЗО'НТ ВОДОНЕПРОНИЦА'ЕМЫЙ суу өткөрбөөчү горизонт
ГОРИЗО'НТ ВОДОНОСНЫЙ суу топтоочу горизонт
ГОРИЗО'НТ ВОДОПРОНИЦА'ЕМЫЙ суу өткөрүүчү горизонт
ГОРИЗО'НТ ИЛОВА'ТЫЙ чополуу горизонт
ГОРИЗО'НТ КАРБОНА'ТНЫЙ карбонаттуу горизонт
ГОРИЗО'НТ НЕЙТРА'ЛЬНЫЙ жекече горизонт
ГОРИЗО'НТ ОЖЕЛЕЗНЕ'ННЫЙ темирлүү горизонт
ГОРИЗО'НТ РУДНЫЙ рудалуу горизонт
ГОРИЗО'НТ СОЛЕНО'СНЫЙ туздуу горизонт
ГО'РНАЯ ГРЯДЬ' тоо кыркасы
ГО'РНАЯ ЦЕПЬ тоо тармагы
ГОРНОБЛЕНДИТ горноблендит (амфиболит минералынан турган кристалдуу магмалык тек).
ГОРНОДОБЫВА'ЮЩИЙ тоо кендерин казып чыгаруучу
ГО'РНОЕ МА'СЛО тоо майы (нефтинин эски аты).
ГО'РНЫЕ 'ВЫ'РАБОТКИ тоо казындылары (пайдалуу кендерди чалгылдоонун, даярдоонун жана өндүрүп алуунун натыйжасында тоо тектеринин массивинде пайда болгон боштуктар, көңдөйлөр).
ГО'РНЫЕ МАССИ'ВЫ тоо массиви
ГО'РНЫЕ ОТРО'ГИ тоо тармактарынын уландысы (негизги тоо бөлүнгөн уланды тоо кыркалары).
ГО'РНЫЕ ПОРО'ДЫ тоо тектери (бир же бир нече минералдардан турган, жер кыртышын түзүүчү заттар. Тоо тектери өздөрүнүн пайда болушу жагынан үч топко бөлүнүшөт: 1. магмалык; 2. чөкмө; 3. метаморфизмделген тектер).
ГО'РНЫЙ ВОСК тоо чайыры (озокерит минералынын эски аты).
ГО'РНЫЙ КЛИ'МАТ тоо климаты
ГО'РНЫЙ ЛЕДНИ'К тоо мөңгүсү
ГО'РНЫЙ УЗЕЛ тоо түйүнү (тоо кыркаларынын кошулган жери).
ГО'РНЫЙ ХРЕБЕ'Т тоо кыры (жер бетинен өйдө көтөрүлүп, бир канча км аралыкка созулган участок).
ГОРООБРАЗОВА'НИЕ тоо пайда болуу
ГОРООБРАЗОВА'ТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕ'СС тоо пайда кылуучу процесс
ГОРО'ХОВАЯ РУДА' түзүлүшү буурчакка окшош руда

ГОРСТ горст (эки жараканын ортосу менен өйдө көтөрүлгөн тоо).
ГОРСФОРДИТ горсфордит (жез менен сурьманын кошулмасынан турган минерал).

ГОРТОЛИТ гортолит (магний менен темирдин силикаты, минерал).
ГО'РЫ АККУМУЛЯТИВНЫЕ аккумулятивдүү тоолор
ГО'РЫ АЛЬПИЙСКИЕ альпы тоолору
ГО'РЫ ОСТАНЦЕВЫЕ калдык тоолор
ГО'РЫ ВУЛКАНИЧЕСКИЕ жанар тоолор
ГО'РЫ ДИСЛОКАЦИОННЫЕ дислокацияланган тоолор (бузулган тоолор).

ГО'РЫ СКЛАДЧАТЫЕ тектердин ийилишинен пайда болгон тоолор
ГОРЮЧИЕ ГА'ЗЫ күйүүчү газдар (суутек, көмүр кычкыл газы, метан ж. б. газдардын химиялык кошуңдуларынан турган күйүүчү заттар).

ГОРЮЧИЕ СЛА'НЦЫ күйүүчү сланецтер (составында органикалык чиренген заттары бар чополуу, акиташтуу тектер).

ГОРЯЧИЙ ИСТОЧНИК арашан (жердин тереңдигинен жаракалар аркылуу атылып чыккан ысык булак).

ГОТИГЛЯЦИАЛЬНАЯ СТА'ДИЯ готигляциал стадиясы (муздуктун чегинүү стадиясы).

ГОТЛАНД готланд (силур мезгилинин жогорку бөлүгүнүн аты).

ГОХШИЛЬДИТ гохшильдит (калайга бай коллонддүү минерал).

ГРА'БЕН грабен (жер кыртышындагы жаракалардын ортосу менен төмөн түшүп кеткен ойдуң).

ГРАВЕЛИТ гравелит (цементтелген шагыл таш).

ГРА'ВИП майда шагыл (өлчөмү 1—10 мм болгон жумуру таштардан турган борпой тек).

ГРАВИМЕТРИЧЕСКИЙ МЕТОД гравиметриялык метод (оордук күчтүн жер бетинде таралуусуна негизделген. Оордук күчтөр жердин массасына жараша өзгөрөт жана алардын чоңдугу континенттерге караганда оксандарда артык болот).

ГРАВИРАЗВЕ'ДКА грави чалгындоо (геологиялык түзүлүштү картага түшүрө турган геофизика илиминин бир тармагы).

ГРАВИТАЦИОННАЯ ВОДА' гравитациялуу суу (өзүнүн салмагы менен тоо тектеринин жаракалары же көңдөйлөрү аркылуу аккан жер астындагы суу).

ГРАВИТАЦИОННАЯ ДИФФЕРЕНЦИА'ЦИЯ гравитациялык ажыроо

ГРАВИТАЦИОННЫЕ ДВИЖЕ'НИЯ гравитациялык кыймылдар

ГРА'ДУС ЖЕ'СТКОСТИ ВОДЫ' суунун туздуулугунун градусу

ГРАНАТ гранат (составы магний, темир, марганец, кальций, алюминий, кремнезёмдон турган минерал).

ГРАНАТКА гранатка (туздуу галит минералынын түрү).

ГРАНАТОИДЫ гранатоиддер (гранатка окшош минералдар).

ГРА'НИ КРИСТАЛЛА кристаллдын кырлары

ГРАНИТ гранит (кварц, талаа шпаты жана слюда минералдарынан турган интрузивдүү кычкыл тек).

Д

ДАВИНИТ давинит (составы натрий, калий, алюминийдин силикаты жана хлордон турган минерал).

ДАВЛЕ'НИЕ АБСОЛЮТНОЕ абсолюттук басым

ДАВЛЕ'НИЕ АТМОСФЕ'РЫ атмосферанын басымы (атмосферанын бардык нерселерге жасаган гидростатикалык басымы).

ДАВЛЕ'НИЕ ВНЕ'ШНЕЕ сырткы басым
ДАВЛЕ'НИЕ ВНУТРЕННЕЕ ички басым
ДАВЛЕ'НИЕ ВОДЯНО'ГО ПА'РА суу буусунун басымы
ДАВЛЕ'НИЕ ВЫСО'КОЕ күчтүү басым
ДАВЛЕ'НИЕ ГА'ЗОВОЕ газ басымы
ДАВЛЕ'НИЕ ГИДРАВЛИЧЕСКОЕ гидравликалык басым
ДАВЛЕ'НИЕ ГИДРОСТАТИЧЕСКОЕ гидростатикалык басым
ДАВЛЕ'НИЕ ГИДРОДИНАМИЧЕСКОЕ гидродинамикалык басым
ДАВЛЕ'НИЕ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин басымы
ДАВЛЕ'НИЕ НАПО'РНОЕ кысылуу басымы
ДАВЛЕ'НИЕ НАСЫЩЕ'НИЯ НЕ'ФТИ ГА'ЗОМ газга каныккан нефти басымы (нефтинин составында эринди түрдө кездешкен белгилүү көлөмдөгү газдын басымы).

ДАВЛЕ'НИЕ НИ'ЗКОЕ күчсүз басым.

ДАВЛЕ'НИЕ ПОВЕ'РХНОСТНОЕ үстүңкү басым

ДАВНОСИ'Т давносит (составы натрий, алюминий, көмүр кычкылы ж. б. турган минерал).

ДА'ПКА дайка (жер кыртышындагы жаракаларда магмадан пайда болгон тектин формасы).

ДА'ПКА ПЛУТОНИЧЕСКАЯ тереңдиктеги дайка

ДА'ПКА ПОСТИНТРУЗИВНАЯ постинтрузивдүү дайка (магмалык тектердин тармагы).

ДА'ПКА СЛО'ЖНАЯ татаал дайка

ДАКИАРДИТ дакиардит (цеолиттүү минерал, касиети жагынан гейдит минералына жакын).

ДАМУРИТИЗА'ЦИЯ дамуриттенүү (алюмосиликаттардын дамуритке айланышы).

ДАНАИ'Т данаит (темир көп глаукодоттун түрү).

ДАНКАЛИ'Т данкалит (трахиандезит тегиини түрү).

ДАНУБИ'Т данубит (нефелин, гиперстен, амфибол жана плагноглаз минералдарынан турган андезит теги).

ДАРАПСКИ'Т дарапскит (натрий, азот кычкылы, натрий, сульфаты жана суудан турган минерал).

ДА'ТСКИЙ Я'РУС дат ярус (бор мезгилинин үстүңкү бөлүмүнө кирген ярус).

ДАУРИ'Т даурит (турмалин минералынын эски аты).

ДАЦИ'Т дацит (кальций жана натрийлүү талаа шпаты, кварц, слюда, амфибол минералынан турган кычкыл эффузивдүү тек).

ДАЦИ'Т БИОТИТОВЫЙ биотиттүү дацит

ДАЦИ'Т КВА'РЦЕВЫЙ кварцтуу дацит

ДАЦИ'Т МОНАЦИТОВЫЙ монациттүү дацит

ДАЦИ'Т НЕФЕЛИНОВЫЙ нефелиндүү дацит

ДАЦИ'ТО-АНДЕЗИТ дацит-андезит (эффузивдүү тектердин бири).

ДВИЖЕ'НИЕ ВИХРОВО'Е куюндаган шамал

ДВИЖЕ'НИЕ ГОРООБРАЗОВА'ТЕЛЬНОЕ тоо пайда кылуучу кыймыл

ДВИЖЕ'НИЕ ГРАВИТАЦИОННО-СТРУ'ПЧАТОЕ гравитациялуу

чууруган кыймыл

ДВИЖЕ'НИЕ ЗЕМНО'Й КОРЫ' жер кыртышынын кыймылы

ДВИЖЕ'НИЕ ЛЕДНИКА' мөңгүнүн жылышы

ДВИЖЕ'НИЕ ЛОМИНА'РНОЕ ломинардуу кыймыл (жылжыма кыймыл).

ДВИЖЕ'НИЕ МИКРОСЕПСМИЧЕСКОЕ микросейсмдүү кыймыл

ДВИЖЕ'НИЕ ОРОГЕНИЧЕСКОЕ орогендүү кыймыл (тоо пайда кылуучу кыймыл).

ДВИЖЕНИЕ СТРУПЧАТОЕ чууруп жылуу, агуу
ДВИЖЕНИЕ ТУРБУЛЕНТНОЕ турбуленттүү жылуу (жердин үс-түндөгү же астындагы суулардын оргуштаган агымы).
ДВИЖЕНИЕ УРОВНЯ НЕФТИ В СКВАЖИНЕ скважинадагы нефтинин деңгээлинин жылышы
ДВИЖЕНИЕ ЭПЕПРОГЕНИЧЕСКОЕ эпепрогендүү кыймыл (бул кыймылдын аракетинен жер кыртышы акырындык менен көтөрүлөт же басырылат).
ДВИЖЕНИЯ АЛЬПИЙСКИЕ Альпы кыймылдары (үчүнчүлүк мезгилден башталган күчтүү кыймылдар: бул кыймылдардын натыйжасында альпы тоолору пайда болгон).
ДВИЖЕНИЯ ГЛУБИТНЫЕ тереңдиктеги кыймылдар (тереңдиктеги кыймылдардын таасири астында интрузивдүү тектер, магмалык кендер ж. б. пайда болот).
ДВИЖЕНИЯ ГОРООБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ тоо пайда кылуучу кыймылдар
ДВИЖЕНИЯ ДИЗЪЮНКТИВНЫЕ жаракаларды пайда кылуучу кыймылдар
ДВИЖЕНИЯ ДИСЛОКАЦИОННЫЕ ийилтип бүктөөчү кыймылдар (катмарларды ийип бүктөөчү кыймылдар).
ДВИЖЕНИЯ ВОЛНОВЫЕ толкундуу кыймылдар (жер кыртышы акырындык менен көтөрүлөт же басырылат).
ДВИЖЕНИЯ ВОССТАНАВЛИВАЮЩИЕ калыбына келтирүүчү кыймылдар (жайланышы бузулган тектерди кайрадан алгачкы калыбына келтирүүчү тектоникалык кыймылдар).
ДВИЖЕНИЯ ВОСХОДЯЩИЕ өйдө көтөрүлгөн, жылган кыймылдар (тереңдиктеги кыймылдардын өйдө карай таралышы).
ДВИЖЕНИЯ КОЛЕБАТЕЛЬНЫЕ термелтүүчү кыймылдар
ДВИЖЕНИЯ ВТОРИЧНЫЕ кайталанган кыймылдар (катмарларды ийилткенден кийин жарака пайда кылуучу тектоникалык кыймылдар).
ДВИЖЕНИЯ КОМПЕНСАЦИОННЫЕ компенсациялоочу кыймылдар (калыбына келтирүүчү тектоникалык кыймылдар).
ДВИЖЕНИЯ КОРОВЫЕ ЗЕМНЫЕ жер кыртышындагы кыймылдар (жер кыртышын бүт бойдон кучагына алган тектоникалык кыймылдар).
ДВИЖЕНИЯ КРАТОГЕНОВЫЕ кратогендик кыймылдар (платформанын алгачкы структурасындагы катуу материалдарда болгон кыймылдар).
ДВИЖЕНИЯ НАЛОЖЕННЫЕ үстөмдүк кыймылдар
ДВИЖЕНИЯ ОРОГЕНИЧЕСКИЕ орогендүү кыймылдар (катмарларды ийилтип, жарып, тоолорду пайда кылуучу тектоникалык кыймылдар).
ДВИЖЕНИЯ СКЛАДЧАТЫЕ бүктөлүү кыймылдары (тоо пайда кылуучу тектоникалык кыймылдар).
ДВИЖЕНИЯ ТЕКТОНИЧЕСКИЕ тектоникалык кыймылдар (жер катмарынын ички күчүнүн таасиринен тоо тектеринин алгачкы жайланышынын өзгөрүшү).
ДВОЙНИКИ' түгөйлөштөр (бир түрдүү кристаллдардын закондуу өсүштөрү).
ДВОЙНИКОВАЯ ОСЬ түгөйлөштүк ок
ДВОЙНИКОВЫЙ ЗАКОН түгөйлөшүү закону
ДВОЙНИК ПЛАГИОКЛАЗОВ плагиоклаздардын түгөйлөшү
ДВОЙНИК ПОЛИСИТЕТИЧЕСКИЙ полисинтетикалык түгөйлөш
ДВОЙНОЕ ПЕРТИТ кош пертит (ортоклаз менен олигоклаз минералдарынын биргилп өсүшү).

ДВУОКИСЬ кош кычкылдар, окистер
ДВУОСНЬЕ КРИСТАЛЛЫ эки октуу кристаллдар
ДВУОТРАЖЕНИЕ кош чагылуу
ДВУОТРАЖЕНИЕ МИНЕРАЛОВ минералдардын кош чагылуусу (поляризацияланган жарыкта минералдардын түсүнүн түрлөнүп өзгөрүшү).
ДВУСЛЮДЯНОЕ кош слюдалуу (магнийлүү кара слюда менен калыптуу ачык слюдалардын бирге кездеши).
ДЕБАГРАММА (МЕТОД) дебаграмма методу (минералдарды рентгеноструктура жолу менен изилдеген метод).
ДЕБИТ дебит (бир секундада агып турган суюк заттардын литр менен эсептелген көлөмү).
ДЕБИТ ГА'ЗА газдын дебити
ДЕБИТ ИСТОЧНИКА булактын дебити
ДЕБИТ КОЛОДЦА кудуктун дебити (кудуктагы суунун белгилүү убакытта чыккан саны).
ДЕБИТ НЕФТЯНОЕ СКВАЖИНЫ нефти скважинасынын дебити
ДЕВОН девон (палеозой заманындагы геологиялык мезгилдин аты).
ДЕГАЗАЦИЯ дегазация (газдуу эриндиден атайын бөлүнгөн газ).
ДЕГИДРАТАЦИЯ дегидратация (составында суусу бар заттардын суунун молекуласынын бөлүнүшү).
ДЕГИДРАТАЦИОННЫЕ ВОДЫ дегидратацияланган суулар (минералдардын химиялык составынан бөлүнгөн суулар).
ДЕГРАЦИЯ деграция (мурунку касиетин сактаган кубулуш).
ДЕДОЛОМИТИЗАЦИЯ дедоломитсизденүү
ДЕЕКЕЙТ деекент (өтө кычкыл цеолит минералы).
ДЕЗИНТЕГРАЦИЯ дезинтеграция (ар кандай талкалагыч күчтүн натыйжасында тоо тектеринин күкүмдөнүшү).
ДЕПТЕРОМО'РФОННЫЕ ПОРОДЫ дейтероморфдуу тектер (составдык бөлүктөрүн экинчи жолу өзгөрткөн тоо тектер).
ДЕКАНТАЦИЯ декантация (чөкмөнүн суюктуктан ажырашы).
ДЕКАРБОНАТИЗАЦИЯ ВОД суулардын декарбонатизациясы (эриндилерден кальций магний бикарбонаттарынын бөлүнүшү).
ДЕЛАФОССИТ делафоссит (составы жез жана темир кычкылынап турган минерал).
ДЕЛЬВОКСИТ дельвоксит (коллоиддик суюктуктан пайда болгон дюфренитке жакын минерал).
ДЕЛЬДОРАДИТ дельдорадит (канкриниттүү өңү ачык сиенит теги).
ДЕЛЬТА дельта, чат (дарыялардын деңизге куйган жерлеринде агып-ды тектер жыйналып, суу салааланып агат).
ДЕЛЬТОВАЯ РАВНИНА дельталуу мейкиндик, түздүк
ДЕЛЬТОВЫЕ ОТЛОЖЕНИЯ дельта катмарлары
ДЕЛЬТОВЫЕ РОССЫПИ дельтадагы чачыранды заттар
ДЕЛЬТАИТ дельтаит (составы калий менен алюминийдин фосфатынан жана суудан турган булалуу минерал).
ДЕЛЮВИАЛЬНОЕ ОТЛОЖЕНИЕ делювиалдык катмар (куланды, урандыдан чогулган борпоң тектер).
ДЕЛЮВИАЛЬНЫЕ РОССЫПИ делювиалдык чачыранды заттар
ДЕЛЮВИЙ делювий (оордук күчү менен кулап түшкөн же кардын, жаан-чачындын суусу менен тоонун этегине агып келген борпоң тектердин ар түрдүү өлчөмдөгү бөлүкчөлөрү).
ДЕМАНТОИД демантоид (гранаттын жашыл түстүү түрү, минерал).
ДЕМОРФИЗМ деморфизм (тоо тектеринин физикалык жана химиялык жолдор менен бөлүнүшү).

ДЕНДРИТОВАЯ СТРУКТУРА дендриттүү түзүлүш (бутактанган түзүлүш).

ДЕНДРИТОВЫЙ ЛЕДНИК салааланган мөңгү

ДЕНДРИТЫ дендриттер (бутактанып өткөн кристаллдар).

ДЕНУДАЦИОННАЯ РАВНИНА денудацияланган түздүк (тоо тектери талкаланып, башка жакка ташылып кеткенден кийин пайда болгон түздүк).

ДЕНУДАЦИОННОЕ ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ денудациялык жер титирөө

ДЕНУДАЦИОННЫЕ ТЕРРАСЫ денудациялык тектирлер

ДЕНУДАЦИОННЫЙ УРОВЕНЬ денудациялык тегиздик, деңгээл

ДЕНУДАЦИЯ денудация (тоо тектеринин ар түрдүү жол менен талкаланышы жана улам алдынкы катмардын ачылып калышы).

ДЕНУДАЦИЯ ДОЖДЕВАЯ жаан-чачындын денудациясы

ДЕПРЕССИЯ ылдыйлоо, басырылуу (жер бетинин бир бөлүгүнүн океандын деңгээлине караганда төмөндөшү; жер алдындагы суулардын деңгээлинин ылдыйлашы, чоң аянттагы катмарлардын төмөн ийилиши).

ДЕПРЕССИЯ ПОДЗЕМНЫХ ВОД жер астындагы суулардын деңгээлинин, төмөндөшү, ылдыйлашы

ДЕПРЕССИЯ РЕЛЬЕФА рельефдин ылдыйлашы

ДЕПРЕССИЯ СНЕГОВОЙ ЛИНИИ кар сызыгынын төмөндөшү, ылдыйлашы

ДЕПРЕССИЯ ТЕКТОНИЧЕСКАЯ тектоникалык ылдыйлоо (жер кыртышынын төмөн карай ийилип басырылган бөлүгү).

ДЕРИВАТНЫЙ ИСТОЧНИК бөлүнгөн булак (негизги булактын бир тармагы).

ДЕРИВАТЫ тармактар (бөлүктөр, тармактар магмалык дифференциациянын акыркы стадиясындагы суюк жана газ заттар).

ДЕРИВАТ МАГМЫ магманын тармагы

ДЕРИВАТ НЕФТИ нефтинин тармагы (нефтиден пайда болгон заттар).

ДЕРНИТ дернит (составында натрий менен калийдin кычкылы аз апатит минералы).

ДЕРНОВАЯ РУДА борпоң руда (таза эмес, көзөнөкчөлүү лимонит. Ал кум менен өсүмдүктөрдүн калдыктары аралашып, нымдуу саздарда кездешет).

ДЕСИЛИКАЦИЯ силикатсыздануу

ДЕСИЛИКАЦИЯ десилификациясыздануу (магманын составынан кремнеземдун акырындап азайышы).

ДЕСМИН десмин (натрий, кальций, алюминий силикаты жана суудан турган минерал).

ДЕСМОЗИТ десмозит (негизги магмалык текке жанаша пайда болгон метаморфизмделген чополуу сланец).

ДЕСКВАМАЦИЯ десквамация (температуранын өзгөрүшүнөн тектердин беттеринин туурулушу).

ДЕСТЕНИЗИТ дестенизит (темир кычкылы, фосфат, сульфат жана суудан турган жумшак минерал).

ДЕТРИТ детрит (деңиз жаныбарлары менен өсүмдүктөрдөн турган кесек тектер).

ДЕТРИТОВЫЕ ПОРОДЫ детриттик тектер (толкундун таасирин астында пайда болгон жаныбарлардын калдыктарынан турган кесек катмарлар).

ДЕФЛЯЦИЯ дефляция (талкаланган тектердин шамал менен учушу. Бул кубулуш айрыкча чөлдөрдө байкалат).

ДЕФОРМАЦИЯ КРИСТАЛЛОВ кристаллдардын деформацияланышы

ДЕФОРМАЦИЯ МИНЕРАЛОВ минералдардын деформацияланышы

ДЕФОРМАЦИЯ ПОРОД тектердин деформацияланышы (тышкы күчтөрдүн таасиринен тектердин формасынын, көлөмүнүн өзгөрүшү).

ДЕФОРМАЦИЯ РУД рудалардын деформацияланышы

ДЕХЛОРИЗАЦИЯ хлорсуздануу

ДЕШЕНИТ дешенит (деклуазит минералынын түрү).

ДЖАСПЕРИД джаспероид (акиташ тектерине гидротермалдык эригидилер таасир эткенде пайда болгон яшма тектери).

ДЖЕМСОНИТ джемсонит (коргошундун сульфиди, мис минералы).

ДЖЕСПИЛИТЫ джеспилиттер (жука катмарлуу кварц-гематит, магнетит тектери).

ДЖУМАРРИТ джумаррит (амфиболдуу мончикит тегинин бир түрү).

ДИАБАЗ диабаз (негизинен плагиоклаз менен авгиттен турган толук кристаллдуу магмалык тек).

ДИАБАЗ АЛЬБИТОВЫЙ альбиттүү диабаз

ДИАБАЗ АМФИБОЛИТОВЫЙ амфиболиттүү диабаз

ДИАБАЗ АНОРТИТОВЫЙ анортиттүү диабаз

ДИАБАЗ АФАНИТОВЫЙ афаниттүү диабаз

ДИАБАЗ ЖИЛЬНЫЙ тармактуу диабаз

ДИАБАЗ ЗОРНИСТЫЙ бүртүктүү диабаз

ДИАБАЗ КВАРЦЕВЫЙ кварцтуу диабаз

ДИАБАЗ ОЛИВИНОВЫЙ оливиндүү диабаз

ДИАБАЗ ПИРОКСЕНОВЫЙ пироксендүү диабаз

ДИАБАЗ СПИЛИТОВЫЙ спилиттүү диабаз

ДИАБАЗ ЩЕЛОЧНО-И жегичтүү диабаз

ДИАБАЗИТ диабазит (лабрадордон жана авгиттен турган тоо тек).

ДИАБАЗОВАЯ СТРУКТУРА диабаздык түзүлүш

ДИАБАЗОВАЯ ФОРМАЦИЯ диабаз формациясы

ДИАБАЗОВОЕ СТЕКЛО диабаз айнеги

ДИАГЕНЕЗ диагенез (суу бассейндеринин түбүнө тунуп отуруп, жыйналган борпоң чөкмөлөрдүн тоо тектерине өтүүдөгү физикалык жана химиялык процесси. Чөкмөлөрдүн тапталган, ыкталган, катуу ыкка айланышы).

ДИАГЕНЕЗМ диагенезм (жердин тереңдигинде чөкмө тектердин өзгөрүшү).

ДИАГЕНЕЗ МАГМАТИЧЕСКИХ ПОРОД магмалык тектеринин диагенези

ДИАГНОЗ диагноз (аныктоо).

ДИАКЛАЗЫ диаклаздар, жаракалар (тоо тектеринин үстүнкү бетиндеги майда жаракалар).

ДИАКЛИВЫ диакливдер (чөкмө тектердеги туура жаракалар).

ДИАЛИЗ ПОРОД тектердин диализи (тектердин өзгөрүп бузулушу).

ДИАЛИТИЧЕСКАЯ ПОРОДА диалиттүү тек (бир тектин өзгөрүшүнөн экинчи тектин пайда болушу).

ДИАЛЛАГИТ диаллагит (диаллаг минералынан турган талаа шпатсыз кристаллдуу магмалык тек).

ДИАЛЛАГИТ ТИТАНОМАГНЕТИТОВЫЙ титаномангнетиттүү диаллагит

ДИАПИРОВАЯ СКЛАДКА диапир бүктөлмөсү

ДИПТА'З дяптаз (жашыл жез минералы).
ДИАСПОРИТ diasporit (жалаң гана diaspor минералынан турган магмалык тек).

ДИА'С dias (пермь мезгилинин эски аты).
ДИАСПО'РОВАЯ ГЛИ'НА diasporдуу чопо
ДИАСПО'РОВАЯ ПОРО'ДА diasporдуу тек
ДИАСПО'РОВЫЙ БОКСИ'Т diasporдуу боксит
ДИАСТЕ'МА диастема (тектердин катмарлары менен жарыш жайлаган жарака).

ДИАСТОФИ'ЗМ диастофизм (тектоникалык кыймыл).
ДИАСТРОФИ'ЧЕСКИЕ ЦИКЛЫ' диастрофизм циклдери
ДИАСХИ'СТОВЫЕ ПОРО'ДЫ diasхисттик тектер (магмадан бөлүнгөн суяктуктан пайда болгон тармактуу тектер).

ДИАТОЛИТ диатолит (радиолярнядан, диатомдордон түзүлгөн өңү ак, сари кремнийлүү борпоң тек).

ДИАТОМИТ диатомит (байыркы мезгилдеги диатом балырларынын калдыктарынан пайда болгон борпоң, айрым учурларда ныкталган, агыш саргыч же ак түстүү тоо тектер).

ДИАТО'МОВЫЙ ИЛ диатом тунамасы, ылайы (дениздер менен көлдөрдүн түбүндө азыркы мезгилде жыйналып жаткан саргыч же сары түстөгү тунамалар. Алар суудагы өсүмдүктөрдүн калдыктарынан пайда болот).

ДИАТО'МОВЫЙ ПЛИТ диатомдук плит (тыкыс жана борпоң кремнийлүү тектердин жалпы аты).

ДИАФОРИТ диафорит (коргошун жана күмүштүн сульфоантимонити, минерал).

ДИАФОРЕ'З диафорез (метаморфизм процессинин экинчи жолу кайталанышы).

ДИАФТОРИТ диафорит (регрессивдүү метаморфизмде пайда болгон тектер).

ДИВЕРГЕННЫЕ СКЛА'ДКИ дивергендик бүктөлмөлөр, ийилмелер
ДИГЕКСАГОНА'ЛЬНАЯ ПИРАМИ'ДА дигексагоналдуу пирамида (20 кырлуу пирамида).

ДИГЕКСАГОНА'ЛЬНАЯ ПРИ'ЗМА дигексагоналдуу призма

ДИГЕНИ'Т дигенит (жезден жана күкүрттөн турган минерал).

ДИГИДРИТ дигидрит (составы жез фосфатынан жана гидраттан турган булалуу минерал).

ДИЗОДИ'ЛЬ дизодиль (күрөң көмүрдүн бир түрү).

ДИЗ'ЮНКТИ'ВНАЯ ПОРО'ДА жаракаланган тек

ДИЗ'ЮНКТИ'ВНЫЕ ДИСЛОКА'ЦИИ жаракаланып бузулуш

ДИККИ'Т диккит (каолинит тобуна кирген минералдын бири).

ДИКТИОНИ'Т диктионит (магматиттин бир түрү).

ДИЛЮ'ВИЙ дилювий (үчүнчүлүк, төртүнчүлүк мезгилдердин ортосунда пайда болгон борпоң чөкмөлөрдүн эски аты).

ДИМОРФИТ диморфит (мышьяктын сульфиди, минерал).

ДИНАМИ'ЧЕСКАЯ ГЕОЛО'ГИЯ динамикалык геология (жердин ички жана тышкы, б. а. эндогендик жана экзогендик процесстерден пайда болгон өзгөрүүлөрдү изилдөөчү геологиялык илим).

ДИНАМИ'ЧЕСКАЯ МЕТЕОРОЛО'ГИЯ динамикалык метеорология (атмосферадагы динамикалык, термодинамикалык процесстердин теорияларын үйрөтүүчү илим).

ДИНАМИ'ЧЕСКИЙ У'РОВЕНЬ динамикалык деңгээл (гидрогеологияда жер алдындагы суунун деңгээли жөнүндөгү сөз).

ДИНА'МОМЕТАМОРФИЗМ динамометаморфизм (тоо тектеринин, рудалардын басымдын таасири алдында өзгөрүштөрү).

ДИНА'РСКИЙ ОТДЕ'Л динар бөлүмү (триас мезгилинин бир бөлүмү).
ДИНА'С динас (кварцтуу материалдардан күйгүзүп жасалганотко чыдамдуу кирпич).

ДИОГЕНИ'Т диогенит (бронзит менен гиперстен минералдарынан турган таш метеорит).

ДИОСПИ'Д диоспид (кальций менен магнийдин силикаты, минерал).

ДИОРИ'Т диорит (плагноклаз менен роговообманкадан турган интрузивдүү тек).

ДИОРИ'Т АВГИ'ТОВЫЙ авгиттүү диорит

ДИОРИ'Т АЛЬБИ'ТОВЫЙ альбиттүү диорит

ДИОРИ'Т АНОРТИ'ТОВЫЙ анортиттүү диорит

ДИОРИ'-АПЛИ'Т диорит-аплит (Заварицкийдин классификациясы боюнча плагнопалит теги болуп саналат).

ДИОРИ'Т ГРАНА'ТОВЫЙ гранаттуу диорит

ДИОРИ'Т ИГО'ЛЬЧАТЫЙ ийне тикенекче сымал кристаллдуу диорит

ДИОРИТИ'Т диоритит (майда бүртүктүү тармакталган диорит).

ДИОРИ'Т КВА'РЦЕВО-ГИПЕРСТЕ'НОВЫЙ кварц-гиперстендүү диорит

ДИОРИ'Т КВА'РЦЕВЫЙ кварцтуу диорит

ДИОРИ'Т ЛАБРАДО'РОВЫЙ лабрадордуу диорит

ДИОРИ'Т НЕФЕЛИ'НОВЫЙ нефелиндүү диорит

ДИОРИ'ТОВЫЙ ПОРФИРИ'Т диориттүү порфирит (магмалык тек).

ДИОРИ'ТОВЫЕ ВУЛКАНИ'ТЫ диориттүү вулканииттер (Зондердин классификациясы боюнча андезит теги болуп эсептелет).

ДИОРИТО'ИД диоритоид (метаморфизмделген бүртүктүү көк сла-нец).

ДИОРИ'Т ОЛИВИ'НОВЫЙ оливиндүү диорит

ДИОРИ'Т СКАПОЛИ'ТОВЫЙ скаполиттүү диорит

ДИОРИ'Т СПИЛИ'ТОВЫЙ спилиттүү диорит

ДИПИРИЗА'ЦИЯ дипирендүү (плагноклаздардын дипир минералына айланыш процесси).

ДИСКРАЗИ'Т дискразит (сурьмалуу күмүш, минерал).

ДИСЛОКАЦИО'ННЫЙ МЕТАМОРФИ'ЗМ жаракалануу метаморфизми (метаморфизм процессинде тектердин арасында жаракалардын пайда болушу).

ДИСЛОКА'ЦИЯ дислокация, бузулуу (жер катмарындагы тоо тектердин алгачкы абалынын тектоникалык кыймылдан бузулушу. Бул өзгөрүш эки түрлүү болот; 1. ийилүү; 2. жарылуу).

ДИСЛОКА'ЦИЯ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин бузулушу (кыймылдын натыйжасында тоо тектеринин алгачкы жайланыш формасынын бузулушу).

ДИСЛОКА'ЦИЯ ПЛИКАТИ'ВНАЯ пликативдүү бузулуш (тектердин алгачкы жайланышынын жарылбай ийилип бүктөлүшү, м.: антиклиналь жана синклиналь сыяктанып бузулушу же өзгөрүшү).

ДИСЛОКА'ЦИЯ РАДИА'ЛЬНАЯ радиалдуу бузулуш (тикесинен таасир кылган күчтөрдүн аракетинен тектердин алгачкы жайланышынын өзгөрүшү).

ДИСЛОКА'ЦИЯ ТАНГЕНЦИА'ЛЬНАЯ тангенциалдуу бузулуш (капталынан таасир кылган күчтөрдүн аракетинен тектердин алгачкы жайланышынын өзгөрүшү).

ДИСЛОКА'ЦИЯ СБРО'СОВАЯ өйдө-төмөн жылышуу дислокациясы

ДИСЛОКА'ЦИЯ СКЛА'ДЧАТАЯ ийилген, бүктөлгөн дислокация (тоо тектеринин бүктөлүп ийилиши).

ДИСЛОЦИ'РОВАННЫЙ ПЛАСТ дислокацияланган кабат (тектони-

калык кыймылдан катмардын алгачкы жайланышынын бузулушу, өзгөрүшү).

ДИСПЕРСИОННАЯ СРЕДА дисперсиялык чөйрө

ДИСПЕРГЕНТНАЯ СТРУКТУРА диспергенттик түзүлүш (тоо тектеринин минералдык бөлүгүнүн чачыранды түзүлүшү).

ДИСПЕРСНАЯ ФАЗА дисперсия фазасы (кандайдыр бир массада жайланышкан өтө майда заттар).

ДИСПЕРСНАЯ СИСТЕМА дисперсиялык система (дисперсия фазасынан жана дисперсиялык чөйрөдөн турган система).

ДИСТИЛЛЯЦИЯ МАГМАТИЧЕСКАЯ магманын дистилляциясы (сиккаттык эриндилерден учуучу компоненттерге бай газдардын бөлүнүшү).

ДИСТЕН дистен (алюминийдин силикаты, минерал).

ДИСТЕРРИТ дистеррит (кальций, магний, алюминий, кремнезем жана гидраттан турган минерал).

ДИСУЛЬФИДЫ дисульфиддер (составында эки атомдуу күкүртү бар сульфид минералдары, м.: пирит).

ДИТЕТРАГОНАЛЬНАЯ ПИРАМИДА дитетрагоналдуу пирамида (8 кырдуу пармида).

ДИТРИГОНАЛЬНАЯ ПРИЗМА дитригоналдуу призма (6 кырдуу призма).

ДИТРОИТ дитроит (слодалуу, нефелиндүү сениит).

ДИФФЕРЕНЦИАЦИЯ МАГМЫ магманын дифференциациясы (ажырап бөлүнүшү).

ДИФФЕРЕНЦИАЦИЯ дифференциация (сууганда, бууланганда химиялык элементтердин бөлүнүшү, ажырашы).

ДИФФЕРЕНЦИАЦИЯ КРИСТАЛЛИЗАЦИОННАЯ кристаллдашып ажыроо, бөлүнүү

ДИФФЕРЕНЦИАЦИЯ МАГМЫ магманын дифференциацияланышы бөлүнүшү

ДИФФЕРЕНЦИАЦИЯ ОСАДОЧНАЯ чөкмө дифференциациясы (чөкмө тектердин бири-биринен бөлүнүшү).

ДИФФРАКЦИЯ диффракция (тоскоолго учураган толкундардын алгачкы түз багытта таралышынын өзгөрүшү).

ДИФФРАКЦИЯ СЕЙСМИЧЕСКИХ ВОЛН жер титирөө толкундарынын диффракциясы

ДИФФУЗИЯ диффузия (эки заттын бир тектүү чөйрөдө бири-бирине кошулуп аралашуусу).

ДЛИНА СКЛАДКИ бүктөлмөнүн узундугу

ДЛИННОПЛАМЕННЫЙ СУХОЙ УГОЛЬ узун жалындуу кургак көмүр

ДЛИННЫЕ СЕЙСМИЧЕСКИЕ ВОЛНЫ жер титирөөдөгү узун толкундар

ДОБЫЧА РУДЫ руданы казып алуу

ДОБЫЧА УГЛЯ көмүрдү казып алуу

ДОВОДКА заттардын бетин тегиздөө

ДОВОДКА МИНЕРАЛА минералдын бетин тегиздөө

ДОГГЕР доггер (юра мезгилинин ортоңку бөлүмүнүн аты).

ДОГНАКСКИТ догнаксит (составы жез, висмут жана күкүрттөн турган минерал).

ДОКЕМБРИЙ кембрийге чейинки мезгил (жер кыртышынын архей, протерозой заманын кучагына алган геологиялык эң алгачкы доор).

ДОЛГОТА узундук (белгилүү бир участкан турган орду аныкташ үчүн алынган түндүктөн түштүккө созулган координаттык сызык).

ДОЛЕРИТ долерит (ири жана орто бүртүктүү базальт теги).

ДОЛЕРИТ АЛЬБИТОВЫЙ альбиттүү долерит
ДОЛЕРИТ АНАЛЬЦИМОВЫЙ анальцимдүү долерит
ДОЛЕРИТ ЖИЛЬНЫЙ тармактуу долерит
ДОЛЕРИТ КВАРЦЕВЫЙ кварцтуу долерит
ДОЛЕРИТ ЛЕЙЦИТОВЫЙ лейциттүү долерит
ДОЛЕРИТ НЕФЕЛИНОВЫЙ нефелиндүү долерит
ДОЛЕРИТ НОРИТОВЫЙ нориттүү долерит
ДОЛЕРИТ ДОЛЕРИТ (составы жез сульфатынан турган минерал).

ДОЛИНА өрөөн
ДОЛИНА АЛЛЮВИАЛЬНАЯ аллювиалдуу өрөөн

ДОЛИНА ВЫПУКЛАЯ көтөрүңкү (курчаган аймакка караганда көтөрүңкү жайланышкан өрөөн).

ДОЛИНА МЕРТВАЯ суусуз өрөөн
ДОЛИНА ПОГРЕБЕННАЯ туюк өрөөн

ДОЛИНА ПРОРЫВА жарып өтүүчү өрөөн (тоолорду же бийик жерлерди кесип өтүүчү өрөөн).

ДОЛИНА СУХАЯ кургак өрөөн
ДОЛИНА ТЕКТОНИЧЕСКАЯ тектоникалык өрөөн

ДОЛИННЫЕ ВОДЫ өрөөн суулары
ДОЛИННЫЕ МЕАНДРЫ өрөөндөгү имерилиштер

ДОЛИННЫЕ ОЗЕРА өрөөндөгү көлдөр
ДОЛИННЫЕ РОССЫПИ өрөөндөгү шагылдар

ДОЛИННЫЙ ЛАНДШАФТ өрөөн ландшафтысы (көп коксулуу ири өрөөндөр).

ДОЛИНЫ ПРОРЫВНЫЕ суу жырып өткөн өрөөндөр (тоо кыркасыну туурасынан кесип өткөн өрөөндөр).

ДОЛИНЫ РЕЧНЫЕ агын суу өрөөндөрү (агын суулуу өрөөндөр).

ДОЛОКАСТЫ долокасттар (кремнеземдин бетинде калган доломиттин кристаллдарынын тактары, издери).

ДОЛОМИТ доломит (көмүр кычкылдуу магний менен кальцийдин кошулмасынан турган минерал).

ДОЛОМИТ ГИПСОВЫЙ гипстүү доломит
ДОЛОМИТ ЖЕЛЕЗИСТЫЙ темирлүү доломит

ДОЛОМИТИЗАЦИЯ доломиттенүү (акиташтын доломитке өтүш процесси).

ДОЛОМИТИЗИРОВАННЫЕ ИЗВЕСТНЯКИ доломиттелген акиташтар

ДОЛОМИТОВАЯ МУКА өтө майда доломит
ДОЛОМИТОВАЯ ТОЛЩА доломиттик калың катмарлар

ДОЛОМИТОВЫЙ МЕРГЕЛЬ доломиттүү мергель
ДОЛОМИТОЛИТЫ доломитолиттер (толугу менен доломит минералынан турган катмар).

ДОМИТ домит (анча-мынча өзгөрүлгөн олигоклаздуу трахит теги).

ДОЛОМИТ ПЕСЧАНЫЙ кумдуу доломит
ДОЛОМИТ ХРОМОВЫЙ хромдуу доломит

ДОЛХЕРИТ долхерит (майда же орто дандуу базальт теги).

ДОМЕЙКИТ домейкит (жез менен мышьяктын кошулмасынан турган минерал).

ДОМАНИК доманик (жука катмарлуу кара жана кара күрөң түстөгү күйүүчү сланец).

ДОМЕННЫЕ УГЛИ домналык көмүрлөр (меште акырындык менен күйө турган таң көмүрдүн нык түрү).

ДОМЕРСКИЙ ЯРУС домер ярусу (юра мезгилинин төмөнкү бөлүгүндөгү ярустардын бири).

ДОНБАССИТ донбассит (каолинитке окшогон минерал).
ДО'ННАЯ МОРЕ'НА нуктук морена (мөңгүнүн астында пайда болгон кесек тек).
ДО'ННЫП ЛЕД нуктун музу (суунун кескин түрдө тоңушунан пайда болгон суу түбүндөгү муздар. Мындай муздар калыңданып отуруп дарыяларды өз пугуна чыгарып жиберет).
ДРАВИТ дравит (магнезиялуу турмалин минералы).
ДРАГОЦЕННЫЕ КА'МНИ асыл таштар (нурларды ар түрдүү түстө чагылтуучу минералдар. Булар кооздук үчүн жана техникада пайдаланылат).
ДРАГОЦЕННЫЕ МЕТА'ЛЛЫ кымбат баалуу металлдар
ДРАКОНТИТ драконит (саиндин, лабрадор, биотит, жегич талаа шпаты, диопсид жана жегич амфиболдон турган минерал).
ДРЕВНЕКАСПИ'ЙСКИЕ ОТЛОЖЕ'НИЯ байыркы каспий чөкмөлөрү
ДРЕВНЕКИММЕРИ'ЙСКАЯ ФА'ЗА СКЛАДЧА'ТОСТИ бүктөлүүнүн байыркы киммерий фазасы (мезозой заманын башталышындагы катмарларды бүктөөчү тектоникалык кыймыл).
ДРЕВНЕКИММЕРИ'ЙСКАЯ ОРОГЕНИ'ЧЕСКАЯ ФА'ЗА орогендүү байыркы киммерий фазасы (триастын аягы менен юра мезгилинин башындагы пайда кылуучу тектоникалык кыймылдын бөлүгү, цикли).
ДРЕВНЕЧЕТВЕРТИ'ЧНЫП ОТДЕ'Л байыркы төртүнчүлүк бөлүм
ДРЕ'ВНИЕ БЕРЕГОВЫ'Е ЛИ'НИИ байыркы жээк издери
ДРЕ'ВНИЕ ОЛЕДЕНЕ'НИЯ байыркы муз каптоолор (төртүнчүлүк мезгилде пайда болуп, материктин мейкиндиктерин каптаган муз).
ДРЕ'ВНИЕ ЧЕТВЕРТИ'ЧНЫЕ ДОЛИ'НЫ төртүнчүлүк мезгилдеги өскөн өрөөндөр
ДРЕ'ВНИЙ КРА'СНЫП ПЕСЧА'НИК байыркы кызыл кумдук
ДРЕ'ВНИЙ КРИСТАЛЛИ'ЧЕСКИЙ ШИТ байыркы кристаллдуу калкан (архей заманындагы күчтүү метаморфизмделген тектерден түзүлгөн калкан).
ДРЕ'ИФ дрейф (муздун жылышы, шамал айдоо).
ДРЕНА'Ж кургатуу, сордуруу
ДРЕНИ'РОВАНИЕ ПЛАСТА' кабатты кургатуу
ДРЕ'СВА майда шагыл (өлчөмү 1—10 мм жеткен минералдар менен тектердин миздүү сыныктары).
ДРИФТОВАЯ ТЕО'РИЯ Дриф теориясы (кургактыктагы муздуктардын жардамы менен талкаланды тектердин таркалышы жөнүндөгү теория).
ДРУ'ЗА друза (тектердин ачык жаракаларында өткөн кристаллдардын тобу).
ДРУ'ЗА ГИ'ПСА гипстин друзасы (гипстин бир нече кристаллдарынан бириккен тобу).
ДРУ'ЗА СОЛЕ'И туз друзасы
ДРУЗИТЫ друзиттер (терендикте пайда болгон друза сыяктуу магмалык тектер).
ДУМАЛИТ думалит (трахиандезит тегинин бир түрү).
ДУНГАННОНИТ дунганнонит (коруңдуу сениит теги).
ДУНИТ дунит (оливин минералынан турган ультра негиздүү интрузивдүү тек).
ДУНИТ ГОРТОНОЛИТОВЫЙ гортонолиттүү дунит
ДУНИТ ИЛЬМЕНИТОВЫЙ ильмениттүү дунит
ДУНИТ МАГНЕТИТОВЫЙ магнетиттүү дунит
ДУНИТ ХРОМИТОВЫЙ хромиттүү дунит
ДУНИТ ЭНСТАТИТОВЫЙ энстатиттүү дунит
ДУРБАХИТ дурбахит (кара түстөгү биотиттүү сениит).

ДРУМЛИ'Н друмлин (муздун таасиринен түзүлгөн кумдуу дөңсөө).
ДУРНЫ'Е ЗЕ'МЛИ буйдал жерлер
ДЭВОНИТ дэвонит (порфирлүү долерит тегинин бир түрү).
ДЮМОНТИТ дюмонит (составы коргошун, уран, фосфор кычкылы жана суудан турган минерал).
ДЮ'НА дюна, кум дөбө (дениздин жана дарыялардын жээктеринде шамалдын таасиринен жылып жүрүүчү кумдуу дөбөлөр).
ДЮ'НЫ ГЛИ'НЯНЫЕ чополуу кум дөңдөр
ДЮ'НЫ ПРИМО'РСКИЕ деңиз жээктериндеги кумдуу дөңдөр
ДЮПАРКИТ дюпаркит (везувиан минералынын бир түрү).
ДЮ'РЕН дюрен (көмүрдүн бир түрү).
ДЮССЕРТИТ дюссертит (составы барий, темир, мышьяк кычкылы жана гидраттан турган минерал).
ДЮФРЕНИТ дюфренит (алюминий, фосфор кычкылы жана гидраттан турган минерал).
ДЮФРЕНУАЗИТ дюренуазит (коргошундун сульфоарсениди, минерал).

Е

ЕВРЕ'ЙСКИЙ КА'МЕНЬ еврей ташы (пегматиттин бир түрү; кварц менен талаа шпаты бири-бирине иреттүү жайланышып, илгерки еврей жазуусуна окшош түзүлүшкө ээ болот).
ЕДИНИ'ЦА ГЕОЛОГИ'ЧЕСКОГО ВРЕ'МЕНИ геологиялык убакыттын бирдиги
ЕДИНИ'ЦА МА'ССЫ массанын бирдиги
ЕДИНИ'ЦА ОСНОВНА'Я негизги бирдик
Е'МКОСТЬ ОТВА'ЛА таштанды, талкаланды тектердин сыйымдуулугу
ЕНТИТ ентит (Аляскада кездешкен магмалык тектердин бири).
ЕНТИТ ентит (кычкыл андезиттен, жегичтүү скаполиттен, биотиттен жана анча-мынча циркон минералдарынан турган магмалык тек).
ЕРЕМЕЕВИТ еремсевит (составы алюминий, бор жана кычкылтектен турган минерал).
ЕСТЕ'СТВЕННЫЙ ГАЗ табигый газ
ЕСТЕ'СТВЕННЫЙ КОЛО'ДЕЦ табигый кудук (карстар өнүккөн жерлерде кездешет).

Ж

ЖАДЕИТ жадеит (натрий жана алюминийдин силикаты, минерал).
ЖАДЕИТИТ жадеитит (жегичтүү пироксен минералынан турган тоо тек).
ЖАММИТЫ жамиттер (кумдар, кумдуктар).
ЖЕЛЕ'ЗИСТЫЙ ИЗВЕСТНЯ'К темирлүү акиташ (составында темирлүү минералдары бар акиташ теги).
ЖЕЛЕ'ЗИСТЫЙ ПЕСЧА'НИК темирлүү кумдук (составында темирлүү минералдары бар кумдук).
ЖЕЛЕ'ЗИСТЫЙ ХЛОРИТ темирлүү хлорит (составында темир бар хлорит минералы).
ЖЕЛЕ'ЗИСТЫЕ ВО'ДЫ темирлүү суулар
ЖЕЛЕ'ЗИСТЫЕ КВАРЦИТЫ темирлүү кварциттер

ЖЕЛЕ'ЗИСТЫЕ МИНЕРА'ЛЫ темир минералдары
ЖЕЛЕ'ЗИСТЫЕ ПОРО'ДЫ темирлүү тоо тектер
ЖЕЛЕ'ЗНАЯ РУДА' темир рудасы (составында 25%, 70% темир бар руда).

ЖЕЛЕ'ЗНАЯ СЛЮ'ДКА темирлүү слюдка (гематит минералынын жука катталышкан түрү).

ЖЕЛЕ'ЗНАЯ ШЛЯ'ПА кычкылданган темирлүү тилке (жер бетине жакын орун алган сульфид кендери жаан-чачын менен кычкылтектин таасиринен кычкылданып темирлүү тилкени түзөт).

ЖЕЛЕ'ЗНЫЕ МЕТЕОРИТЫ темирлүү метеориттер

ЖЕЛЕ'ЗНЫП ВЕК темир кылымы

ЖЕЛЕ'ЗНЫП ШПАТ темир шпаты

ЖЕЛЕЗНЯ'К БУ'РЫП күрөң темир кени

ЖЕЛЕЗНЯ'К ГЛИ'НИСТЫП чополуу темир

ЖЕЛЕЗНЯ'К КРА'СНЫП кызыл темир кени

ЖЕЛЕЗНЯ'К ЛИМО'ННЫП сары түстөгү темир кени

ЖЕЛЕЗНЯ'К МАГНИТНЫП магниттүү темир кени

ЖЕЛЕЗНЯ'К УТЛИСТЫП көмүрлүү темир

ЖЕЛЕЗНЯ'К ХРОМИТОВЫП хромиттүү темир

ЖЕЛЕ'ЗО КРЕМНИ'СТОЕ кремнийлүү темир

ЖЕЛЕ'ЗО КРИСТАЛЛИ'ЧЕСКОЕ кристаллдуу темир

ЖЕЛЕЗОРУ'ДНЫП БАССЕ'ПН темир рудалуу бассейн

ЖЕЛЕ'ЗО САМОРО'ДНОЕ тубаса түрдө кездешкен темир

ЖЕЛТОЗЕ'М сары топурак (Орто Азияда сары топурак деп лёсс катарын айтат).

ЖЕ'МЧУГ бермет

ЖЕО'ДА жеода (тоо тегинин кристаллдар менен толукталган бош-тугу).

ЖЕО'ДА РУ'ДНАЯ рудалуу жеода

ЖЕРЛО' ВУЛКА'НА жанар тоонун өзөгү (жанар тоонун очогу менен жер бетин бириктирүүчү ысык массалар чыгып турган канал).

ЖЕ'СТКОСТЬ ВОДЫ' ПОСТОЯ'ННАЯ суунун туруктуу туздуулугу

ЖЕ'СТКОСТЬ ВРЕ'МЕННАЯ убактылуу туздуулук

ЖИ'ДКОСТЬ ИДЕА'ЛЬНАЯ идеалдуу суюктук

ЖИ'ЛА тармак, тарам (суу эриндилериндеги минералдык заттар менен магмалык массалар толгон жер кыртышындагы жаракалар).

ЖИ'ЛА АНКЕРИ'ТОВАЯ анкериттүү тарам, тармак

ЖИ'ЛА ГЛУБИ'ННАЯ тереңдиктеги тарам, тармак

ЖИ'ЛА ЗОЛОТОРУ'ДНАЯ алтын рудалуу тарам

ЖИ'ЛА ЗОЛОТОСОДЕРЖА'ЩАЯ алтындуу тарам

ЖИ'ЛА КАЛЬЦИ'ТОВАЯ кальциттүү тарам, тармак

ЖИ'ЛА МАЛОМО'ЩНАЯ кичине тарам

ЖИ'ЛА МЕ'ДНАЯ жез тарамы

ЖИ'ЛА ОЛОВЯ'ННАЯ калайлуу тармак, тарам

ЖИ'ЛА ПЕГМАТИ'ТОВАЯ пегматит тармагы, тарамы

ЖИ'ЛА ПИРИ'ТОВАЯ пириттүү тармак, тарам

ЖИ'ЛА ПОЛО'ГАЯ жантык тарам

ЖИ'ЛА РУ'ДНАЯ рудалуу тарам, тармак

ЖИ'ЛА СЕРЕБРОСОДЕРЖА'ЩАЯ күмүшү бар тарам, тармак

ЖИ'ЛА СЕРИЦИ'ТОВАЯ серициттүү тарам, тармак

ЖИ'ЛА МО'ЩНАЯ калың тарам

ЖИ'ЛА СРЕ'ДНЕП ГЛУБИНЫ' орто тереңдиктеги тарам

ЖИЛКОВА'ТЫП ГНЕПС тарамдуу гнейс теги

ЖИ'ЛЬНАЯ ГЛИ'НА тарамдуу чопо

ЖИ'ЛЬНАЯ МА'ССА тарамдуу масса
ЖИ'ЛЬНАЯ ПОРО'ДА тарамдуу тоо тек (жер кыртышындагы жаракаларда пайда болгон тоо тек).

ЖИ'ЛЬНЫЕ ВО'ДЫ тарамдуу суулар (жер кыртышындагы жаракаларда пайда болгон же жыйналган суулар).

ЖИ'ЛЬНЫЕ ИСТО'ЧНИКИ тарамдуу булактар

ЖИ'ЛЬНЫЕ МАГМАТИ'ЧЕСКИЕ ПОРО'ДЫ тарамдуу магмалык тектер (жер кыртышындагы жаракаларда пайда болгон магмалык тектер).

ЖИ'ЛЬНЫЕ МЕСТОРОЖДЕ'НИЯ тарамдуу кендер (тектердин арасындагы жаракаларда пайда болгон кендер).

ЖИ'ЛЬНЫЕ МИНЕРА'ЛЫ тармактуу минералдар

ЖИ'РНЫП У'ГОЛЬ майланышкан көмүр (составында 25% учуучу заттар бар таш көмүрдүн бир түрү).

3

ЗА'БЕРЕГИ жээк муздары

ЗАБО'И забой (тоо казмаларынын түбү).

ЗАБО'И ВКРЕСТ ПРОСТИРА'НИЯ туурасынан кеткен забой

ЗАБО'И ПО ПАДЕ'НИЮ тектин жантайышы боюнча кеткен забой

ЗАБО'И ПО ПОРО'ДЕ тоо тек боюнча казылуучу забой

ЗАБО'И ПО ПРОСТИРА'НИЮ тектердин созулушу боюнча кеткен забой

ЗАВА'Л КРО'ВЛИ казындынын төбөсүнүн урандысы

ЗАВИХРЕ'НИЕ куюндануу (бурганактап тегеренүү).

ЗАВОДНЕ'НИЕ НЕФТЯНЫ'Х МЕСТОРОЖДЕ'НИЙ нефти кендерине суу жиберүү

ЗАГИ'Б ПЛАСТА' пластын ийилүүсү

ЗАИЛЕ'НИЕ ылайлануу (чопо, кумдардын суудагы аралашмасы).

ЗАИ'ЛИВАНИЕ ЛА'ВЫ лаванын ылайланышы

ЗАКАРСТОВА'НИЕ ПОРО'ДЫ тектердин карсттанышы

ЗАКИРО'ВАННАЯ ПОРО'ДА майланышкан тек (нефти сиңген тек).

ЗАКО'Н ДВОЙНИКОВА'НИЯ түгөйлөшүү закону

ЗАКО'Н ПОСТОЯ'НСТВА УГЛО'В бурчтардын туруктуулук закону

ЗАКО'Н СМЕЩЕ'НИЯ орун алмашуу закону

ЗАКОПУ'ШКА чуңкур (атайын казылган чуңкур).

ЗАЛЕГА'НИЕ жатуу, жайгашуу

ЗАЛЕГА'НИЕ ГОРИЗОНТА'ЛЬНОЕ горизонталдык жайгашуу

ЗАЛЕГА'НИЕ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин жайлануусу

ЗАЛЕГА'НИЕ ПОЛЕ'ЗНОГО ИСКОПА'ЕМОГО пайдалуу кендердин жайлануусу

ЗАЛЕГА'НИЕ КРУТО'Е тик жайлануу

ЗАЛЕГА'НИЕ ЛИ'НЗООБРА'ЗНОЕ линза сыяктуу жайлануу

ЗАЛЕГА'НИЕ МЕСТОРОЖДЕ'НИЯ кендердин жайлануусу

ЗАЛЕГА'НИЕ МОНОКЛИНА'ЛЬНОЕ моноклиналдуу жайлануу (катмарлардын бардык тарапка бирдей бурч менен жайлануусу).

ЗАЛЕГА'НИЕ НАКЛО'ННОЕ жантык жайлануу

ЗАЛЕГА'НИЕ НАРУ'ШЕННОЕ бузулуп жайлануу (катмарлардын бузулуп жайлануусу).

ЗАЛЕГА'НИЕ НЕПРА'ВИЛЬНОЕ туура эмес жайлануу

ЗАЛЕГА'НИЕ НЕСОГЛА'СНОЕ ыңгайсыз жайлануу

ЗАЛЕГА'НИЕ ОПРОКИ'НУТОЕ көмкөрүлгөн жайлануу

ЗАЛЕГА'НИЕ ПЕРВИ'ЧНОЕ алгачкы жайлануу

ЗАЛЕГАНИЕ ПЕРЕМЕЖАЮЩЕЕСЯ кезектешип орун алмашып жайлануу
 ЗАЛЕГАНИЕ ПЛАСТА' пласттын жайлануусу
 ЗАЛЕГАНИЕ ПОЛОГОЕ жантайыңкы жайлануу
 ЗАЛЕГАНИЕ РЕГРЕССИВНОЕ регрессивдүү жайлануу (деңиз суусу тартылган кезде кургакчылыкта тектердин орун алышы).
 ЗАЛЕГАНИЕ РУДЫ' руданын жайлануусу
 ЗАЛЕГАНИЕ СОГЛАСНОЕ ыңгайлуу жайлануу
 ЗАЛЕГАНИЕ СПОКОЙНОЕ бир калыпта жайлануу
 ЗАЛЕГАНИЕ ТРАНСГРЕССИВНОЕ трансгрессивдүү жайлануу
 ЗАЛЕГАНИЕ УГЛЯ көмүрдүн жайлануусу
 ЗАЛЕЖЬ кен, кендүү катмар
 ЗАЛЕЖЬ ГНЕЗДООБРАЗНАЯ уя сыяктуу кен
 ЗАЛЕЖЬ ИНТРУЗИВНАЯ интрузивдик кен
 ЗАЛЕЖЬ НЕФТИ нефти кени
 ЗАЛЕЖЬ ПЛАСТООБРАЗНАЯ пласт сыяктуу кен
 ЗАЛЕЖЬ РУДНАЯ рудалуу кен, руданын топтолушу
 ЗАЛЕЧИВАНИЕ ТРЕЩИН жаракалардын толосу
 ЗАЛИВ булуң (деңиздердин жана көлдөрдүн кургактыкка кирип турган бөлүгү).
 ЗАЛЬБАНД зальбанд (тарамдарды курчап тектерден бөлүп туруучу чек).
 ЗАЛЬБАНД ГЛИНИСТЫЙ чополуу зальбанд (чек).
 ЗАМЕДЛЕНИЕ РАЗВИТИЯ КРИСТАЛЛОВ кристаллдардын өсүшүнүн акырындашы
 ЗАМЕЩЕНИЕ орун алмашуу
 ЗАМЕЩЕНИЕ МАГМАТИЧЕСКОЕ магмалык жол менен алмашуу
 ЗАМЕЩЕНИЕ МЕТАСОМАТИЧЕСКОЕ метасоматикалык жол менен алмашуу
 ЗАМЕЩЕНИЕ МИНЕРАЛА минералдын алмашуусу
 ЗАМКНУТАЯ ДОЛИНА туюк өзөн
 ЗАМКНУТАЯ СИСТЕМА туюк система
 ЗАМОК СКЛАДКИ бүктөлгөн катмардын чокусу (бүктөлгөн катмардын капталдарынын кошулган жери).
 ЗАМЫКАНИЕ СКЛАДКИ бүктөлгөн, ийилген катмардын туташуусу, кошулушу
 ЗАМЫКАНИЕ СЛОЕВ жука кабаттардын биригиши (ийилген кабат же жука катмарлардын капталдарынын бири-бири менен биригиши).
 ЗАНДБЕРГЕРИТ зандбергерит (цинкке бай түссүз мышьяк рудасы).
 ЗАПАС БАЛАНСОВЫЙ баланстык запас
 ЗАПАС ВЛАГИ нымдын запасы
 ЗАПАС МОЩНОСТИ калыңдыктын запасы
 ЗАПАС НЕФТИ нефтинин запасы
 ЗАПАС РУДЫ' руданын запасы
 ЗАПАС УГЛЯ көмүрдүн запасы
 ЗАПАСЫ ГЕОЛОГИЧЕСКИЕ геологиялык запастар
 ЗАПАСЫ ИЗВЛЕКАЕМЫЕ казылып алынуучу запастар
 ЗАПАСЫ ПОДЗЕМНЫХ ВОД жер астындагы суулардын запастары
 ЗАПАСЫ ПРЕДПОЛАГАЕМЫЕ болжолдуу запастар
 ЗАПАСЫ ПРОМЫШЛЕННЫЕ өңөр жайлык запастар
 ЗАПАСЫ РАЗВЕДАННЫЕ чалгындалган запастар
 ЗАПАСЫ СЫРЬЕВЫЕ сырьё запастары
 ЗАПАСЫ ТВЕРДЫХ ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ катуу кен байлыктардын запастары

ЗАПАСЫ УСТАНОВЛЕННЫЕ аныкталган запастар
 ЗАПАСЫ ЭКСПЛУАТАЦИОННЫЕ эксплуатациялык запастар
 ЗАПЕКА запекка (кээ бир алтындуу кумдардагы жумуру келген майда кесектерди бириктирген күрөң темир цементи).
 ЗАОХРЕННЫЕ ПОРОДЫ саргайып кычкылданган тектер (темир кычкылы сиңген сары-күрөң түстүү тек).
 ЗАСОЛЕНИЕ туздануу
 ЗАСОЛЕНИЕ ГЛУБИННОЕ тереңдиктеги туздануу
 ЗАСОЛЕНИЕ КАЛЬЦИЕВОЕ кальций менен туздануу
 ЗАСОЛЕНИЕ КАРБОНАТНОЕ карбонат менен туздануу
 ЗАСОЛЕНИЕ МАГНИЕВОЕ магний менен туздануу
 ЗАСОЛЕНИЕ НАТРИЕВОЕ натрий менен туздануу
 ЗАСОЛЕНИЕ ПОВЕРХНОСТНОЕ үстүртөн туздануу
 ЗАСТЫВАНИЕ сууп отуруп катып калуу
 ЗАСТЫВШАЯ ЛАВА каткан лава
 ЗАСТЫВШАЯ МАГМА каткан магма
 ЗАТОН затон (дарыя булуңу).
 ЗАТОПЛЕНИЕ суу каптоо, суу жайпоо
 ЗАТОПЛЕНИЕ ЕСТЕСТВЕННОЕ табыйгы суу каптоо
 ЗАТОПЛЕНИЕ ИСКУССТВЕННОЕ жасалма жол менен суу каптатуу (атайын жасалган тосмолордун жардамы менен сууну каптатуу).
 ЗАТУХАНИЕ өчүү, басандоо
 ЗАЧИСТКА КРОВЛИ ПЛАСТА' пласттын төбөсүн тазалоо
 ЗАЩИТНАЯ КОРКА коргоочу, сактоочу кабык
 ЗВЕЗДООБРАЗНЫЙ ЛЕДНИК жылдыз сыяктуу мөңгү
 ЗВЕЗДЧАТАЯ СТРУКТУРА жылдыз сымал түзүлүш
 ЗВЕНЯЩИЙ КАМЕНЬ шангырак таш (балка менен чапканда үн чыгарган фонолит теги).
 ЗЕБЕНИТ зебенит (корднерит жана талаа шпатынан турган магмалык тек).
 ЗЕЙРЕГИТ зейрегит (шеелит минералынын бир түрү).
 ЗЕЛЕНАЯ ТОЛЩА жашыл түстүү катмар (кембрий мезгилине чейинки пайда болгон микросланецтер жана алевролиттер).
 ЗЕЛЕНОКАМЕННАЯ ПОРОДА жашыл түстүү тек
 ЗЕЛЕНОКАМЕННАЯ ТРАХИТОВАЯ ПОРОДА жашыл түстүү трахит теги
 ЗЕЛЕНОКАМЕННАЯ ФАЦИЯ жашыл тектүү фация
 ЗЕЛЕНОЦВЕТНАЯ СВИТА жашыл түстүү свита
 ЗЕЛЕНОЦВЕТНЫЙ ОТДЕЛ жашыл түстүү бөлүм
 ЗЕЛЕННЫЕ ВОДОРОСЛИ жашыл балырлар
 ЗЕЛЕНЫЙ ИЛ жашыл ылай
 ЗЕЛИГМАННИТ зелигманнит (жез, коргошун, мышьяк жана күкүрттүн химиялык кошулмасынан турган минерал).
 ЗЕЛЬБЕРГИТ зельбергит (базальтка окшош магмалык тек).
 ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ жер титирөө
 ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ ВТОРИЧНОЕ экинчи жолу жер титирөө
 ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ ВУЛКАНИЧЕСКОЕ вулкандык жер титирөө
 ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ ДЕНУДАЦИОННОЕ денудациялык жер титирөө
 ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ ДИСЛОКАЦИОННОЕ дислокациялык жер титирөө
 ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ КАРСТОВОЕ карсттык жер титирөө
 ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ МАГМАТИЧЕСКОЕ магмалык жер титирөө
 ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ ПОДВОДНОЕ суу астындагы жер титирөө
 ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЕ ТЕКТОНИЧЕСКОЕ тектоникалык жер титирөө

ЗЕМЛИСТЫЕ ПОРОДЫ борпоң тектер
ЗЕМЛИСТЫП борпоң
ЗЕМЛИСТЫП ГИПС борпоң гипс
ЗЕМЛЯ' жер, топурак
ЗЕМЛЯ' ЖЕЛТАЯ сары топурак
ЗЕМЛЯНОП УГОЛЬ күрөң көмүрдүн бир түрү
ЗЕМЛЯНЫЕ ЖИЛЫ жер тарамдары
ЗЕМЛЯ' ОТБЕЛИВАЮЩАЯ агартуучу топурак
ЗЕМЛЯ' РУДНАЯ рудалуу жер
ЗЕМНА'Я КОРА' жер кыртышы (жердин катуу кабыгы).
ЗЕМНА'Я ОРБИТА жер шарынын орбитасы (жердин күндү эллипе боюнча айланып чыккан жолу).
ЗЕМНА'Я ОСЬ жер шарынын огу
ЗЕМНО'Е ИЗЛУЧЕНИЕ жердин нурлануусу (жердин электромагниттик толкундарынын нурлануусу).
ЗЕМНО'Е ЯДРО' жер ядросу (жер шарынын 3450 км радиуста жаткан ички бөлүгү).
ЗЕМНОП МАГНЕТИЗМ жер магнетизми (жер шарын курчап турган магнит талаасы, магниттүүлүгү).
ЗЕМНОП ШАР жер шары
ЗЕМНЫЕ ОБОЛОЧКИ жер чөйрөлөрү
ЗЕМНЫЕ ПОЛЮСЫ жер шарынын уюлдары (тундук жана түштүк уюлдары).
ЗЕРКАЛО' ВОДНОЕ суунун деңгээли (жер бетиндеги же жер алдындагы суулардын үстүнкү бети).
ЗЕРКАЛО' ГРУНТОВЫХ ВОД кыртыш сууларынын үстүнкү бети
ЗЕРКАЛО' СКОЛЬЖЕНИЯ сүрүлгөн бет (тоо тектеринин жаракка аркылуу жылгандан кийинки жылмакай бети).
ЗЕРКАЛЬНАЯ ПОВЕРХНОСТЬ жылмакай бет
ЗЕРНИСТАЯ СТРУКТУРА бүртүктүү, структура, түзүлүш
ЗЕРНИСТЫП бүртүктүү
ЗЕРНИСТЫП ЛЕД бүртүктүү муз
ЗЕРНОВОП СОСТАВ бүртүктүү состав
ЗЕРНО' МИНЕРАЛА минералдын бүртүгү
ЗИГЕНИТ зигенит (кобальт, никель жана күкүрттүн химиялык кошумчасынан турган минерал).
ЗИЯЮЩАЯ ТРЕЩИНА ачык жаракка
ЗНАК ГЛАВНОП ЗОНЫ тилкенин негизги белгиси
ЗМЕЕВИК змеевик (серпентинит тегинин экинчи аты).
ЗНАКИ ГЕОЛОГИЧЕСКИХ РАБОТ геологиялык иштердин белгилери
ЗНАКИ ГИДРОГЕОЛОГИЧЕСКИЕ гидрогеологиялык белгилер
ЗНАКИ ГИДРОТЕРМАЛЬНЫХ ИЗМЕНЕНИЯ гидротермалдуу өзгөрүүлөрдүн белгилери
ЗНАКИ ДИНАМОМЕТАМОРФИЧЕСКОГО ПРОЦЕССА динамометаморфизм процессинин белгилери
ЗНАКИ ЖЕЛЕЗА темирдин белгилери
ЗНАКИ ЗОЛОТА алтындын белгилери
ЗНАКИ ИЗВЕСТНЯКО'В акиташтардын белгилери
ЗНАКИ ИНТРУЗИВНЫХ ПОРОД интрузивдүү тектердин белгилери
ЗНАКИ КАРСТОВЫЕ карст, көңул белгилери
ЗНАКИ ЛЕДНИКО'В мөңгүлөрдүн, муздардын белгилери
ЗНАКИ МАГМАТИЧЕСКИХ ПОРОД магмалык тектердин белгилери
ЗНАКИ МЕДИ жездин белгилери

ЗНАКИ МЕСТОРОЖДЕНИЯ кендин белгилери
ЗНАКИ МЕТАМОРФИЧЕСКИХ ПОРОД метаморфизмделген тектердин белгилери
ЗНАКИ СУЛЬФИДНЫХ МИНЕРАЛОВ сульфиддүү минералдардын белгилери
ЗНАКИ ТЕКТОНИЧЕСКИЕ тектоникалык белгилер
ЗНАКИ ЭФфуЗИВНЫХ ПОРОД эффузивдүү тектердин белгилери
ЗНАК КРИСТАЛЛА кристаллдын белгиси
ЗОЛА' күл
ЗОЛЛИ золлдор (чоң эмес терең ойдуңдар).
ЗОЛОТО алтын
ЗОЛОТО ЗНАКОВОЕ белгиси бар алтын
ЗОЛОТОНСКАТЕЛЬ алтын издөөчү
ЗОЛОТОНОСНАЯ КОЧКА алтындуу кум дөбөчө
ЗОЛОТОНОСНЫП алтындуу
ЗОЛОТОНОСНЫП ПЕСОК алтындуу кум
ЗОЛОТООБРАЗОВАНИЕ алтын пайда болуу
ЗОЛОТО ПЛАВУЧЕЕ калкыган алтын
ЗОЛОТОПРОМЫВАНИЕ алтын чайкоо
ЗОЛОТОПРОМЫШЛЕННОСТЬ алтын өнөр жайы
ЗОЛОТОРУДНЫП алтындуу руда
ЗОЛОТО САМОРОДНОЕ тубаса алтын
ЗОЛОТОУДАЛЕНИЕ алтынды бөлүү
ЗОЛОТОУДАЛЕНИЕ ГИДРАВЛИЧЕСКОЕ суу менен алтынды бөлүп чыгаруу
ЗОЛОТОУДАЛЕНИЕ МЕХАНИЧЕСКОЕ механикалык жол менен алтынды бөлүү
ЗОЛОТО ШЛИХОВО'Е кумдан жуулган алтын
ЗОЛОЧЕНИЕ алтындын буусуна карматуу
ЗОЛЬНОСТЬ күлдүүлүк
ЗОЛЬНОСТЬ ТОРФА чым көндүн күлдүүлүгү
ЗОНА зона, тилке
ЗОНА АБИССАЛЬНАЯ абиссалдык зона (океан, деңиздердин 100 м төмөнкү тереңдиги).
ЗОНА АЛЬПИЙСКАЯ Альпы зонасы (бийик тоолуу шалбаа зонасы).
ЗОНА АЭРАЦИИ аэрация зонасы (аба менен суу эркин кирүүчү кыртыш, суусунуп үстүнкү бөлүгү).
ЗОНА БАЗАЛЬТОВАЯ базальт зонасы (составы базальттуу литосферанын жогорку бөлүгү).
ЗОНА БАТИАЛЬНАЯ батналдык зона (океандын, деңиздин 200 мден 1000 м чейинки тереңдиги).
ЗОНА ВТОРИЧНОГО ОБОГАЩЕНИЯ экинчи жолу кенге байыган тилке (кычкылданган уюктун алдында минералдык заттардын топтолушу).
ЗОНА ВЫВЕТРИВАНИЯ талкаланды зона
ЗОНА ВЫСОКОГОРНАЯ бийик тоолуу зона
ЗОНА ВЫЩЕЛЧИВАНИЯ эзилүү зонасы
ЗОНА ГЕОХИМИЧЕСКОГО ПРОФИЛИРОВАНИЯ геохимиялык профилденген зона
ЗОНА ГЛУБИННЫХ РАЗЛОМОВ терең жаракалардын тилкеси
ЗОНА ГОРНАЯ тоолуу зона
ЗОНА ДРОБЛЕНИЯ майдаланып талкаланган зона
ЗОНА ИНФИЛЬТРАЦИИ сиңирүү зонасы
ЗОНА КАПИЛЛЯРНАЯ капиллярдык зона

ЗО'НА КРАЕВЫ'Х ПРОГИ'БОВ четки ойдуңдардын тилкеси (геосин-
клиналь менен платформанын ортосундагы ойдуңдардын тилкеси).
ЗО'НА КРИСТА'ЛЛА кристаллдын зонасы
ЗО'НА ЛОБИ'ЛЬНАЯ кыймылдуу тилке (жер кыртышынын кыймылга
көп учураган зонасы, тилкеси).
ЗО'НАЛЬНАЯ ЗА'ЛЕЖЬ НЕ'ФТИ тилкеленген нефть кендери
ЗО'НАЛЬНАЯ ТЕО'РИЯ РУДООТЛОЖЕ'НИЯ руданын тилкеленип
пайда болушу жөнүндөгү теория
ЗО'НАЛЬНОЕ СТРОЕ'НИЕ КРИСТА'ЛЛОВ кристаллдардын тилке-
лүү түзүлүштөрү
ЗО'НАЛЬНОЕ СТРОЕ'НИЕ МИНЕРА'ЛОВ минералдардын тилкелүү
түзүлүштөрү
ЗО'НАЛЬНОСТЬ зоналууулук
ЗО'НАЛЬНОСТЬ ВЕРТИКА'ЛЬНАЯ тилкесинен зоналануу
ЗО'НАЛЬНОСТЬ МИРОВО'ГО ОКЕА'НА дүйнөлүк океандын тилке-
лүүлүгү
ЗО'НАЛЬНОСТЬ ПОДЗЕ'МНЫХ ВОД жер алдындагы суулардын
тилкелүүлүгү
ЗО'НАЛЬНОСТЬ ШИРО'ТНАЯ кеңдик зонасы (кеңдик боюнча түп-
дүктөн түштүккө карай созулган зона).
ЗО'НАЛЬНЫЕ ВО'ДЫ зоналуу суулар
ЗО'НАЛЬНЫЕ ДВИЖЕ'НИЯ зоналуу кыймылдар
ЗО'НАЛЬНЫЕ ПОРО'ДЫ зоналуу тектер
ЗО'НАЛЬНЫЕ РУДНЫЕ ПОЛЯ' зоналуу кен талаалары
ЗО'НА МОБИ'ЛЬНАЯ кыймылдуу тилке (тектоникалык кыймылдын
натыйжасында катмарлар ийилип, тоолор пайда болуучу зона).
ЗО'НА НАРУШЕ'НИЯ бузулган зона
ЗО'НА НАСЫЩЕ'НИЯ каныккан зона
ЗО'НА ОБРУШЕ'НИЯ кулап ураган зона
ЗО'НА ОКИСЛЕ'НИЯ кычкылданган зона
ЗО'НА ОРОГЕ'ННАЯ тоолуу тилке
ЗО'НА ОСАДКООБРАЗОВА'НИЯ чөкмө пайда болуучу зона
ЗО'НА ПЕРВИ'ЧНАЯ алгачкы зона
ЗО'НА ПЕРИДОТИ'ТОВАЯ перидотиттүү зона (литосферанын пери-
дотиттен турган 100 км тереңдиктеги зонасы).
ЗО'НА ПОДВИ'ЖНАЯ кыймылдуу зона
ЗО'НА ПОЛУПУСТЫ'ННАЯ жарым чөлдүү зона
ЗО'НА ПРЕДГ'ОРНАЯ тоо этектеринин зонасы
ЗО'НА ПРОМЕРЗА'НИЯ тоңуу, муздоо зонасы
ЗО'НА ПРОГИБА'НИЯ ийилген зона
ЗО'НА ПУСТЫ'ННАЯ чөл зонасы
ЗО'НА РАЗЛО'МОВ терең жаракалар зонасы
ЗО'НА СДВИ'ГА жылуу, жылмышуу зонасы
ЗО'НА СМЯ'ТЯ бүктөлгөн зона
ЗО'НА СПОКО'ЯНАЯ кыймылсыз тилке
ЗО'НА ТРЕЩИНОВА'ТОСТИ жаракаланган зона
ЗО'НА ФАЦИА'ЛЬНАЯ фациялык зона (фация таралган область).
ЗО'НЫ ВЕРТИКА'ЛЬНЫЕ (ВЫСОТНЫЕ) вертикалдуу (бийик) зо-
налар
ЗО'НЫ ГОРИЗОНТА'ЛЬНЫЕ (РАВНИ'ННЫЕ) горизонталдуу (тү-
зөндүү) зоналар
ЗООГЕ'ННЫЕ ГО'РНЫЕ ПОРО'ДЫ зоогендик тоо тектер (негизинен
жан-жанбарлардын калдыктарынан пайда болгон деңиздик чөкмө тектер).
ЗЫБУ'ЧИЙ ПЕСО'К нымдуу кум

ИВЕРНИ'Т ивернит (монцониттүү порфир тегинин бир түрү).
ИВРЕИ'Т иврейт (диорит тегинин бир түрү).
ИГНАТЬЕВИ'Т игнатъевит (таза эмес алуунит минералы).
ИГО'ЛЬЧАТАЯ СТРУКТУ'РА ийне сыяктуу, тикенекче түзүлүш (була-
луу түзүлүш).
ИГО'ЛЬЧАТЫП ийне сыяктуу тикенекче
ИГО'ЛЬЧАТЫП КРИСТА'ЛЛ ийне сыяктуу ичке тикенекчелүү кри-
сталл (формасы тикенеккеге окшош кристалл).
ИДДИНГСИ'Т иддингсит (суулуу биотиттин түрү, минерал).
ИДЕНТИФИКА'ЦИЯ ПОРО'Д тектердин окшоштугу
ИДИОБЛА'СТИ идиобластар (кайрадан кристаллдашкан метамор-
физм тектеринин минералдары).
ИДИОМОРФИ'ЗМ идиоморфизм (магма же башка эринди сууган кез-
деги минералдын өзүнө ылайыктуу кристаллдык түргө келүү касиети).
ИДИОМО'РФНЫП идиоморфдуу (минералдардын кристаллдарынын
кристаллографиялык туура сөлөкөтү).
ИЕНТНИ'Т иентнит (при бүртүктүү гранитоид теги).
ИЗВЕРЖЕ'НИЕ ВУЛКА'НА жанар тоонун атылып чыгышы
ИЗВЕРЖЕ'НИЕ ГЛА'ВНОГО КРА'ТЕРА башкы кратердин атылышы
ИЗВЕ'РЖЕННЫЕ ПОРО'ДЫ жанар тоолордон атылып чыккан тектер
(атылып чыккан магма эриндилеринен пайда болгон тектер).
ИЗВЕСТКQ'ВАЯ МУКА' упуранган акиташ
ИЗВЕСТКО'ВИСТЫП акиташтуу
ИЗВЕСТКО'ВЫЕ ВО'ДОРΟΣЛН акиташтуу балырлар
ИЗВЕСТКО'ВЫП ТУФ акиташтуу туф
ИЗВЕСТНЯ'К акиташ теги (негизинен кальцит минералынан турган
чөкмө тек).
ИЗВЕСТНЯ'К БИТУМИНО'ЗНЫП битумдуу акиташ
ИЗВЕСТНЯ'К ВОИЮ'ЧИП сасык жыттуу акиташ
ИЗВЕСТНЯ'К ДОЛОМИТИЗИ'РОВАННЫП доломиттешкен акиташ
ИЗВЕСТНЯ'К ДЫ'МЧАТЫП күңүрт түстүү акиташ
ИЗВЕСТНЯ'К ЖЕЛЕЗИ'СТЫП темирлүү акиташ
ИЗВЕСТНЯКИ' ПЕСЧА'НИСТЫЕ кумдуу акиташтар
ИЗВЕСТНЯКИ' РИ'ФОВЫЕ рифдүү, шурулуу акиташтар
ИЗВЕСТНЯ'К КАВЕ'РНОЗНЫП көзөнөктүү акиташ
ИЗВЕСТНЯ'К МАГНЕЗИА'ЛЬНЫП магнезиалдуу акиташ
ИЗВЕСТНЯ'К ОРГАНОГЕ'ННЫП органигендүү акиташ (жаныбар-
лардын калдыктарынан пайда болгон тек).
ИЗВЕСТНЯ'К ПИЗОЛИТОВЫП пизолиттүү акиташ (анча-мынча це-
менттелип ири солиттерден турган акиташ).
И'ЗВЕСТЬ акиташ (негизги бөлүгү көмүр кычкыл кальцийден турган
акиташ).
ИЗВЛЕЧЕ'НИЕ бөлүп чыгаруу, ажыратып алуу
ИЗВЛЕЧЕ'НИЕ РУД рудаларды бөлүп алуу, чыгаруу
ИЗВЛЕЧЕ'НИЕ УГ'ЛЯ көмүрдү бөлүп, казып алуу
ИЗГИ'Б ийилүү, майышуу, кайрылуу, имерилүү
ИЗГИ'Б ПОПЕРЕ'ЧНЫП туурасынан ийилүү
ИЗГИ'Б ПРОДО'ЛЬНЫП узатасынан ийилүү
ИЗЕНИ'Т изенит (гаюндүү жана нефелиндүү андезит теги).
ИЗЕРИ'Н изерин (магнетиттүү кум).
ИЗЛИЯ'НИЕ агып чыгуу

ИЗЛО'М ГЛА'ДКИИ жылма тегиз сынык
ИЗЛО'М ЗЕРНИ'СТЫИ бүртүктүү сынык
ИЗЛО'М МИНЕРА'ЛА минералдын сыныгы
ИЗУЧЕ'НИЕ нурлануу, шоолалануу
ИЗЛУЧЕ'НИЕ МАГНИТНОЕ магниттик шоола сызыктар
ИЗЛУ'ЧИНЫ имерилиштер (меандрлар, суунун имерилиштери),
ИЗМЕЛЬЧЕ'НИЕ майдалоо
ИЗМЕЛЬЧЕ'НИЕ МЕХАНИ'ЧЕСКОЕ механикалык майдалоо
ИЗМЕЛЬЧЕ'НИЕ РУД рудаларды майдалоо
ИЗМЕНЕ'НИЕ А'ЗИМУТА ПРОСТИРА'НИЯ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин узатасынан созулуп жаткан багытынын өзгөрүшү
ИЗМЕНЕ'НИЕ ГИДРОТЕРМА'ЛЬНОЕ гидротермалдуу өзгөрүш
ИЗМЕНЕ'НИЕ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин өзгөрүшү
ИЗМЕНЕ'НИЕ КАЧЕСТВЕ'ННОЕ сапаттык өзгөрүш
ИЗМЕНЕ'НИЕ КОЛИ'ЧЕСТВЕННОЕ сандык өзгөрүш
ИЗМЕНЕ'НИЕ МИНЕРАЛОГИ'ЧЕСКОЕ минералдык өзгөрүш
ИЗМЕНЕ'НИЕ СОСТА'ВА РУД рудалардын составынын өзгөрүшү
ИЗМЕНЕ'НИЕ СТРУКТУ'РНОЕ түзүлүштүк өзгөрүш
ИЗМЕНЕ'НИЕ ТЕМПЕРАТУ'РНОЕ температуралык өзгөрүш
ИЗМЕНЕ'НИЕ ФОРМ РУД'НЫХ ТЕЛ рудалык телолордун формаларынын өзгөрүшү
ИЗМЕНЕ'НИЕ ФО'РМЫ КРИСТА'ЛЛА кристаллдык формасынын өзгөрүшү
ИЗМЕНЕ'НИЕ ХИМИ'ЧЕСКОЕ химиялык өзгөрүш
ИЗМЕРЕ'НИЕ МЕ'СТНОСТИ жерди ченөө
ИЗОБА'РИ изобарлар (бирдей сандагы аба басымын туташтырып турган сызык).
ИЗОБАТ изобат (көлдөрдүн деңиздердин бирдей; терендикте жаткан жерлерин картада бириктирүүчү сызык).
ИЗОГИ'ПС изогипс (деңиз деңгээлинен бирдей бийиктикте жаткан точкаларды кошуучу сызык).
ИЗОДИСПЕ'РСНОСТЬ изодисперсиялуулук (катуу заттардын күкүмдөлүшү).
ИЗОКАТАБА'ЗА изокатабаза (жер кабыгынын кылымдык термелишинин таасиринен төмөн түшүп кеткен жерлерди картада кошуучу сызык).
ИЗОКЛИН изоклин (жердин магнит талааларынын бирдей таркалыштарын картада көргөзүүчү сызык).
ИЗОКЛИНА'ЛЬНОЕ ЗАЛЕГА'НИЕ изоклиналдуу жайгашуу, жатыш (тектердин бирдей бурч менен жантайышы).
ИЗОКЛИНА'ЛЬНЫЕ СКЛА'ДКИ изоклиналдуу бүктөлмө
ИЗОЛИ'НИЯ изолиния (картага өлчөмү бирдей келген чекиттерди кошуучу сызык, бирдей маанидеги чоңдуктагы сызыктар).
ИЗОМЕ'РНЫЕ ПОРО'ДЫ изомердүү тектер (жөнөкөй кристаллдуу тектер).
ИЗОМЕТРИ'ЧЕСКИЕ ЗЕ'РНА руданын бирдей өлчөмдөгү бүртүктөрү
ИЗОМОРФИ'ЗМ изоморфизм (кристаллдык түзүлүшү жакын болгон ар башка заттардын бир формада кристаллдашуусу).
ИЗОМО'РФНЫЕ СМЕ'СИ изоморфдук аралашмалар
ИЗОТЕ'РМА изотерма (температурасы бирдей болгон чекиттерди бириктирген картадагы сызык).
ИЗОТЕРМИ'ЧЕСКИИ ПРОЦЕ'СС изотермикалык процесс (температурасы турактуу, бирдей маанилүү процесс).
ИЗОТО'ПЫ В ЗЕМНО'И КОРЕ' жер кыртышындагы изотоптор

ИЗОТРО'ПНОСТЬ изотропуулук (кээ бир заттардын бардык багыты боюнча физикалык касиеттеринин бирдей болушу).
ИЗОТРО'ПНЫЕ ПОРО'ДЫ изотропуу тектер (суу өткөзүүчү ж. б. касиеттери бирдей болгон тектер).
ИЗОХО'РА изохора (жер кыртышындагы эки катмардын бирдей аралыктарын кошуучу сызык).
ИЗОХРО'НЫ ЗЕМЛЕТРЯСЕ'НИЯ жер титирөөнүн изохорону (бирдей күчтөгү термелтүүчү толкундарды туташтыруучу сызыктар).
ИЗУМУР'Д зыммырт (асыл таш).
ИЗУМУР'ДНЫЕ МИНЕРА'ЛЫ зыммырт минералдары
ИЗЫСКА'НИЕ изилдөө, издөө
ИЗЫСКА'НИЕ ГИДРОТЕХНИ'ЧЕСКОЕ гидротехникалык изилдөө
ИПОЛИТ ийолит (составы жагынан нефелинитке окшош магмалык тек).
ИПОЛИТ БИОТИТОВЫИ биотиттүү ийолит
ИПОЛИТ ПОЛЕВОШПА'ТОВЫИ талаа шпаттуу ийолит
ИПОЛИТ РУД'НЫИ рудалуу ийолит
ИПОЛИТ СЛЮДЯНО'И слюдалуу ийолит
ИЛ ылай (суу бассейндеринде пайда болгон өтө майда тунма чөгүндү).
ИЛ ГЛОБИГЕРИ'НОВЫИ глобигерин ылай
ИЛ ГРУ'БЫИ кесегирээк тунма ылай
ИЛ ДИАТО'МОВЫИ диатомит ылай
ИЛ ИЗВЕСТКО'ВЫИ акиташтуу ылай
ИЛИОГЕ'ННЫЕ ПОРО'ДЫ илиогендүү тектер (кесегирээк чопо).
ИЛ КОРА'ЛЛОВЫИ коралдуу ылай
ИЛ КРА'СНЫИ кызыл түстүү ылай
ИЛ МЕ'ЛКИИ майда ылай
ИЛ МОРСКО'И деңиз ылай
ИЛ ОЗЕ'РНЫИ көлдөгү ылай
ИЛ РЕЧНО'И дарыя ылай
ИЛ ТОНКИ'И жүка ылай
ИЛЛИ'Т иллит (гидрослюданын тобуна кирген чополуу минерал).
И'ЛОВАЯ РА'ПА ылайлуу рапа (деңиздеги, көлдөгү ылайлуу чөкмөлөрдүн майда көзөнөкчөлөрүн толтуруучу рапа (к. рапа).
И'ЛОВАЯ СОЛЬ тунма туз
И'ЛЫ СОЛЯНЫ'Х ОЗЕ'Р туздуу көлдөрдөгү ылай
ИЛЬМЕНИТ ильменит (темир, титан жана кычкылтектен турган минерал).
ИЛЬМЕНОРУТИ'Л ильменорутил (рутил минералынын бир түрү).
ИМАНДРИТ имандрит (нефелиндүү сенииттин чегинде кездешүүчү альбит менен кварцтан турган тек).
ИМЕРИНИТ имеринит (натрийлүү амфибол, минерал).
ИММЕРСИОН'НЫИ МЕ'ТОД иммерсия методу (заттардын жарык чагылтуучу касиетин аныктоочу метод).
ИНВЕ'РСИЯ ГЕОТЕКТОНИ'ЧЕСКИХ УСЛО'ВИИ геотектоникалык шарттардын алмашылышы
ИНГРЕ'ССИЯ ингрессия (деңиз суусунун ойдуңдарды капташы).
ИНДИКАТОР индикатор, көрсөткүч
ИНЕ'РТНОСТЬ кошулбастык, биригишпестик
ИНЕ'РТНЫЕ КОМПОНЕ'НТЫ биригишпеген компоненттер
ИНЖЕНЕ'РНАЯ ГЕОЛОГИ'ЧЕСКАЯ КАРТА инженердик геология картасы

✓ **ИНКРУСТАЦИЯ** инкрустация (заттын тегерегинде пайда болгон ма кереалдык кабыл).

ИНТЕНСИВНОСТЬ ГЕОЛОГИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ геологиялык процесстердин интенсивдүүлүгү

ИНТЕРГЛЯЦИЯ интергляция (муз доорунун аралыгы).

ИНТЕРПРЕТАЦИЯ РУДООБРАЗОВАНИЯ руданын пайда болушун интерпретациялоо, түшүндүрүү

ИНТЕРФЕРЕНЦИОННАЯ ОКРАСКА КРИСТАЛЛОВ кристаллдардын интерференциялык өңү (микроскопто көрүнгөн кристаллдардын кубулушун).

✓ **ИНТЕРФЕРЕНЦИЯ** интерференция (ар түрлүү жарыктардын кубулушу).

ИНТРАГЕОАНТИКЛИНАЛЬ интрагеоантиклиналь (ички геоантиклиналь).

ИНТРАГЕОАНТИКЛИНАЛЬ интрагеоантиклиналь (ички геоантиклиналь).

ИНТРАМАГМАТИЧЕСКАЯ ПОРОДА интрамагмалык тек (түздөн-түз магма эриндисинен пайда болгон тек).

ИНТРУЗИВНЫЕ ПЛАСТЫ интрузивдүү пласттар, кабаттар

ИНТРУЗИВНЫЕ ПОРОДЫ интрузивдүү тектер (жердин тереңдигинде пайда болгон магмалык тектер).

✕ ✓ **ИНТРУЗИИ ПЛАТФОРМЫ** платформадагы интрузиялар

ИНТРУЗИЯ интрузия (жердин тереңдигинде пайда болгон магмалык тек).

ИНТРУЗИЯ МНОГОКРАТНАЯ көп кайталанма интрузия

ИНТРУЗИЯ СЕКУЩАЯ кесип өтүүчү интрузия

ИНТРУЗИЯ СЛОЖНАЯ татаал интрузия

ИНФИЛЬТРАЦИОННАЯ ТЕОРИЯ инфильтрация теориясы

ИНФИЛЬТРАЦИОННЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ инфильтрацияланган кендер (сарыгып чогулган кендер).

✓ **ИНФИЛЬТРАЦИОННЫЙ ПРОЦЕСС** инфильтрация процесси

ИНФИЛЬТРАЦИЯ инфильтрация (сизүү, сарыгуу, өтүү).

ИНФЛЮАЦИЯ инфлюация (жаан-чачындын жаракалар менен карстык каналдар аркылуу жерге сиңиши).

ИНФЛЮКЦИЯ индлюкция (жер бетиндеги суулардын тектердеги жаракалар, тешиктер аркылуу төмөн сарыгышы).

ИНФУЗОРНАЯ ЗЕМЛЯ инфузориялуу майдаланган топурак

ИНЪЕКЦИОННЫЕ ЖИЛЫ инъекцияланган, кен толгон жаракалар

ИНЪЕКЦИОННЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ инъекциялуу кендер (кендүү жаракалар).

ИНЪЕКЦИЯ инъекция (магмалык эриндилердин тоо тектеринин арасына сиңиши, кирүүсү, заттуу жарака).

ИОГОИТ игоит (пироксендүү сиенит теги).

ИОЗЕФИТ иозефит (микросталдуу пирит минералы).

ИОННЫЕ КРИСТАЛЛЫ иондук кристаллдар

ИОНОСФЕРА ионосфера (атмосферанын үстүнкү бөлүгүндөгү иондуу сфера. Ионосфера 50—60 км бийиктикте башталып, 300—400 км чейин жетет, радио толкунунун таркалышында чоң ролду ойнойт).

ИОРДАНИТ иорданит (коргошундун сульфоарсенити, минерал).

ИРИДИЙ осмистып осмийлүү иридий (негизги составы осмий менен иридийден турган минерал).

✓ **ИРИДИТ** иридит (жогорку температурада эрий турган оор металл).

✓ **ИРИЗАЦИЯ** иризация (кристаллдардын, минералдардын, түстөрүнүн кубулушу).

ИСКОПАЕМАЯ РУДА казылып алынуучу руда

ИСКОПАЕМАЯ ТЕРРАСА көмүлгөн тектир

ИСКОПАЕМОЕ ГОРЮЧЕЕ күйүүчү кен байлыктар

ИСКОПАЕМОЕ МЕСТОРОЖДЕНИЕ казылып алынуучу кен

ИСКОПАЕМОЕ ПОЛЕЗНОЕ пайдалуу кен

ИСКОПАЕМЫЕ ВОДЫ жер алдындагы суу байлыктары

ИСКОПАЕМЫЕ РАВНИНЫ көмүлгөн түздүк

ИСКУССТВЕННАЯ КЛАССИФИКАЦИЯ жасалма классификация

ИСКУССТВЕННЫЕ КАМНИ жасалма таштар

ИСКУССТВЕННЫЙ ГРАФИТ жасалма графит

ИСКУССТВЕННЫЙ МИНЕРАЛ жасалма минерал

ИСЛАНДСКИЙ ШПАТ исланд шпаты (кальцит минералынын бир түрү).

ИСПАНСКИЙ ГЛАЦИНТ Испан глацинти (тунук кызыл кварц минералы).

ИСПАРЕНИЕ буулануу

ИССИТ иссит (күңүрт түстүү тарамдалган магмалык тек).

ИССЛЕДОВАНИЕ ШЛИХОВОЕ шлихтик изилдөө

ИСТИРАНИЕ жешилүү, жышылуу

ИСТОК РЕК дарыялардын башкы агымы

ИСТОЧНИК булак, башат

ИСТОЧНИК ВОДЫ суунун булагы, суунун чыккан жери

ИСТОЧНИК ГАЗА газдын чыккан жери

ИСТОЧНИК ГОРЯЧИЙ кайнар булак, арашан

ИСТОЧНИК НЕФТЯНОП нефти чыгуучу жер, нефти булагы

ИСЧЕЗНОВЕНИЕ ЖИЛЫ тарамдын жоголушу

ИСЧЕЗНОВЕНИЕ ПЛАСТА катмардын жоюлушу

ИТАБИРИТ итабирит (темир жана алтын кендүү кварциттеги тегинин бир түрү).

ИТАКОЛУМИТ итаколумит (составы кварцтан башка слюда, хлорит жана тальктан турган кварцит тегинин бир түрү).

ИТТРОТАЛИТ иттротанталит (сейрек учуроочу элементтерге бай титанит, минерал).

К

КАВЕРНЫ көндөйлөр

КАДАСТР МЕСТОРОЖДЕНИЯ кендин кадастры (учету).

КАДАСТР ПОДЗЕМНЫХ ВОД жер астындагы суулардын учету

КАЗАНИТ казанит (составында оливин менен хромиттен башка минералдар бар дунит теги).

КАНИИТ каниит (магнийлүү, калийлүү кызгылт сары келген сур түстүү минерал).

КАИНОЗОП кайнозой (жер тарыхындагы эң акыркы замандын аты).

КАИНОТИПНЫЕ ПОРОДЫ кайнотиптүү тектер (түсү жагынан бузулбаган эффузив тектери).

КАКИРИТЫ какириттер (жаракаланган тектер).

КАЛАВЕРИТ калаверит (алтын менен теллурдан турган минерал).

КАЛАМИН каламин (цинк, кремнезем, гидроксил тобу жана суудан турган минерал).

КАЛЕДОНИДЫ каледониддер (каледон тектоникалык кыймылдарынан пайда болгон тоолор).

КАЛЕДОНИТ каледонит (көк түстүү, коргошундуу жана жездүү минерал).

КАЛЕДО'НСКАЯ СКЛА'ДЧАТОСТЬ каледон бүктөлүүсү, ийилиш (каледон кыймылынан тектердин бүктөлүүсү, ийилиши).

КАЛЕДО'НСКИИ ЦИКЛ каледон цикли

КАЛЕ'МА калема (жээк толкундары).

КА'ЛИЕВЫИ ПОЛЕВО'И ШПАТ калийлуу талаа шпаты, минерал

КАЛИНАТРОВЫЕ ПОЛЕВЫ'Е ШПАТЫ калинатрийлуу талаа шпатары

КА'ЛИНИТ калинит (составында калий бар ак түстүү чөкмө туздун бир түрү, минерал).

КАЛИОФИЛЛИТ калиофиллит (калийлуу, алюминийлуу силикат, минерал).

КА'ЛОМЕЛЬ каломель (составы сымап менен хлордон турган агыш, күрөң минерал).

КАЛЬКОВКИ'Н кальковкин (темир, титан жана кычкылтектен турган минерал).

КАЛЬСИЛИТ кальсилит (калий, алюминий жана силикат кычкылынан турган минерал).

КА'ЛЬЦИЕВЫЕ ВО'ДЫ кальцийлуу суулар

КА'ЛЬЦИЕВЫИ УРАНИТ кальцийлуу уранит

КАЛЬЦИТ кальцит (кальцийдин көмүр кычкылы, минерал).

КАЛЬЦИТИЗА'ЦИЯ кальциттенүү

КАЛЬЦИФИ'Р кальцифир (негизинен доломит менен кальциттен турган метаморфизмделген тек).

КА'МЕННАЯ РО'ССЫПЬ чачылган таштар

КА'МЕННАЯ СОЛЬ таш туз

КА'МЕННЫЕ СТРОИТЕЛЬНЫЕ МАТЕРИА'ЛЫ таштуу курулуш материалдары

КА'МЕННЫИ ВЕК таш кылымы (адам таштан курал жасай баштаган убакыт).

КА'МЕННЫИ ЛЕД катуу муз

КА'МЕННЫИ ПОТО'К таштуу агым

КА'МЕННЫИ У'ГОЛЬ таш көмүр

КА'МЕНЬ таш

КА'МЕНЬ АМАЗО'НСКИИ Амазон ташы

КА'МЕНЬ ДРАГОЦЕ'ННЫИ асыл таш

КА'МЕНЬ ИСКУ'ССТВЕННЫИ жасалма таш

КА'МЕНЬ ЛИТОГРАФИ'ЧЕСКИИ литографиялык таш (басмакана-лы таш).

КА'МЕНЬ МЕТЕО'РНЫИ метеор ташы

КА'МЕНЬ ОЛОВЯ'ННЫИ калай таш (минерал).

КА'МЕНЬ ТОЧИ'ЛЬНЫИ кайрак таш (бүлөө).

КА'МЕНЬ ШЛИФОВА'ЛЬНЫИ жылмалагыч, тегиздөөчү чарык таш

КАМПОНИТ кампонит (плагноклаздан жана күрөң амфиболдон турган лампрофир сыяктуу магмалык тек).

КАНА'ДСКИИ БАЛЬЗА'М Канада бальзамы, чайыры

КАНИТ канит (бордуу минералдын түрү).

КАНКРИНИТ канкринит (алюминий силикатынын бир түрү, минерал).

КАНФИЛЬДИТ канфильдит (күмүштүн сульфостанаты, минерал).

КАНЬО'Н каньон, капчыгай (алды жагында суу агып, капталы тик келген тар капчыгай).

КАОЛИ'Н каолин (каолинит минералынан турган ак түстүү чопо).

КАОЛИНИЗА'ЦИЯ каолиндешүү (суу менен көмүр кычкыл газынын таасиринен алюмосиликаттардын каолинге айланышы).

КАПИЛЛЯ'РНАЯ ВОДА' капиллярдуу суу (тектердин майда түтүкчөлөрүндөгү, тешикчелериндеги суу).

КАПИЛЛЯ'РНОЕ ДВИЖЕ'НИЕ ВОДЫ' суунун капиллярдуу жылышы

КАПТА'Ж каптаж, тыгын

КАПТА'Ж ИСТО'ЧНИКА суунун каптажы (жер астындагы сууларды агызбай токтотуучу тыгын).

КАРА'Т карат (асыл таштардын салмагын өлчөө бирдиги: бул — 0,2 г барабар).

КАРБИ'Д карбид (көмүртеги менен металлдын кошундусу).

КАРБО'Н карбон (таш көмүр системасынын жана ал мезгилдин кыскача аталышы).

КАРБОНА'ДО карбонадо (алмаздын кара же сур түскө боёлушу).

КАРБОНАТНЫЕ ПОРО'ДЫ карбонаттуу тектер (кальцит, доломит, магнезит, сидериттен турган чөкмө тектер).

КАРБОНА'ТЫ карбонаттар (составында көмүр кычкыл кальций тузу бар минералдар).

КАРБОНА'ТЫ РЕЛИ'КТОВЫЕ калдык карбонаттар

КАРБОРУ'НД карборунд (кремний менен көмүртектен турган жасалма кайрак).

КАРМА'НЫ ойдуңдар (талкаланган тектерге толгон ойдуңдар).

КАРНАЛЛИТ карналлит (составы магний, хлор, калий жана алты молекулалуу суудан турган минерал).

КА'РОВЫЕ ОЗЕ'РА бийик тоолордогу көлдөр

КАРОТА'Ж каротаж (бургулоо ишиндеги жер кыртыштарын текшерүүчү геофизикалык методдун бир түрү).

КА'РРЫ каррлар (суунун таасиринин акитаж тектеринде пайда болгон чуңкур оюктар).

КАРСИ'Т карсит (тоо тектеринин сууда эрүү процесси).

КАРСТ карст, коңул (акиташ, бор, гипс ж. б. тектердин сууда тез эрип кетишинен пайда болгон боштуктар, чуңкурлар, үңкүрлөр).

КА'РСТОВЫЕ ВО'ДЫ карст суулары

КА'РСТОВЫЕ ИСТО'ЧНИКИ карст булагы (карст суусунун жердиң үстүнө агып чыгышы).

КА'РСТОВЫЕ МЕСТОРОЖДЕ'НИЯ карстуу кендер

КА'РСТОВЫЕ ПУСТО'ТЫ карстуу көңдөйлөр, боштуктар

КА'РСТОВЫЕ ЯВЛЕ'НИЯ карстуу кубулуштар

КА'РСТОВЫИ КОЛО'ДЕЦ карст кудугу

КА'РСТОВЫИ ЦИКЛ карст цикли

КА'РТА ГЕОЛОГИ'ЧЕСКАЯ геологиялык карта

КА'РТА ГИДРОГЕОЛОГИ'ЧЕСКАЯ гидрогеологиялык карта

КА'РТА МАРШРУТНАЯ маршруттуу карта

КА'РТА МЕТАЛЛОГЕНИ'ЧЕСКАЯ металлогения картасы

КА'РТА ПОЛЕ'ЗНЫХ ИСКОПА'ЕМЫХ пайдалуу кендер картасы

КА'РТА ПАЛЕОГРАФИ'ЧЕСКАЯ палеографиялык карта

КА'РТА СТРУКТУ'РНАЯ структуралык карта

КА'РТА ТЕКТони'ЧЕСКАЯ тектоникалык карта

КА'РТА ТОПОГРАФИ'ЧЕСКАЯ топографиялык карта

КА'РТА ФА'ЦИИ фациялык карта (фацияларды көрсөтүүчү карта).

КА'РТА ШЛИХО'ВАЯ шлик картасы

КАРТИ'РОВАНИЕ карталоо

КАРЧАИТ карчаит (магний кычкылы жетишсиз серпентиндин бир түрү).

КАРЬЕР карьер (казинды чупкур).

КАССИТЕРИТ касситерит (калай менен кычкылтектин химиялык кошумдасынан турган минерал).

КАТАГЕНЕ'З катагенез (чөкмө тектердин химиялык-минералогиялык тажжаланышы).

КАТАКЛА'З катаклаз (кисуу күчүнүн таасиринен тектердеги минералдардын өзгөрүшү).

КАТАКЛАСТИ'ЧЕСКАЯ СТРУКТУ'РА катакласттык түзүлүш

КАТАКЛАСТИ'ЧЕСКИЙ МЕТАМОРФИ'ЗМ катакласттык метаморфизм

КАТАМОРФИ'ЗМА ЗОНА катаморфизм зонасы (төмөнкү температура, күчсүз басым менен мүнөздөлгөн жер кыртышынын зонасы, тилкеси).

КАТЕГО'РИИ ЗАПА'СОВ МЕСТОРОЖДЕ'НИИ кен запастарынын категориясы

КАУСТОБИОЛИ'ТЫ каустобюолиттер (күйүүчү тектер).

КВАЗИКРАТО'Н квазикратон (протерозой заманынан кийинки орогендүү кыймылдардын таасиринен пайда болгон платформалар).

КВАСЦО'ВЫЙ КА'МЕНЬ квасцитуу таш (өңү агыш, кызгылтым, жумшак, майда бүртүктүү трахит теги).

КВАРЦ кварц (кремний менен кычкылтектен турган минерал).

КВА'РЦЕВОЕ СТЕКЛО' кварц айнеги

КВА'РЦЕВЫЙ КЛИН кварц шынаасы (кварцтан жасалган шынаа сыяктуу пластинка).

КВА'РЦЕВЫЙ ПЕСО'К кварцитуу кум

КВАРЦИТ кварцит (кварцтуу кумдан пайда болгон метаморфизмделген тек).

КВАРЦИТ ЖЕЛЕЗИ'СТЫЙ темирлүү кварцит

КВАРЦИТЫ ВТОРИ'ЧНЫЕ экинчи кварциттер (экинчи жолу пайда болгон кварциттер).

КВА'РЦЕВЫЙ ПЕСЧА'НИК кварцтуу кумдук

КВАРЦ РО'ЗОВЫЙ кызгылтым кварц

КЕ'ИПЕР кейпер (триас мезгилинин үстүнкү бөлүгү).

КЕМБРИ'ПСКАЯ СИСТЕ'МА кембрий системасы (кембрий мезгили).

КЕПРО'К кепрок (гипс, ангидрит, акиташтардан турган туздуу ядронун чокусу).

КЕРАМИ'ЧЕСКИЕ ГО'РНЫЕ ПОРО'ДЫ керамикалык тоо тектери (ачык түстөгү алюмосиликаттуу магмалык тектер).

КЕРАМИ'ЧЕСКИЙ ПЕГМАТИТ керамикалык пегматит

КЕРАМИ'ЧЕСКИЙ ПОЛЕВО'Й ШПАТ керамикалык талаа шпаты

КЕРАРГИРИТ кераргирит (күмүштүү хлор, минерал).

КЕРАТОФИ'Р кератофир (эффузивдүү тектердин түрү).

КЕРИТЫ кериттер (орточо метаморфизмделген, каткан битумдардын тобу).

КЕРН керн (бургулоо кезинде скважиннадан алына турган тоо тектеринин же руданын үлгүсү).

КЕРСТЕНИТ керстенит (күмүш, селан жана кычкылтектен турган минерал).

КИЗЕРИТ кизерит (суулуу, күкүрт кычкылдуу магний тузу, минерал).

КИМЕРЛИТ кимберлит (слодалуу перидотит тегинын бир түрү).

КИММЕРИ'ПСКАЯ СКЛА'ДЧАТОСТЬ киммерий бүктөлүүсү, (байыркы заманда Крым Киммерий деп аталган. Ошол аттан алынган Юра мезгилиндеги тектоникалык кыймылдан тоо тектеринин бүктөлүп ийилиши).

КИММЕРИ'ПСКАЯ ЭПО'ХА СКЛА'ДЧАТОСТИ бүктөлүүнүн киммерий доору (Триас менен Юра мезгилдериндеги тектоникалык кыймылдан катмарлардын бүктөлүшү).

КИ'НОВАРЬ киноварь (күкүрт менен сымаптан турган минерал).

КИ'СЛЫЕ ПОРО'ДЫ кычкыл тектер (65—75% кремний кычкылынан турган ачык түстүү магмалык тектер).

КИ'СЛЫЕ ФУМАРО'ЛЫ кычкыл фумаролдор (жанар тоодон чыккан ысык кычкыл газдар).

КЛАПРОТИТ клапротит (жездин сульфовисмутити, минерал).

КЛА'РЕН кларен (көмүрдүн бир түрү).

КЛА'РЕНОВЫЙ УГОЛЬ жалтырак көмүр

КЛА'РКИ кларктар (Кларктын аныктоосу боюнча алынган жер кыртышындагы элементтердин орточо проценттин саны).

КЛА'РКИ КОНЦЕНТРА'ЦИИ концентрациянын к. кларки, орточо өлчөмдөрү

КЛА'РКИ ХИМИ'ЧЕСКИХ ЭЛЕМЕНТОВ химиялык элементтердин кларкы

КЛАСТИ'ЧЕСКИЕ ПОРО'ДЫ кластикалык тектер (кесектүү тектер).

КЛАСС СИММЕТРИИ симметриянын классы (кристаллдардын симметрияларынын түрлөрү. Симметриялар 32 класска бөлүнүшөт).

КЛАССИФИКА'ЦИЯ ГЕНЕТИ'ЧЕСКАЯ генетикалык (пайда болуу) классификация

КЛАССИФИКА'ЦИЯ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин классификациясы

КЛАССИФИКА'ЦИЯ ЛЕДНИКО'В мөңгүлөрдүн классификациясы (түрлөргө бөлүнүшү).

КЛАССИФИКА'ЦИЯ МЕСТОРОЖДЕ'НИИ кендердин классификациясы

КЛАССИФИКА'ЦИЯ МИНЕРА'ЛОВ минералдардын классификациясы

КЛАССИФИКА'ЦИЯ ТЕКТЕНИ'ЧЕСКИХ ДВИЖЕ'НИИ тектоникалык кыймылдардын классификациясы

КЛА'ССЫ МИНЕРА'ЛОВ минералдардын классы, тобу

КЛАУСТАЛИТ клаусталит (күмүш селениди, минерал).

КЛЕВЕЛАНДИТ клевеландит (альбиттин пластинка сыяктуу түрү, минерал).

КЛЕПОФА'Н клеюфан (ак түстүү сфалерит минералы).

КЛИВА'Ж кливаж (тектердин катмарланышы кесип өткөн жарыш жаракалар).

КЛИВА'Ж ВТОРИ'ЧНЫЙ экинчи кливаж

КЛИВА'Ж ГЛА'ВНЫЙ негизги кливаж

КЛИВА'Ж ИСКРИВЛЕ'ННЫЙ ийилген кливаж

КЛИВА'Ж ЛИНЕ'ИНЫЙ түз кливаж

КЛИВА'Ж МЕЖПЛАСТО'ВЫЙ катмар арасындагы кливаж

КЛИВА'Ж ПОПЕРЕ'ЧНЫЙ туура кливаж (ийилген тектерге туура-сынан пайда болгон кливаж).

КЛИВА'Ж ПЕРВИ'ЧНЫЙ алгачкы кливаж

КЛИВА'Ж РАЗЛО'МА терең жараканын кливажы (тектердеги минералдык бөлүкчөлөрдүн жайланышына көз каранды эмес кливаж).

КЛИВА'Ж РЕГИОНА'ЛЬНЫЙ аймактык кливаж (кеңири аянтта пайда болгон кливаж).

КЛИВА'Ж СЛОЕВО'Й кабаттагы кливаж

КЛИВА'Ж ТЕЧЕ'НИЯ багыттуу кливаж (минералдык бөлүкчөлөрдүн жайланышына жарыш келген жаракачалар).

КЛИМАТ климат (атмосфералык кубулуштар).
КЛИМАТ ЖАРКИП ысык климат
КЛИМАТ КОНТИНЕНТАЛЬНЫЙ континенталдуу климат (кышы суук, жайы ысык, чөкмөлөр аз болгон климат).
КЛИНОХЛОР клинохлор (хлориддин бир түрү, минерал).
КЛИНТОЛИТ клинтолит (слюда тобуна кирген ксантофиллит минералынын бир түрү).
КЛИФФ клифф (жээктеги жар).
КЛОКМАНИТ клокманит (өңү көгүлтүр келип, жез менен селендин химиялык кошулмасынан турган минерал).
КЛЮЗ ключ (тоо кыркасын туурасынан кесип өткөн капчыгай).
КЛЮЧ булак (жерден чыккан суу).
КНОПИТ кнопит (перовский минералынын бир түрү).
КНЕБЕЛИТ кнебелит (оливин тобуна кирген орто силикат, минерал).
КОАГУЛЯНТЫ коагулянттар (жыйрылуучу минералдык заттар).
КОАГУЛЯЦИЯ КОЛЛОИДОВ коллоиддердин коагуляцияланышы, коюуланышы (эриндинин коюлуп гел түрүнө өтүшү).
КОВДИТ ковдит (жашыл өңдүү амфибол, пироксен, анча-мынча слюда менен плагиоклаз минералдарынан түзүлүп, терендикте пайда болгон бүртүктүү тек).
КОВЕЛЛИН ковеллин (жез менен күкүрттөн турган минерал).
КОБАЛЬТОВЫЙ ХАЛЬКАНИТ кобальттуу халькантит (минерал).
КОБАЛЬТПИРИТ кобальтпирит (анча-мынча кобальты бар пирит минералынын бир түрү).
КОБАЛЬТСМИТСОНИТ кобальтсмитсонит (кызгылт келген кобальттуу смитсонит минералы).
КОБАЛЬТИН кобальтин (составы кобальт, мышьяк жана күрүттөн турган катуу минерал).
КОБАЛЬТОВЫЙ КОЛЧЕДАН кобальттуу колчедан (кобальт менен күкүрттүн кошулмасынан турган минерал).
КОБЕЛЛИТ кобеллит (өңү боз, майда бүртүктүү коргошун сульфовисмутити, минерал).
КОЗАЛИТ козалит (коргошундун сульфовисмутити, минерал).
КОЗЕНИТ козенит (карбонатит тобуна кирген тек. Составында кальций менен силикаттар бар).
КОИТАС кой таш (граниттердин кесек талкаланышынын пайда болгон рельеф).
КОКАРДОВАЯ ТЕКСТУРА РУД рудалардын кокарддуу түзүлүшү (тек сыныгынын тегерегинде иреттүү түрдө рудалардын жайланышы).
КОКИНЕРИТ кокинерит (жез жана күмүш сульфиди, минерал).
КОКС кокс (жогорку сапаттуу таш көмүрдү 900°—1000° чейин басып кызытуудан алынган катуу зат).
КОКС ЕСТЕСТВЕННЫЙ табигый кокс
КОКСОВАЯ ШИХТА кокстуу шихта (металлургиялык кокстуу алыш үчүн пайдаланган ар кандай маркадагы көмүрлөрдүн аралашмасы).
КОКСОВАНИЕ кокска айландыруу
КОКСОВЫЙ УГОЛЬ кокс көмүрү
КОКСУЕМОСТЬ коксуу, кокска айлануу жөндөмдүүлүгү
КОЛЕБАНИЕ ТЕМПЕРАТУРЫ температуранын өзгөрүшү
КОЛЕБАНИЯ БРАДИСЕЙСМИЧЕСКИЕ брадисейсмдүү термелүүлөр (жер титирөөдө пайда болгон жай термелүүлөр).
КОЛЕБАНИЯ ВЕКОВЫЕ кылымдык термелүүлөр (кеңири аянттарда бир жакты көздөй багытталган жай кыймылдар).

КОЛЕБАНИЯ ГЕОКРАТИЧЕСКИЕ геократтуу термелүүлөр (термелүүнүн натыйжасында деңиз жээктеринин кенейиши).
КОЛЕБАНИЯ ЗЕМНОГО КОРЫ ВОЛНООБРАЗНЫЕ жер кыртышынын толкун сыяктуу термелүүлөрү
КОЛЕБАНИЯ КОРОТКОПЕРИОДИЧЕСКИЕ кыска мезгилдүү термелүүлөр
КОЛЕБАНИЯ МАКРОСЕЙСМИЧЕСКИЕ макросейсмдүү термелүүлөр (жер титирөөдө аспап менен гана сезилген термелүүлөр).
КОЛЕБАНИЯ МЕГАСЕЙСМИЧЕСКИЕ мегасейсмдүү термелүүлөр (жер титирөөдө күчтүү термелүүлөр).
КОЛЕБАНИЯ МИКРОСЕЙСМИЧЕСКИЕ микросейсмдүү термелүүлөр (жер титирөөдө аспап менен гана сезилген термелүүлөр).
КОЛЕБАНИЯ ОБЩИЕ жалпы термелүүлөр (геосинкиналдуу жана платформалуу областтарда бир убакытта пайда болгон термелүү кыймылдары).
КОЛЕБАНИЯ ОКЕАНОКРИТИЧЕСКИЕ океанкраттуу термелүүлөр (куртактыктын аянтын азайтуучу кыймылдар).
КОЛЕБАНИЯ ПЕРИОДИЧЕСКИЕ мезгил-мезгили менен болгон термелүүлөр
КОЛЕБАНИЯ ТЕКТНИЧЕСКИЕ тектоникалык термелүү кыймылдары
КОЛЕБАНИЯ ЭПЕИРОГЕНИЧЕСКИЕ эпейрогендүү термелүү кыймылдары
КОЛЕБАТЕЛЬНЫЕ ДВИЖЕНИЯ термелүү кыймылдары
КОЛЕБАТЕЛЬНЫЕ ДВИЖЕНИЯ ЗЕМНОГО КОРЫ жер кыртышынын термелүү кыймылдары
КОЛЕРЕНИТ колеренит (суулуу алюминий жана магнийдин силикатынан турган минерал).
КОЛЛЕКТОРЫ НЕФТИ И ГАЗА нефть менен газдын коллектору (нефть менен газды чогултуп топтоочу боштук, жаракалуу тектер).
КОЛЛОМОРФНАЯ СТРУКТУРА РУД рудалардын колломорфдуу түзүлүшү (рудалардын ирээттүү түрдө тоголоктошуп түзүлүшү).
КОЛЛОМОФАНИТ колломофанит. (коллоиддик кальцийдин сууну фосфаты, минерал).
КОЛЛЮВИЙ коллювий, чогулуу (тоо капталынын этегинде чогулуп үйүлгөн талкаланды тектер, шагылдар).
КОЛОВРАТИТ коловратит (коллоиддик эритиндиден пайда болгон жашыл сымал сары ванадаттуу никель, минерал).
КОЛОРАДОИТ колорадонит (сымап менен теллуриттен турган минерал).
КОЛЧЕДАН колчедан (күкүрттүү химиялык кошундулардын жалпы аты).
КОЛЧЕДАН ЖЕЛЕЗНЫЙ темир колчеданы
КОЧЕДАН ЖЕЛЕЗОНИКЕЛЕВЫЙ темир-никелдүү колчедан
КОЛЧЕДАН ЛУЧИСТЫЙ нуруу колчедан
КОЛЧЕДАН МАГНИТНЫЙ магниттүү колчедан
КОЛЧЕДАН МЕДНЫЙ жез колчеданы
КОЛЧЕДАН МЫШЬЯКОВЫЙ мышьяк колчеданы
КОЛЧЕДАН СЕРНЫЙ күкүрт колчеданы
КОМБИНАЦИЯ ПРОСТЫХ ФОРМ жөнөкөй формалардын бирикмеси
КОМПЛЕКС ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ геологиялык комплекс (бир мезгилде пайда болгон тектердин жыйындысы).

КОМПЛЕКС ДИНАМИЧЕСКИИ динамиклык комплекс (жер кыртышынын динамиклык шартынын белгилүү тибине байланыштуу болгон тектердин жыйындысы).

КОМПЛЕКС ЛЕДНИКОВЫХ ОТЛОЖЕНИИ мөңгү чөкмөлөрүнүн комплекси

КОМПЛЕКС МАГМАТИЧЕСКИИ магмалык комплекс (бир мезгилде пайда болгон магмалык тектердин чогуңдусу).

КОМПЛЕКС ОСАДОЧНЫИ чөкмөлөрдүн комплекси (кайталанбас процессти мүнөздөөчү чөкмөлөрдүн катары).

КОМПЛЕКС РУДНЫИ руда комплекси (бир мезгилде пайда болгон, генетикалык жактан бири-бирине байланыштуу рудалар).

КОМПЛЕКС СУБВУЛКАНИЧЕСКИИ субвулкан комплекси (эффузивдүү тектердин бирикмелери).

КОМПЛЕКС ФОРМАЦИИ формациялардын комплекси (бирдей геологиялык шартта пайда болгон формациялардын тобу).

КОМПЛЕКСЫ ПОКРОВНЫЕ үстүнкү катмарлардын комплекси (калыңдыгы жана составы бирдей болуп, кенири аянтта кездешкен катмарлар).

КОМПОНЕНТЫ РУДНЫЕ рудалык компоненттер

КОМПЕТЕНТНЫЕ ПОРОДЫ ийилбеген катуу тектер

КОНВЕКЦИЯ конвекция (жылуу аба менен муздак абанын которурулушу, алмашуусу).

КОНВЕРГЕНЦИЯ конвергенция (түрдүү организмдердин тышкы жана ички түзүлүштөрүнүн окшоштугу).

КОНГЛОМЕРАТ конгломерат (талкаланган жумуру тектердин цементтешип биригип калуусунан пайда болгон тоо тек).

КОНГЛОМЕРАТ БАЗАЛЬНЫИ базалдуу конгломерат

КОНЕЧНЫЕ МОРЕНЫЕ аяккы мореналар (муз, мөңгүлөрдүн алдында пайда болгон коргулдар (к. морены)).

КОНКРЕЦИЯ конкреция (тоо тектеринин арасында кездешкен тоголок формадагы минералдык зат).

КОНСОЛИДАЦИЯ консолидация (геосинклиналдык областтын платформага айланышы).

КОНТАКТ ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин контакты (тийишкен чегин).

КОНТАКТ МАГМАТИЧЕСКИИ магмалык контакт

КОНТАКТОВЫИ ОРЕОЛ контакт курчоосу (магмалык жана чөкмө тектердин ортосундагы өзгөрүлгөн зона).

КОНТАКТОВЫИ МЕТАМОРФИЗМ контактуу метаморфизм (магмалык тек менен чөкмө тектин чегинин өзгөрүшү).

КОНТАКТ СТРАТИГРАФИЧЕСКИИ стратиграфиялык контакт

КОНТАКТ ТЕКТОНИЧЕСКИИ тектоникалык контакт

КОНТИНЕНТАЛЬНЫЕ ОСТРОВА континенттик аралдар

КОНТИНЕНТАЛЬНЫЕ ОТЛОЖЕНИЯ континенттик катмарлар

КОНТИНЕНТАЛЬНЫИ ИЛ континенттик ылай (өтө терең эмес деңиздин жээгиндеги ылай).

КОНТИНЕНТАЛЬНЫИ СКЛОН материктин деңиз түбүндөгү капталы

КОНТРАКЦИОННАЯ ТЕОРИЯ контракциялык теория (жер кыртышынын пайда болушу жөнүндөгү теория).

КОНТРАКЦИЯ контракция (жердин өсүп-өнүгүш процесси).

КОНТРОЛЬ ОРУДЕНЕНИЯ рудалашуу контролу

КОНТУР НЕФТЕНОСНОСТИ нефти кенинин таралыш чегин

КОНУС ВЫНОСА тоо этегиндеги шиленди (коктуунун оозунда конус формасында жайланышкан шиленди).

КОНУСОВИДНЫИ ВУЛКАН конус сыяктуу жанар тоо

КООРДИНАЦИОННОЕ ЧИСЛО координациялык сан (минералдын кристаллдык торчосундагы жайланышкан атомдор менен поңдордун тыктыстыгын көрсөтүүчү сан).

КОПАЛИТЫ копалиттер (янтарь сыяктуу казынды чайырлар).

КОРА ВЫВЕТРИВАНИЯ талкалануу кыртышы

КОРА ЗЕМНАЯ жер кыртышы

КОРДАИТЫ кордаиттер (байыркы өсүмдүктөрдүн тобу).

КОРДИЛЬЕРСКАЯ ГЕОСИНКЛИНАЛЬ Кордильер геосинклиналы

КОРЕННЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ алгачкы кендер (биринчи эле пайда болгон жеринде табылган кендер).

КОРЕННЫЕ ПОРОДЫ алгачкы тектер (экзогендик процесстен өзгөрбөй, биринчи калыбында кездешкен магмалык, метаморфизмделген жана чөкмө тектер).

КОРКА кыртыш, кабык

КОРКА ЗАЩИТНАЯ сырткы кыртыш, кабык

КОРКООБРАЗОВАНИЕ кыртыштын, кабыктын пайда болушу

КОРНЕРУПИИ корнерупин (составында магний, алюминий силикаты бар минерал).

КОРОЛЕК королек (руданы эриткенден кийин алынган металл).

КОРРАЗИЯ корразия (шамалдын таасиринен аскалардын жемирилиши, жогорку бөлүгү уркуюп капталдарынын оюлуп кетиши).

КОРАЛЛОВЫЕ ОСТРОВА кораллдуу аралдар (коралдуу полиптерден б. а. деңиз жаныбарларынан түзүлгөн аралдар).

КОРАЛЛЫ кораллдар (деңизде жашоочу жаныбарлар тобу).

КОРРЕЛЯЦИЯ салыштыруу (ар кайсы жерде кездешкен тектердин катмарларын бири-бири менен салыштыруу).

КОРРЕЛЯЦИОННЫЕ МИНЕРАЛЫ корреляциялык минералдар (катмарларды бири-бири менен салыштыруу үчүн керек болгон минералдар).

КОРРЕЛЯЦИЯ ГЕОЛОГИЧЕСКИХ РАЗРЕЗОВ геологиялык кесиндилерди салыштыруу

КОРРЕЛЯЦИЯ СЕЙСМИЧЕСКИХ ВОЛН титиретүүчү толкундарды салыштыруу

КОРРОЗИОННЫЕ ПУСТОТЫ коррозиялуу боштуктар (заттар эригенден кийин пайда болгон боштуктар).

КОРРОЗИЯ коррозия, желүү, дат басуу, чирүү

КОРРОЗИЯ АТМОСФЕРНАЯ атмосфералык коррозия (атмосферанын таасиринен пайда болгон дат).

КОРРОЗИЯ МЕТАЛЛА металлдын коррозиясы (дат басышы).

КОСА сайроон (дарыянын жээктериндеги кум чайпаган жер).

КОСМИЧЕСКИЕ ПОРОДЫ космостук тектер (Аалам мейкиндигинен түшкөн тектер-метеориттер).

КОСЛОИСТЫЕ ОТЛОЖЕНИЯ кыйгач катмарлашкан чөкмөлөр.

КОСЛАНДИТ кортландит (перидотит тегинин бир түрү).

КОРУНД корунд (алюминий менен кычкылтектин кошулмасынан турган минерал).

КОРУНД ИСКУССТВЕННЫИ жасалма корунд

КОРУНД КРАСНЫИ кызыл корунд

КОРУНДОВАЯ РУДА корунд рудасы (жалаң корунд минералынан турган руда).

КОРУНД СИ'НИП көк корунд
КОСМИЧЕСКАЯ ПЫЛЬ космостук чаң
КОСМОГЕННЫЕ ПРОЦЕ'ССЫ космогендик процесстер
КОТЛОВИ'НА ойдуң (тоо арасындагы ойдуң).
КОЭФФИЦИЕНТ ВОДОНАСЫЩЕ'НИЯ сууга каныгуу коэффициенти
КОЭФФИЦИЕНТ ВОДООБИ'ЛЬНОСТИ суунун молдугунун коэффи-
циенти
КОЭФФИЦИЕНТ ВОДООТДА'ЧИ суу берүү коэффициенти
КОЭФФИЦИЕНТ ВЯ'ЗКОСТИ илээшкектик коэффициент
КОЭФФИЦИЕНТ МЕТАМОРФИЗАЦИИ метаморфизация коэффи-
циенти
КОЭФФИЦИЕНТ ПО'РИСТОСТИ көзөнөкчөлүктүн коэффициенти
КОЭФФИЦИЕНТ РАЗРЫХЛЕ'НИЯ кошпотоу коэффициенти
КОЭФФИЦИЕНТ СТО'КА агым коэффициенти
КОЭФФИЦИЕНТ ТРЕ'НИЯ сүрүлүү коэффициенти
КОЭФФИЦИЕНТ ТРЕЩИНОВА'ТОСТИ жаракалуулук коэффициенти
КОЭФФИЦИЕНТ УВЛАЖНЕ'НИЯ нымдануу коэффициенти
КОЭФФИЦИЕНТ ФИЛЬТРА'ЦИИ сарыгуу коэффициенти
КРА'СНАЯ ГЛИ'НА кызыл чопо (кээ бир океандардын 2000—4000 м
тереңдигинде жаткан кызыл чополор. Анын кызыл болушу темир менен
кычкылтектин кошундуларына байланыштуу).
КРА'СНАЯ ГЛУБОКОВО'ДНАЯ ГЛИ'НА тереңдиктеги кызыл чопо
КРА'СНАЯ МЕ'ДНАЯ РУДА' түстүү жез рудасы
КРА'СНАЯ СЕРЕ'БРЯНАЯ РУДА' кызыл түстүү күмүш рудасы
(прустит жана пираргирит минералдарынан турган руда).
КРА'СНАЯ СУРЬМ'ЯНАЯ РУДА' кызыл түстүү сурьма рудасы (ке-
рамзит минералы).
КРА'СНЫЙ ЖЕЛЕЗНЯ'К кызыл темир рудасы (гематит минералы).
КРА'ТЕР кратер, чанак (жанар тоонун чокусундагы суюк масса, газ,
буулар ж. б. агып чыккан чуңкур).
КРАТОГЕ'Н кратоген (кыймылсыз, туруктуу платформалык масса).
КРАТОГЕ'ННЫЕ ДВИЖЕ'НИЯ кратогендик кыймылдар (платформа
областтарында өкүм сүргөн тектоникалык кыймылдар).
КРАТО'Н кратон (кембрий мезгилине чейин пайда болгон платформа).
КРАТО'Н ПРО'ЧНЫЙ туруктуу кратон
КРАТО'НЫ ПОГРУЖЕ'ННЫЕ басырылган кратондор
КРАТО'НЫ ПО'ДНЯТЫЕ көтөрүлгөн кратондор
КРЕ'МЕНЬ оттук таш (аморфтуу оттук таш жана кристаллдуу крем-
неземден турган минералдык зат).
КРЕМНЕЗЕ'М кремнезем (жаратылышта өзүнчө пайда болгон крем-
нийдин кош кычкылы. Бул минерал көптөгөн тектердин составында кез-
дешет).
КРЕМНЕЗЕ'М АМО'РФНЫЙ аморфдуу кремнезем
КРЕМНЕЗЕ'М КРИСТАЛЛИ'ЧЕСКИЙ кристаллдуу кремнезем
КРЕМНИ'СТЫЙ ПЕСЧА'НИК кремнийлүү кумдук
КРЕННЕРИТ креннерит (алтын менен теллурдан турган минерал).
КРЕ'ПОСТЬ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин катуулугу
КРИВА'Я ДЕГИДРАТА'ЦИЯ дегидратациянын, суусыздандыруунун
ийри сызыгы
КРИВА'Я ДЕПРЕ'ССИИ депрессия ийри сызыгы
КРИВА'Я ДИФФЕРЕНЦИА'ЛЬНАЯ дифференциалдык ийри сызык
КРИВА'Я НАГРЕВА'НИЯ ысытуунун ийри сызыгы
КРИВА'Я ОБЕЗВО'ЖИВАНИЯ кургатуунун, суусыздандыруунун ийри
сызыгы

КРИОЛИТ криолит (алюминийлүү фтор менен натрийлүү фтордон
турган минерал).
КРИПТОЛИ'Н криптолин (минералдагы суюктук).
КРИСТА'ЛЛ-НО'ННЫЙ иондук кристаллдар
КРИСТАЛЛИ'ЧЕСКИЕ ПОРО'ДЫ кристаллдуу тектер
КРИСТАЛЛИ'ЧЕСКИЙ ГРАФИТ кристаллдуу графит
КРИСТАЛЛИ'ЧЕСКИЙ ШИТ кристаллдуу калкан (платформада кез-
дешкен архей менен протерозой замандарына таандык кристаллдуу
тектер).
КРИСТАЛЛОГРАФИ'ЧЕСКИЕ СИСТЕ'МЫ кристаллографиялык сис-
темалар
КРИСТАЛЛОГРА'ФИЯ кристаллография (минералдардын кристалл-
дарынын формаларын жана алардын пайда болуу закондорун изилдөөчү
геология илиминин бир тармагы).
КРИСТАЛЛОХИМИ'ЧЕСКИЙ ПРИНЦИП ГО'ЛЬДШМИДА Гольд-
шмидтин кристаллохимиялык принциби
КРИСТА'ЛЛЫ кристаллдар
КРИСТА'ЛЛЫ ЖИ'ДКНЕ суюк кристаллдар (анизотроптуу касиети
бар суюктук).
КРИСТОБАЛИТ кристобалит (кремний менен кычкылтектин кошул-
масынан турган минерал, кварцтын бир түрү).
КРИТИ'ЧЕСКАЯ МИНЕРАЛИЗА'ЦИЯ ГИДРОТЕРМА'ЛЬНЫХ ВОД
гидротермалдуу суулардын минералдашынын критикалык чеги
КРО'ВЛЯ СЛО'Я кабаттын төбөсү
КРУГОВОРОТ МАТЕ'РИИ ГЕОЛОГИ'ЧЕСКИЙ геологиялык мате-
риянын айланышы
КРУПНООБЛО'МОЧНЫЕ ПОРО'ДЫ кесек талкаланган тектер
КРУТИЗНА' СКЛО'НА капталдын тиктиги (тоонун бетинин тиктиги).
КРУТОПА'ДАЮЩИЙ чукул кулама (тик жайланышкан катмар).
КРЫЛО' АНТИКЛИНА'ЛИ антиклиналдык капталы, канаты
КРЫЛО' ВЕ'РХНЕЕ жогорку каптал (бүктөлгөн тектердин жогорку
капталы).
КРЫЛО' ВИСЯ'ЧЕЕ үстүнкү каптал
КРЫЛО' ЛЕЖА'ЧЕЕ астынкы каптал (бүктөлгөн тектердин астынкы
капталы).
КРЫЛО' ОПУШЕ'ННОЕ төмөн түшкөн каптал (жарака аркылуу кат-
мардын төмөн түшүп кеткен капталы).
КРЫЛО' ПО'ДНЯТОЕ жогору көтөрүлгөн каптал
КРЫЛО' СКЛА'ДКИ НОРМА'ЛЬНОЕ бүктөлмөлөрдүн нормалдуу
капталы
КРЫЛО' СКЛА'ДКИ ОПРОКИ'НУТОЕ бүктөлмөлөрдүн оодарылган
капталы
КРЫЛО' СОЕДИНИ'ТЕЛЬНОЕ туташтырылган каптал
КРЫ'ЛЬЯ РАЗРЫ'ВОВ жарылуу капталдары (экиге бөлүнгөн кат-
мардын капталдары).
КРЫ'ЛЬЯ ТРЕ'ЩИН жаракалардын капталдары
КСЕНОКРИСТА'ЛЛЫ ксенокристаллдар (бөтөн, киринди кристалл-
дар).
КСЕНОТИ'М ксенотим (иттрийлүү фосфат, минерал).
КУБАНИТ кубанит (темир менен жездин сульфиди, минерал).
КУБЕИТ кубеит (рубриттин бир түрү).
КУ'ПОЛ дөбө (узун туурасы бирдей болгон брахантиклиналдуу бүк-
төлмө).

КУПОЛ СОЛЯНО'П ГЛУБО'КИИ терең жаткан туз дөбө
КУПОЛ СОЛЯНО'П ЗАКРЫ'ТЫИ туздуу жабык дөбө
КУПОЛ СОЛЯНО'П МЕ'ЛКИИ туздуу майда дөбөчө
КУПОЛ СОЛЯНО'П НЕРАЗМЫ'ТЫИ эрибеген туздуу дөбө
КУПОЛ СОЛЯНО'П ОТКРЫ'ТЫИ ачык жаткан туз дөбө
КУПОЛ СОЛЯНО'П ПРО'РВАННЫИ жарылган туз дөбө
КУПРИТ куприт (составы жез менен кычкылтектен турган минерал).
КУПОЛ СОЛЯНО'П туздуу дөбө (чокусунда таш туз жайланышкан томпок катмар).
КУРОНГИТ куронгит (балырлардан пайда болгон каучук сыяктуу кара күрөң зат).
КУРЧА'ВЫЕ СКА'ЛЫ сүрүлгөн аскалар (мөңгүнүн таасиринен чиллип сүрүлгөн аскалар).
КЮРИТ юрит (урандуу минералдын бир түрү).
КЯРИ'ЗЫ кяриздер (жер алдындагы суу топтолуучу жайлар).

Л

ЛАБИ'ЛЬНАЯ МОДИФИКА'ЦИЯ туруксуз модификация
ЛАБОРАТО'РНАЯ ВЛА'ЖНОСТЬ У'ГЛЯ көмүрдүн лабораториялык нымдуулугу
ЛАБРАДО'Р лабрадор (плагноклазга таандык минерал).
ЛАБРАДОРИ'Т лабрадорит (лабрадорлуу тоо тек).
ЛА'ВА лава (жанар тоо кратеринен же башка жаракалардан жер бетине агып чыккан магма).
ЛА'ВА БАЗА'ЛЬТОВАЯ базальттык лава
ЛА'ВА ГЛЫ'БОВАЯ тилкелүү лава
ЛА'ВА ДЕ'ЙСТВУЮЩАЯ атылып турган лава
ЛА'ВА ЗАСТЫ'ВШАЯ каткан лава, сууган лава
ЛАВИАЛИТ лавиалит (метаморфизмделген конгломерат).
ЛАВИ'НА кар көчкү
ЛАВИ'НА ЛЕДНИКО'ВАЯ мөңгү көчкүсү
ЛА'ВОВОЕ СТЕКЛО' лава айнеги (м.: обсидиан минералы).
ЛА'ВОВЫЕ ВУЛКА'НЫ лавалуу жанар тоолор
ЛА'ВОВЫЕ ПОКРО'ВЫ каптаган лавалар (чоң аянтты каптаган лава).
ЛА'ВОВЫЕ ПОТО'КИ лава сели (жанар тоонун айланасындагы чоң аянтты каптап жаткан лавалар).
ЛАВРЕНСИТ лавренсит (темир менен хлордон турган минерал).
ЛАВРОВИТ лавровит (составында ванадий кычкылы бар диоксид минералы).
ЛАВУАЗИТ лавуазит (гипстүү акиташ теги).
ЛА'ВЫ ВУЛКАНИ'ЧЕСКИЕ жанар тоо лавалары
ЛАГУ'НЫ ичке булуңдар
ЛАГУ'ННЫЕ ОТЛОЖЕ'НИЯ булуңдагы катмарлар
ЛАГУ'ННЫЕ РО'ССЫПИ булуңдагы чачыранды заттар
ЛАЗУРИТ лазурит (көк түстүү күкүрттүү минерал).
ЛАЗУРЬ МЕ'ДНАЯ жез лазуру
ЛАККОЛИТ лакколит (интрузивдүү тектердин асты түз, жайык, келип, үстү көмкөрүлгөн казандай томпок жайланган түрү).
ЛАМПРИТИТ лампритит (габбрэнд магмасынан бөлүнгөн жез жана темир сульфиддүү тек).

ЛАМПРОФИ'Р лампрофир (тереңдикте пайда болгон магмалык тектердин бир түрү).
ЛАНДША'ФТ ландшафт (жер бетинин жалпы көрүнүшү).
ЛАНДША'ФТ ГО'РНЫИ тоолуу ландшафт
ЛАНДША'ФТ ЕСТЕ'СТВЕННЫИ табигый ландшафт
ЛАПИ'ЛЛИ лапилли (вулкандардан атылып чыккан талкаланды тектер).
ЛАРСЕНИТ ларсенит (күмүш, цинк силикаты, минерал).
ЛАТЕРА'ЛЬНОЕ ИЗВЕРЖЕ'НИЕ капталдагы атылуу (жанар тоонун капталынан чыккан магма).
ЛАТЕРИ'Т латерит (тропикалык климаттын шартында өзгөрүү, бузулуудан пайда болгон кызыл же саргыч түстөгү тоо теги).
ЛАТЕРИТИЗА'ЦИЯ латериттендирүү
ЛАУГЕНИ'ТЫ лаугениттер (олигоклаздуу диориттердин жалпы аты).
ЛАУРДАЛИ'Т лурдалит (при бүртүктүү нефелиндүү сениит).
ЛАУТИ'Т лаутит (жез, мышьяк жана күкүрттөн турган минерал).
ЛЕВЕРЬЕРИ'Т леверьерит (алюминийдин суулуу силикаты, минерал).
ЛЕГЕН'ДЫ легендалар (планда же картада колдонулган шарттуу белгилер).
ЛЕДНИКИ' мөңгү, муздук
ЛЕДНИКИ' ГО'РНЫЕ тоо мөңгүлөрү
ЛЕДНИКО'ВАЯ АБЛЯЦИЯ мөңгү абляциясы
ЛЕДНИКО'ВАЯ ДОЛИ'НА мөңгүдөн пайда болгон өрөөн
ЛЕДНИКО'ВАЯ ТРЕ'ЩИНА мөңгү жаракасы
ЛЕДНИКО'ВАЯ ЭПО'ХА муз доору
ЛЕДНИКО'ВАЯ ЭРО'ЗИЯ мөңгү эрозиясы
ЛЕДНИКО'ВЫЕ ВАЛУНЫ' мөңгү шилеп келген жумуру таштар
ЛЕДНИКО'ВЫЕ ДИСЛОКА'ЦИИ мөңгү дислокациясы
ЛЕДНИКО'ВЫЕ ОЗЕ'РА мөңгү көлдөрү (муз каптап кеткен жерде пайда болгон көлдөр).
ЛЕДНИКО'ВЫИ КО'МПЛЕКС мөңгү комплекси
ЛЕДНИКО'ВЫЕ ОТЛОЖЕ'НИЯ мөңгү катмарлары
ЛЕДНИКО'ВЫИ ПЕРЕВА'Л мөңгүлүү ашуу
ЛЕДНИКО'ВЫИ РЕЛЬЕ'Ф мөңгүлүү рельеф (мөңгү менен музга байланыштуу пайда болгон рельеф).
ЛЕДОСТА'В тоң өзөн (өзөндүн толук тоңгон абалы).
ЛЕДОХО'Д үйөр (суу үстүнөн калкып аккан муз).
ЛЕДЯНА'Я ЗО'НА муз зонасы
ЛЕДЯНО'Е ПО'ЛЕ муз талаасы
ЛЕДЯНО'И БАРЬЕ'Р муз тоскоолу
ЛЕДЯНО'И О'СТРОВ муздуу арал
ЛЕ'ПАС лейас (Юра мезгилинин төмөнкү бөлүмү).
ЛЕЙКОКРА'ТОВЫЕ ПОРО'ДЫ ачык түстүү магмалык тектер
ЛЕ'ПСТЫ лейсттер (минералдардын пластинка сыяктуу кристаллдары).
ЛЕПТОКЛА'ЗЫ лейтоклаздар (жер кыртышындагы жаракалардын группалык аты).
ЛЕЙКОКСЕ'Н лейкоксен (ильменит минералы бузулганда пайда болгон минерал).
ЛЕЙКОЛИ'ТЫ лейколиттер (жалаң гана түссүз минералдардан түзүлгөн магмалык тектер).
ЛЕЙКОФОНОЛИТ лейкофонолит (составында жегич талаа шпаты, лейцит, пироксен, нефелин минералдары бар микролиттүү тек).

ЛЕПЦИТИТ лейцитит (негизинен лейцит жана пироксен минералдарынан турган майда бүртүктүү тек).
ЛЕПЦИТОВАЯ ЛАВА лейциттүү лава
ЛЕПЦИТОВАЯ ПОРОДА лейциттүү тек
ЛЕНТОЧНЫЕ ГЛИНЫ тасма сыяктуу жайгашкан ылайлар (сызма сыяктуу өтө жука катталышкан чополор).
ЛЕНТОЧНАЯ ТЕКСТУРА тасмадай, тилкелүү түзүлүш
ЛЕОНИТ леонит (калий, магний силикаты, минерал).
ЛЕПИДОЛИТ лепидолит (слюда тобуна тиешелүү минерал).
ЛЕПТИТОВЫЕ ГНЕПСЫ лептиттүү гнейстер (лептит менен слюдалуу сланецтин ортосундагы тек).
ЛЕПТОКЛАЗЫ лептоклаздар (тоо тектери сууганда пайда болгон майда жаракалар).
ЛЕТОИСЧИСЛЕНИЕ ГЕОЛОГИЧЕСКОЕ геологиялык жыл эсептөө
ЛЕСС лёсс (сары топурактын ыкталышынан пайда болгон тектер).
ЛЕССОВИДНЫЕ ГЛИНЫ лёсс сымал чополор
ЛЕССОВИДНЫЕ ПОРОДЫ лёсс сымал тектер (өңү сары, майда бөлүкчөлөрдөн түзүлгөн кумайлуу чополор).
ЛЕСС ОЗЕРНЫЙ көл лёссу
ЛИБЕТЕНИТ либетенит (жашыл, сары, көгүш түстүү минерал, фосфорит гидраты).
ЛИВИНГСТОНИТ ливингстонит (составы сымап, сурьма жана күрттөн турган минерал).
ЛИГНИТ лигнит (көмүргө айланган жыгачтар).
ЛИДИТ лидит (түсү кара, катуу жана тыксы сланец).
ЛИКВАЦИОННЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ ликвациялык кендер (магмадан бөлүнгөн, ажыраган кендер).
ЛИМАН лиман (суу жайпама, суу ташкындаганда каптап, суу тартылганда курган калуучу ойдуң жерлер).
ЛИМЕРИКИТ лимерикит (таштай катуу метеорит).
ЛИМНИЧЕСКИЕ ОТЛОЖЕНИЯ көл катмарлары
ЛИМНОЛОГИЯ лимнология (гидрогеология илиминин көлдөрдү изилдей турган бөлүмү).
ЛИМОНИТ лимонит (сары, коңур сары түстүү, составында темир жана суу бар минерал).
ЛИНЗА линза (эки учу ичкерген, ортосу жоон геологиялык тело).
ЛИНИЯ ПАДЕНИЯ катмардын жантаюу сызыгы
ЛИНИЯ ПРОСТИРАНИЯ созулуу сызыгы
ЛИПАРИТ липарит (эффузивдик тектердин бири).
ЛИПАРИТОВЫЕ СТЕКЛА липарит айнеги
ЛИПТОБИОЛИТ липтобиолит (катуу каустобиолиттер).
ЛИСТВЕНИТ лиственит (метаморфизмделген карбонаттуу, кварцтуу тоо тек).
ЛИСТВЕНИТИЗАЦИЯ листвениттенүү (кычкыл эриндинин таасиринен серпентиниттердин листвениттерге өтүш процесси).
ЛИСТОВАТЫЕ ПОРОДЫ жука катмарчалуу тектер (кат-кат болгон тектер).
ЛИТОГРАММА литограмма (тоо тектеринин түзүлүшүн жана компоненттердин таралышын көрсөтүүчү чийме).
ЛИТОГЕНЕЗ АРИДНЫЙ кургактык литогенез (атмосфералык жаан-чачынга караганда нымдуу климаттарда тектердин пайда болушу).
ЛИТОГЕНЕЗИС литогенезис (чөкмө тектердин пайда болуу процесстеринин жыйынтыгы).

ЛИТОЛОГИЧЕСКИЙ СОСТАВ ПОРОД тектердин литологиялык составы
ЛИТОГРАФСКИЙ КАМЕНЬ литографиялык таш (тыксы, өтө майда бүртүктүү, ачык өңдүү, чополуу акиташ же доломит).
ЛИТОЛОГИЯ литология (чөкмө тектер жөнүндөгү илим).
ЛИТОКЛАЗЫ литоклаздар (жер кыртышындагы ажыраган жаракалар).
ЛИТОЛОГИЧЕСКАЯ КАРТА литологиялык карта (составы жагынан айырмаланган тектердин таралышын көрсөткөн карта).
ЛИТОРАЛЬ литораль (деңиз суусу тартылган кездеги суудан бошогон жээк).
ЛИТОСФЕРА катуу чөйрө (жердин катуу кыртышы, калыңдыгы 15—70 км деп болжолдонот).
ЛОРАНДИТ лорандит (таллийдин сульфоарсенити, минерал).
ЛИТОФАЦИЯ литофация (литологиялык фация).
ЛИТОТОП литотоп (чөйрөнү мүнөздөөчү тек).
ЛИТОФИЛЬНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ литофилдик элементтер (тектердин составына катышкан элементтер).
ЛИТОФИТЫ литофиттер (аскалардын бетинде өсүүчү өсүмдүктөр).
ЛОВЧОРРИТ ловчоррит (ринколит минералынын клей сыяктанган түрү).
ЛОЖБИНА коо (узакка созулган, эңкейиш келген кууш коо).
ЛОКАЛЬНАЯ МОРЕНА жергиликтүү морена
ЛОКАЛЬНАЯ ТЕРРАСА жергиликтүү тектир
ЛОМОНОСОВИТ ломоносовит (фосфат силикаттуу минералдын жаңы аты).
ЛОПОЛИТ лополит (синклиналдуу областтардан орун алып, магма очогу менен өзөктөш болгон интрузивдүү тектин чөйчөк сыяктуу иймек түспөлү).
ЛОРАНДИТ лорандит (таллийдин сульфоарсенити, минерал).
ЛОФАЛИТЫ лофалиттер (тереңдикти көздөй ичкерген, бирок ортосу жоононоп дайка сыяктанган тектин түспөлү).
ЛОЩИНА кокту (жаан-чачын сууларынын таасирин астында пайда болгон кокту).
ЛУГОВАЯ РУДА шалбаа рудасы (таза эмес, тешиктүү лимонит рудасы).
ЛУДА луда (кичинекей арал, деңиздеги аска).
ЛУДЛОВСКИЙ ЯРУС лудлов ярусу (силур системасынын ортоңку ярусу).
ЛУНКА чуңкур
ЛУЧИСТЫЙ КАМЕНЬ нурлуу таш (актинолит минералынын эски аты).
ЛЮБЛИНИТ люблинит (бурчтуу кальциттин бир түрү, минерал).
ЛЮТИТ лютит (майда кесектүү чөкмө тектердин жалпы аты).

М

МАЗАР маар (жанар тоолордогу газдын атылышынан пайда болгон чанак сыяктуу чуңкурлар. Булардын жээги жалчалар менен курчалган).
МАГГЕМИТ маггемит (темир менен кычкылтектен турган минерал).
МАГМА магма (жердин терең катмарындагы газ сыяктуу продуктуларга каныккан силикаттардын чоктой балкыган татаал эриндиси).
МАГМА ЖИДКАЯ суюк магма

МАГМА ОСТАТОЧНАЯ калдык магма
МАГМА КИПЯЩАЯ өтө ысык магма
МАГМА КРИСТАЛЛИЗУЮЩАЯ кристаллдануучу магма
МАГМА МАТЕРИНСКАЯ терендиктеги, баштапкы магма
МАГМАТИЗМ магматизм (магма байланыштуу болгон геологиялык процесстердин комплекси).
МАГМАТИЧЕСКАЯ ВОДА магма суусу (магмадан бөлүнүп чыккан суу).
МАГМАТИЧЕСКИЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ магмалык кендер
МАГМАТИЧЕСКИЕ ПОРОДЫ магмалык тектер (магмадан пайда болгон тектер).
МАГМАТИЧЕСКИЙ КОМПЛЕКС магмалык комплекс пайда болуу (убакыты бирдей жана составы окшош болгон магмалык тектер).
МАГМАТИЧЕСКИЙ ОЧАГ магма очагы, борбору
МАГМАТИЧЕСКИЙ ПРОЦЕСС магмалык процесс
МАГМАТИЧЕСКИЙ ЦИКЛ магмалык цикл
МАГМАТИЧЕСКОЕ ОБРУШЕНИЕ магмалык талкалануу, уроо
МАГМАТОГЕННЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ магматогендик кендер (магма менен тыгыз байланыштуу кендер).
МАГМАТОГЕННЫЕ ПРОЦЕССЫ магматогендик процесстер (магма сууганда минералдарды пайда кылуучу процесстер).
МАГНАФАЗИЯ магнафация (чөгүндүлөр пайда болгон шартты көрсөтүүчү литологиялык комплекс).
МАГНЕЗИАЛЬНЫЕ ИЗВЕСТНЯКИ магнезиттүү акиташтар
МАГНЕЗИОРТИТ магнезиортит (составында фтор менен магний көп орнит минералы).
МАГНЕЗИТ магнезит (магний менен көмүр кычкыл газынан турган минерал).
МАГНЕЗИТОВЫЙ ШПАТ магнезиттүү шпат (минерал).
МАГНЕТИТОВЫЕ ПЕСКИ магнетиттүү кумдар
МАГНЕТИТОВЫЕ СЛАНЦЫ магнетиттүү сланецтер (тектер).
МАГНИТНАЯ АНОМАЛИЯ магниттик аномалия (жердин кээ бир участкаларындагы көп санда тараган магнит талаасы).
МАГНИТНОЕ ПОЛЕ магнит талаасы
МАГНИТНОЕ СВОЙСТВО ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин магниттик касиети
МАГНИТНЫЕ МИНЕРАЛЫ магниттүү минералдар
МАГНИТНЫЙ КОЛЧЕДАН магниттүү колчедан (темир менен күрттөн турган минерал, пирротин).
МАГНИТОМЕТРИЧЕСКИЙ МЕТОД магнитометрия методу (ар кандай магниттик касиетке ээ болгон жер катмарынын магниттик талаасын аныктоого негизделген).
МАГНИТНЫЙ МЕРИДИАН магнит меридианы (багыты географиялык меридианга туура келбей, андан батышка же чыгышка кыйшайып туруучу магнит стрелкасынын багыты боюнча кеткен сызык).
МАГНИТНЫЙ ПОЛЮС магнит уюлу (магнит багыттарын көрсөтүүчү сызыктардын бир жерге келип кошулган чекити).
МАГНИТОРАЗВЕДКА магнитометрия менен чалгындоо (геологиялык картаны түзүүдө колдонулган геофизикалык методдордун бири).
МАКРОСКОПИЧЕСКИЙ МАКРОСКОПИЯЛЫК (жөнөкөй көз менен көрүү).
МАКРОКРИСТАЛЛИЧЕСКИЙ МАКРОКРИСТАЛДУУ, ири кристалдуу
МАЛЫЕ МЕТАЛЛЫ аз кезигүүчү металлдар
МАЛЫМ малым (юра мезгилинин жогорку бөлүмү).
МАНГАНАПАТИТ манганопатит (минерал).

МАНГАНИТ манганит (магний, кычкылтек жана гидроксилден турган минерал).
МАНАГАНОИЛЬМЕНИТ манаганоильменит (минерал).
МАНГАНОЗИТ манганозит (составы марганец менен кычкылтектен турган минерал).
МАНГАНОКАЛЬЦИТ манганокальцит (минерал).
МАНГАНОЛИТЫ манганолиттер (марганецтин кычкылдары менен гидрокычкылдарынан турган чөкмө түрдөгү марганец рудалары).
МАНГАНОСТИБИТ манганостибит (минерал).
МАНГАНОФИЛЛИТ манганофиллит (минерал).
МАНГЕРИТ мангерит (толук кристаллдашкан магмалык тек).
МАНГУАЛЬДИТ мангуальдит (апатит минералынын бир түрү).
МАНЕБАХСКИЕ ДВОПНИКИ Манебах түгөйлөштүгү
МАНАНДОНИТ манандонит (минерал).
МАНТИЯ мантия (дениз жаныбарларынын денесин курчаган териче. Андан раковина пайда болот).
МАНШЕЙТ маншеит (минерал).
МАРГАНЦЕВЫЙ ШПАТ марганецтүү шпат (минерал).
МАРГАРИТ маргарит (минерал).
МАРГАРОСАНИТ маргаросанит (минерал).
МАРЕКАНИТ мареканит (эффузивдик тектердин бир түрү).
МАРИПОСИТ марипосит (минерал).
МАРИУОПОЛИТ мариуполит (нефелиндүү сиениттин бир түрү).
МАРКАЗИТ марказит (темир менен күкүрттөн турган минерал).
МАРКА УГЛЯ көмүрдүн маркасы
МАРКИРУЮЩИЙ ГОРИЗОНТ бир канча катмардан турган горизонт
МАРСЯТСКИТ марсятскит (марганецтүү лауконит, минерал).
МАРТИНИТ мартинит (кальцийлүү фосфат, минерал).
МАРТИТ мартит (магнетиттен пайда болгон гематит, минерал).
МАРШИТ маршит (жез менен поддон турган минерал).
МАССИВ массив
МАССИВНАЯ СТРУКТУРА массивдүү түзүлүш (тектердин өтө нык жайланган бүртүктүү түзүлүшү).
МАССИВНАЯ ТЕКСТУРА массивдүү курулуш
МАССИВНЫЕ ПОРОДЫ тыгыз, нык тектер
МАССИВНЫЕ РУДЫ массивдүү рудалар
МАССИКОТ массивкот (кычкылтектен жана коргошундан турган минерал).
МАТЕРИКИ материктер (жер шарындагы океандар менен деңиздер курчап турган эң зор кургак жер).
МАТЕРИКОВАЯ ОТМЕЛЬ материк сайроону (деңиз жээктериндеги 200 м терендикке жеткен тайыз жээк).
МАТЕРИКОВОЕ ЛЕД МАТЕРИАКТИК МУЗ (материкти каптаган муз).
МАТЕРИКОВОЕ ОЛЕДЕНЕНИЕ материктик муз каптоо
МАТЕРИКОВЫЙ ОСТРОВ материктик арал
МАТЕРИКОВЫЙ СКЛОН материктик каптал
МАТЕРИНСКАЯ МАГМА материктик магма (тектерди пайда кылган магма).
МАТЕРИНСКАЯ ПОРОДА нукура тек (түздөн-түз магмадан пайда болгон тоо тек).
МАТИЛЬДИТ матильдит (коргошун сульфовисмутити, минерал).
МАТОВЫЙ УГОЛЬ бозомук көмүр
МАУФИТ мауфит (алюминийдин суулуу силикаты, минерал).

МАУХЕРИТ маухерит (никел арсениди, минерал).
МАФИТЫ мафиттер (магмалык тектердин кара түстүү минералдары).
МЕДИСТЫЕ ПЕСЧАНИКИ жездүү кумдуктар
МЕАНДРЫ меандралар (агын суулардын пугунун ийри-буйру болуп өмөрлөшкөн).
МЕЖЕНЬ межень (дарыя суусунун тартылышы).
МЕДИСТЫЙ ПИРИТ жездүү пирит
МЕДНО-ВИСМУТОВЫЙ БЛЕСК жез-висмут жаркырагы
МЕДНЫЙ БЛЕСК жез жаркырагы
МЕДНЫЙ КОЛЧЕДАН жездүү колчедан
МЕДНЫЙ КУПОРОС жез кепереси (халкантил минералы).
МЕЖГОРНЫЙ ПРОГИБ тоо арасындагы ойдуңдар
МЕЖКРИСТАЛЛЬНАЯ РАПА кристаллдардын арасындагы туздуу зат
МЕЖЛЕДНИКОВЫЕ муз доорлорунун аралыгындагы убакыт
МЕЖПЛАСТОВЫЕ ВОДЫ катмар арасындагы суулар
МЕЖПЛОСКОСТНАЯ ВОДА В МИНЕРАЛАХ минералдардын беттеринин арасындагы суу
МЕЖФОРМАЦИОННЫЕ ИНТРУЗИВНЫЕ ТЕЛА формациялардын арасындагы интрузивдүү заттар).
МЕЗИТИТ мезитит (негизинен темир менен магнийден турган минерал).
МЕЗОЗОЯ мезозой (мезозой заманы).
МЕЗОЗОНА мезозона (метаморфизм процессинин ортоңку зонасы).
МЕЗОПЛЕЙСТОЦЕН мероплейстоцен (төртүнчүлүк мезгилдин ортоңку бөлүгү).
МЕЗОСФЕРА ортоңку чөйрө (жер кабыгынын ортоңку бөлүгү).
МЕЗОТЕРМАЛЬНЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ мезотермалдуу кендер (150—300° температурада гидротермалдуу эринден пайда болгон кендер).
МЕПМЕЧИТ меймечит (ультранегиздүү тектердин бир түрү).
МЕЙОНИТ мейонит (составы кальций, алюминий, кремнийден турган минерал).
МЕЛ бор (акиташтын жумшак, ак түстүү түрү).
МЕЛАКОНИТ мелаконит (тепорит минералынын бир түрү).
МЕЛАНИТ меланит (составында титан бар темирлүү акиташ минералы).
МЕЛАНОЛИТЫ меланолиттер (негизинен түстүү минералдардан түзүлгөн магмалык тектер).
МЕЛАНТЕРИТ мелантерит (составы темир, күкүрттөн турган морт минерал).
МЕЛАФИР мелафир (Карбон менен Пермь мезгилинде пайда болгон негизги эфузив тектери).
МЕЛИЛИТ мелилит (туруксуз составдагы алюминийлүү силикаттын бир түрү, минерал).
МЕЛИЛИТОВЫЕ ПОРОДЫ мелилиттүү тоо тектер
МЕЛКООБЛОМОЧНЫЕ ПОРОДЫ майда талкаланган тектер
МЕЛОВАЯ СИСТЕМА бор системасы (мезозой заманынын геологиялык үчүнчү мезгили).
МЕЛОВКА ак чопо
МЕЛОНИТ мелонит (никелдин теллуриди, минерал).
МЕЛЬНИКОВИТ мельниковит (составында темир жана күкүрт бар кара түстөгү борпоң минерал).
МЕЛЬТЕЙГИТ мелтейгит (талаа шпатысыз магмалык тоо тек).
МЕНЕГИНИТ менегинит (коргошундун сульфоантимонити, минерал).

МЕРВИНИТ мервинит (составында кальций, магний, кремний кычкыл-теги бар минерал).
МЕРГЕЛЬ мергель (составы көмүр кычкыл кальций, магний жана 20—40% ке чейин кум, топурактан турган карбонаттуу тоо тек).
МЕРГЕЛЬ ВАЛУЧНЫЙ жумуру таштуу мергель
МЕРГЕЛЬ ГЛИНИСТЫЙ чополуу мергель
МЕРГЕЛЬ ДОЛОМИТОВЫЙ доломиттүү мергель
МЕРГЕЛЬ ОЗЕРНЫЙ көл мергели
МЕРГЕЛЬ ПЕСЧАНИСТЫЙ кумдуу мергель
МЕРГЕЛЬ ПЛОТНЫЙ нык мергель
МЕРГЕЛЬ РЫХЛЫЙ борпоң мергель
МЕРЗЛОТА тоң
МЕРЗЛОТА ВЕЧНАЯ түбөлүк тоң (кыртыштын үстү бир аз эрип, төмөнкү бөлүгү тоң бойдон жаткан катмар).
МЕРЗЛОТА СУХАЯ кургак тоң
МЕРЗЛОТОВЕДЕНИЕ тоңду изилдөө (тоң жөнүндөгү илим).
МЕРЗЛОТНЫЙ ГРУНТ тоңгон кыртыш
МЕРТВАЯ ЗЫБЬ суу үстүндөгү чыбырчылык, сыбызгы
МЕРТВЫЙ СЛОП суусуз кургак катмарча
МЕСТНАЯ МОРЕНА жергиликтүү морена (чөкмө тектердин бир түрү).
МЕСТНАЯ СТРАТИГРАФИЧЕСКАЯ ШКАЛА жергиликтүү стратиграфиялык шкала
МЕСТНАЯ ТЕРРАСА жергиликтүү тектир (тектир-тектир болгон жер).
МЕСТНЫЕ ВЕТРЫ жергиликтүү шамалдар (көбүнчө өрөөндөгү шамалдар).
МЕСТОРОЖДЕНИЕ кен (кендин чыккан жери).
МЕСТОРОЖДЕНИЕ БУРОУГОЛЬНОЕ күрөң көмүр кени
МЕСТОРОЖДЕНИЕ ВТОРИЧНОЕ кийинки кен (тышкы күчтөрдүн таасиринен мурунку кендин ордуна пайда болгон кен).
МЕСТОРОЖДЕНИЕ ГИДРОТЕРМАЛЬНОЕ гидротермалдык кен (жердин терең кабаттарында 100°С жогорку температурадагы ысык эриндилерден пайда болгон кендер).
МЕСТОРОЖДЕНИЕ ГНЕЗДОВОЕ уюкталган, топтолгон кен
МЕСТОРОЖДЕНИЕ ЖЕЛЕЗОРУДНОЕ темир рудалуу кен
МЕСТОРОЖДЕНИЕ ЖИЛЬНОЕ тарамдуу кен (руда тарамдары жаракалардын ичине толгон кен).
МЕСТОРОЖДЕНИЕ ЭМАНАЦИОННОЕ эманациялык кен (магмадан бөлүнүп чыккан рудалуу буулар менен газдардан пайда болгон кен).
МЕСТОРОЖДЕНИЕ ЭНДОГЕННОЕ эндогендик кен (жердин тереңдигиндеги процесстердин таасири астында пайда болгон кен).
МЕТАБАЗАЛЬТЫ метабазальттар (магмалык тектер).
МЕТАБАЗИТЫ метабазиттер (тектер).
МЕТАВОКСИТ метавоксит (бокситке окшош минерал).
МЕТАГАББРО метагаббро (метаморфизмделген, өзгөрүлгөн габбро теги).
МЕТАКРИСТАЛЛЫ метакристаллдар (катуу тектердин арасында кийин пайда болгон кристаллдар).
МЕТАЛЛИЧЕСКАЯ РУДА металл рудасы
МЕТАЛЛИЧЕСКИЕ КРИСТАЛЛЫ металлдуу кристаллдар
МЕТАЛЛЫ РЕДКИЕ сейрек металлдар
МЕТАМОРФИЗАЦИЯ ВОД суунун метаморфизми (башка заттар менен аралашканда суунун составынын өзгөрүшү).

МЕТАМОРФИЗМ метаморфизм (заттын түзүлүшү менен составынын өзгөрүү процесси).

МЕТАМОРФИЗМ ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин метаморфизми (бзгөрүшү).

МЕТАМОРФИЗОВАННЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ метаморфизмделген кендер

МЕТАМОРФИЧЕСКИЕ ПОРОДЫ метаморфизм тоо тектери

МЕТАМОРФИЧЕСКИЕ СТРУКТУРЫ метаморфизмделген түзүлүштөр

МЕТАСОМАТИЧЕСКАЯ СТРУКТУРА метасоматикалык түзүлүш

МЕТАСОМАТОЗ метасоматоз (тоо тектери менен минералдардын эрип же башкача өзгөрүп орун алмашуусу).

МЕТАСОМАТОЗ ГИДРОТЕРМАЛЬНЫЙ гидротермалдык метасоматоз (гидротермалдык суюктуктуу таасиринен тоо тектери менен минералдардын өзгөрүшү).

МЕТАСТАБИЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ туруксуз абал, шарт

МЕТАСТИБИТ метастибнит (антимонит минералынын бир түрү).

МЕТАСТРУКТУРЫ экинчи жолу пайда болгон түзүлүштөр

МЕТАТЕТИЧЕСКИЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ калдык кендер

МЕТАХЛОРИТ темирлүү хлорит

МЕТАЦИННАБАРИТ метациннабарит (сымап менен күкүрттөн турган минерал).

МЕТАЛЛОГЕНИЧЕСКАЯ КАРТА металлогения картасы (кенди издөөгө жардам бериш үчүн түзүлгөн карта).

МЕТАЛЛОГЕНИЧЕСКАЯ ПРОВИНЦИЯ металлогениялык провинция (аймак).

МЕТАЛЛОГЕНИЧЕСКАЯ ЭПОХА металлогениялык доор (кендер пайда болгон геологиялык доор).

МЕТАЛЛОГЕНИЧЕСКИЙ ПОЯС металлогениялуу алкак

МЕТАЛЛОГЕНИЯ металлогения (жер кыртышында кен пайда болушун изилдеген илим).

МЕТАЛЛОМЕТРИЧЕСКАЯ СЪЕМКА металлометрия съемкасы (геологиялык картаны түзгөндө колдонгон методдордун бири).

МЕТАЛЛОНОСНОСТЬ металлдуулук

МЕТАЛЛЫ БЛАГОРОДНЫЕ асыл металлдар

МЕТАЛЛЫ ДРАГОЦЕННЫЕ кымбат баалуу металлдар

МЕТАЛЛЫ ЩЕЛОЧНЫЕ жегич металлдар

МЕТАФИЛЛИТ метафиллит (слюдалуу гнейске айланган филлит, метаморфизмделген тектердин бири).

МЕТЕОРИТЫ метеориттер (асман заттарынын жерге түшкөн сыныктары).

МЕТЕОРИТЫ ЖЕЛЕЗНЫЕ темирлүү метеориттер

МЕТОД НЕПОДВИЖНОГО КРИСТАЛЛА өзгөрүлбөгөн кристаллдарды изилдөө методу

МЕТОД ПОРОШКА порошок методу (минералдардын ички түзүлүшүн изилдөөчү метод).

МЕТОДЫ ГЕОХИМИЧЕСКИХ ПОИСКОВ МЕСТОРОЖДЕНИЙ кендерди геохимиялык жол менен издөө методу

МЕТОДЫ ПОИСКОВ ОРЕОЛОВ РАССЕЯНИЯ чачынды тилкеси боюнча кен издөө методу

МЕТОДЫ ЯДЕРНОЙ ГЕОЛОГИИ ядролук геологиянын методдору

МЕТЕОСТРУКТУРА метеоструктура (метаморфизм процессинин натыйжасында пайда болгон түзүлүштөр).

МЕХАНИЧЕСКАЯ АБЛЯЦИЯ механикалык абляция (суу жеп, сүргүлөө).

МЕХАНИЧЕСКАЯ ОСАДОЧНАЯ ДИФФЕРЕНЦИАЦИЯ чөкмөнүн механикалык жол менен дифференцияланышы

МЕХАНИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ механикалык анализ

МЕХАНИЧЕСКИЙ СОСТАВ ГОРНОЙ ПОРОДЫ тоо тектеринин механикалык составы

МЕХАНИЧЕСКОЕ ВЫВЕТРИВАНИЕ механикалык талкалануу, бузулуу

МИАРГИРИТ миаргирит (коргошундун сульфоантимонити, минерал).

МИАСКИТ миаскит (нефелиндүү сиенит тегинин бир түрү).

МИГМА мигма (балкыма силикат).

МИГМАТИЗАЦИЯ мигматиттенүү

МИГМАТИТ мигматит (чөкмө тектерге магма эриндиси таасир кылганда пайда болгон кристаллдуу сланец теги).

МИГРАЦИЯ миграция (каторулуп бир жерден экинчи жерге өтүү).

МИГРАЦИЯ БОКОВАЯ капталын көздөй миграциялануу

МИГРАЦИЯ ГАЗА газдын миграциясы

МИГРАЦИЯ ГЕОХИМИЧЕСКАЯ геохимиялык миграция (жер кыртышындагы геохимиялык элементтердин өз ара алмашуусу, оошу).

МИГРАЦИЯ НЕФТИ нефтинин миграциясы (нефтинин бир катмардан экинчи катмарды карай жылышы, агышы).

МИКРОЗЕРНИСТАЯ СТРУКТУРА микробүртүктүү түзүлүш

МИКРОЗЕРНИСТЫЕ ПОРОДЫ микробүртүктүү же кристаллдуу тоо тектер

МИКРОКЛИН микроклин (калийлүү талаа шпаты, минерал).

МИКРОКЛИНИТ микроклинит (жалаң гана микроклин минералынан турган талаа шпаттуу тек).

МИКРОКРИСТАЛЛЫ микрокристаллдар (өтө майда кристаллдар).

МИКРОЛИТ микролит (составы өзгөрмөлүү минералдардын бир түрү).

МИКРОПОРИСТОСТЬ ПОРОД тектердин микро тешиктүүлүгү (өтө майда көзөнөктүүлүгү).

МИКРОПОРЫ майда тешиктер, майда көзөнөкчөлөр (өтө майда көзгө көрүнбөгөн тешиктер, көзөнөкчөлөр).

МИКРОРЕЛЬЕФ микрорельеф (жердин 30 см бийиктикке чейинки, үстүнкү көрүнүшү).

МИКРОСКОП микроскоп (өтө майда нерселерди чоңойтуп көрсөтүүчү оптикалык курал).

МИКРОСКОП МЕТАЛЛОГРАФИЧЕСКИЙ металлографиялык микроскоп

МИКРОСКОП РУДНЫЙ руда микроскобу

МИКРОСЛОП микрокатмарча (калыңдыгы 1 см кичине катмарлануу).

МИКРОТРЕЩИНА өтө майда жарак

МИЛЛЕРИТ миллерит (никелдүү сульфиддин бир түрү, минерал).

МИЛОНИТ милонит (майдаланган тоо тек).

МИЛОНИТИЗАЦИЯ милониттенүү (тоо тектеринин милонитке өткөн процесси).

МИМЕЗИТ мимезит (составы коргошун, мышьяк, хлордон турган минерал).

МИНЕРАГРАФИЯ минераграфия (микроскоп менен руданы изилдөөчү метод).

МИНЕРАЛ минерал (геохимиялык процесстердин натыйжасында жер

кыртышында пайда болгон химиялык элементтердин кошундуларынан турган зат).

МИНЕРАЛ АКЦЕССОРНЫП акцессордуу минерал (тоо тектеринин ичинде сейрек кездешүүчү минерал).

МИНЕРАЛ АМОРФНЫП аморфдуу минерал

МИНЕРАЛ БЕСЦВЕТНЫП түссүз минерал

МИНЕРАЛ БЛЕКЛЫП түсү очкоон минерал

МИНЕРАЛ ВКРАПЛЕННЫП сепкилдүү, бодурлуу минерал

МИНЕРАЛ ВТОРИЧНЫП экинчи жолу пайда болгон минерал

МИНЕРАЛ ГИДРОТЕРМАЛНЫП гидротермалдык минерал

МИНЕРАЛ ГИПОГЕННЫП гипогендик минерал (магма менен гидротермалдуу эриндилердин суушунан пайда болгон минерал).

МИНЕРАЛ ИСКУССТВЕННЫП жасалма минерал

МИНЕРАЛ КСЕНОМОРФНЫП ксеноморфдуу минерал (жат формалуу минерал).

МИНЕРАЛ НЕРУДНЫП руда катышпаган минерал

МИНЕРАЛ ПЕРВИЧНЫП алгачкы, мурунку минерал

МИНЕРАЛ ПОРОДООБРАЗУЮЩИП тоо тектерин түзүүчү минерал

МИНЕРАЛ РЕЛИКТОВЫП калдык минерал

МИНЕРАЛ РУДНЫП рудалык минерал

МИНЕРАЛ СОПРОВОЖДАЮЩИП жандооч минерал

МИНЕРАЛ УСТОПЧИВЫП туруктуу минерал

МИНЕРАЛИЗАТОРЫ минерализаторлор (минерал пайда болуучу процессти тездетүүчү эриндилер менен хлор, фтор, суу, бор ж. б. жеңил учуучу заттар).

МИНЕРАЛИЗАЦИЯ минералдашуу

МИНЕРАЛИЗАЦИЯ ВОДЫ суунун минералданышы (суунун тузданышы).

МИНЕРАЛИЗАЦИЯ ГРУНТОВЫХ ВОД кыртыш сууларынын минералданышы (кыртыш сууларынын тузданышы).

МИНЕРАЛОГИЧЕСКАЯ КОРРЕЛЯЦИЯ минералдык салыштырма

МИНЕРАЛОГИЯ минералогия (минералдардын составы, формасы, физикалык касиеттери, пайда болушу жана өз ара байланыштары жөнүндөгү илим).

МИНЕРАЛЫ АКЦЕССОРНЫЕ акцессордук минералдар

МИНЕРАЛЫ АЛЛОТИГЕННЫЕ аллотигендик минералдар (чөкмө тоо тегиндеги башка тараптан келген минералдар).

МИНЕРАЛЫ ВЫСОКОДИСПЕРСНЫЕ жогорку дисперсиялуу (майда) минералдар

МИНЕРАЛЫ ГЛИНИСТЫЕ чополуу минералдар

МИНЕРАЛЫ ОСАДОЧНЫХ ПОРОД чөкмө тектердин минералдары

МИНЕРАЛЫ ТОНКОДИСПЕРСНЫЕ майда дисперсиялуу минералдар

МИНЕРАЛЬНАЯ ЧАСТЬ УГЛЯ көмүрдүн минералдык бөлүгү

МИНЕРАЛЬНЫЕ ВКЛЮЧЕНИЯ В УГЛЕ көмүрдөгү минералдык кошмолор

МИНЕРАЛЬНЫЕ ВОДЫ минералдуу суулар

МИНЕРАЛЬНЫЕ ИСТОЧНИКИ минералдуу булактар (составында минералдык заттар эринди түрдө кездешкен булактар).

МИНЕРАЛЬНЫЕ КРАСКИ минералдуу боёктор

МИНЕРАЛЬНЫЕ ОЗЕРА минералдуу көлдөр

МИОЦЕН миоцен (неоген системасынын төмөнкү бөлүгү).

МИРАБИЛИТ мирабилит (сульфат тобуна кирген ак түстүү минерал).

МИРМЕКИТ мирмекит (магмалык же метаморфизмделген тектердин составындагы микроскоп менен араң көрүнгөн майда плагиоклаз).

МИССУРИТ миссурит (составында авгит, оливин, биотит, лейцит, анальцит, цеолит минералдары бар кристаллдуу тоо тек).

МНОГОГРАННИКИ көп кырдуулар

МНОГОЖИЛЬНЫП көп тарамдуу

МНОГОСТУПНЫЕ РАСТЕНИЯ көп жылдык өсүмдүктөр

МНОГОСЛОПНОСТЬ көп катмарчалуу

МОБИЛЬНАЯ ЗОНА кыймылга көп учуроочу зона

МОЛАССЫ моласстар (талкаланды тектерден куралган кыртыш).

МОЛДАВИТ молдавит (көк обсидиан минералы).

МОЛИБДЕНИТ молибденит (молибден менен күкүрттөн турган минерал).

МОНАЦИТ монацит (сейрек кездешкен минералдын бири).

МОНОГЕННЫЕ ПОРОДЫ моногендүү тектер (бир тектин сыныктарынан түзүлгөн тектер).

МОНОМИНЕРАЛЬНЫЕ ПОРОДЫ мономинералдуу тектер (бир минералдан түзүлгөн тектер).

МОНОКЛИНАЛЬ моноклираль (бир жакты көздөй жаптайган катмардын формасы).

МОНОКЛИНАЛЬНАЯ ДОЛИНА моноклиналдуу өрөөн

МОНОКЛИНАЛЬНАЯ СКЛАДКА моноклиналдуу бүктөлмө

МОНОКЛИНАЛЬНОЕ ЗАЛЕГАНИЕ моноклиналдуу жайгашуу

МОНОМИНЕРАЛЬНЫЕ ПОРОДЫ мономинералдуу тектер (негизинен бир минералдан түзүлгөн тоо тектер).

МОНОСИЛИКАТ моносилкат (негизги составы силикаттын бир түрүнөн турган минерал).

МОНОСУЛЬФИД моносульфид (негизги составы күкүрттүү металлдан турган минерал).

МОНОТЕРМИТ монотермит (чополуу минералдын бири).

МОНОЭДР моноэдр (бир гана кырдуу жазы форма).

МОНТМОРИЛЛОНИТ монтмориллонит (алюмосиликат тобуна кирген, чополуу тектерде кеңири тараган коллоиддүү минерал).

МОНЦОНИТ монцонит (өтө тереңдикте жатуучу ачык кристаллдуу магмалык тек).

МОНЦОНИТ КВАРЦЕВЫП кварцтуу монцонит

МОНЦОНИТ НЕФЕЛИНОВЫП нефелиндүү монцонит

МОНЦОНИТ ОЛИВИНОВЫП оливиндүү монцонит

МОНЧИКИТ мончикит (щелочтуу лампрофир, магмалык тек).

МОРДЕНИТ морденит (составында натрий, кальций, алюминий, кремний бар ак, кызыл, саргыч түстүү минерал).

МОРЕНА морена (мөңгү менен кошо токуп, шиленип келген талкаланды тектер).

МОРЕНА АЛЮМОСИЛИКАТНАЯ алюминий бар силикаттуу морена

МОРЕНА БЕРЕГОВАЯ жээк моренасы

МОРЕНА БОКОВАЯ капталдык морена

МОРЕНА ДРЕВНЯЯ байыркы морена

МОРЕНА ЛЕССОВИДНАЯ лёсс сыяктуу морена

МОРЕНА ОСНОВНАЯ негизги морена

МОРЕНА ПОДДОННАЯ астынкы морена

МОРЕНА СИЛИКАТНАЯ силикаттуу морена

МОРЕНА СМЕШАННАЯ аралаш морена

МОРЕНОЗИТ моренозит (негизги кошундусу никель менен күкүрттөн турган минерал).

МОРЕ'НЫ КОНЕ'ЧНЫЕ аяккы мореналар (муз жылып токтогондон кийин пайда болгон мореналар коргулдар).
МОРЕ'НЫ КРАЕВЫ'Е четки мореналар
МОРЕ'НЫ ПОВЕ'РХНОСТНЫЕ үстүнкү мореналар
МОРЕ'НЫ ПОПЕРЕ'ЧНЫЕ туурасынан жайланган мореналар
МОРЕ'НЫ СРЕДИ'ННЫЕ ортоңку мореналар
МОРЕТРАСЕ'НИЕ деңиз титирөө
МО'РЕ ЭПИКОНТИНЕНТА'ЛЬНОЕ эпиконтиненттик деңиз (шельф зонасына жыйналган тайыз деңиз).
МОРИОН'Н морион (кара кварц).
МОРОЗОУСТО'ПЧИВОСТЬ ПОРО'Д тоо тектеринин суукка чыдамдуулугу
МОРСКИ'Е ОТЛОЖЕ'НИЯ деңиздик катмар деңизде пайда болгон чөкмө тектер
МОРФОГЕНЕ'З морфогенез (жер бетинин формасынын пайда болушу жана анын өсүү тарыхы).
МОРФОЛО'ГИЯ морфология (форма менен түзүлүш жөнүндөгү илим).
МОРФОЛО'ГИЯ МЕСТОРОЖДЕ'НИЯ кендин морфологиясы
МОРФОЛО'ГИЯ СУ'ШИ кургактыктын морфологиясы
МОРФОСТРУКТУ'РА морфотүзүлүш
МОРОТРОПИ'Я морфотропия (кристаллдын түзүлүшүнүн өзгөрүшү, бузулушу).
МО'ШНОСТЬ калыңдык
МО'ШНОСТЬ ВНИМА'ЕМАЯ казылып алынуучу калыңдык
МО'ШНОСТЬ ЖИ'ЛЫ тарамдын калыңдыгы
МО'ШНОСТЬ И'СТИННАЯ анык, чындыгы, так калыңдык
МО'ШНОСТЬ МЕСТОРОЖДЕ'НИЯ кендин калыңдыгы
МО'ШНОСТЬ НАНО'СОВ шилендилердин калыңдыгы
МО'ШНОСТЬ ПЛАСТА'К кабаттын калыңдыгы
МО'ШНОСТЬ ПОКРЫВАЮ'ЩИХ ПОРО'Д үстүнкү тектердин калыңдыгы
МО'ШНОСТЬ ПОЛЕ'ЗНАЯ пайдалуу калыңдык
МО'ШНОСТЬ ПОРО'Д тектердин калыңдыгы
МО'ШНОСТЬ РАБО'ЧАЯ казылма калыңдык
МО'ШНОСТЬ РАССЧЕТНАЯ эсептелген калыңдык
МРА'МОР мрамор (акиташ тегинен пайда болгон метаморфизмделген тек).
МРА'МОР ДОЛОМИТОВЫ'Й доломиттүү мрамор
МРА'МОР ОБЛО'МОЧНЫ'Й талкаланган бөлүкчөдөн турган мрамор (кесек материалдардан пайда болгон мрамор теги).
МРАМОРИЗА'ЦИЯ мрамордошуу (акиташ тегинин мраморго айлануусу).
МУАССАНИТ муассанит (составы кремнезем менен көмүртектен турган көк жашыл минерал).
МУЛЛИТ муллит (негизинен алюминий менен кремнийден түзүлгөн кызгылт минерал).
МУ'ЛЬДА мульда (жер кыртышынын тепшиленип басырылышы).
МУЛДАКАИТ мулдакаит (негизинен уралиттен, авгиттен түзүлгөн ири же майда даңдуу сланец теги).
МУ'ЛЬДА НАЛО'ЖЕННАЯ капталган мульда
МУ'ЛЬДА ОСЕДА'НИЯ чөккөн мульда
МУ'ЛЬДА СДВИЖЕ'НИЯ жылмышуу мульдасы
МУ'ЛЬДА СКЛА'ДКИ бүктөлмөнүн мульдасы

МУ'МНИЯ мумия (өтө кызыл минералдык боёк).
МУРИТ мурит (негизинен магний, цинк, марганец, күкүрттөн түзүлгөн минерал).
МУРЧИСОНИТ мурчисонит (алтын түстүү калийлуу сары талаа шпаты, минерал).
МУСКОВИТ мусковит (слюда тобуна кирген боз түстөгү минерал).
МУШКЕТОВИТ мушкетовит (гематиттен пайда болгон магнетит минералы).
МША'НКИ мшанкалар (түрлүү формадагы мох сыяктанган деңизде жашоочу жаныбарлар).
МЫ'ЛЬНЫ'Й КА'МЕНЬ самын таш (диабаз тегинин өзгөрүшүнүн пайда болгон каолин теги).
МЫС тумшук (кургактыктын, тумшук же булуң болгон жери).
МЫШЬЯ'К мышьяк
МЫШЬЯ'К СЕРНИ'СТЫ'Й күкүрттүү мышьяк

Н

НАБУХА'НИЕ ГРУНТО'В кыртыштардын көбүшү
НАВА'ЛКА ПОРО'ДЫ тоо тектерин үйүү, жыйнап чогултуу
НАВА'ЛКА У'ГЛЯ көмүрдү үйүү, жыюу
НАВИТ навит (лабрадорлуу порфирит тегинин бир түрү).
НАГЕТЕЛИТ нагетелит (фосфору бар кремнеземдуу минерал).
НАГО'РНЫЕ ТЕРРА'СЫ бийик тоолордогу тектирлер (тоо башындагы тектирлер).
НАГО'РЬЕ бөксө тоо (түрдүү бийиктиктеги жапыз келген ар кандай формадагы тоо).
НАГРЕВА'НИЕ АТМОСФЕ'РЫ атмосферанын жылышы, ысышы
НА'ДВИГ үстүнө жылышуу (горизонталдык кыймылдын таасири астында пайда болгон жаракалар аркылуу катмарлардын биринин үстүнө экинчисин жылышы, сыйлыгышуусу).
НА'ДВИГ ВНУТРИСЛОТНЫ'Й катмар арасындагы жылышуу (кабаттар арасындагы жаракалар аркылуу жылышуу).
НА'ДВИГ КЛИНООБРА'ЗНЫ'Й шынаа сыяктуу жылышуу
НА'ДВИГОВОЕ НАРУШЕ'НИЕ үстүнө жылышып бузулуу
НА'ДВИГ ОБРАТНЫ'Й тегири жылышуу
НА'ДВИГ ПЛАСТО'ВЫ'Й пласттык жылыш (катмардын беттерине жарыш болуп жылыш).
НА'ДВИГ ПОЛО'ГИ'Й жантайма жылышуу
НА'ДВИГ ПРЯМО'Й түз жылышуу
НА'ДВИГ РАЗЛО'МА терең жаранканын жылышы, сыйлыгышы
НА'ДВИГ СЕКУ'ЩИ'Й кесилишип жылышуу
НА'ДВИГ СКЛА'ДЧАТЫ'Й бүктөлмөнүн жылышы
НА'ДВИГ СРЫ'ВА ажырап жылышуу
НА'ДВИГ ЧЕШУ'ПЧАТЫ'Й желкиленип жылышуу (катмарлардын бири-бири менен сыйрылып жылыштары).
НАДЗЕ'МНЫ'Й жер үстүндөгү
НАДПО'ПМЕННЫЕ ТЕРРА'СЫ жайылма тектирлер (дарыя жайылмасынан кийинки тектирлер).
НАДРУ'ДНЫЕ СЛОИ' руданын үстүндөгү кабаттар (жука катмарлар).
НАЖДА'К наждак (түсү кара же кара-боз келген өтө майда кристаллдуу кайрак тоо тек).

НАЗВАНИЕ МИНЕРАЛОВ минералдардын аттары
НАКЛО'Н эңкейиш, жантайыш
НАКЛО'ННАЯ АНТИКЛИНАЛЬ жантайыңкы антиклиналь
НАКЛО'ННАЯ РАВНИНА эңиш жантайган түздүк
НАКЛО'ННАЯ СИНКЛИНАЛЬ жантайыңкы синклиналь
НАКЛО'ННАЯ СКВАЖИНА жантайыңкы скважина
НАКЛО'ННОЕ БУРЕ'НИЕ кыйгач бургулоо
НАКОПЛЕНИЕ жыйноо, чогултуу, топтоо
НАКОПЛЕНИЕ ДЕЛЬТОВОЕ дельталык жыйноо, чогулуу, топтолуу
НАКРИТ накрит (каолиниттин полиморфдуу түрү, минерал).
НАЛЕГАЮЩИЙ жаап жатуучу, үстүндө жатуучу
НА'ЛЕДЬ жүка муз
НАЛЕТ басуу (дат басуу, чаң басуу).
НАЛО'ЖЕННАЯ ДОЛИНА жабылган өрөөн
НАЛО'ЖЕННАЯ ТЕРРА'СА жабылган тектир
НАМЫ'В жууп чайкоо
НАНО'С шиленди
НАНО'С АЛЛЮВИА'ЛЬНЫЙ алювиалдык шиленди (агын суулар менен агып келип жыйналган шилендилер).
НАНО'С ВАЛУ'ИНЫЙ жумуру таштардын шилендиси
НАНО'С ВЕТРОВО'Й (ЭО'ЛОВО'Й) шамал (эол) шилендиси
НАНО'С ВЗВЕ'ШЕННЫЙ чөгө элек шиленди
НАНО'С ВЛЕКО'МЫЙ аккан шиленди (суунун түбү менен тоголонуп агып, өзөндүн таманына чогулуучу шиленди).
НАНО'С ГЛИ'НИСТО-ПЕСЧА'НЫЙ кум-чополуу шиленди
НАНО'С ГЛИ'НИСТО-СУГЛИ'НИСТЫЙ чополуу, кум топурактуу шиленди
НАНО'С ДВУЧЛЕ'ННЫЙ кош тектүү шиленди
НАНО'С ДЕЛЮВИА'ЛЬНЫЙ делювий шилендиси
НАНО'С ДРЕ'ВНИЙ байыркы шиленди
НАНО'С ЛЕДНИКО'ВЫЙ мөңгү шилендиси
НАНО'С МОРСКО'Й деңиз шилендиси
НАНО'С ПОВЕ'РХНОСТНЫЙ жердин үстүнкү бетиндеги шиленди
НАНО'С ПО'ТМЕННЫЙ жайылма шилендиси
НАНО'С ПРОЛЮВИА'ЛЬНЫЙ пролювий шилендиси
НАНО'С РЕЧНО'Й дарыянын шилендиси
НАНО'СНЫЕ ОТЛОЖЕ'НИЯ шиленди катмарлар
НАПЛАСТОВА'НИЕ пластануу, катмарлануу
НАПЛАСТОВА'НИЕ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин катмарла-
тышы
НАПЛАСТОВА'НИЕ НЕСОГЛА'СНОЕ туура эмес катмарлануу
НАПЛАСТОВА'НИЕ СОГЛА'СНОЕ туура катмарлануу
НАПО'Р ВОД суулардын кысымы
НАПО'Р КРАЕВЫ'Х ВОД четки суулардын кысымы
НАПРАВЛЕНИЕ ЖИ'ЛЫ тарамдын багыты
НАПРАВЛЕНИЕ КЛИВА'ЖА жараканын багыты
НАПРАВЛЕНИЕ ПАДЕ'НИЯ жантаюу багыты
НАПРАВЛЕНИЕ ПРОСТИРА'НИЯ созулуу багыты
НАПРАВЛЕНИЕ СКВАЖИНЫ скважинанын багыты
НАПРАВЛЕНИЕ ШПУРА' шпурдун багыты
НАРУШЕНИЕ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин бузулушу
НАСЛОЕ'НИЕ кабаттануу
НАСТУПЛЕНИЕ ЛЕДНИКА' мөңгүнүн капташы
НАСТУРА'Н настуран (тыкыс уран минералы).

НАСЫПНЫ'Е ВУЛКА'НЫ көпшөк жанар тоолор (борпоң тектерден турган жанар тоолор).
НАСЫ'ЩЕННЫЕ ГО'РНЫЕ ПОРО'ДЫ каныккан тоо тектер
НАСЫ'ЩЕННЫЙ РАСТВО'Р каныккан эринди
НАТЕ'КИ агып жыйналгандар (үңкүрлөрдөгү кальций, көмүр кычкы-
лы, темирлүү кошундулардын агып жыйналышынан, чогулуп катышынан
айда болгон минералдык заттар).
НАТРИОЛИТ натриолит (негизинен натрий, алюминий, кремнеземден
турган минерал).
НАУМАНИТ науманит (негизинен күмүш менен селенден түзүлгөн
коңур кара түстүү минерал).
НЕАДАМИЛЛИТЫ неадамиллиттер (толук кристалдуу дацит теги).
НЕАПИТ неапит (нефелин жана апатит минералдарынан түзүлгөн
тек).
НЕВАДИТ невадит (липарит менен дацит тектеринин бир түрү).
НЕВАДИТ КОРДИЕРИ'ТОВЫЙ кордиериттүү невадит
НЕВАДИТ ОРТОКЛА'ЗОВЫЙ ортоклаздуу невадит
НЕВЬЯНСКИ'Й невьянский (платина материалынын бир түрү).
НЕ ДРА ЗЕМЛИ' жер асты, түпкүрү
НЕЙВИТ нейвит (альбиттен жана роговая обманкадан түзүлгөн тар-
мактуу магмалык тек).
НЕ'ККИ некттер (магмалык тектердин формаларынын бир түрү).
НЕКРИСТАЛЛИ'ЧЕСКОЕ СТРОЕ'НИЕ тектин кристаллсыз түзүлүшү
НЕМАЛИТ немалит (брусит минералынын булалуу түрү).
НЕМЫ'Е ПОРО'ДЫ жашы белгисиз тектер (органикалык калдыктары
жок тектер).
НЕНАСЫ'ЩЕННЫЕ ГО'РНЫЕ ПОРО'ДЫ каныкпаган тоо тектер
(составында кремнезем өтө аз болгон ультранегиздүү магмалык тектер).
НЕОГЕ'Н неоген (геологиялык үчүнчүлүк системанын үстүнкү бөлүгү).
НЕОДНОРО'ДНЫЙ бир түрдүү эмес
НЕОИНТРУ'ЗИИ жаңы интрузиялар
НЕОКО'М неоком (бор системасынын төмөнкү бөлүгү).
НЕОЛИ'Т неолит (палеолиттен кийинки доор).
НЕОПИ'РОВЫЕ ПОРО'ДЫ неопир тектери (үчүнчүлүк мезгили менен
азыркы убакта пайда болгон магмалык тектер).
НЕОПЛЕЙСТОЦЕ'Н неоплейстоцен (төртүнчүлүк системасынын үс-
түнкү бөлүгү).
НЕОРИЕНТИ'РОВАННЫЕ СТРУКТУ'РЫ багыты жок түзүлүштөр
НЕОТЕКТО'НИКА неотектоника (төртүнчүлүк мезгилдеги тектоника-
лык процессти изилдөөчү неотектоника илиминин бир бөлүгү).
НЕОФИ'ТОВЫЕ КРИСТА'ЛЛЫ неофиттик кристаллдар (турук таза
шпаттар).
НЕПТУНИТ нептунит (составында негизинен титан, темир, марганец
жана жегич элементтери бар силикат).
НЕПТУНИ'ЧЕСКИЕ ПОРО'ДЫ нептун тектери (составында суу чоң
ролу ойногон тектер).
НЕРАВНОМЕРНОЗЕРНИ'СТАЯ СТРУКТУ'РА ар түрдүү бүртүкчө
түзүлүш
НЕРАЗВЕ'ДАННОЕ МЕСТОРОЖДЕ'НИЕ чалгындалбаган кен
НЕРАСТВОРИ'МЫЙ ОСТА'ТОК КАРБОНАТНЫХ ПОРО'Д карбо-
наттык тектердин эрибеген калдыгы
НЕРЕНТА'БЕЛЬНАЯ РУДА' кирешелүү эмес руда (пайдасы аз руда).
НЕРИТОВАЯ О'БЛАСТЬ нерит областы (терендиги 200 м чейинки
деңиздин түбү).

НЕРИТОВЫЕ ОСАДКИ нерит чөкмөлөрү
НЕРУДНЫЕ МИНЕРАЛЫ составында рудасы жок минералдар
НЕРУДНЫЕ ПОЛЕЗНЫЕ ИСКОПАЕМЫЕ руда эмес пайдалуу

кендер

НЕРУДНЫЕ рудасыз
НЕСИЛИКАТОВЫЕ ПОРОДЫ силикатсыз тектер
НЕСОГЛАСИЕ ирээтсиз, ыңгайсыз, туура эмес жайланыш
НЕСОГЛАСИЕ ДИСЛОКАЦИОННОЕ дислокациялык ирээтсиздик
НЕСОГЛАСИЕ ЛОКАЛЬНОЕ жергиликтүү ирээтсиздик
НЕСОГЛАСИЕ СТРАТИГРАФИЧЕСКОЕ стратиграфиялык ирээт-

сиздик
НЕСОГЛАСИЕ СТРУКТУРНОЕ структуралык ирээтсиздик, ыңгай-

сыздык
НЕСОГЛАСИЕ УГЛОВОЕ бурчтук ирээтсиздик
НЕСОГЛАСНОЕ ЗАЛЕГАНИЕ ирээтсиз жатыш, жайгашуу
НЕСОГЛАСНОЕ ЗАЛЕГАНИЕ ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин

бир-бири менен ыңгайсыз, ирээтсиз жайгашуусу

НЕСОГЛАСНЫП БЕРЕГ оңтойсуз жээк
НЕСОРТИРОВАННЫЕ ПОРОДЫ сорттолбогон тектер

НЕФЕЛИН нефелин (негизги составы натрий, алюминий, кремнезем-
дон туруп, азыраак калий, кальций кошмосу бар минерал).

НЕФЕЛИНИТ нефелинит (пироксен жана нефелин минералдарынан

түзүлгөн магмалык тек).

НЕФЕЛИНИТ ЛЕПЦИТОВЫЙ лейциттүү нефелинит

НЕФЕЛИНИТ МЕЛИЛИТОВЫЙ меллиттүү нефелинит

НЕФЕЛИНИТ МОНЧИКИТОВЫЙ мончикиттүү нефелинит

НЕФЕЛИНИТ ОЛИВИНОВЫЙ оливиндүү нефелинит

НЕФЕЛИНИТ САНИДИНИТОВЫЙ санидиниттүү нефелинит

НЕФЕЛИНОВАЯ СТРУКТУРА нефелиндүү түзүлүш

НЕФЕЛИНОВО-КАЛЬЦИТОВЫЕ ЖИЛЫ нефелин-кольциттүү тар-

мактар
НЕФЕЛИНОВЫЙ БАЗАЛЬТ нефелиндүү базальт теги

НЕФЕЛИНОВЫЙ СИЕНИТ нефелиндүү сиенит (магмалык тек).

НЕФЕЛИНОВЫЙ СИЕНИТ ГРАНИТОВЫЙ граниттүү нефелин

сиенити
НЕФЕЛИНОВЫЙ СИЕНИТ ЛЕПЦИТОВЫЙ лейциттүү нефелин

сиенити
НЕФЕЛИНОВЫЙ СИЕНИТ СОДАЛИТОВЫЙ содалиттүү нефелин

сиенити
НЕФЕЛИНОВЫЙ СИЕНИТ ЭГИРИНОВЫЙ эгириндүү нефелин

сиенити
НЕФЕЛИНОЛИТ нефелинолит (нефелин минералынан гана түзүлгөн

тоо тек).

НЕФЕЛИНО-МЕЛИЛИТОВАЯ ПОРОДА нефелин-меллиттүү тек

НЕФЕЛИНО-МОНТИЧЕЛЛИТОВАЯ ПОРОДА нефелин-монтичел-

литтүү тек
НЕФЕЛИНО-ПИРОКСЕНОВАЯ ПОРОДА нефелин-пироксендүү тек

НЕФТЕНОСНАЯ ПРОВИНЦИЯ нефтилүү провинция

НЕФТЕНОСНЫЕ ПОРОДЫ нефтилүү тоо тектер

НЕФТЕНОСНЫЙ РАЙОН нефтилүү район

НЕФТЕПРОИЗВОДЯЩИЕ ПОРОДЫ нефтини чыгаруучу тектер

НЕФТЕПРОМЫСЕЛ нефть кесипчилиги

НЕФТЕПРОЯВЛЕНИЕ нефтини аз санда жолугушу

НЕФТЕРАЗВЕДКА нефтини чалгындoo

НЕФТЯНАЯ ОКРАСКА ПОРОД нефти түстүү тектер
НЕФТЯНОП ПЛАСТ нефтилүү пласт, катмар
НЕФТЯНОЯ ФОНТАН нефть фонтаны
НЕФТЯНЫЕ ВОДЫ нефть суулары
НЕФТЯНЫЕ ГАЗЫ нефть газдары
НЕФТЯНЫЕ ПОГОНЫ нефть продуктулары
НИГЛИИТ нигглиит (теллур менен платинадан түзүлгөн минерал).

НИГРИН нигрин (ритул минералынын кара түрү).

НИЖНЯЯ ГОНДВАНА төмөнкү гондвана

НИЖНЯЯ КРАСНОЦВЕТНАЯ ТОЛЩА кызыл түстүү астынкы ка-

лыц катмар
НИЖНЯЯ МОРЕНА аяккы морена

НИЗМЕННОСТЬ ойдуң
НИКЕЛИН никелин (никель менен мышьяктан турган минерал).

НИОБАТЫ ниобаттар (тантал менен ниобиттен турган минерал).

НИСХОДЯЩИЕ РАСТВОРЫ сиңүүчү эриндилер
НИСХОДЯЩЕЕ ДВИЖЕНИЕ РАСТВОРОВ эриндилердин төмөн

карай жылышы
НИША коңул (тоонун боорундагы кичинекей оюк учкур).

НИФЕ нифе (жер шарынын ядросунун эски аты).

НОВАКУЛИТ новакулит (арасында гранат бар майда бүртүктүү сла-

нец теги).

НОВОКИММЕРИТСКАЯ ФАЗА жаңы киммерий фазасы
НОЗДРЕВАТОСТЬ көндөйлүк, тешиктүүлүк, көзөнөкчөлүк

НОЗЕАН нозеан (составы натрий, алюминий, хремний, күкүрттөн тур-

ган минерал).

НОЗЕАНИЛИТ нозеанилит (фекруситтер группасына кирген магма-

лык тек).

НОЗЕАНИТ нозеанит (составында нозеан көп нефелиндүү базальт

теги).

НОПЯИТ нойяит (нефелин-содалиттүү тек).

НОНТРОНИТ нонтронит (опал минералынын бир түрү).

НОРДЕНШЕЛЬДИТ норденшельдит (калий жана калай боратынан

турган минерал).

НОРДИТ нордит (составы натрий, стронций, марганец, кальцийден

турган силикат).

НОРДМАРКИТ нордмаркит (негизги составында жегич талаа шпаты

бар магмалык тек).

НОРИТ норит (негизги плагноклаздан турган толук кристаллдуу маг-

малык тек).

НОРИТ АВГИТОВЫЙ авгиттүү норит

НОРИТ ГИПЕРСТЕНОВЫЙ гиперстендүү норит

НОРИТ ИЛЬМЕНИТОВЫЙ ильмениттүү норит

НОРИТ ЛАБРАДОРОВЫЙ лабрадорлуу норит

НОРИТ МАГНЕТИТОВЫЙ магнетиттүү норит

НОРИТ ОЛИВИНОВЫЙ оливиндүү норит

НОРИТ ОРТОКЛАЗОВЫЙ ортоклаздуу норит

НОРИТ ПИРРОТИНОВЫЙ пирротиндүү норит

НОРИТ СЛЮДЯНОП слюдалуу норит

НОРИТ УРАЛИТОВЫЙ уралиттүү норит

НОРИТ ЭНСТАТИТОВЫЙ энстатиттүү норит

НОРМАЛЬНЫЙ РАСТВОР нормалдуу эринди (составында бир литр

суюктукта эриген заттын грамм эквиваленти бар эринди).

НОРМАННИТ норманнит (негизинен висмут менен көмүртектен түзүлгөн минерал).

НОРМАТИВНЫЙ СОСТАВ нормативдүү состав
НОЦЕРИТ ноцерит (негизинен кальций, магний, темирден түзүлгөн узун кристалдуу минерал).

НУНАТАККИ нунатактар (мөңгүлөрдүн ортосунда жайланган аскалуу тоолордун чокулары).

НУТАЦИЯ нутация (Жер менен Күндүн ортосундагы тартылуу күчтөрүнүн таасири менен пайда болгон Жердин кыймылы).

НЬЮЛАНДИТ ньюландит (негизинен гранаттан, энстатиттен, диопсидден, флагопиттен, кальциттен жана оливинден турган эклогит тегинин бир түрү).

О

ОА'ЗИС оазис (чөлдөгү көгөргөн жер).
ОБВА'Л кулоо, уроо, көчүү
ОБВА'Л ГО'РНЫП тоо куландысы
ОБВА'Л ЛЕДЯНО'П муз көчкүсү
ОБВА'Л СНЕ'ЖНЫП кар көчкүсү
ОБВОДНЕ'НИЕ суулануу
ОБВОДНЕ'НИЕ НЕФТЯНО'ГО ПЛАСТА' нефть пластынын сууланышы

ОБЕДНЕ'НИЕ ЖИ'ЛЫ тарамдын азайышы
ОБЕДНЕ'НИЕ РУД руданын азайышы
ОБЕЗВО'ЖИВАНИЕ суусыздандыруу, кургатуу
ОБЕСКРЕМНЕ'НИЕ кремнийсизденүү (тоо тектеринин арасындагы кремнеземдун жоголушу).

ОБЕСПЫ'ЛИВАНИЕ чаңсыздандыруу
ОБЕСПЫ'ЛИВАНИЕ У'ГЛЯ көмүрдү чаңсыздандыруу
ОБЕССЕРЕБРЕ'НИЕ күмүшсүздөндүрүү
О'БЖИГ күйгүзүү
О'БЖИГ РУДЫ' руданын күйүүсү
О'БЛАСТИ АНТИЦИКЛОНА'ЛЬНЫЕ антициклондуу аймактар (жер шарындагы аба кысымы көп аймактар).

О'БЛАСТЬ ГЕОСИНКЛИНА'ЛЬНАЯ геосинклиналдуу область
О'БЛАСТЬ ГЕОСИНКЛИНА'ЛЬНАЯ АКТИВИЗИ'РОВАННАЯ активдешкен геосинклиналдуу область (өтө кыймылдуу геосинклиналдуу область).

О'БЛАСТЬ ГЕОСИНКЛИНА'ЛЬНАЯ НЕПО'ЛНОГО РАЗВИТИЯ геосинклиналдуу областтын толук эмес өнүгүшү

О'БЛАСТЬ ГЕОСИНКЛИНА'ЛЬНАЯ НОРМА'ЛЬНОГО РАЗВИТИЯ геосинклиналдуу областтын нормалдуу өнүгүшү

О'БЛАСТЬ ГЕОСИНКЛИНА'ЛЬНАЯ ПОДВИ'ЖНАЯ кыймылдуу геосинклиналдык область

О'БЛАСТЬ ГЕОСИНКЛИНА'ЛЬНАЯ УСТО'ПЧИВАЯ туруктуу геосинклиналдуу область

О'БЛАСТЬ ОРОГЕНИЧЕСКАЯ тоолуу область
О'БЛАСТЬ ПЛАТФОР'МЕННАЯ платформалуу область (кыймылга көп учурабаган область).

О'БЛАСТЬ НИВА'ЛЬНАЯ нивалдык аймак (жылдын жылуу мезгилдеринде карлары эрип же бууланып үлгүрө албаган аймак).

О'БЛАСТЬ ОРУДЕНЕ'НИЯ рудалуу аймак, область
О'БЛАСТЬ ОСЕЙСМИ'ЧЕСКАЯ титиребеген аймак
О'БЛАСТЬ ПЕЛАГИ'ЧЕСКАЯ пелагия областы, аянты (деңиз жээгинен алыскы аянт).

О'БЛАСТЬ ПЛЕПСТОСЕ'ПТОВАЯ плейстосейстүү аймак (жер титрөөдө кыйроо күчтүү жүрүүчү аймак).

О'БЛАСТЬ РАСПРОСТРАНЕ'НИЯ ПОДЗЕ'МНЫХ ВОД жер астындагы суулар таралган область, аймак

О'БЛАСТЬ СЕЙСМИ'ЧЕСКАЯ титирөөчү область
ОБЛЕКА'ЮЩЕЕ ЗАЛЕГА'НИЕ тегерете курчап жайгашуу
ОБЛЕКА'ЮЩИЕ ВО'ДЫ затты жука курчап алган суулар

О'БЛИК КРИСТА'ЛЛА кристаллдын түрү, түспөлү
О'БЛИК МИНЕРА'ЛОВ минералдардын сырткы түрү, түспөлү
ОБЛО'МОЧНЫЕ МЕСТОРОЖДЕ'НИЯ талкаланган кендер (алгачкы кендердин талкаланып чогулушунан пайда болгон кендер).

ОБЛО'МОЧНЫЕ ПОРО'ДЫ талкаланган кесектектер
ОБМЕ'Н КАТИО'ННЫП катиондук алмашуу
ОБНАЖЕ'НИЕ көрүнөө жаткан тектер (тоо тектеринин жердин үстүндө ачык көрүнүшү).

ОБНАЖЕ'НИЕ ГЕОЛОГИ'ЧЕСКОЕ геологиялык ачык жер
ОБНАЖЕ'НИЕ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин көрүнөө жатышы
ОБНАЖЕ'НИЕ ЕСТЕ'СТВЕННОЕ табигый ачык жер

ОБОБЩЕ'НИЕ ГЕОЛОГИ'ЧЕСКОЕ геологиялык корутунду
ОБОГАТИ'МОСТЬ кенге байышы, ылганышы
ОБОГАТИ'ТЕЛЬ кен ылгоочу

ОБОГАЩЕ'НИЕ кен ылгоо
ОБОГАЩЕ'НИЕ ПОЛЕ'ЗНЫХ ИСКОПА'ЕМЫХ пайдалуу кендерди ылгоо

ОБОГАЩЕ'НИЕ РУДЫ' руданы ылгоо
ОБОЛО'ЧКА кабык, кабат
ОБОЛО'ЧКА СИАЛИ'ЧЕСКАЯ снал кабыгы (составы алюминий менен кремнийден турган жердин жогорку кабыгы, кабаты).

ОБОЛО'ЧКИ ЗЕМНО'ГО ША'РА жер шарынын кабыгы
ОБРАБО'ТКА РУДЫ' руданы тазалоо
ОБРАЗЕ'Ц нуска, үлгү (изилдөө үчүн алынган тоо тектеринин, минералдардын бөлүгү).

ОБРАЗЕ'Ц ПОРО'ДЫ тектин нускасы, үлгүсү
ОБРАЗОВА'НИЕ МИНЕРА'ЛА минералдын пайда болушу
ОБРАЗОВА'НИЕ ГИДРОТЕРМА'ЛЬНЫХ МЕСТОРОЖДЕ'НИП гидротермалдуу кендердин пайда болушу

ОБРАЗОВА'НИЕ КРИСТА'ЛЛОВ кристаллдардын пайда болушу
ОБРАЗОВА'НИЕ МАГМАТИ'ЧЕСКИХ МЕСТОРОЖДЕ'НИП магма кендердин пайда болушу

ОБРАЗОВА'НИЕ МЕТАМОРФИ'ЧЕСКИХ МЕСТОРОЖДЕ'НИП метаморфизм кендеринин пайда болушу
ОБРАЗОВА'НИЕ МИНЕРА'ЛОВ минералдардын пайда болушу

ОБРАЗОВА'НИЕ ОСА'ДОЧНЫХ МЕСТОРОЖДЕ'НИП чөкмө кендердин пайда болушу
ОБРАЗОВА'НИЕ РУД рудалардын пайда болушу

ОБРАЗОВА'НИЕ СЕТ'ЧАТОП СТРУКТУ'РЫ МИНЕРА'ЛА минералдардын тор түрүндө түзүлүшүнүн пайда болушу
ОБРАЗОВА'НИЕ СОЛЕ'П туздардын пайда болушу

ОБРАЗОВА'НИЕ СОЛЕ'П туздардын пайда болушу
ОБРАЗОВА'НИЯ ОСТА'ТОЧНЫЕ калдыктардын пайда болушу (магманын калдык эриндиси).

ОБРУШЕ'НИЕ уроо, кулоо
ОБРЫ'В жар, кемер, үзүлүү
ОБРЫ'В ЖИ'ЛЫ тарамдын үзүлүшү
ОБСИДИА'Н обсидиан (күңүрт түстөгү вулкандык айнек).
ОБСИДИА'Н БАЗА'ЛЬТОВЫЙ базальт обсидианы
ОБСИДИА'Н ДАЦИТОВЫЙ дацит обсидианы
ОБСИДИА'Н ЛЕПЦИТОВЫЙ лейцит обсидианы
ОБСИДИА'Н ПЛАГИОКЛА'ЗОВЫЙ плагиоклаз обсидианы
ОБСИДИА'Н САНИДИ'НОВЫЙ санидин обсидианы
ОБУГЛИВАНИЕ көмүргө айлануу, көмүрлөнүү (өсүмдүк менен жа-
ныбарлардын көмүргө айлануу процесси).
О'БЩАЯ СТРАТИГРАФИ'ЧЕСКАЯ ШКАЛА' жалпы стратиграфиялык
шкала
О'БЩАЯ ЦИРКУЛЯ'ЦИЯ АТМОСФЕ'РЫ атмосферанын жалпы цир-
куляциясы, айланышы
О'БЩИЙ БА'ЗИС ЭРО'ЗИИ эрозиянын жалпы базиси (дүйнөлүк
океандын деңгээли).
ОБЪЕ'КТ ГЕОЛОГИ'ЧЕСКИХ РАБО'Т геологиялык иштин объектиси
ОБЪЕ'КТ ИССЛЕДОВАНИЯ изилденүүчү объект
ОБЫКНОВЕ'ННЫЕ ЛУЧИ' кадимки шоолалар (кристаллдардын бар-
дык жактарына бир ылдамдык менен таралган шоолалар).
ОВИХИИТ овихит (коргошун менен күмүштүн сульфоантимонити,
минерал).
ОВРА'ГИ тик капталдуу ойдуңдар, аңдар
ОГЛИНЕ'НИЕ чопого айлануу
ОГНЕУПО'РНЫЕ ПОРО'ДЫ отко чыдамдуу тектер
ОДИНИТ одинит (лампрофирлердин бир түрү).
ОДНОО'СНЫЕ КРИСТА'ЛЛЫ БИР ОК'ТУУ кристаллдар
ОДНОСТОРО'ННИЙ ГОРСТ бир жактуу горст (жарака аркылуу бир
жагы өйдө көтөрүлгөн жер).
ОДНОЯ'РУСНЫЕ О'ПОЛЗНИ бир катардуу көчкүлөр
О'ЗА оза (мөңгүнүн таасиринен пайда болгон кум кыркасы).
ОЗЕ'РА КА'РСТОВЫЕ карст көлдөрү
ОЗЕ'РНАЯ РАВНИ'НА көлдүү түздүк (көлдүн ордуна пайда болгон
түздүк).
ОЗЕ'РНАЯ РУДА' көл рудасы (көлдүн түбүндө пайда болгон руда).
ОЗЕ'РНЫЕ РО'ССЫПИ көлдөгү чачынды кендер
ОЗЕ'РНЫЕ ТЕРРА'СЫ көл тектилерин
ОЗЕ'РНЫЙ МЕЛ көл бору
О'ЗЕРО ВУЛКАНИ'ЧЕСКОЕ жанар тоо колу (жанар тоонун чоку-
сундагы ойдуңда пайда болгон көл).
О'ЗЕРО КОТЛОВИ'ННОЕ тоо арасындагы көл суу толгон ойдуң
О'ЗЕРО ЛЕДНИКО'ВОЕ мөңгү көлү
ОЗОКЕРИТ озокерит (көмүртек менен водороддон турган кара ми-
нерал).
ОКАМЕНЕ'ЛАЯ ДРЕВЕСИ'НА ташка айланып катып калган өсүмдүк
ОКАМЕНЕ'ЛОСТИ ташка айланган организмдер (организмдердин ми-
нералдарга айланган процесстерин).
ОКАМЕНЕ'НИЕ ташка айлануу
ОКАТАННОСТЬ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин жумурланышы
ОКВАРЦЕВА'НИЕ кварцтануу
ОКЕАНИТ океанит (40% оливинден турган базальт тегинин кара
түрү).
ОКЕАНИ'ЧЕСКИЕ ВПА'ДИНЫ океан ойдуңдары, коолору

ОКЕАНИ'ЧЕСКИЕ ГЛУБИ'НЫ океан тереңдиктери
ОКЕАНИ'ЧЕСКИЕ ОСТРОВА' океан аралдары
ОКЕАНИ'ЧЕСКОЕ ДНО океандын түбү
ОКЕАНИТ океанит (суулуу кальций силикаты, минерал).
ОКЕАНОГРА'ФИЯ океанография (океанды изилдөөчү илим).
ОКИСЛЕ'НИЕ МИНЕРА'ЛОВ минералдардын кычкылданышы
ОКИСЛЕ'НИЕ НЕ'ФТИ нефтинин кычкылданышы
ОКИСЛЕ'НИЕ ПОРО'Д тектердин кычкылданышы
ОКИСЛЕ'ННАЯ РУДА' кычкылданган руда
ОКОЛОРУ'ДНЫЕ ИЗМЕНЕ'НИЯ руданын четтеринин өзгөрүшү (ру-
данын тегерегиндеги тектердин өзгөрүшү).
ОКОЛОРУ'ДНЫЕ ПОРО'ДЫ руда жанындагы тектер
ОКО'НТУРИВАНИЕ НЕФТЯНО'ГО МЕСТОРОЖДЕ'НИЯ нефть ке-
нини чектөө
ОКО'НТУРИВАНИЕ МЕСТОРОЖДЕ'НИЯ кенди чектөө
ОПА'Л опал (тузук кремнеземдон турган минерал).
ОПА'Л БЛАГОРО'ДНЫЙ асыл опал
ОПАЛИЗА'ЦИЯ опалдаштыруу
ОПАЛОЛИ'ТЫ опалолиттер (опалдан куралган асыл таштар).
ОПДАЛИ'Т опдалит (кварцтуу диориттер группасына кирүүчү толук
кристаллдуу тек).
ОПЛЫ'ВИНА көчкү, ылай көчкү
ОПО'КА опока (кремнийлүү тоо тек).
ОПОЛЗА'НИЕ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин көчүшү (тоо кап-
талынан, деңиз жээгинен көчүп кетүүчү чопо, топурак массалары).
О'ПОЛЗЕНЬ жер көчкү
О'ПОЛЗНИ НАЗЕ'МНЫЕ жер бетиндеги көчкүлөр
О'ПОЛЗНИ ПОДВО'ДНЫЕ суу алдындагы көчкүлөр
ОПО'РНЫЙ ГОРИЗО'НТ туруктуу горизонт (тектердин арасынан со-
ставы жагынан өзгөчөлүгү менен айырмаланган катмар).
ОПРЕДЕЛЕ'НИЕ ВО'ЗРАСТА ПОРО'Д ПАЛЕОНТОЛОГИ'ЧЕСКОЕ
тоо тектеринин жашын палеонтологиялык метод менен аныктоо
ОПРЕДЕЛЕ'НИЕ СОСТА'ВА МИНЕРА'ЛА минералдын составын
аныктоо
ОПРЕДЕЛЕ'НИЕ СОСТА'ВА РУД руданын составын аныктоо
ОПРЕДЕЛЕ'НИЕ ТВЕ'РДОСТИ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин
катуулугун аныктоо
ОПРО'БОВАНИЕ сыноо, текшерүү, кенден проба алуу
ОПРОБОВА'НИЕ ВОД сууну текшерүү, анализдөө
ОПРО'БОВАНИЕ БОРОЗДОВО'Е бороздоп сыноо
ОПРО'БОВАНИЕ ВА'ЛОВОЕ дүң сыноо
ОПРО'БОВАНИЕ ЗАДИ'РКОП сыйрып сыноо
ОПРО'БОВАНИЕ КА'ЧЕСТВЕННОЕ сапаттык сыноо
ОПРО'БОВАНИЕ МИНЕРАЛОГИ'ЧЕСКОЕ минералдык сыноо
ОПРО'БОВАНИЕ ПОДЗЕ'МНЫХ ВОД жер астындагы сууну сыноо,
текшерүү
ОПРО'БОВАНИЕ СПЛОШНО'Е туташ, жалпы сыноо
ОПРО'БОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИ'ЧЕСКОЕ технологиялык сыноо
ОПРО'БОВАНИЕ ТО'ЧЕЧНОЕ чегип сыноо
ОПРО'БОВАНИЕ ХИМИ'ЧЕСКОЕ химиялык сыноо
ОПРО'БОВАНИЕ ШЛИХОВО'Е шликтик сыноо
ОПРО'БОВАНИЕ ШТУФНО'Е штуфтук, кесек сыноо
ОПРОКИ'НУТАЯ СКЛА'ДКА оодарылган бүктөлмө

ОПРОКИНУТОЕ ЗАЛЕГАНИЕ ПОРОД тектердин оодарылып жатышы

ОПТАЛИЧЕСКИЙ МЕТАМОРФИЗМ опталдык метаморфизм (суюк келген ысык магманын таасири алдында болгон метаморфизм процесси).

ОПТИЧЕСКАЯ ИНДИКАТРИСА оптикалык индикатриса

ОПТИЧЕСКАЯ ОСЬ оптикалык ок, сызык

ОПТИЧЕСКИЕ ДВУОСНЫЕ КРИСТАЛЛЫ оптикалык эки октуу кристаллдар

ОПТИЧЕСКИЕ КОНСТАНТЫ оптикалык константтар

ОПТИЧЕСКИЕ МИНЕРАЛЫ оптикалык минералдар

ОПТИЧЕСКИЙ КВАРЦ оптикалык кварц

ОПТИЧЕСКИЙ ФЛЮОРИТ оптикалык флюорит

ОПУСКАНИЕ СУШИ кургактыктын төмөндөшү, ылдыйлашы, басылышы

ОРГАНИЧЕСКОЕ ВЫВЕТРИВАНИЕ органикалык жол менен талкалануу

ОРГАНОГЕННЫЕ ИЗВЕСТНЯКИ органогендүү акиташтар

ОРГАНОГЕННЫЕ ПРОЦЕССЫ органогендик процесстер

ОРДОВИК ордовик (палеозой заманынын алгачкы мезгили).

ОРЕОЛ РАССЕЯНИЯ чачынды тилкеси (кендин жанында чачыранды элементтер көбүрөөк кездешкен тилке).

ОРИЕНТИРОВАНИЕ багыттоо

ОРИЕНТИРОВАНИЕ ГЕОМЕТРИЧЕСКОЕ геометриялык багыттоо

ОРИЕНТИРОВАНИЕ ГИДРОСКОПИЧЕСКОЕ гидроскопиялык багыттоо

ОРИЕНТИРОВАНИЕ МАГНИТНОЕ магниттик багыттоо

ОРИЕНТИРОВАННЫЕ СТРУКТУРЫ багытталган түзүлүштөр

ОРИЕНТИРОВКА ГЕЗЕНКОВ гезенктерди багыттоо

ОРИЕНТИРОВКА ОПТИЧЕСКОЙ ИНДИКАТРИСЫ оптикалык индикатрисанын багыты

ОРИЕНТИРОВКА ШТОЛЬНИ штольняны багыттоо

ОРИЕНТИТ ориентит (составы марганец, кремний, суудан турган минерал).

ОРЛЕЦ орлец (кызыл түстүү родонит).

ОРНОИТ орноит (диорит тегинин бир түрү).

ОРОГЕН ороген (ойдуң жерлердин кыймылдын натыйжасында көтөрүлүп тоолорго өтүү процесси).

ОРОГЕНЕЗИС орогенезис (тоо пайда болуу процесси).

ОРОГЕНИЯ орогения (тоо пайда болуу).

ОРОГРАФИЯ орография (жер бетинин формасын изилдөөчү илимдин бөлүгү).

ОРТИТ ортит (негизги составы гелий, лантанит, кальций, темир, магний, фтор, алюминий, кремнеземдон турган минерал).

ОРТОАЛЬБИТОФИРЫ ортоальбитофирлер (ортоклаздуу жана альбиттүү магмалык тектер).

ОРТОАЛЯСКИТЫ ортоаляскиттер (составында альбит минералы жок аляскиттер).

ОРТОДИАБАЗЫ ортодиабазалар (ортоклаздуу диабаз жана порфирит тектери).

ОРТОГНЕЙС ортогнейс (составы магмалык тектерден куралган гнейс).

ОРТОКВАРЦИТ ортокварцит (экинчи жолу пайда болгон кварцит тегин).

ОРТОКЛАЗ ортоклаз (калийлүү талаа шпаты).

ОРТОКЛАЗИТ ортоклазит (ортоклаз минералынан турган ачык түстүү, кристаллдуу тоо тек).

ОРТОМИГМАТИТ ортомигматит (мигматит тегинин бир түрү).

ОРТОМАГМАТИТЫ ортомагматиттер (магманын өзүнөн пайда болгон тектер).

ОРТОМАГМАТИЧЕСКИЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ ортомагмалык кендер (магма менен тыгыз байланыштуу кендер).

ОРТОСИЛИКАТЫ ортосиликаттар (негизги составы ортокремний кычкыл кислотасынын тузунан турган минерал).

ОРТОСЛАЙЦЫ ортослаецтер

ОРТОТЕКТИТЫ ортотектиттер (Ферсмандын аныктоосу боюнча ири бүртүктүү, кристаллдуу гранит тектери).

ОРТОФИР ортофир (кварц жок порфир тегин).

ОРТОФИРОВАЯ СТРУКТУРА ортофирдик түзүлүш

ОРУДЕНЕЛЫЕ КВАРЦИТЫ рудалуу кварциттер

ОРУДЕНЕЛЫЕ МАГМАТИЧЕСКИЕ ГОРНЫЕ ПОРОДЫ рудалуу магмалык тоо тектер

ОРУДЕНЕЛЫЕ ОСАДОЧНЫЕ ГОРНЫЕ ПОРОДЫ рудалуу чөкмө тектер

ОРУДЕНЕЛЫЕ ГАББРО рудалуу габбро тектери

ОРУДЕНЕЛЫЕ ГРАНИТЫ рудалуу граниттер

ОРУДЕНЕЛЫЕ ИЗВЕСТНЯКИ рудалуу акиташтар

ОРУДЕНЕЛЫЕ МЕТАМОРФИЧЕСКИЕ ГОРНЫЕ ПОРОДЫ рудалуу метаморфизм тоо тектери

ОРУДЕНЕЛЫЕ ПЕСЧАНИКИ рудалуу кумдуктар

ОРУДЕНЕЛЫЕ ПОРОДЫ рудалуу тоо тектер

ОРУДЕНЕНИЕ рудалануу

ОРУДЕНЕНИЕ ВКРАПЛЕННОЕ сепкиленип рудалануу

ОРУДЕНЕНИЕ МАССИВНОЕ массивденип рудалануу

ОРУДЕНЕНИЕ ПРОЖИЛКОВОЕ тарамдалып рудалануу

ОСАДКА чөгүндү

ОСАДКА КРОВЛИ кен казган үнкүрдүн үстүнүн чөгүшү

ОСАДКА ПОВЕРХНОСТИ жер бетинин чөгүшү

ОСАДКИ АББИСАЛЬНЫЕ абиссалдык, терендик чөкмөлөр

ОСАДКИ АТМОСФЕРНЫЕ атмосфералык жаан-чачындар

ОСАДКИ ЛИТОРАЛЬНЫЕ литоралдык, жээктик чөкмөлөр

ОСАДКИ ПЕЛАГИЧЕСКИЕ пелагиялык чөкмөлөр (деңиздин терең жериндеги чөкмөлөр)

ОСАДКИ ХИМИЧЕСКИЕ химиялык чөкмөлөр

ОСАДКООБРАЗОВАНИЕ чөкмө пайда болуу

ОСАДОЧНЫЕ ГЛИТЫ чөкмө, тунма чополор

ОСАДОЧНЫЕ ПОРОДЫ чөкмө, тунма тектер

ОСАЖДЕНИЕ чөгүү

ОСАЖДЕНИЕ АБИССАЛЬНОЕ абиссалдык чөгүү

ОСАЖДЕНИЕ ЛЕДНИКОВОЕ муз, мөңгү чөкмөлөрү

ОСАЖДЕНИЕ МЕХАНИЧЕСКОЕ механикалык чөгүү

ОСБОРНИТ осборнит (составы титан жана ниобийден турган минерал).

ОСЕВАЯ ЛИНИЯ СКЛАДКИ бүктөлмөнүн ок сызыгы (бүктөлмөнү тең бөлүүчү ок сызык).

ОСМОТИЧЕСКАЯ ГИПОТЕЗА осмотикалык гипотеза (магма менен тектердин ортосунда алмашкан заттар жөнүндө гипотеза, божомолдоо).

ОСНОВНАЯ МАССА ПОРОД тектердин негизги массасы

ОСНОВНАЯ МОРЕНА негизги морена

ОСНОВНО́Й КОНГЛОМЕРА́Т негизги конгломерат
ОСНОВНО́Й МОРЕ́ННЫЙ РЕЛЬЕ́Ф негизги морендик рельеф
ОСНОВНЫ́Е ПОРО́ДЫ негиздүү тоо тектер (составында 50—55%
кремнезем бар магмалык тектер).

О́СПЕННАЯ РУДА́ сепилдүү руда (уралдагы сепит тегинин ара-
сында кездешкен сепкилденген магнетиттик руданын бир түрү).

О́СПЕННЫЙ КА́МЕНЬ сепкилдүү таш

ОСТА́НЕЦ калдык (тоо тегинин ж. б. калдыгы).

ОСТА́НЦЫ ТЕКТОНИ́ЧЕСКИЕ тектоникалык калдыктар

ОСТА́ТОЧНАЯ РАВНИ́НА калган, сакталган мейкиндик

ОСТА́ТОЧНАЯ СТРУКТУ́РА калган, сакталган түзүлүш

ОСТА́ТОЧНЫЕ ГЛИ́НЫ калдык чополор, ылайлар

ОСТА́ТОЧНЫЕ ГО́РЫ калдык тоолор

ОСТА́ТОЧНЫЕ ЛЕДНИ́КИ калдык муздуктар

ОСТА́ТОЧНЫЕ МЕСТОРОЖДЕ́НИЯ калдык кендер

ОСТА́ТОЧНЫЕ ПОВЕ́РХНОСТИ калдык сакталган беттер

ОСТА́ТОЧНЫЙ УГО́ЛЬ калдык көмүр

О́СТРОВ арал

ОСТРОВНЫ́Е ГО́РЫ арал тоолору

О́СЫПЬ шагыл (эшилп кулап чогулган тоо тектеринин сыныктары).

О́СЬ АНТИКЛИ́НАЛИ антиклиналь огу

О́СЬ КРИСТАЛЛИ́ЧЕСКАЯ кристаллдык ок

О́СЬ МУ́ЛЬДЫ мульдалык ок

О́СЬ ОПТИ́ЧЕСКАЯ оптикалык ок

О́СЬ ПОЛЯ́РНАЯ уюл огу

О́СЬ СКЛА́ДКИ бүктөлмөнүн огу (бүктөлгөн, ийилген катмарларды

тең экиге бөлгөн сызык).

ОТБЕ́ЛИВАЮЩИЕ ГЛИ́НЫ агартуучу, актоочу топурактар

ОТБО́Р ылгоо, тандоо

ОТБО́Р ЕСТЕ́СТВЕННЫЙ табигый тандоо

ОТБО́Р МИНЕРА́ЛОВ минералдарды тандап алуу

ОТБО́Р ПУСТО́Й ПОРО́ДЫ бош, рудасыз текти тандап алуу

ОТБО́Р РУДЫ́ руданы тандап алуу

ОТВА́ЛООБРАЗОВА́НИЕ чөгүндү, таштанды пайда болуу

ОТВА́ЛЫ үймөктөр, чөгүндүлөр, таштандылар

ОТВА́ЛЫ ГО́РНЫХ ПОРО́Д тоо тектеринин таштандысы

ОТДЕ́Л ГЕОЛОГИ́ЧЕСКИЙ геологиялык бөлүм

ОТДЕ́ЛИТЕЛЬ МАГНИ́ТНЫЙ магниттик бөлгүч

ОТДЕ́ЛЬНОСТЬ бөлүнүү, жик (тектердин жаракалар аркылуу блок-
торго бөлүнүшү).

ОТДЕ́ЛЬНОСТЬ ПОЛИЭДРИ́ЧЕСКАЯ полиэдрикалык бөлүнүш

тектердин көп бурчтуу кесектерге бөлүнүшү).

ОТДЕ́ЛЬНОСТЬ ПЕРВИ́ЧНАЯ алгачкы бөлүнүш (сууп бара жат-
канда магмалык же чөкмө тектердин бөлүнүшү).

ОТДЕ́ЛЬНОСТЬ ПЛАСТИ́НЧАТАЯ пластинка сыяктуу бөлүнүш

ОТДЕ́ЛЬНОСТЬ ПЛИ́ТООБРАЗНАЯ плита сыяктуу бөлүнүш

ОТДЕ́ЛЬНОСТЬ СТО́ЛБЧАТАЯ тикесинен бөлүнүш

ОТДЕ́ЛЬНОСТЬ ЦИЛИ́НДРИ́ЧЕСКАЯ цилиндрдүү бөлүнүш

ОТДЕ́ЛЬНОСТЬ ШАРОВА́Я шар сыяктуу бөлүнүш (тектердин шар-
дын формасындай бөлүнүшү).

ОТДЕ́ЛЬНОСТЬ ТЕКТОНИ́ЧЕСКАЯ тектоникалык бөлүнүш (текто-
никалык кыймылдардын натыйжасында тектердин жаракаланып бөлүнүшү).

ОТЖИМА́НИЕ ДИНАМИ́ЧЕСКОЕ динамикалык сыгуу (катмарлар
бүктөлгөндө кээ бир кабаттардын сыгылышы).

ОТКО́С жантайма
ОТКРЫ́ТАЯ ДОЛИ́НА ачык өрөөн
ОТКРЫ́ТАЯ ПО́РИСТОСТЬ ачык тешик, көзөнөк
ОТКРЫ́ТЫЙ УГЛЕНО́СНЫЙ БАССЕ́ЙН жер бетине чыгып калган
көмүрлүү бассейн

ОТЛИ́В тартылуу (суунун тартылышы).

ОТЛОЖЕ́НИЯ АЛЛОХТО́ННЫЕ аллохтондук чөкмөлөр

ОТЛОЖЕ́НИЯ АЛЛЮВИА́ЛЬНЫЕ аллювий катмарлары

ОТЛОЖЕ́НИЯ БАТИА́ЛЬНЫЕ тереңдиктеги катмарлар

ОТЛОЖЕ́НИЯ ДЕВО́НСКИЕ девон катмарлары

ОТЛОЖЕ́НИЯ ДЕ́ЛЬТОВЫЕ дельта катмарлары (дарынын салаа-
лап куйган жеринде пайда болгон катмарлар).

ОТЛОЖЕ́НИЯ КАМЕННОУГО́ЛЬНЫЕ таш көмүр катмарлары

ОТЛОЖЕ́НИЯ КЕМБРИ́ПСКИЕ кембрий катмарлары

ОТЛОЖЕ́НИЯ КОНТИ́НЕНТА́ЛЬНЫЕ континенттик катмарлар

ОТЛОЖЕ́НИЯ КОРРЕЛЯТИ́ВНЫЕ коррелятивдүү катмарлар (тоо-
нун чокусундагы тектер талкаланып, тоонун этегине жыйналышы, топто-
лушу).

ОТЛОЖЕ́НИЯ ЛАГУ́ННЫЕ булуң катмарлары

ОТЛОЖЕ́НИЯ ЛЕДНИ́КОВЫЕ мөңгү катмарлары, тектери

ОТЛОЖЕ́НИЯ ЛИТОРА́ЛЬНЫЕ литоралдык катмарлар, тектер

ОТЛОЖЕ́НИЯ МЕЛОВЫ́Е бор катмарлары, тектери

ОТЛОЖЕ́НИЯ МО́РСКИЕ деңиз катмарлары, тектери

ОТЛОЖЕ́НИЯ ОСА́ДОЧНЫЕ чөкмө катмарлары, тектери

ОТЛОЖЕ́НИЯ ПЕ́РМСКИЕ пермь катмарлары, тектери

ОТЛОЖЕ́НИЯ ПОВТО́РНЫЕ экинчи жолу пайда болгон катмарлар,

тектер

ОТЛОЖЕ́НИЯ ПОВЕ́РХНОСТНЫЕ үстүнкү катмарлар, тектер

ОТЛОЖЕ́НИЯ ПОГРЕ́БЕННЫЕ көмүлгөн катмарлар, тектер

ОТЛОЖЕ́НИЯ ПОДСТИ́ЛАЮЩИЕ алдыңкы катмарлар, тектер

ОТЛОЖЕ́НИЯ ПРИБРЕ́ЖНЫЕ жээк катмарлары, тектери

ОТЛОЖЕ́НИЯ РЕЧНЫ́Е өзөн катмарлары, чөкмөлөрү

ОТЛОЖЕ́НИЯ РУДОНО́СНЫЕ рудалуу катмарлар, тектер

ОТЛОЖЕ́НИЯ СИЛУРИ́ПСКИЕ силур катмарлары, тектери

ОТЛОЖЕ́НИЯ СОЛЯНЫ́Х БАССЕ́ЙНОВ туздуу бассейндеги кат-
марлар, тектер

ОТЛОЖЕ́НИЯ ТЕРРИГЕ́ННЫЕ терригендик катмарлар, тектер

ОТЛОЖЕ́НИЯ ТРЕТИ́ЧНЫЕ үчүнчүлүк мезгилдеги катмарлар, тек-
тер

ОТЛОЖЕ́НИЯ ТРИА́СОВЫЕ триас катмарлары, тектери

ОТЛОЖЕ́НИЯ ФЛЮВИОГЛЯ́ЦИА́ЛЬНЫЕ флювиогляциалдуу чөк-
мөлөр (муз-суу чөкмөлөрү).

ОТЛОЖЕ́НИЯ ЧЕТВЕРТИ́ЧНОЕ төртүнчүлүк мезгилдеги катмарлар,
тектер

ОТЛОЖЕ́НИЯ ЭО́ЛОВЫЕ эолдук тектер (шамалдын таасиринен пай-
да болгон катмарлар).

О́ТМЕЛЬ тайыз жер

ОТНОСИ́ТЕЛЬНАЯ ВЛА́ЖНОСТЬ салыштырма нымдуулук.

ОТНОСИ́ТЕЛЬНЫЙ ВО́ЗРАСТ ПОРО́Д тектердин салыштырма жа-
шы, болжолдуу жашы

ОТНОСИ́ТЕЛЬНОЕ ЛЕТОИ́СЧИСЛЕ́НИЕ болжолдоп жыл эсептөө

ОТНОСИ́ТЕЛЬНЫЙ ГЕОЛОГИ́ЧЕСКИЙ ВО́ЗРАСТ геологиялык

божомол убакыт

ОТПЕЧА́ТКИ издер, тактар (тектин бетине түшкөн тактар).

ОТПЕЧА́ТКИ ЖИВО́ТНЫХ жаныбарлардын тактары

ОТПЕЧАТКИ КРИСТАЛЛОВ кристаллдардын тактары
ОТПЕЧАТКИ РАСТЕ'НИИ өсүмдүктөрдүн тактары
ОТПЕЧАТКИ СЛЕДОВ издердин тактары
ОТРАЖАТЕЛЬНАЯ СПОСОБНОСТЬ МИНЕРАЛОВ минералдардын чагылдыргыч жөндөмдүүлүгү

ОТРАЖЕ'ННЫЙ СВЕТ чагылган жарык
ОТРОГ (гор) тармак, кыр (тоолордун тармактары).
ОТСТУПА'НИЕ МО'РЯ деңиздин тартылышы
ОТСТУПЛЕ'НИЕ ЛЕДНИКА' мөңгүнүн чегиниши
ОТТАИВАНИЕ ГРУ'НТА кыртыштын эриши
ОТТЕСНЕ'НИЕ ВПА'ДИН ойдуңдардын четтеши (тектоникалык кыймылдан геосинклиналдуу участкактордун сүрүлүп четтеши).
ОТУНИТ отунит (составы кальций, уран, фосфордон турган минерал).
ОТШЛИФОВКА тегиздөө, жылмалоо
ОФИАЛИТ офиалит (ультранегиздүү тектердин жалпы аты).
ОФИМАГНЕЗИТ офимагнетит (магмалык магнетиттүү форстерит тегинин бир түрү).
О'ХРА сары (минералдык боёк).
ОХРА'НА МЕСТОРОЖДЕ'НИЯ кенди сактоо, кенди коргоо
ОХРА'НА НЕДР жер астындагы кендерди сактоо, коргоо
О'ХРИСТЫЕ РУ'ДЫ кыкылданган рудалар
ОЦЕНКА МЕСТОРОЖДЕ'НИЯ кенди баалоо, кенге баа берүү
ОЧАТ ЗЕМЛЕТРАСЕ'НИЯ жер титирөөнүн борбору
ОКРА'СКА МИНЕРАЛОВ минералдардын өңү, түсү
ОКРА'СКА ПОРО'Д тектердин өңү, түсү
ОКРЕМНЕ'НИЕ кремнийлешүү
ОКТАЭДР октаэдр (сегиз кырдуу кристаллдын формасы).
ОЛЕДЕНЕ'НИЕ муз каптоо
ОЛИВИ'Н оливин (магний, темир, кремнеземдон турган минерал).
ОЛИВИНИТ оливинит (негизинен оливин минералынан гана турган толук кристаллдуу ультранегиздүү тек).
ОЛИГОКЛА'З олигоклаз (талаа шпатынын тобуна кирген минерал).
ОЛИГОКЛАЗИТ олигоклазит (олигоклаз минералынан турган ачык кристаллдуу лейкократтык тек).
ОЛИГОМИ'КТОВЫЕ ПОРО'ДЫ аралаш тектер (бир канча минералдардын бүртүкчөлөрүнөн турган тектер).
ОЛИГОНИТ олигонит (составы темир, марганец, кычкылтек, көмүртектен турган минерал).
ОЛИГОТРО'ФНОЕ О'ЗЕРО олиготрофдуу көл (бардык бөлүгү бирдей санда кычкылтекке камыккан көл).
ОЛИГОЦЕ'Н олигоцен (палеоген мезгилинин үстүнкү бөлүгү).
ОЛОВЯ'ННЫЙ КА'МЕНЬ калай ташы (касситерит минералынын башкача аты).
ОЛОВЯ'ННЫЙ КОЛЧЕДА'Н калайлуу колчедан (станнин минералынын башкача аты).
ОЛЬДГАМИТ альдгамит (составы кальций менен күкүрттүн кошулмасынан турган минерал).
ОМОЛОЖЕ'НИЕ РЕЛЬЕ'ФА рельефдин жаңырышы
О'НИКС оникс (тилкелүү халцедон минералы).
ОНКИЛОНИТ онкилонит (фельдшпатиттүү базальт тегинин бир түрү).
ООЛИТ оолит (өз ара цементтелген, формасы тоголок, шар сыяктуу, составы жагынан ар түрдүү минерал).
ООЛИТОВЫЕ ЖЕЛЕ'ЗНЫЕ РУ'ДЫ тоголоктонгон темирдүү, жумуру рудалар

ООЛИТОВЫЕ ИЗВЕСТНЯКИ' оолиттүү акиташтар
ООЛИТОВЫЕ РУ'ДЫ оолиттүү рудалар

П

ПАВДИТ павдит (майда бүртүктүү магмалык тек).
ПА'ВОДОК ташкын (суунун кириши).
ПАДЕ'НИЕ эңкейүү, жантаюу
ПАДЕ'НИЕ ЗА'ЛЕЖИ кен катмарларынын жантайышы
ПАДЕ'НИЕ КРУТО'Е тик жантаюу
ПАДЕ'НИЕ НАКЛО'ННОЕ эңиш жантаюу
ПАДЕ'НИЕ ОБРА'ТНОЕ тетири эңкейиш, жантайыш
ПАДЕ'НИЕ ПЛАСТА' пласттын жантайышы (кабаттуу тектердин жантайышы).
ПАДЕ'НИЕ ПОЛО'ГОЕ түзүрөөк жантаюу
ПАДЕ'НИЕ ПОРО'ДЫ тектин жантайышы
ПАДЕ'НИЕ РЕКИ' дарыянын тартылышы
ПАДЕ'НИЕ РАЗРЫ'ВА жараканын жантайышы
ПАЛАГОНИТ палагонит (составында ар кандай жанар тоо айнектери жана гуллит, хлорофент бар тек).
ПАЛАИ'Т палант (составында марганц, темир фосфору бар минерал).
ПАЛЕОБОТА'НИКА палеоботаника (байыркы өсүмдүктөрдүн калдыктарын изилдей турган илим).
ПАЛЕОГЕ'Н палеоген (үчүнчүлүк системасынын төмөнкү бөлүгү).
ПАЛЕОГЕОГРАФИ'ЧЕСКАЯ КА'РТА палеогеографиялык карта (байыркы жер бетинин географиялык картасы).
ПАЛЕОГЕОГРА'ФИЯ палеогеография (байыркы геологиялык доорлордун физика-географиялык шарттарын изилдей турган геология илиминин бир тармагы).
ПАЛЕОГЕОГРАФИ'ЧЕСКИЕ МЕТОДЫ палеогеография методдору
ПАЛЕОГЕОЛОГИ'ЧЕСКАЯ КА'РТА палеогеологиялык карта (байыркы тектердин геологиялык картасы).
ПАЛЕОЗО'И палеозой (жер кыртышы пайда болгондон берки үчүнчү заман).
ПАЛЕОКЛИМАТОЛО'ГИЯ палеоклиматология (байыркы геологиялык шарттардагы климатты изилдөөчү илим).
ПАЛЕОЛИТ палеолит (таш доорунун алгачкы мезгили).
ПАЛЕОНТО'ЛОГ палеонтолог (палеонтология боюнча адис).
ПАЛЕОНТОЛО'ГИЯ палеонтология (байыркы геологиялык доорлордогу ташка айланган жаныбарлар менен өсүмдүктөр жөнүндөгү илим).
ПАЛЕОПЛАТФОР'МЫ палеоплатформалар (байыркы платформалар).
ПАЛЕОТИ'ПНЫЕ ПОРО'ДЫ палеотиптүү магмалык тектер (алгачкы магмалык тектер).
ПАЛЕОФАУНИ'СТИКА палеофаунистика (байыркы геологиялык доорлордогу жаныбарлардын өсүү тарыхын изилдөөчү илим).
ПАЛЕОЦЕ'Н палеоцен (палеоген мезгилинин төмөнкү бөлүгү).
ПАЛЕОЭКОЛО'ГИЯ палеоэкология (жаныбарлардын жана өсүмдүктөрдүн байыркы жашоо шарттарын изилдөөчү илим).
ПАЛЕ'ТКА СОБОЛЕ'ВСКОГО Соболевскийдин палеткасы (пайдалуу кендердин запасын аныктоодо колдонулуучу метод).
ПАЛИНГЕНЕ'З палингенез (байыркы тектердин эришинен пайда болгон магма).

ПАЛЛАДИНИТ палладинит (палладий менен кычкылтектен турган минерал).

ПАНГЕОСИНКЛИНАЛЬ пангеосинклиналь (геологиялык өсүп-өнүгүштүн баштапкы стадиясындагы жер бетинин көпчүлүгүн ээлеген область).

ПАМПЛАТФОРМА пмплатформа (алгачкы платформа).

ПАНДЕРМИТ пандермит (составы кальций, бордон турган минерал).

ПАРАГЕНЕЗИС парагенезис (бир нече минералдын же тектин бир жерде жолугушу жана пайда болуу процесси).

ПАРАГНЕПСЫ парагнейстер (метаморфизм процессинин натыйжасында катмарладан пайда болгон тектер).

ПАРАГОНИТ парагонит (составы натрий, алюминий, кремнеземдон турган саргыч минерал).

ПАРАГЕОСИНКЛИНАЛЬ парагеосинклиналь (толук өөрчүп жетиле элек геосинклиналь).

ПАРАГЕНЕЗИС МИНЕРАЛОВ минералдардын парагенезиси (бир нече минералдын бирдикте учурашы).

ПАРАДОКСИТ парадоксит (калийлүү талаа шпатынын эски аты).

ПАЗИЗИТ пазизит (негизинен гелий, лантанид, фтор, кальций, көмүргегинен турган саргыч минерал).

ПАРАКВАРЦИТ паракварцит (экинчи жолу пайда болгон кварцит)

ПАРАКЛАЗЫ параклаздар (тектоникалык жаракалар аркылуу тоо тектердин жылышы).

ПАРАЛЛЕЛИЗАЦИЯ ПЛАСТОВ пласттарды салыштыруу

ПАРАМЕТР параметр (кристаллографияда кристаллдардын өлчөмүн көрсөтүү).

ПАРВАФАЦИЯ парвафация (магнафациянын бөлүгү).

ПАРАФОРЫ парафорлор (мейкиндиктеги узак жылыштар).

ПАРКЕРИТ паркерит (негизинен никель менен күкүрттөн турган минерал).

ПАРСОНСИТ парсонсит (коргошун, уран, көмүртек, фосфордон турган минерал).

ПАРТИЯ ГЕОДЕЗИЧЕСКАЯ геодезиялык партия

ПАРТИЯ РАЗВЕДОЧНАЯ чалгындоо партиясы

ПАЧКА топ кабат (кабаттын тобу).

ПАЧКА УГЛЯ көмүр кабаты

ПЕГМАТИТ пегматит (ири кристалдуу гранит тегине тектеш, составы суу, фтор, бор, хлор, кээде сейрек элементтерден турган тек).

ПЕГМАТОИД пегматоид (кварц минералынан турган өтө ири кристалдуу магмалык тек).

ПЕКТОЛИТ пектолит (составы натрий, кальций кремнеземдон турган минерал).

ПЕЛИТ пелит (чөкмө тектердин жалпы аты).

ПЕЛИТИЗАЦИЯ күкүрттөнүү (талаа шпатынын күкүрттөнүшү).

ПЕМЗА пемза (химиялык составы кычкыл жана орто лаванын көбүктүү айнеги).

ПЕНЕПЛЕИН түздүк (тоолор талкалангандан кийин пайда болгон жантайыпкы түздүк).

ПЕННИН пеннин (магний, алюминий силикаты, минерал).

ПЕНТЛАНДИТ пентландит (минерал, темир менен никелдин сульфиди).

ПЕПЕЛ ВУЛКАНИЧЕСКИЙ жанар тоо күлү

ПЕРЕГИБ ПЛАСТА кабаттын бүгүлүүсү, ийилиши

ПЕРВИЧНАЯ РАВНИНА алгачкы же биринчи түздүк, түзөң

ПЕРЕГРЕВ өтө ысып кетүү.

ПЕРЕЖИМ ПЛАСТА кабаттын ичкериши
ПЕРЕКРИСТАЛЛИЗАЦИЯ кайрадан кристаллдануу
ПЕРЕМЕЖАЕМОСТЬ СЛОЕВ катмарчалардын алмашылышы
ПЕРЕМЕЩЕНИЕ которушуу, оошуу, орун, алмашуу
ПЕРЕМЕЩЕНИЕ ПЛАСТА пласттын оошуу (пласттын бир орундан жылышы).

ПЕРЕМЕЩЕНИЕ ПОСЛОПНОЕ кабат боюнча оошуу, жылуу

ПЕРЕСЕЧЕНИЕ кесүү

ПЕРЕСЕЧЕНИЕ ПЛАСТА пласттын кесилиши

ПЕРЕМЫЧКА тоскоол

ПЕРЕНОС ташуу

ПЕРИОДИЧЕСКИЕ ВЕТРЫ мезгил-мезгили менен согуучу шамалдар.

ПЕРИДОТ перидот (составы магний, темир кремнеземдон турган орто силликат).

ПЕРИДОТИТ перидотит (составы оливин, пироксенден турган, бирок талаа, шпаты, жок магмалык тек).

ПЕРИКЛАЗ периклаз (магнийден жана кычкылтектен түзүлгөн минерал).

ПЕРИОД мезгил

ПЕРИОД АНОРОГЕННЫЙ анорогендүү мезгил (биринчи орогендик фазаны экинчи фазадан бөлүп туруучу мезгил).

ПЕРИОД ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ геологиялык мезгил

ПЕРИОД ГЕОКРАТИЧЕСКИЙ геократтуу мезгил (континенталдык областтар көбөйгөн мезгил).

ПЕРИОД КАМЕННОУГОЛЬНЫЙ таш көмүр мезгили

ПЕРИОД КЕМБРИЙСКИЙ кембрий мезгили

ПЕРИОД МЕЛОВОЙ бор мезгили

ПЕРИОД ОРДОВИКСКИЙ ордовик мезгили

ПЕРИОД ПЕРМСКИЙ пермь мезгили

ПЕРИОД СИЛУРИЙСКИЙ силур мезгили

ПЕРИОД ТРЕТИЧНЫЙ үчүнчүлүк мезгил

ПЕРИОД ЧЕТВЕРТИЧНЫЙ төртүнчүлүк мезгил

ПЕРИОД ЮРСКИЙ юра мезгили

ПЕРИОДИЧЕСКИЕ ИСТОЧНИКИ мезгилдүү булактар

ПЕРИОДИЧЕСКОЕ ОЗЕРО мезгилдүү көл

ПЕРИОДИЧНОСТЬ ОБЩИХ КОЛЕБАНИЙ жалпы термелүүлөрдүн мезгилдүүлүгү

ПЕРИСПОРИИ периспорий (папоротник өсүмдүгүнүн сырткы кабыгы).

ПЕРИФЕРИЧЕСКИЕ ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЯ жер титирөөлөрдүн чет жактары

ПЕРЛАМУТР седеп, акак

ПЕРЛАМУТРОВЫЙ седеп, акак сыяктуу

ПЕРЛАМУТРОВЫЙ СЛОЙ седеп сыяктуу жука катмарча (моллюскалардын арагониттүү кабыктарынан түзүлгөн катмарча).

ПЕРМОКАРБОН пермокарбон (пермь менен карбон мезгилдеринин чектеши).

ПЕРМУТИТ пермутит (составы натрий, калий, алюминий, кремнеземдон турган силликат).

ПЕРОВСКИТ перовскит (составы кальций, титан, кээде темир, ниобийден турган минерал).

ПЕРСУЛЬФИДЫ персульфиддер (көп күкүрттүү сульфиддер).

ПЕРТИТ пертит (альбит же кычкыл плагноклаздын калийлүү талаа шпаты менен бирге пайда болушу).

ПЕСКИ' кумдар
ПЕСКИ' **БАРХА'ННЫЕ** бархан кумдары (чөлдөгү кумдуу дөбөлөр).
ПЕСКИ' **БУГРИ'СТЫЕ** кумдуу жалча, дөбөчө
ПЕСКИ' **ГЛИ'НИСТЫЕ** топурактуу кумдар
ПЕСКИ' **ГРЯДОВЫ'Е** кырдалган, кырка тарткан кумдар
ПЕСКИ' **ДЮ'ННЫЕ** дюна кумдары (жээктеги дөбөлүү кумдар).
ПЕСКИ' **ЗАКРЕПЛЕ'ННЫЕ** ныкталган кумдар
ПЕСКИ' **ЗАРАСТА'ЮЩИЕ** чөп өсө баштаган кумдар
ПЕСКИ' **ЗАРО'СШИЕ** чөп-чар баскан кумдар
ПЕСКИ' **КВА'РЦЕВЫЕ** кварцтуу кумдар
ПЕСКИ' **КРА'СНО-БУ'РЫЕ** кызыл-күрөң кумдар
ПЕСКИ' **ПОДВИ'ЖНЫЕ** жылып жүрүүчү кумдар
ПЕСКИ' **ПО'ПМЕННЫЕ** жайылмадагы кумдар
ПЕСКИ' **РЕЧНЫ'Е** өзөн кумдары
ПЕСКИ' **РЫ'ХЛЫЕ** борпоң кумдар
ПЕСКИ' **СВЯ'ЗНЫЕ** бириктирүүчү кумдар
ПЕСКИ' **СРЕДНЕЗЕРНИ'СТЫЕ** орто бүртүктүү кумдар
ПЕСКИ' **СЫПУ'ЧНЫЕ** эшилме кумдар
ПЕСКИ' **ТО'НКИЕ** өтө майда кумдар
ПЕСО'К **ВОДНО'СНЫП** суулуу кум
ПЕСО'К **ВУЛКАНИ'ЧЕСКИП** жанар тоо куму
ПЕСО'К **КРУ'ПНЫП** ири кум (кумдун бүртүкчөлөрүнүн диаметри 1 мм-ге чейин жетет).
ПЕСО'К **МЕ'ЛКИП** майда кум (кум бүртүкчөсүнүн диаметри 0,25 мм-ден 0,5 мм-ге чейин жетет).
ПЕСО'К **СРЕ'ДНИП** орточо чоңдуктагы кум (кум бүртүкчөлөрүнүн диаметри 0,5 мм-ден 1 мм-ге чейин жетет).
ПЕСЧА'НИК кумдук (ар түрдүү минералдык майда күкүмдөр менен кумдун цементтелген түрү).
ПЕСЧА'НИК **ГИ'ПСОВЫП** гипстүү кумдук
ПЕСЧА'НИК **ГЛИ'НИСТЫП** топурактуу, чополуу кумдук
ПЕСЧА'НИК **ГРУБОЗЕРНИ'СТЫП** кесек кумдук
ПЕСЧА'НИК **ДОЛОМИ'ТОВЫП** доломиттүү кумдук
ПЕСЧА'НИК **ИЗВЕСТКО'ВЫП** акиташтуу кумдук
ПЕСЧА'НИК **КВА'РЦЕВЫП** кварцтуу кумдук
ПЕСЧА'НИК **МЕ'ЛИСТЫП** жездүү кумдук
ПЕСЧА'НИК **МЕЛКОЗЕРНИ'СТЫП** майда бүртүктүү кумдук
ПЕСЧА'НИК **МЕ'РГЕЛИСТЫП** мергелдүү кумдук
ПЕСЧА'НИК **СРЕДНЕЗЕРНИ'СТЫП** орто бүртүктүү кумдук
ПЕСЧА'НЫП **ПОТО'К** кумдуу агым.
ПЕТРОГЕНЕ'ЗИС петрогенезис (тоо тектеринин пайда болушун жана өңүгүүсүн изилдөөчү геология илимдеринин бир тармагы).
ПЕТРОГЕ'ННЫЕ ЭЛЕМЕН'ТЫ петрогендик элементтер (тек түзүүчү элементтер).
ПЕТРОГРАФИ'ЧЕСКАЯ ПРОВИ'НЦИЯ петрографиялык провинция
ПЕТРОГРАФИ'ЧЕСКАЯ ФОРМА'ЦИЯ петрографиялык формация
ПЕТРОГРАФИ'ЧЕСКИЕ ТИ'ПЫ У'ГЛЯ көмүрдүн петрографиялык типтери
ПЕТРОГРА'ФИЯ петрография (тоо тектеринин пайда болушун жана алардын составын изилдөөчү илим).
ПЕТРОГРА'ФИЯ У'ГЛЯ көмүрдүн петрографиясы (көмүрдүн составын изилдөөчү илим).
ПЕТРОЛИ'ТЫ петролиттер (катуу же чала катуу нефть менен тыгыз байланыштуу каустобиолиттер).

ПЕТРОЛО'ГИЯ петрология (тоо тектери жана алар менен байланыштуу кендер жөнүндөгү илим).
ПЕТРОМЕТАЛЛОГЕНИ'Я петрометаллогения (пайдалуу кендер менен тектердин байланыштарын изилдеген металлогения илиминин бир тармагы).
ПЕТРОХИ'МИЯ петрохимия (тоо тектеринин химиялык составы жөнүндөгү илим).
ПЕШЕ'РА үнкүр
ПИГМОЛИ'Т пигмолит (экинчи жолу көтөрүлгөн магманын натыйжасында пайда болгон дөбө сыяктуу массив).
ПИЗОЛИ'Т пизолит (ири оолиттер).
ПИЗОЛИ'ТОВЫЕ РУ'ДЫ пизолиттүү рудалар
ПИЗОЛИ'ТОВЫП ИЗВЕСТНЯ'К пизолиттүү акиташ
ПИК чоку
ПИКЕТА'Ж пикетаж (геодезияда жерди картага түшүрүү үчүн колдонула турган белги).
ПИКНИ'Т пикнит (топазга окшогон катуу минерал).
ПИКРИ'Т пикрит (составында алюминий, хлорит ж. б. бар негизги магмалык тек).
ПИКРОЛИ'Т пикролит (булалуу серпентин минералы).
ПИЛИ'Т пилит (оливин минералынан пайда болгон булалуу күңүрт амфибол минералы).
ПИЛОЛИ'Т пилолит (магний менен алюминийдин була сыяктанган суулуу силикаты).
ПИЛОТАКСИ'ТОВАЯ СТРУКТУ'РА пилотакситтик түзүлүш (кээ бир эффузивдүү тектердин түзүлүшү).
ПИМЕЛИ'Т пимелит (магнийдин, никелдин жана алюминийдин суулуу силикаты).
ПИНАКИОЛИ'Т пинакиолит (составы магний, марганец, бордон турган сейрек минерал).
ПИНАКО'ИД пинакоид (жарыш келген эки кырдан турган кристаллдын жөнөкөй формасы).
ПИНИ'Т пинит (корднерит минералынын ордуна химиялык өзгөрүштөрдөн пайда болгон серцит).
ПИННОИ'Т пинноит (составында магний, бор ж. б. бар минерал).
ПИНТАДОИ'Т пинтадоит (составы кальций, суутек, ванадий жана кычкылтектен турган минерал).
ПИРАЛЬСПИ'Т пиральспит (составы магний, темир, марганецтен турган гранат минералынын жалпы аты).
ПИРАРГИРИ'Т пираргирит (составы күмүш, сурьма, күкүрттөн турган минерал).
ПИРЕНЕИ'Т пиренейт (өзгөрүлгөн гранат минералы).
ПИРИ'Т пирит (составында темир жана күкүрт бар минерал).
ПИРИ'Т ЗОЛОТНО'СНЫП алтындуу пирит
ПИРОАУРИ'Т пироаурит (негизинен магний, темир ж. б. түзүлгөн минерал).
ПИРОБЕЛОНИ'Т пиробелонит (оливинит тобуна кирген минерал).
ПИРОБИ'ТУМЫ пиробитумдар (битумдардын эрибей турган түрү).
ПИРОБО'ЛЫ пироболдор (пироксендер менен амфиболдордун жалпы аты).
ПИРОГЕ'ННЫЕ МИНЕРА'ЛЫ пирогендик минералдар (магмалык тектердин баштапкы минералдары).
ПИРОКЛАСТИ'ЧЕСКИЕ ПОРО'ДЫ пирокласттык тектер (талкаланган магмалык тектер).
ПИРОКЛАСТИ'ЧЕСКИЙ МАТЕРИА'Л пирокласттык материал (талкаланган вулкандык тектин жалпы аты).

ПИРОКСЕНИТ пироксенит (көбүнчө пироксенден туруучу, тунук кристалдуу магмалык тек).

ПИРОКСЕНИТ пироксендер (темир менен магнийдин метасиликаттарынан түзүлгөн минералдар).

ПИРОЛЮЗИТ пиролюзит (составы марганец, кычкылтектен турган минерал).

ПИРОМЕЛИН пиромелин (составында магний бар моренозиттин бир түрү, саргыч минерал).

ПИРОМЕТАМОРФИЗМ пирометаморфизм (жогорку температуранын таасири астындагы метаморфизм процесси).

ПИРОМОРФИТ пироморфит (составы коргошундун фосфор кычкылы менен хлордун кошулуусунан турган минерал).

ПИРОП пироп (составы магний, темир жана алюминий силикатынан турган сейрек минерал).

ПИРОСМАРАГД пиросмарагд (флюорит минералынын түрү).

ПИРОСТИЛЬПИНИТ пиростильпинит (күмүштүн, сурьманын жана күкүрттүн кошундусунан турган минерал; коргошун сульфоантимонити).

ПИРОСФЕРА пиросфера (жердин магма түрүндө балкып турган ички чөйрөсү).

ПИРОФИЗАЛИТ пирофизалит (тунук эмес топаз минералы).

ПИРОФИЛЛИТ пирофиллит (составы алюминий силикатынан турган минерал).

ПИРОХЛОР пирохлор (составы натрий, кальций, ниобийдин фтору жана кычкылтектин кошулмасынан пайда болгон жашыл түстүү минерал).

ПИРРАРСЕНИТ пиррарсенит (составында сурьма бар берцелинит минералы).

ПИРРОТИН пирротин (темир менен күкүрттөн түзүлгөн минерал).

ПИРОФИЛЛИТ пирофиллит (алюминийдин негизги силикаты минерал).

ПИРОФИЛЛИТОВАЯ ПОРОДА пирофиллит теги (пиррофиллит минералынан турган тек).

ПИРСОНИТ пирсонит (составы натрий, кальций жана көмүр кычкылынан туруучу минерал).

ПИСТАЦИТ пистациит (эпидот минералынын эски аты).

ПИСТОМЕЗИТ пистомезит (составында магний, темир, көмүртек жана кычкылтек бар минерал).

ПИСЬМЕННАЯ СТРУКТУРА жазуу түрүндөгү түзүлүш (кварц менен талаа шпатынын бири-бири менен жазууга окшош ирээттенип түзүлүшү).

ПЛАГИОПАЛИТ плагиопалит (кычкыл плагиоклаздан жана кварцтан турган тармактуу магмалык тек).

ПЛАГИОБАЗАЛЬТ плагиобазальт (плагиоклаздуу базальт теги).

ПЛАГИОГРАНИТ плагиогранит (составы кычкыл плагиоклаз, кварц, биотит, амфиболдон турган магмалык тек).

ПЛАГИОКЛАЗ плагиоклаз (талаа шпаттар тобуна кирген минерал).

ПЛАГИОНИТ плагионит (коргошун сульфоантимонити, минерал).

ПЛАГИОПОРФИР плагиоклаздуу порфир

ПЛАЗМА плазма (жашыл халцедон).

ПЛАКАНТИКЛИНАЛЬ плакантиклиналь (көп чоң эмес платформанын көтөрүңкү түрү).

ПЛАКОСИНКЛИНАЛЬ плакосинклиналь (көп чоң эмес платформанын басырылган түрү).

ПЛАМЕННЫЙ УГОЛЬ жалындуу көмүр

ПЛАНЕРИТ планерит (экинчи жолу пайда болгон минерал).

ПЛАНКТОН планктон (деңиздердин жана дарыялардын түбүндө жашоочу суунун агымы менен бир жерден экинчи жерге жылуучу организмдер).

ПЛАНШЕЙТ планшеит (жез силикаты, минерал).

ПЛАСТ пласт, кабат (чөкмө тектердин кабаты).

ПЛАСТ ВОДОНЕПРОНИЦАЕМОСТЬ суу өткөрбөөчү кабат

ПЛАСТ ВОДОНОСНЫЙ суулуу кабат

ПЛАСТ ВЫРАБОТАННЫЙ казылып алынган кабат

ПЛАСТ ГАЗОВЫЙ газдуу кабат

ПЛАСТ ГАЗООБИЛЬНЫЙ газы көп кабат

ПЛАСТ ЗОЛОТОНОСНЫЙ алтындуу кабат

ПЛАСТИНЧАТЫЕ СТРУКТУРЫ чоюлма, ийилгич түзүлүштөр

ПЛАСТИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ УГЛЕЙ көмүрлөрдүн ийилген абалы

ПЛАСТИЧНОСТЬ ГОРНОП ПОРОДЫ тоо тектердин ийилгичтиги.

ПЛАСТ МАЛОМОЩНЫЙ жука кабат

ПЛАСТОВАЯ ЖИЛА пласттуу тарам (тарамдуу рудалар курчаган тектер менен бир багытта созулуп жатышат).

ПЛАСТОВАЯ ЗАЛЕЖЬ пласттуу кен

ПЛАСТОВАЯ ИНТРУЗИЯ пласттуу интрузия (магмалык тектердин чөкмө тектер менен бир багытка созулушу).

ПЛАСТОВАЯ ОТДЕЛЬНОСТЬ пласттык бөлүнүш

ПЛАСТОВАЯ ЭНЕРГИЯ кабаттагы энергия

ПЛАСТОВОЕ ДАВЛЕНИЕ пласттын басымы

ПЛАСТОВЫЕ ВОДЫ пласттуу суулар

ПЛАСТОВЫЕ НАДВИГИ пласттардын, катмарлардын сыйлыгышы

ПЛАСТ ОПРОКИНУТЫЙ оодарылган кабат

ПЛАСТ ПОДСТИЛАЮЩИЙ астыңкы пласт

ПЛАСТ РАЗОРВАННЫЙ үзүлгөн, ажыраган пласт

ПЛАСТ РАЗРАБАТЫВАЕМЫЙ казып алынуучу пласт

ПЛАСТ УГОЛЬНЫЙ көмүр пласты

ПЛАСТ ЭКСПЛУАТИРУЕМЫЙ эксплуатациялануучу кабат

ПЛАТИНА платина (асыл металлдардын бири).

ПЛАТИНИТ платинит (составы коргошун, висмут, селен жана күкүрттөн турган сейрек кездешүүчү минерал).

ПЛАТО жалпак дөңсөө (бийиктиги деңиз деңгээлинен 200 м жогору келген дөңсөө жер).

ПЛАТО ВУЛКАНИЧЕСКОЕ жанар тоо дөңсөөсү (вулкандын таасири алдында пайда болгон дөңсөө).

ПЛАТО МОРСКОЕ деңиз дөңсөөсү (деңиз түбүнүн көтөрүлүшүнөн келип чыккан дөңсөө).

ПЛАТТЕРИТ платтерит (коргошундан жана кычкылтектен турган минерал).

ПЛАТФОРМА платформа (аз катмарланган, көбүнчө чөкмө тектерден туруп, чоң аймакты ээлеп туруу, киймылга көп урабаган жер кыртышынын бөлүгү)

ПЛАТФОРМА АБРАЗИОННАЯ абразияланган платформа (деңиз сууларынын таасири астында пайда болгон тегиздик).

ПЛАТФОРМА АВСТРАЛИЙСКАЯ Австралия платформасы

ПЛАТФОРМА АФРИКАНСКАЯ Африка платформасы

ПЛАТФОРМА ДОКЕМБРИЙСКАЯ кембрий мезгилине чейин пайда болгон платформа

ПЛАТФОРМА ИНДИЙСКАЯ Индия платформасы

ПЛАТФОРМА КИТАЙСКАЯ Кытай платформасы

ПЛАТФОРМА МОЛОДАЯ кийинки платформа (м.: палеозой же мезозой платформасы).

ПЛАТФОРМА ПАЛЕОЗОИСКАЯ палеозойдогу платформа (палеозой заманында пайда болгон платформа областы).
ПЛАТФОРМЕННАЯ ОБЛАСТЬ УСТОПЧИВАЯ туруктуу, кыймылсыз платформа областы
ПЛАТФОРМА РУССКАЯ Орус платформасы
ПЛАТФОРМЕННЫЙ УГОЛЬНЫЙ БАССЕЙН платформалык көмүр бассейни
ПЛАТФОРМЕННЫЙ ЧЕХОЛ платформанын жогорку катмары (платформанын үстүнкү кабатын түзгөн катмарлар).
ПЛЕЙСТОЦЕН плейстоцен (үчүнчүлүк мезгилдин төртүнчү бөлүгү).
ПЛЕВКИ ВОДНЫЕ суу кеберчеси (чополордун, минералдардын бөлүкчөлөрү менен байланышкан суунун каканакчасы).
ПЛЕОНАСТ плеонаст (составында магний, темир жана алюминий бар минерал).
ПЛЕОХРОИЗМ плеохронизм (оптика жагынан анизотроптук заттардын түстөрүнүн өзгөрүшү).
ПЛЕС плес (агын суунун эки жолу имерилишинин ортосу).
ПЛИКАТИВНЫЕ ДИСЛОКАЦИИ бүктөлүп бузулуштар (жер кыртышынын баштапкы ордунан жылганда пайда болгон ийилмелер).
ПЛИОЦЕН плиоцен (неоген мезгилинин бөлүмү).
ПЛИТА' плита (чөкмө тектер менен жабылган платформанын кристаллдык фундаментин ээлеген бөлүгү).
ПЛИТА' КОНТИНЕНТАЛЬНАЯ континенттик плита
ПЛИТА' ОКЕАНИЧЕСКАЯ океандык плита
ПЛИТЫ УСТОПЧИВЫЕ туруктуу, кыймылсыз плиталар
ПЛОТЧАТОСТЬ ПОРОДЫ текстин өтө ийилиши
ПЛОСКОГОРЬЕ бөксө тоо
ПЛОСКОСТЬ НАПЛАСТОВАНИЯ кабаттануу тегиздиги
ПЛОСКОСТЬ РАЗРЫВА жараканын тегиздиги
ПЛОСКОСТЬ СКОЛЬЖЕНИЯ жылмышуу тегиздиги
ПЛОТНОСТЬ ЗЕМЛИ' жердин тыгыздыгы
ПЛОЩАДЬ ВОДОСБОРНАЯ суу чогулган, жыйналган аянт
ПЛОЩАДЬ ПОЛЕЗНАЯ пайдалуу аянт
ПЛОЩАДЬ ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ геологиялык аянт
ПЛОЩАДЬ РАЗВЕДОЧНАЯ чалгындоо аянты
ПЛОЩАДЬ СЪЕМОЧНАЯ картага түшүрүчү аянт.
ПЛУТОН плутон (теңдиктеги магмалык тек).
ПОБЕЖАЛОСТЬ ЦВЕТА түс, өң кубулмасы, кубулжуп көрүнүшү
ПОВЕЛЛИТ повеллит (составы кальций, молибден, кычкылтектен түзүлгөн минерал).
ПОВЕРХНОСТЬ ЗЕМЛИ' жердин үстү, бети
ПОВЕРХНОСТЬ РАЗРЫВА жарылган жараканын бети
ПОВЕРХНОСТЬ СБРОСА өйдө-ылдый жылышкан жараканын бети
ПОВЕРХНОСТЬ СТРАТИГРАФИЧЕСКАЯ стратиграфиялык бет
ПОВЕРХНОСТЬ ТОПОГРАФИЧЕСКАЯ топографиялык бет
ПОВЕРХНОСТЬ УДЕЛЬНАЯ салыштырма бет
ПОВЕРХНОСТНЫЕ ТЕЧЕНИЯ үстүнкү агымдар
ПОГАСАНИЕ өчүү
ПОГЛОЩЕНИЕ АНИОНОВ аниондорду сиңирүү
ПОГЛОЩЕНИЕ КАТИОНОВ катиондорду сиңирүү
ПОГЛОЩЕНИЕ ФИЗИКО-ХИМИЧЕСКОЕ физико-химиялык сиңирүү

ПОГРУЖЕНИЕ ПЛАСТА' пласттын төмөндөшү, басырылышы
ПОДВИЖНОСТЬ КОМПОНЕНТОВ компоненттердин кыймылы (минералдардын составындагы элементтердин козголуштары).
ПОДГОТОВКА МЕСТОРОЖДЕНИЯ кенди казып алууга даярдык
ПОДЗЕМНЫЕ ВУЛКАНЫ суу алдындагы жанар тоолор
ПОДЗЕМНЫЕ РАССОЛЫ жер астындагы шорлор
ПОДНОЖИЕ ГОРНОЕ тоо этеги
ПОДНЯТИЕ көтөрүү
ПОДНЯТИЕ АНТИКЛИНАЛЬНОЕ антиклиналдуу көтөрүлүш.
ПОДНЯТИЕ ВТОРИЧНОЕ экинчи көтөрүлүш
ПОДНЯТИЕ ГОР тоолордун көтөрүлүшү
ПОДНЯТИЕ КРАЕВОЕ четки көтөрүлүш (геосинклиналь менен платформа областтарынын чегиндеги көтөрүлүшү).
ПОДНЯТИЕ НОВООБРАЗОВАННОЕ жаңы пайда болгон көтөрүлүш
ПОДНЯТИЕ РЕГИОНАЛЬНОЕ аймактык көтөрүлүш (чоң аянттын көтөрүлүшү).
ПОДНЯТИЕ СВОДОВОЕ төбөнүн көөрүлүшү (ийилген катмарлардын төбөсүнүн көтөрүлүшү).
ПОДНЯТИЕ ТЕКТОНИЧЕСКОЕ тектоникалык көтөрүлүш
ПОДНЯТИЕ ЦЕНТРАЛЬНОЕ борбордук көтөрүлүш
ПОДОШВА ГОРЫ' тоонун этеги
ПОДОШВА ПЛАСТА' пласттын асты
ПОДСЧЕТ ЗАПАСОВ запастарды эсептөө
ПОЗДНЕМАГМАТИЧЕСКИЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ магмалык тектерден кийинки кендер
ПОИСКИ издөө
ПОИСКИ МЕСТОРОЖДЕНИИ кендерди издөө
ПОИСКИ НЕФТИ нефтин издөө
ПОИСКИ ПОДЗЕМНЫХ ВОД жер астындагы сууларды издөө
ПОИСКИ РУДЫ' руданы издөө
ПОИСКИ УГЛЯ көмүрдү издөө
ПОИСКОВЫЕ ПРИЗНАКИ издөө белгилери
ПОИМА жайылма (жазгы ташкын суулары жайылган өзөндүн жайык жээги).
ПОИМА ПРИРУСЛОВАЯ нук бойлогон жайылма (агын суудагы майда кумдар чөккөн жайык).
ПОИМА ПРИТЕРРАСНАЯ кашат алдындагы жайык
ПОИМА РЕКИ' дарыянын, өзөндүн жайылмасы
ПОКАЗАТЕЛЬ ВОДОРОДНЫЙ водород көрсөткүчү
ПОКАЗАТЕЛЬ ВЫБРОСА РУДЫ' руда бөлүнүү көрсөткүчү
ПОКАЗАТЕЛЬ ПРЕЛОМЛЕНИЯ сынуу көрсөткүчү
ПОКРОВ үстүнкү катмар
ПОЛЕВОЙ ЖУРНАЛ ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ геологиялык талаа журналы
ПОЛЕ ВОСТАНОВЛЕНИЯ калыбына келтирген талаа
ПОЛЕВЫЕ ШПАТЫ талаа шпаттары (тоо тектеринин составына кирген минералдар).
ПОЛЕ ГЕОХИМИЧЕСКОЕ геохимиялык талаа, аянт
ПОЛЕЗНАЯ МОЩНОСТЬ ПЛАСТА' катмардын пайдалуу калыңдыгы
ПОЛЕЗНЫЕ ИСКОПАЕМЫЕ казылып алынуучу пайдалуу кендер
ПОЛИАНИТ полианит (пиролозит минералынын бир түрү)
ПОЛЕ РУДНОЕ рудалуу талаа
ПОЛИДИМИТ полидимит (составы күмүш, сурьма жана күкүрттөн турган минерал)

ПОЛИБАЗИТ полибазит (күмүш сульфoантимонити, минерал).
ПОЛИДИМИТ полидимит (составы никелден жана күкүрттөн турган минерал).

ПОЛИМОРФИЗМ полиморфизм (бир заттын жаратылышта көп кездешүүсү).

ПОЛИМИНЕРАЛЬНЫЕ ПОРОДЫ көп минералдан турган тектер

ПОЛИРОВКА тегиздөө, жылмалоо

ПОЛНОКРИСТАЛЛИЧЕСКИЕ толук кристаллдуу

ПОЛОСКА тилкече

ПОЛОСКА БЕККЕ Бекке тилкечеси (микроскоп менен караганда эки минералдын ортосундагы тилкече).

ПОЛУЗАМКНУТЫЕ МОРЯ жарым туюкталган деңиздер

ПОНИЖЕНИЕ КАРСТОВОЕ карст ойдуңу (тоо тектериндеги сууга жеңил эриген минералдардын эришинен пайда болгон ойдуң).

ПОНИЖЕНИЕ УРОВНЯ деңгээлдин ылдыйлашы, төмөндөшү

ПОНИЗИТЕЛЬ ТВЕРДОСТИ ПОРОДЫ тектин катуулугун төмөндөткүч

ПОНОРЫ понорлор (сууга толгон жер үстүндөгү карст үңкүрлөрү).

ПОПЕРЕЧНЫЕ ДОЛИНЫ туурасынан жайгашкан өрөөндөр (тоо кыркасын туурасынан кескен өрөөндөр).

ПОРИСТОСТЬ көзөнөкчөлүүлүк (майда тешиктүүлүк).

ПОРИСТОСТЬ АГРЕГАТА агрегаттын көзөнөктүүлүгү (тектердин айрым агрегаттарындагы көзөнөкчөлөр).

ПОРИСТОСТЬ АЭРАЦИИ аэрация көзөнөктүүлүгү (тектердин көңдөйлөрүндөгү аба ээлеген бөлүгү).

ПОРИСТОСТЬ ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин көзөнөктүүлүгү (майда тешиктүүлүгү).

ПОРИСТОСТЬ ЗАКРЫТАЯ көрүнбөгөн жабык көзөнөкчөлөр

ПОРИСТОСТЬ ЛИМОНИТОВ лимониттердин көзөнөктүүлүгү

ПОРИСТОСТЬ МИНЕРАЛОВ минералдардын поралуулугу, көңдөйчөлүүлүгү

ПОРИСТЫЙ поралуу, көңдөйлүү (майда тешиктүү).

ПОРОДА тек, тоо теги

ПОРОДА АНИЗОТРОПНАЯ анизотроптуу тек (физикалык, механикалык түзүлүш касиеттери ар түрдүү болгон тоо тектер).

ПОРОДА АСХИСТОВАЯ асхистик тек (магмалык дайка — магмалык тектердин бир түрү).

ПОРОДА АФАНИТОВАЯ афаниттик тек

ПОРОДА БЕЗРУДНАЯ рудасыз тек

ПОРОДА БИТУМИНОЗНАЯ битумдуу тек

ПОРОДА БОКОВАЯ капталдык тек (руданы курчоочу тек).

ПОРОДА ВКРАПЛЕННАЯ сепкилдүү, чыбырлуу тек

ПОРОДА ВМЕЩАЮЩАЯ жанаша жаткан тек

ПОРОДА ВОДОНОСНАЯ суулуу тек

ПОРОДА ВОДОПРОНИЦАЕМАЯ суу өткөрүүчү тек

ПОРОДА ВОДОУПОРНАЯ сууга чыдамдуу тек

ПОРОДА ВТОРИЧНАЯ экинчи жолу пайда болгон тек

ПОРОДА ВУЛКАНИЧЕСКАЯ жанар тоо теги

ПОРОДА ГЕТЕРОМОРФНАЯ гетероморфтуу тек (химиялык составы жагынан бирдей тек).

ПОРОДА ГЛАУКОНИТОВАЯ глаукониттүү тек

ПОРОДА ГЛИНИСТАЯ ылайлуу, чополуу тек

ПОРОДА ГОМОГЕННАЯ гомогендик тек

ПОРОДА ЖЕЛЕЗИСТАЯ темирдүү тек

ПОРОДА ЖИЛЬНАЯ тарамдуу тек

ПОРОДА ЗАКАРСТОВАННАЯ карстанган тек

ПОРОДА ЗАМОРОЖЕННАЯ тоңгон тек

ПОРОДА ЗОЛОТОНОСНАЯ алтындуу тек

ПОРОДА ИЗВЕРЖЕННАЯ атылып чыккан (магмалык) тек

ПОРОДА ИЗВЕСТКОВАЯ акиташтуу тек

ПОРОДА ИНТРУЗИВНАЯ интрузивдүү тек

ПОРОДА КАРБОНАТНАЯ карбонаттуу тек

ПОРОДА КВАРЦЕВАЯ кварцтуу тек

ПОРОДА КОРЕННАЯ нукура тек

ПОРОДА КРЕМНИСТАЯ кремнийлүү тек

ПОРОДА КРЕПКАЯ катуу тек

ПОРОДА КРИСТАЛЛИЧЕСКАЯ кристаллдуу тек

ПОРОДА МАГМАТИЧЕСКАЯ магмалык тек

ПОРОДА МАЛОУСТОПЧИВАЯ туруктуулугу аз тек

ПОРОДА МЕДЕНОСНАЯ жездүү тек

ПОРОДА МЕЛКОБЛОМОЧНАЯ майда талкаланган тоо теги

ПОРОДА МОРСКОГО ПРОИСХОЖДЕНИЯ деңизде пайда болгон

тек.

ПОРОДА МЯГКАЯ жумшак тек

ПОРОДА НАЛЕГАЮЩАЯ жапма, үстүн басуучу тек

ПОРОДА НЕУСТОПЧИВАЯ тураксыз тек

ПОРОДА ОДНОРОДНАЯ бир тектеш тек

ПОРОДА ОРГАНОГЕННАЯ органогендик тек

ПОРОДА ПЕРЕСЫЩЕННАЯ өтө каныккан тек.

ПОРОДА ПЛАСТОВАЯ пласттуу, катмарлуу тек

ПОРОДА ПЛОТНАЯ нык тек

ПОРОДА ПОДСТИЛАЮЩАЯ астынкы тек

ПОРОДА ПОКРЫВАЮЩАЯ үстүнкү тек

ПОРОДА ПОЛИМИНЕРАЛЬНАЯ көп минералдуу тек

ПОРОДА ПОЛОСЧАТАЯ тилкелүү тек

ПОРОДА ПРОМЕЖУТОЧНАЯ ортодогу тек

ПОРОДА РАЗРУШЕННАЯ талкаланган тек

ПОРОДА РЫХЛАЯ борпоң тек

ПОРОДА СКАЛЬНАЯ зоокалуу, аскалуу тек

ПОРОДА СЛАБАЯ бош тек

ПОРОДА СЛАНЦЕВАЯ сланецтүү тек

ПОРОДА СЛОЖНАЯ татаал тек

ПОРОДА СЛОИСТАЯ кабаттуу тек

ПОРОДА СЛЮДЯНАЯ слюдалуу тек

ПОРОДА СОЛЕНОСНАЯ туздуу тек

ПОРОДА СТОПКАЯ туруктуу тек

ПОРОДА СЦЕМЕНТИРОВАННАЯ цементтелген тек

ПОРОДА СЫПУЧАЯ чачылма, чуурума, куюлма тек

ПОРОДА ТВЕРДАЯ катуу тек

ПОРОДА ТОНКОСЛОИСТАЯ жука кабаттуу тек

ПОРОДА ТРЕЩИНОВАТАЯ жаракалуу тек

ПОРОДА УСТОПЧИВАЯ турактуу, чыдамдуу тек

ПОРОДА ХЛОРИТОВАЯ хлориттүү тек

ПОРОДА ХРУПКАЯ морт тек

ПОРОДА ЦЕМЕНТИРУЮЩАЯ цементтөөчү тек

дар.

ПОРОДЫ ВСЯЧЕГО БОКА үстүнкү каптал тектери

ПОРОДЫ ВОЛОКНИСТЫЕ булалуу тектер

ПОРОДЫ ИЗОТРОПНЫЕ изотроптуу тектер

ПОРО́ДЫ КИСЛЫ́Е кычкыл тектер
ПОРО́ДЫ ЛЕЖА́ЧЕГО БО́КА астынкы каптал тектери
ПОРО́ДЫ ЛЕПКОКРА́ТОВЫ́Е лейкократтуу тектер (ачык түстүү минералдардан турган магмалык тектер).
ПОРО́ДЫ МАССИ́ВНЫЕ массивдүү, тыгыз тектер
ПОРО́ДЫ МАТЕРИ́НСКИЕ алгачкы тектер (магмадан пайда болгон тектер).

ПОРО́ДЫ МЕЛАНОКРА́ТОВЫ́Е меланократтуу тектер (күңүрт кара түстүү минералдардан түзүлгөн магмалык тектер).

ПОРО́ДЫ МОНОМИНЕРА́ЛЬНЫЕ мономинералдуу тектер (негизги составы бир минералдан түзүлгөн тектер).

ПОРО́ДЫ НЕФТЕНО́СНЫЕ нефтилүү тектер

ПОРО́ДЫ ОБЛО́МОЧНЫЕ талкаланган тектер

ПОРО́ДЫ ОРУДЕНЕ́ЛЫЕ рудаланган тектер

ПОРО́ДЫ ОСА́ДОЧНЫЕ чөкмө, тунма тектер

ПОРО́ДЫ ОСНОВНЫЕ негизги тектер

ПОРО́ДЫ ПАЛЕОВУЛКАНИ́ЧЕСКИЕ палеовулкандык тектер (байыркы өчкөн вулкандардан пайда болгон тектер).

ПОРО́ДЫ ПЛАСТИ́ЧНЫЕ ийилүүчү тектер

ПОРО́ДЫ ПЛУТОНИ́ЧЕСКИЕ плутоиддук тектер (терендикте жайгашкан тектер).

ПОРО́ДЫ ПОЛИМИ́КТОВЫ́Е полимиктүү тектер (ар түрдүү тоо тектери менен минералдардын сыныктарынан түзүлгөн тектер).

ПОРО́ДЫ ПОЛУКРИСТАЛЛИ́ЧЕСКИЕ чала кристалдуу тектер.

ПОРО́ДЫ ПОРФИ́РОВЫ́Е порфирдүү тектер

ПОРО́ДЫ СИЛИКА́ТНЫЕ силикаттуу тектер

ПОРО́ДЫ СРЕ́ДНИЕ орто тектер

ПОРО́ДЫ СТЕКЛОВА́ТЫЕ айнекке окшош тектер

ПОРО́ДЫ ТУФОГЕ́ННЫЕ туфогендүү тектер (жанар тоонун атылышынан пайда болгон тектер).

ПОРО́ДЫ УГЛИСТЫ́Е көмүрлүү тектер

ПОРО́ДЫ УЛЬТРАОСНОВНЫЕ өтө негизги тектер

ПОРО́ДЫ ФИТОГЕ́ННЫЕ фитогендүү тектер (өсүмдүк калдыктарынан пайда болгон тектер).

ПОРО́ДЫ ХИМИ́ЧЕСКИЕ ОСА́ДОЧНЫЕ химиялык чөкмө тектер

ПОРО́ДЫ ЭКЗОГЕ́ННЫЕ экзогендик тектер (жер бетинде ар кандай кубулуштардын натыйжасында пайда болгон тектер).

ПОРО́ДЫ ЭКРАНИ́РУЮЩИЕ далдалоочу, тосуучу тектер (рудалуу эритмелерди өткөрбөй токтолуп калуучу тектер).

ПОРО́ДЫ ЭНДОГЕ́ННЫЕ эндогендик тектер (жердин тереңдигиндеги кубулуштардан пайда болгон тектер).

ПОРО́ДЫ ЭО́ЛОВЫ́Е эолдук тектер (шамалдын таасиринен пайда болгон тектер).

ПОРОШО́К АБРАЗИ́ВНЫЙ жышуучу порошок

ПОРОШО́К АЛМА́ЗНЫЙ алмаз порошогу

ПОРОШО́К КВА́РЦЕВЫ́Й кварц порошогу (юра мезгилинин жогорку бөлүмүнө кирген ярус).

ПОРФИ́Р порфир (составында жегич талаа шпаты, кычкыл плагиоклаз, кварц, биотит кездешүүчү магмалык тек).

ПОРФИ́Р КВА́РЦЕВЫ́Й кварцтуу порфир

ПОРФИРИ́Т порфирит (составында плагиоклаз, пироксен жана роговая обманка кездешүүчү тек).

ПОРЦЕЛЛАНИ́Т порцелланит (ылай, сланецтүү ылай жана чопо тегиинин шлакка айланганы).

ПО́РЫ поралар, көзөнөкчөлөр (тектердеги, минералдардагы майда тешиктер).

ПО́РЫ КАПИЛЛЯ́РНЫЕ капиллярдуу поралар
ПОСЛЕЛЕДНИКО́ВЫЕ ЭПО́ХИ муз каптоодо кийинки доорлор
ПОСТЕ́ЛЬ ПЛАСТА́ кабаттын алды
ПОСТЕ́ЛЬ СЛО́Я каттын, жука кабаттын асты
ПОСТПЛИОЦЕ́Н постплиоцен (плиоценден кийинки мезгил).

ПОТО́К агым

ПОТО́К ВРЕ́МЕННЫЙ убактылуу агым

ПОТО́К КА́МЕННЫЙ таш агымы (корум).

ПОТО́К ЛА́ВОВЫ́Й лава агымы

ПОТО́К ПОВЕ́РХНОСТНЫЙ жер үстүндөгү агым

ПОТО́К ПОДЗЕ́МНЫЙ жер астындагы агым

ПОТО́К СЕ́ЛЕВЫ́Й сел агымы

ПО́ЧВА жер топурагы, кыртышы (климаттын, организмдердин таасири астында ар кандай тоо тектерден пайда болгон жердин үстүнкү боопоң катмары)

ПО́ЧВА АЛЛЮВИА́ЛЬНАЯ аллювий топурагы, кыртышы (аллювий чөгүндүлөрүнөн түзүлгөн катмар).

ПО́ЧВА АЛЛЮВИА́ЛЬНО-ЛУГОВА́Я аллювий шалбаа топурагы, кыртышы

ПО́ЧВА АРКТИ́ЧЕСКАЯ арктика топурагы, кыртышы

ПО́ЧВА БЕСКА́РБОНАТНАЯ карбонатсыз топурак, кыртыш

ПО́ЧВА БОЛО́ТИСТАЯ саздак топурак, кыртыш

ПО́ЧВА ВЫ́СОКОГО́РНАЯ бийик тоо топурагы, кыртышы

ПО́ЧВА ВЫ́СУШЕННАЯ кургаган топурак, кыртыш.

ПО́ЧВА ВЫ́ЩЕЛОЧЕННАЯ шордон арылган кыртыш

ПО́ЧВА ГИПСОНО́СНАЯ гипстүү топурак, кыртыш

ПО́ЧВА ГЛИ́НИСТАЯ чополуу топурак, кыртыш

ПО́ЧВА ГО́РНАЯ тоо топурагы, кыртышы

ПО́ЧВА ДОЛИ́ННАЯ өрөөн топурагы, кыртышы

ПО́ЧВА ПУСТЫ́ННАЯ чөл кыртышы

ПО́ЧВА СУХА́Я кургак кыртыш

ПО́ЯС алкак, курчоо

ПО́ЯС АНТИКЛИ́НАЛЬНЫЙ антиклиналдык курчоо

ПО́ЯС ГЕОСИ́НКЛИНА́ЛЬНЫЙ геосинклиналдык курчоо

ПО́ЯС ГЕОГРАФИ́ЧЕСКИЙ географиялык алкак

ПО́ЯС ГО́РНЫЙ тоо алкагы, курчоосу

ПО́ЯС КЛИМАТИ́ЧЕСКИЙ климаттык алкак

ПО́ЯС КРИСТА́ЛЛА кристаллдын алкагы

ПО́ЯС ЛАБИ́ЛЬНЫЙ кыймылдуу алкак

ПО́ЯС ОРОГЕНИ́ЧЕСКИЙ тоо курчоосу

ПО́ЯС ПОДВИ́ЖНЫЙ кыймылдуу алкак

ПО́ЯС СИНКЛИ́НАЛЬНЫЙ синклиналдуу алкак

ПО́ЯС СТАБИ́ЛЬНЫЙ туруктуу, кыймылсыз алкак

ПРА́ВИЛО ФА́З фаза эрежеси

ПРЕВРАЩЕ́НИЕ ВЕЩЕ́СТВА өзгөрүүсү, айлануусу, башка түргө өтүүтү заттар

ПРЕДГО́РЬЕ тоо этеги

ПРЕДЕ́Л ПЛАСТИ́ЧНОСТИ ийилгичтиктин чеги

ПРЕДПРИЯ́ТИЕ ГОРНОРУ́ДНОЕ тоо-кен өндүрүшү

ПРЕЛОМЛЕ́НИЕ СВЕ́ТА жарыктын сынышы

ПРЕНИ́Т пренит (составында кальций менен алюминийдин силикаты бар минерал).

ПРЕОБРАЗО́ВАНИЕ ПРИРО́ДЫ жаратылышты өзгөртүү

ПРИВЯ́ЗКА байланыштыруу (пайдалуу кендердин элементтерин то-

пографиялык пландагы пункттар менен реперлердин координаттарына байланыштыруу).

ПРИЗНАКИ РУДЫ' руданын белгилери
ПРИЗНАК НЕФТИ нефтинин белгиси
ПРИСКО ЗОЛОТО'П алтын чайкоочу жер
ПРИКЛАДНА'Я ГЕОЛОГИЯ тажрыйбалык геология (жер кыртышындагы пайдалуу кендердин ирээттүү түрдө таралышын изилдөөчү илим).
ПРИМЕРЗА'НИЕ тоңуу
ПРИ'МЕСЬ кошунду, кошмо, киринди
ПРИРО'ДНЫП табигый
ПРИТО'К куйма
ПРО'БА сыноо, проба
ПРО'БА ГРУНТОВЫ'Х ВОД жер алдындагы суулардын пробасы
ПРОВ'ЩИК сыноочу, проба алуучу
ПРОВА'Л чуңкур, урап кеткен жер
ПРОВЕД'ЕНИЕ ИССЛЕ'ДОВАНИИ изилдөөлөрдү жүргүзүү
ПРОВИ'НЦИИ МЕТАЛЛОГЕНИ'ЧЕСКИЕ металлогенидик провинция-

лар

ПРОВОДНИ'К РУДНЫП кен өткөзгүч
ПРОГИ'Б ойдуң, кайкы
ПРОГИ'Б ГЕОСИНКЛИНА'ЛЬНЫП геосинклиналдык ойдуң
ПРОГИ'Б КРАЕВО'П четки ойдуң, кайкы
ПРОГИ'Б ПОПЕРЕ'ЧНЫП туура ойдуң
ПРОГИ'Б МЕЖГО'РНЫП тоо арасындагы ойдуң
ПРОГИ'Б ОСТА'ТОЧНЫП калдык ойдуң
ПРОГИ'Б ПРЕДГО'РНЫП тоо этегиндеги ойдуң
ПРОГИ'Б СИНКЛИНА'ЛЬНЫП синклиналдык ойдуң
ПРОГИБА'НИЕ ийилүү
ПРОГНО'ЗНАЯ КА'РТА болжолдоо картасы.
ПРОГНО'ЗЫ маалыматтар
ПРОДО'ЛЬНЫЕ ДОЛИ'НЫ узунунан жайланышкан өрөөндөр (тоо кыркасына жарыш жайланышкан өрөөндөр)
ПРОДУ'КТ ЗАМЕЩЕ'НИЯ алмаштыруу продукциясы, алмашуучу. зат-

тар

ПРОДУ'КТ НЕФТЯНО'П нефть продуктусу
ПРОДУ'КТ ХИМИ'ЧЕСКИИ химиялык продукт
ПРОДУКТИ'ВНАЯ СВИ'ТА продуктулуу свита
ПРОДУК'ТЫ ВЫВЕ'ТРИВАНИЯ талкаланды продуктулар (талкала-нуудан пайда болгон заттар).
ПРОДУК'ТЫ ГАЗООБРА'ЗНЫЕ газ сыяктуу продуктулар
ПРОДУК'ТЫ РАСПА'ДА ажырап бөлүнүүдөн пайда болгон продук-

тулар

ПРОЖИ'ЛКИ тарамчалар
ПРОЗРА'ЧНОСТЬ МИНЕРА'ЛОВ минералдардын тунуктуулугу
ПРОИСХОЖДЕ'НИЕ жаралуу, пайда болуу
ПРОИСХОЖДЕ'НИЕ МАГМАТИ'ЧЕСКОЕ магмадан пайда болуу
ПРОИСХОЖДЕ'НИЕ ОРГАНИ'ЧЕСКОЕ органикалык заттардан пай-да болуу
ПРОИСХОЖДЕНИЕ ОСТРОВО'В аралдардын пайда болушу
ПРОИСХОЖДЕНИЕ ПОЛУОСТРОВОВ жарым аралдардын пайда бо-лушу
ПРОИСХОЖДЕ'НИЕ СО'ЛНЕЧНЫП СИСТЕ'МЫ күн системалары-нын пайда болушу
ПРОИСХОЖДЕ'НИЕ ЭКЗОГЕ'ННОЕ экзогендик жаралыш, пайда бо-луу (жер бетинде сырткы күчтөн пайда болуу).

ПРОИСХОЖДЕ'НИЕ ЭНДОГЕ'ННОЕ эндогендүү жаралыш (жеодид терендигинде жаралыш).

ПРОЛЮ'ВИИ пролювий (селдин таасиринен байыркы талкаланды тек-тердин бир жерге шилениши).

ПРОМЫВА'НИЕ чайкоо, жууш
ПРОМЫ'ВКА РУДЫ' руданы жууш, чайкоо
ПРОМЫ'ВКА ШЛИХО'В шликтерди чайкоо, жууш
ПРОНИЦА'ЕМОСТЬ МАГНИТ'НАЯ магнит өткөргүчтүк
ПРОНИЦА'ЕМОСТЬ ПОРО'Д тектердин өткөргүчтүгү.
ПРОПИЛИТИЗА'ЦИЯ пропилиттенүү
ПРОПИ'ТЫВАНИЕ өсүп чыгуу
ПРОСА'ДКИ кыртыштын чөгүп кетиши
ПРОРЫ'В жырылуу, жырылып кетүү, бузуп өтүү
ПРОСЕ'ИВАНИЕ МЕХАНИ'ЧЕСКОЕ механикалык элөө, калбырлоо.
ПРОСЛО'ПКА катмарча
ПРОСЛО'ПКА АЛЛЮ'ВИЯ аллювий катмарчасы
ПРОСЛО'ПКА КАРБОНАТ'НАЯ карбонат катмарчасы
ПРОСТИРА'НИЕ ПРЯМОЛИНЕ'ПНОЕ түз созулуп жатуу
ПРОСТИРА'НИЕ ЖИ'ЛЫ тарамдын созулушу
ПРОСТИРА'НИЕ ПЛАСТО'В пласттын созулушу
ПРОСТИРА'НИЕ РАЗРЫ'ВА жараканын созулушу
ПРОСТРА'НСТВЕННАЯ РЕШЕ'ТКА мейкиндик торчо
ПРОСТРА'НСТВО МЕЖКУ'ПОЛЬНОЕ дөбөлөр арасындагы мейкиндик

ПРОТЕРОЗО'П протерозой (жердин геологиялык тарыхынын экинчи заманы).

ПРОФИЛИ'РОВАТЬ профилдөө, профилин түзүү
ПРОФИЛЕ'МЕР профиль ченегич
ПРО'ФИЛЬ профиль (бир нерсенин туурасынан, узунунан, тилкесинен кесилгендиги, көрүнүшү).

ПРО'ФИЛЬ ВЫ'РАБОТКИ казындынын профили
ПРО'ФИЛЬ ГЕОЛОГИ'ЧЕСКИИ геологиялык профиль
ПРО'ФИЛЬ ГЕОХИМИ'ЧЕСКИИ геохимиялык профиль
ПРО'ФИЛЬ МИНЕРАЛОГИ'ЧЕСКИИ минералогиялык профиль
ПРО'ФИЛЬ ПЕТРОГРАФИЧЕСКИИ петрографиялык профиль
ПРО'ФИЛЬ ПОПЕРЕ'ЧНЫП туурасынан кеткен профиль
ПРО'ФИЛЬ ПРОДО'ЛЬНЫП узунунан кеткен профиль
ПРОЦЕ'СС АГЛОМЕРАЦИО'ННЫП агломерация процесси, кубулушу.
ПРОЦЕ'СС ВНЕ'ШНИИ сырткы процесс (м.: экзогендик процесс).
ПРОЦЕ'СС ВОССТА'НОВИ'ТЕЛЬНЫП калыбына келтирүүчү процесс, кубулуш

ПРОЦЕ'СС ГЕОЛОГИ'ЧЕСКИИ геологиялык процесс, кубулуш
ПРОЦЕ'СС ГЛУБИ'ННЫИ терендиктеги процесс, кубулуш
ПРОЦЕ'СС ГОРООБРАЗУ'ЮЩИИ тоо пайда болуу процесси, кубу-

лушу
ПРОЦЕ'СС ДИАГЕНЕ'ЗА диагенез процесси (бул процесстин негизинде чөкмө тектер химиялык жол менен бир түрдөн экинчи түргө өтүшөт):
ПРОЦЕ'СС КРИСТАЛЛООБРАЗОВА'НИЯ кристалл пайда болуу процесси

ПРОЦЕ'СС МИГРА'ЦИИ миграция процесси
ПРОЦЕ'СС МИНЕРАЛИЗА'ЦИИ минералдашуу процесси
ПРОЦЕ'СС ОКИСЛИ'ТЕЛЬНЫП кычкылдануу процесси
ПРОЦЕ'СС РАЗЛОЖЕ'НИЯ ажыроо; эрүү процесси
ПРОЦЕ'СС РАЗРУШЕ'НИЯ талкалоо, уратуу процесси

ПРОЦЕСС ДВИЖЕНИЯ ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин кыймылга келүү процесси
ПРОЦЕСС ЭКЗОГЕННЫЙ экзогендик процесс (жер бетинде болуучу табигый сырткы кубулуштар).
ПРОЦЕСС ЭНДОГЕННЫЙ эндогендик процесс (жердин астында болуучу табигый кубулуштар).
ПРОЦЕССЫ АВТОГЕННЫЕ автогендик процесстер (өтө жогорку температура менен кысуу күчүнүн таасиринен минералдардын пайда болушу).
ПРОЦЕССЫ ГИДРОТЕРМАЛЬНЫЕ гидротермалдык процесстер
ПРОЦЕССЫ ГИПЕРГЕННЫЕ гипергендик процесстер (жер бетине жакын аралыкта, атмосфера, гидросферанын таасири астында минералдарды ар түрдүү жолдор менен өзгөрүшкө учуратуу процесстери).
ПРОЦЕССЫ ДИСЛОКАЦИОННЫЕ бузулуу процесстери (тоо тектеринин, жер кыртышынын баштапкы ордуна жылыш процесстери).
ПРОЦЕССЫ МАГМАТИЧЕСКИЕ магмалык процесстер
ПРОЦЕССЫ ОБРАЗОВАНИЯ ОКЕАНИЧЕСКИХ ВПАДИН океандык ойдуңдардын пайда болуу процесстери
ПРОЦЕССЫ ОРОГЕНИЧЕСКИЕ орогендик процесстер (тоо пайда кылуучу процесстер).
ПРОЦЕССЫ ПНЕВМАТИЧЕСКИЕ пневматикалык процесстер (магмалык тоо тектеринин өзгөрүүсү жана жаңы минералдардын пайда болушу).
ПРОЦЕССЫ ПОВЕРХНОСТНЫЕ жер бетиндеги процесстер
ПРОЦЕССЫ ТЕКТОНИЧЕСКИЕ тектоникалык процесстер
ПРОЦЕССЫ ЭПЕПРОГЕНИЧЕСКИЕ эпейрогендүү процесстер.
ПРУСТИТ прустит (күмүш сульфосарсенити, минерал).
ПСАММИТ псаммит (майдаланган кум-топурактын жалпы аты).
ПСЕВДОМОРФИЗМ псевдоморфизм, жалган түспөл (бир минерал менен экинчи минерал алмашканда, биринчисинин формасынын сакталышы).
ПСИЛОМЕЛАН псиломелан (составында марганец, кычкылтек жана суу бар минерал).
ПУЛЬСАЦИЯ пульсация (мезгил-мезгили менен кыймылдын кайталанышы же жарак аркылуу эриидилердин чыгып турушу).
ПУЛЬСАЦИЯ ГИДРОТЕРМАЛЬНЫХ РАСТВОРОВ гидротермаллуу эриидилердин пульсациясы
ПУЛЬСАЦИЯ ЗЕМНОЙ КОРЫ жер кабыгынын пульсациясы.
ПУЛЬСАЦИЯ ПОПЕРЕЧНЫХ ПОДНЯТИЙ туурасынан көтөрүлүштүн пульсациясы
ПУРПУРИТ пурпурит (составында марганец менен темирдин фосфаты бар кызыл түстүү минерал).
ПУСТАЯ ПОРОДА рудасыз тек
ПУСТОТА МИНЕРАЛА минералдагы боштук
ПУСТОТЕЛЫП көңдөйлүү
ПУСТОТЫ КАРСТОВЫЕ карст боштуктары, үңкүрлөрү.
ПУСТОТЫ РАСТВОРЕНИЯ эрүүдөн болгон көңдөйлөр, боштуктар.
ПУСТЫННЫЙ ЗАГАР чөлдөгү күйгөн таш.
ПУСТЫНЯ чөл
ПУСТЫНЯ КАМЕНИСТАЯ таштуу чөл
ПУСТЫНЯ ПЕСЧАНАЯ кумдуу чөл
ПУЦОЛОНЫ пуцолондор (жанар тоолук борпоң катмарлар).
ПЫЛЬ АЛМАЗНАЯ алмаз чаңы
ПЫЛЬ АТМОСФЕРНАЯ атмосфералык чаң

ПЫЛЬ ВУЛКАНИЧЕСКАЯ жанар тоо чаңы
ПЫЛЬ КАМЕННОУГОЛЬНАЯ таш көмүр чаңы
ПЫЛЬ РУДНАЯ руда чаңы.
ПЬЕЗОКВАРЦ пьезокварц (тоо хрусталы, таза кварц).
ПЯТНИСТЫЙ МИНЕРАЛ тактуу, темгилдүү минерал

Р

РАБОТА ГЕОДЕЗИЧЕСКАЯ геодезиялык жумуш
РАБОТА ГИДРАВЛИЧЕСКАЯ гидравликалык жумуш
РАБОТА ПОДЗЕМНАЯ жер астындагы жумуш
РАБОТА СТАРАТЕЛЬСКАЯ өз бетинче издөө жумушу
РАБОТЫ ГЕОЛОГИЧЕСКИЕ геологиялык жумуштар
РАБОТЫ ГОРНЫЕ тоо жумуштары
РАБОТЫ РАЗВЕДочНЫЕ чалгындоо жумуштары
РАБОЧАЯ МОЩНОСТЬ ПЛАСТА кабаттын пайдалуу, керектүү калыңдыгы
РАВНИНА түздүк
РАВНИНА АЛЛЮВИАЛЬНАЯ аллювий түздүгү
РАВНИНА ВОГНУТАЯ кайкы тегиздик, түздүк
РАВНИНА ВОЗВЫШЕННАЯ көтөрүңкү түздүк
РАВНИНА ВОЛНИСТАЯ ойчуңкурлуу түздүк
РАВНИНА ВЫСОКОГОРНАЯ бийик тоолуу түздүк
РАВНИНА ДЕЛЬТОВАЯ дельта түздүгү (дарыянын деңизге куйган жериндеги тегиздик, түздүк).
РАВНИНА ДРЕВНЕАЛЛЮВИАЛЬНАЯ байыркы аллювий түздүгү
РАВНИНА ЗАНДРОВАЯ зандра түздүгү (муз кумдарынан пайда болгон тегиздик).
РАВНИНА ПЕРВИЧНАЯ биринчи түздүк
РАВНИНА ПОПМЕННАЯ жайылма, шалбаа түздүгү
РАВНИНА ПОКАТАЯ энкейиш түздүк (тоо этендеги тегиздик, түздүк).
РАВНИНА ПРЕДГОРНАЯ тоо этегиндеги түздүк
РАВНИНА ПРИУСЛОВАЯ өзөн боюндагы түздүк
РАВНИНА ПРИУСЛОВАЯ өзөн боюндагы түздүк
РАВНИНА САЗОВАЯ саздуу түздүк
РАВНИННЫЕ РЕКИ түздүктөгү дарыялар
РАВНОВЕСИЕ тең салмактуулук
РАВНОВЕСИЕ ДИНАМИЧЕСКОЕ динамикалык тең салмактуулук
РАВНОМЕРНОЕ ДВИЖЕНИЕ бир калыптагы кыймыл
РАВНОМЕРНОЗЕРНИСТАЯ ПОРОДА бирдей бүртүктүү тек
РАВНОМЕРНОЗЕРНИСТАЯ СТРУКТУРА текши, бирдей бүртүктүү түзүлүш
РАГЛАНИТ рагланит (нефелиндүү сиенит тегинин бир түрү).
РАДИАЛЬНОЛУЧИСТАЯ СТРУКТУРА шоола сымал түзүлүш.
РАДИАЛЬНЫЕ ДАТКИ радиалдуу дайкалар (бир чекиттен туш тарапка таралган дайкалар).
РАДИАЦИЯ ЗЕМЛИ жердин радиациясы
РАДИОАКТИВНОСТЬ радиоактивдүүлүк
РАДИОАКТИВНОСТЬ ЗЕМЛИ жердин радиоактивдүүлүгү
РАДИОАКТИВНЫЕ ВОДЫ радиоактивдүү суулар
РАДИОАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ АБСОЛЮТНОГО ВОЗРАСТА абсолюттук убакытты аныктоонун радиоактивдүү методдору

РАДИОАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ РАЗВЕДКИ чалгындоонун радиоак-
дүү методдору
РАДИОАКТИВНЫЕ ОСАДКИ радиоактивдүү чөкмөлөр
РАДИОАКТИВНЫЕ РУДЫ радиоактивдүү рудалар
РАДИОАКТИВНЫЕ СВОЙСТВА ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин
радиоактивдүүлүк касиеттери
РАДИОАКТИВНЫМ КАРОТАЖ радиоактивдүү каротаж
РАДИОАКТИВНЫМ РАСПАД радиоактивдүү бөлүнүш, ажыроо
РАДИОБАРИТ радиобарит (составы радийден турган барит минера-
лы)
РАДИОГРАФИЯ радиография (тоо тектери менен кээ бир минерал-
дардын радиоактивдүүлүгүн текшерүүчү илим).
РАДИОЛИТ радиолит (нур чыгаруучу бүртүктөрү бар натролит ме-
нен цеолит).
РАДИОМЕТР радиометр (тоо тектеринин радиоактивдүүлүгүн анык-
тоочу аспап).
РАДИУС ГИДРАВЛИЧЕСКИЙ гидравликалык радиус
РАДИУС РАЗРУШЕНИЯ талкалануу, бузулуп кыйроо радиусу
РАЗВАЛЬЦЕВАНИЕ өтө майдалоо
РАЗВЕДАННЫЕ ЗАПАСЫ НЕФТИ нефтинин чалгындалган запасы
РАВЕДКА чалгындоо
РАЗВЕДКА АЭРОДИНАМИЧЕСКАЯ аэродинамикалык чалгындоо
РАЗВЕДКА ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ геологиялык чалгындоо
РАЗВЕДКА ГЕОФИЗИЧЕСКАЯ геофизикалык чалгындоо
РАЗВЕДКА ГОРНАЯ тоо иштери менен чалгындоо
РАЗВЕДКА ГРАВИМЕТРИЧЕСКАЯ гравиметрикалык чалгындоо
РАЗВЕДКА ГРАВИТАЦИОННАЯ гравитациялык чалгындоо
РАЗВЕДКА ДЕТАЛЬНАЯ деталдуу чалгындоо, тактап чалгындоо
РАЗВЕДКА МАГНИТНАЯ магниттик чалгындоо
РАЗВЕДКА МЕСТОРОЖДЕНИЯ кенди чалгындоо
РАЗВЕДКА НЕФТИ нефтини чалгындоо
РАЗВЕДКА ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ пайдалуу кендерди чал-
гындоо
РАЗВЕДКА ПОПУТНАЯ кошо чалгындоо (эксплуатациялык иштер
менен бирге чалгындоо).
РАЗВЕДКА ПРЕДВАРИТЕЛЬНАЯ болжолдуу чалгындоо
РАЗВЕДКА СЕЙСМОМЕТРИЧЕСКАЯ сейсмометриялык чалгындоо.
РАЗВЕДКА СКВАЖИНАМИ скважиналар аркылуу чалгындоо
РАЗВЕДЧОЧНАЯ ГЕОФИЗИКА чалгындоочу геофизика
РАВЕДОЧНОЕ БУРЕНИЕ чалгындоочу бургулоо
РАЗВЕДЧИК НЕДР жердин тереңдигиндеги чалгындоочу адис.
РАЗВЕТВЛЕНИЕ тармактануу
РАЗДАВЛИВАНИЕ жанчылуу, басылуу
РАЗДЕЛЕНИЕ ажыратуу, бөлүү
РАЗДЕЛЕНИЕ В ТЯЖЕЛЫХ ЖИДКОСТЯХ оор суюктуктарда ажы-
ратуу, бөлүү
РАЗДРОБЛЕНИЕ майдалоо
РАЗДРОБЛЕННАЯ ЗОНА талкаланган, майдаланган зона
РАЗДУВ СЛОЯ кабаттын кеңейиши, жооююшу
РАЗДУВЫ жооююулар, жооююп кетүүлөр
РАЗЛИСТОВАННАЯ ПОРОДА баракчаланган, жука катмарланган
тек
РАЗЛОЖЕНИЕ ажыроо
РАЗЛОМ жарака
РАЗЛОМЫ ГЛУБИННЫЕ тереңдиктеги жаракалар

РАЗЛОМЫ ГЛУБУИНЫЕ КРАЕВЫЕ тереңдиктеги четки жара-
калар (геосинклиналь менен платформа областтарынын чек арасында пай-
да болгон жаракалар).
РАЗЛОМЫ ГЛУБИННЫЕ НОВООБРАЗОВАННЫЕ жаңы пайда
болгон терең жаракалар
РАЗЛОМЫ ОКЕАНИЧЕСКИЕ океандык жаракалар (океандардын
түбүндө пайда болгон жаракалар).
РАЗЛОМЫ СВЕРХГЛУБОКИЕ өтө терең жаракалар
РАЗМАГНИЧИВАНИЕ магнитсиздендирүү, магниттик күчтөрдүн аза-
йышы
РАЗМЕРЫ ЗЕМЛИ жердин өлчөмү
РАЗМЕЩЕНИЕ жайгаштыруу
РАЗМЫВ суу жеп кетүү
РАЗМЯГЧАЕМОСТЬ ПОРОД тектердин жумшаруусу
РАЗНОВИДНОСТЬ ар түрдүүлүк.
РАЗНОВИДНОСТИ МИНЕРАЛОВ минералдардын ар түрдүүлүгү
РАЗНОСТЬ айырма
РАЗНОСТЬ УРОВНЕЙ деңгээлдердин айырмасы
РАЗОРВАННЫЕ СКЛАДКИ бөлүнгөн, ажырып кеткен бүктөлмө тек-
тер
РАЗРАБОТКА казып алуу
РАЗРАБОТКА МЕСТОРОЖДЕНИЯ кенди казып алуу
РАЗРЕЗ разрез, кесилиш
РАЗРЕЗ ВЕРТИКАЛЬНЫЙ вертикалдуу кесилиш
РАЗРЕЗ ГОРИЗОНТАЛЬНЫЙ горизонталдуу кесилиш
РАЗРЕЗ ПОПЕРЕЧНЫЙ туурасынан кесилиш
РАЗРЕЗ ПРОДОЛЬНЫЙ узунунан кесилиш
РАЗРЕЗ СХЕМАТИЧЕСКИЙ схемалуу кесилиш.
РАЗРУШЕНИЕ МИНЕРАЛА минералдын талкаланышы, бузулушу
РАЗРЫВНЫЕ ДВИЖЕНИЯ жарака пайда кылуучу кыймылдар
РАЗРЫХЛЕНИЕ копшутуу, бошондотуу
РАЗРЫХЛЕНИЕ ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектерин копшутуу
РАПОНЬОВАНИЕ аймакка бөлүү, райондоштуруу
РАПОНЬОВАНИЕ МЕТАЛЛОГЕНИЧЕСКОЕ металлогендүү аймак-
ка бөлүү
РАПОН РУДНЫХ рудалуу аймак
РАПОН УГОЛЬНЫЙ көмүрдүү аймак
РАМА рама (интрузивдик затты курчап турган тектер).
РАМДОРИТ рамдорит (коргошун, күмүш сульфоантимонити, мине-
рал).
РАМЗАИТ рамзаит (составы никель жана мышьяктан турган мине-
рал).
РАНКИНИТ ранкинит (составында кальций силикаты бар минерал).
РАПА рапа (туз эриндиси).
РАПАКИВ рапакив (порфирлүү гранит тегинин бир түрү).
РАПНОЕ ОЗЕРО рапалуу көл (жыл бою туздун эриндиси сакталган
көл).
РАСКАЛЕННЫЕ ЛАВИНЫ абдан ысыган көчкүлөр
РАСКОПКА казуу
РАСКРЫТИЕ ГОРИЗОНТА горизонттуу ачуу
РАСКРЫТИЕ ИСКОПАЕМОГО казындыны ачуу
РАСКРЫТИЕ ПЛАСТА пластты ачуу
РАСПАД МЕТАМИКТНЫХ метамиктик бөлүнүү (составы торий,
урандан турган минералдын ичиндеги заттардын өз ара бөлүнүшү).
РАСПАД РАДИОАКТИВНЫХ радиоактивдүү ажыроо

РАСПЛАВЛЕНИЕ аруу
РАСПЛАВЛЕННАЯ МАГМА эриген магма
РАССЕЯННЫЕ РУДЫ чачыранды рудалар
РАССЕЯННЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ чачыранды элементтер
РАСТВОРЕНИЕ МИНЕРАЛОВ минералдарды эритүү
РАСТВОРЕННЫЕ ГАЗЫ эритилген газдар
РАСТВОР ЗАСТЫВШИЙ каткан эринди
РАСТВОРИМОСТЬ эригичтик
РАСТВОРИМОСТЬ МИНЕРАЛЬНЫХ ВЕЩЕСТВ минералдык заттардын эригичтиги
РАСТВОРИТЕЛЬ эриткич
РАСТВОРИТЕЛЬ ЛЕТУЧИЙ учма газ сыяктуу заттардан турган эриткич
РАСТВОРИТЕЛЬ ОРГАНИЧЕСКИЙ органикалык эриткич
РАСТВОР КОЛЛОИДНЫЙ колонддик эринди
РАСТВОР КОНЦЕНТРИРОВАННЫЙ концентрацияланган эринди
РАСТВОР НАСЫЩЕННЫЙ каныккан эринди
РАСТВОР ПЕРЕСЫЩЕННЫЙ өтө каныккан эринди
РАСТВОР ЩЕЛОЧНОГО щелочтуу эринди
РАСТВОРЫ ГИДРОТЕРМАЛЬНЫЕ гидротермалдуу эриндилер
РАСТВОРЫ РУДОНОСНЫЕ рудалуу эриндилер
РАСТЕКАНИЕ ЛЬДА муздуу жылышы
РАСХОД ПОТОКА агын суунун сарп кылынышы, чыгымдалышы
РАСЧЛЕНЕНИЕ РЕЛЬЕФА рельефтин бөлүнүшү (анын эрозия аркылуу кокту-колотко айланышы)
РАСШИРИТЕЛЬ кеңейткич
РАСШИРИТЕЛЬ АЛМАЗНЫЙ алмаз кеңейткичи
РАСЩЕПЛЕНИЕ МАГМЫ магманын бөлүнүшү, ажырашы
РАТОВКИТ ратовкит (чөкмө тектердин арасында кездешкен флюорит минералынын бир түрү).
РАУХТОПАЗ раухтопаз (түтүн сымал кара кварц).
РАЦИОНАЛЬНЫЙ АНАЛИЗ УГЛЯ көмүрдү рационалдуу анализдөө
РЕАКЦИОННАЯ КАЕМКА реакциялык жик (реакциянын натыйжасында бир минералды экинчи бир минералдын курчоосу).
РЕАКЦИЯ ОКИСЛИТЕЛЬНО-ВОССТАНОВИТЕЛЬНАЯ кычкылдануу, калыбына келүү реакциясы
РЕАКЦИЯ ЭКЗОТЕРМИЧЕСКАЯ экзотермикалуу реакция
РЕАКЦИЯ ЭНДОТЕРМИЧЕСКАЯ эндотермикалуу реакция
РЕАЛЬГАР реальгар (күкүрт менен мышьяктан турган минерал).
РЕБРА КРИСТАЛЛА кристаллдын кырларынын кошулган жери
РЕГЕНЕРАЦИЯ КРИСТАЛЛОВ кристаллдардын регенерациясы
РЕГЕНЕРИРОВАННЫЕ ПОРОДЫ регенерацияланган тектер (талкаланды, кесек тектердин жалпы аты).
РЕГИОНАЛЬНАЯ ГЕОЛОГИЯ аймактык геология (кеңири аянтты, аймакты изилдеген геология илиминин бир тармагы).
РЕГИОНАЛЬНАЯ ГЕОХИМИЯ аймактык геохимия
РЕГИОНАЛЬНАЯ ТЕКТОНИКА аймактык тектоника
РЕГРЕССИВНЫЙ МЕТАМОРФИЗМ регрессивдүү метаморфизм
РЕГИСТРАЦИЯ МЕСТОРОЖДЕНИЙ кендерди регистрациялоо
РЕГРЕССИВНАЯ ЭРОЗИЯ регрессивдүү, чегинүүчү эрозия
РЕГРЕССИЯ МОРЯ деңиздин чегинүүсү, тартылышы
РЕДКИЕ (БЛАГОРОДНЫЕ) ГАЗЫ сейрек (асыл) газдар
РЕДКИЕ И РАССЕЯННЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ сейрек жана чачыранды элементтер
РЕДКИЕ МЕТАЛЛЫ сейрек металлдар

РЕЖИМ ВЛАЖНОСТИ нымдуулуктун режими
РЕЖИМ ГРУНТОВЫХ ВОД грунт сууларынын режими
РЕЖИМ НЕФТЯНЫХ ПЛАСТОВ нефть кабаттарынын режими
РЕЖИМ НОРМАЛЬНЫЙ нормалдуу режим
РЕЖИМ ПОДЗЕМНЫХ ВОД жер астындагы суулардын режими
РЕЖИМ РЕКИ дарыянын режими
РЕЗУЛЬТАТ РАЗВЕДКИ МЕСТОРОЖДЕНИЙ кендерди чалгындоонун жыйынтыгы
РЕКОГНОСЦИРОВКА жалпы жонунан, үстүртөч текшерүү
РЕКРИСТАЛЛИЗАЦИЯ кайра кристаллдашуу
РЕЛИКТОВЫЕ ВОДЫ калдык суулар (жашы ошол тектер менен бирдей болгон тектердин арасындагы сакталган суулар).
РЕЛИКТОВЫЕ МИНЕРАЛЫ калдык минералдар
РЕЛИКТОВЫЕ ОЗЕРА калдык көлдөр
РЕЛИКТОВЫЙ ВИД калдык түр (жаныбарлардын же өсүмдүктөрдүн түрлөрүнүн сакталып калган калдыктары).
РЕЛЬЕФ рельеф (1. геоморфологияда — жер бетинин түзүлүшү; 2. кристаллооптикада — микроскоп менен байкалуучу кубулуш, түзүлүш).
РЕЛЬЕФ ГОРНЫЙ тоолуу рельеф
РЕЛЬЕФ КАРСТОВЫЙ карстуу рельеф (жердеги тектердин, минералдардын эрүүсүнөн пайда болгон чуңкурлуу рельеф).
РЕЛЬЕФ МЕСТНОСТИ жердин рельефи
РЕЛЬЕФ МОРЕННЫЙ мореналуу рельеф
РЕЛЬЕФ ПОДЗЕМНЫЙ жер астындагы рельеф
РЕЛЬЕФ ПОКАТЫЙ жантаык, энкейиш рельеф
РЕЛЬЕФ ХОЛМИСТЫЙ адырлуу рельеф
РЕЛЬЕФ ЭРОЗИОННЫЙ эрозиялуу рельеф (эрозиядан пайда болгон рельеф).
РЕНИТ ренит (составы кальций, магний, темир, алюминийден туоған кара түстүү минерал).
РЕНТГЕНОСКОПИЧЕСКОЕ ИЗУЧЕНИЕ МИНЕРАЛОВ минералдарды рентгеноскопия менен изилдөө
РЕНТГЕНОСКОПИЧЕСКОЕ ИЗУЧЕНИЕ УГЛЕП көмүрлөрдү рентгеноскопия менен изилдөө
РЕСУРСЫ ПОДЗЕМНЫХ ВОД жер астындагы суулардын ресурсу, байлыгы
РЕТИНАЛИТ ретиналит (тыкыс серпентин минералы).
РЕТИНИТ ретинит (айнектүү фельзит порфиринин бир түрү).
РЕТТИЗИТ реттизит (колонддүү силикат никели, минерал).
РЕЦВАНИТ рецванит (жез жана коргошун сульфовисмутити, минерал).
РЕЧНАЯ ПОИМА дарыя жайылмасы (суу ташкындаган кезде өрөөндүн суу каптаган жери).
РЕЧНОЕ БАССЕЙН дарыя бассейни (жердин үстүндөгү аккан суулардан пайда болгон бассейн).
РЕЧНОЕ ЛЕД дарыя музу
РЕЧНОЕ СТОК суу агымы (бир жылда агып келген суулардын көлөмү).
РЕЧНЫЕ ОТЛОЖЕНИЯ дарыя катмарлары
РЕЧНЫЕ ТЕРРАСЫ дарыя тектирлери
РЕШЕТКА торчо.
РЕШЕТКА АТОМНАЯ атомдук торчо
РЕШЕТКА ДИФРАКЦИОННАЯ дифракциялык торчо
РЕШЕТКА КРИСТАЛЛИЧЕСКАЯ кристаллдык торчо

РИАСОВЫЙ ТИП БЕРЕГА ряс типтүү жээк (куркак жердин төмөндөөсүнө байланыштуу деңиз суусунун ойдуңдары салаалап толтурган учуру).

РИБЕКИТ рибекит (натрийлүү жана темирдүү амфибол).

РИНКОЛИТ ринколит (стронцийден турган ринкит, минерал).

РИОЛИТ риолит (кварцтуу порфирге окшош магмалык тектин бир түрү).

РИПИДОЛИТ рипидолит (хлориттүү сланецтин эски аты).

РИСС рисс (Альпыдагы үчүнчү жолу каптаган муз доору).

РИТМ ритм, кезектешүү, утуру кайталоо

РИТМИЧНОСТЬ ритмалуулук

РИТМИЧНОСТЬ СЛО'Я кабаттын ритмалуулугу

РИФ риф (деңиздин бетинен оркоюп чыгып турган же суу түбүндөгү оркок таштар, аскалар, органогендик чөкмөлөр).

РИФЕ'ПСКАЯ ГРУППА рифей группасы

РИФЕ'ПСКАЯ СКЛА'ДЧАТОСТЬ рифей бүктөлүүсү

РИФЛЕ'НИЕ бодурлоо

РИ'ФОВЫЕ ИЗВЕСТНЯКИ' рифдүү акиташ тектери (кораллдардан, мшанкалардан, балырлардан түзүлгөн акиташ тектери).

РИ'ФЫ БАРЬЕ'РНЫЕ тоскоол рифтери

РИ'ФЫ БЕРЕГОВЫ'Е жээк рифтери

РИШЕЛЛИТ ришеллит (суулуу фосфат минералы).

РОГОВА'Я ОБМА'НКА күңүрт амфибол (минерал).

РОГОВИ'К роговик (магмалык тек менен чөкмө тектин ортосунда метаморфизм процессинен пайда болгон чополуу сланец).

РОГОВИ'К АКЦИНИ'ТОВЫЙ аксиниттүү роговик

РОГОВИ'К АНДАЛУЗИ'ТОВЫЙ андалузиттүү роговик

РОГОВИ'К БИОТИ'ТОВЫЙ биотиттүү роговик

РОГОВИ'К ДИАБА'ЗОВЫЙ диабаздуу роговик

РОГОВИ'К ЖЕЛЕ'ЗИСТЫЙ темирдүү роговик

РОГОВИ'К ИЗВЕСТКО'ВО-КРЕМНИ'СТЫЙ акиташ-кремнийлүү роговик.

РОГОВИ'К ИЗВЕСТКОВЫЙ акиташтуу роговик

РОГОВИ'К КОРДИЕРИ'ТОВЫЙ кордиериттүү роговик

РОГОВИКО'ВАЯ ПОРО'ДА роговиктүү тек

РОГОВИКО'ВАЯ СТРУКТУ'РА роговиктүү түзүлүш

РОГОВИ'К ОРТОКЛА'ЗОВЫЙ ортоклаздуу роговик

РОГОВИ'К ПОЛЕВОШПАТОВЫЙ талаа шпаттуу роговик

РОГОВИ'К ПОЛОСАТЫЙ тилкелүү роговик

РОГОВИ'К СИЛИКАТНЫЙ силикаттуу роговик

РОГОВИ'К ТОПА'ЗОВЫЙ топаздуу роговик

РОДИЦИТ родицит (составында натрий, рубидий, калий, литий, алюминий, бериллий, бор окиси бар минерал).

РОДОНИТ родонит (марганц силикатынан турган минерал).

РОДОХРОЗИТ родохрозит (марганец кычкылынан түзүлгөн минерал).

РОМБИ'ЧЕСКАЯ ДИПИРАМИ'ДА ромбалуу дипирамида (кристаллдын сегиз кырдуу формасы).

РОМБИ'ЧЕСКАЯ ПИРАМИ'ДА ромбалуу пирамида

РОМБИ'ЧЕСКИЙ ПИРОКСЕ'Н ромбалуу пироксен

РОМБИ'ЧЕСКИЙ ТЕТРА'ЭДР ромбалуу тетраэдр

РОМБО'ЭДР ромбоэдр (алты капталдуу, ар бир капталы ромбага окшош кристалл).

РОСЕНТ росент (составы кальций, ванадий, кычкылтек жана суудан туурган минерал).

РО'ССЫПЬ чачынды зат (кендүү талкаланды тектер).

РО'ССЫПИ ДЕЛЮВИА'ЛЬНЫЕ делювий чачындысы
РО'ССЫПИ ЗОЛОТЫ'Е алтын чачындысы (алтын аралашкан талкаланды тек).

РО'ССЫПИ ЛЕДНИКО'ВЫЕ муз тектеринин чачындысы, коргулдар

РО'ССЫПИ ЭЛЮВИА'ЛЬНЫЕ элювий чачындылары

РО'ССЫПИ АЛЛЮВИА'ЛЬНЫЕ аллювий чачындылары

РО'ССЫПЬ БЕРЕГОВА'Я жээк чачындысы

РТУТЬ сымап

РТУТЬ ГРЕМУ ЧАЯ күркүрөк сымап

РТУТЬ МЕТАЛЛИ'ЧЕСКАЯ металл сымабы

РТУТЬ ОДНОХЛО'РИСОТАЯ бир хлордуу сымап

РТУТЬ СЕ'РНАЯ күкүрттүү сымап

РУДА' руда (пайдалуу кен).

РУДА' АЛЮМИ'НИЕВАЯ алюминий рудасы

РУДА' БЕ'ДНАЯ кени аз руда (запасы аз руда).

РУДА' БЛЕ'КЛАЯ түссүз руда (составы жез, темир, сурма жана күкүрттөн турган минерал).

РУДА' БОГА'ТАЯ бай руда

РУДА' БОЛО'ТНАЯ саз рудасы

РУДА' БУРОЖЕЛЕЗНЯКО'ВАЯ күрөң темирдүү руда

РУДА' ВИ'СМУТОВАЯ висмут рудасы.

РУДА' ВОЛЬФРА'МОВАЯ вольфрам рудасы

РУДА' ВТОРИ'ЧНАЯ экинчи жолу пайда болгон руда

РУДА' ВЫСОКОКА'ЧЕСТВЕННАЯ жогорку сапаттуу руда

РУДА' ГЕМАТИ'ТОВАЯ гематит рудасы

РУДА' ГИДРОГЕМАТИ'ТОВАЯ гидрогематит рудасы

РУДА' ДОБЫ'ТАЯ казып алынган руда

РУДА' ЖЕЛЕ'ЗНАЯ темир рудасы

РУДА' КА'ДМИЕВАЯ кадмий рудасы

РУДА' КО'МПЛЕКСНАЯ комплекстүү руда

РУДА' КОРИ'ЧНЕВАЯ күрөң руда

РУДА' МАГНЕТИ'ТОВАЯ магнетит рудасы

РУДА' МАРТИ'ТОВАЯ мартит рудасы

РУДА' МЕ'ДНАЯ жез рудасы

РУДА' МОЛИБДЕ'НОВАЯ молибден рудасы

РУДА' ОЛОВ'ЯННАЯ калай рудасы

РУДА' ПЕРВИ'ЧНАЯ биринчи, баштапкы руда

РУДА' ПЛАТИ'НОВАЯ платина рудасы

РУДА' ПЛО'ТНАЯ тыкмыс руда

РУДА' ПОЛИМЕТАЛЛИ'ЧЕСКАЯ көп металлдуу руда

РУДА' ПОЛО'СЧАТАЯ тилкелүү руда.

РУДА' РАДИОАКТИ'ВНАЯ радиоактивдүү руда

РУДА' РАССЕ'ЯННАЯ чачыранды руда

РУДА' РТУТНАЯ сымап рудасы

РУДА' СВИНЦО'ВАЯ коргошун рудасы

РУДА' СЕРЕ'БРЯНАЯ күмүш рудасы

РУДА' СИДЕРИ'ТОВАЯ сидерит рудасы

РУДА' СЛО'ЖНАЯ татаал руда.

РУДА' СУРЬМ'ЯНАЯ сурьма рудасы

РУДА' ТИТА'НОВАЯ титан рудасы

РУДА' УБО'ГАЯ кедей руда

РУДА' УРА'НОВАЯ уран рудасы

РУДА' ХРО'МОВАЯ хром рудасы

РУБЕЛЛИТ рубеллит (турмалин минералынын кызыл түрү).

РУБИ'Н рубин (кызыл түстөгү асыл таш).

РУДИМЕНТАРНЫЕ ЛЕДНИКИ' калдык мөңгүлөр
РУДНАЯ ЖЕОДА рудалуу жеода (тектердин арасындагы боштуктарда пайда болгон рудалык минералдар).

РУДНАЯ ЗАЛЕЖЬ руда кени
РУДНАЯ ЗОНА рудалуу зона, тилке
РУДНАЯ ТРУБА' түтүк сыяктуу формадагы руда
РУДНИЧНАЯ АТМОСФЕРА рудник атмосферасы
РУДНИЧНАЯ ВЛАЖНОСТЬ УГЛЯ көмүрдүн рудниктеги нымдуулугу

РУДНИЧНЫЙ СТОЛБ түркүк сыяктуу тилке жайлашкан руда
РУДНИЧНЫЕ ВОДЫ рудник суулары
РУДНИЧНЫЕ КОМПЛЕКСЫ рудник комплекстери
РУДНИЧНЫЙ ГАЗ рудник газы
РУДНОЕ ГНЕЗДО' рудалуу уюк
РУДНОЕ ПОЛЕ руда талаасы
РУДНОЕ ТЕЛО руда телосу
РУДОВМЕЩАЮЩИЕ ПОРОДЫ руда жайланган тектер (рудага жашаа тектер, руда чөйрөсүндөгү тектер).

РУДОКОП кен казуучу
РУДОНОСНАЯ СВИТА рудалуу свита
РУДОНОСНОСТЬ рудалуулук
РУДОНОСНЫЕ РАСТВОРЫ рудалуу эриндилер
РУДОНОСНЫЙ рудалуу, кендүү
РУДООБРАЗУЮЩИЕ МИНЕРАЛЫ руда пайда кылуучу минералдар

РУДОПРОЯВЛЕНИЕ чакан руда кени бар жер
РУДОСОДЕРЖАНИЕ тектеги руданын өлчөмү, саны
РУДОСОДЕРЖАНИЕ ПОРОДЫ рудалуу тектер
РУДНЫЕ КАНАЛЫ руда каналдары, жаракалары
РУДНЫЕ МИНЕРАЛЫ руда минералдары
РУДНЫЕ ТОЧКИ рудалуу точкалар, кендүү жерлер
РУДНЫЕ ТРУБЫ рудалык түтүктөр (формасы түтүккө окшоп созулган руда телолору).

РУДНЫЙ ГОРИЗОНТ рудалуу горизонт, кен мейкиндиги
РУДНЫЙ ПЛАСТ рудалуу пласт
РУДНЫЙ ПОЯС рудалуу аймак
РУДНЫЙ ПРОЖИЛОК рудалуу тармак
РУКОВОДЯЩИЕ ИСКОПАЕМЫЕ ташка айланган организмдердин жетекчи формалары

РУМЯНЦОВИТ румянцовит (күрөң акиташтуу гранат).
РУСЛО өзөн (суунун өзөнү).
РУСЛОВЫЙ ПРОЦЕСС өзөн процесси (сайдагы суунун өнүгүш процесси).

РУСЛОВЫЕ ОБРАЗОВАНИЯ өзөндөрдүн пайда болушу
РУСЛО РЕЧНОЕ дарыя өзөнү
РУТИЛ рутил (титан менен кычкылтектен түзүлгөн минерал).
РЫТВИНА казынды
РЫХЛАЯ ПОРОДА борпоң тек
РЫХЛЕНИЕ копшолуу, борпоңдонуу
РЫХЛЕНИЕ ПРОДУКТЫ ВУЛКАНА жанар тоонун борпоң продуктулары

РЯБЬ быдыр, толкун сыбызгысы (тектерде айрым учурларда кезигүүчү быдыр, толкун сыяктуу таңдайлашкан белгилер).
РЯБЬ ПЕСЧАНАЯ кум быдыры

РЯД ФАЦИАЛЬНЫХ фациялык катар (бирдей составдагы тоо тектеринин катары).

С

СААЛИТ салит (стронцийлүү апатит, минерал).
СААЛЬСКАЯ ОРОГЕНИЧЕСКАЯ ФАЗА орогендүү Саал фазасы (пермь мезгилинин төмөнкү жана үстүнкү бөлүмүнүн ортосунда пайда болгон тектоникалык кыймылдын цикли).

САБАРОВИТ сабаровит (плагноклаздуу гранит, магмалык тек).
САВИНСКАЯ ОРОГЕНИЧЕСКАЯ фаза орогендүү
САВИН фазасы (олигоцен кылымында пайда болгон тектоникалык кыймылдын цикли).

САГВАНДИТ сагвандит (пироксен, магнетит, хромит жана талык минералдарынан турган толук кристаллдуу тек).

САГЕНИТ сагениит (тикенек сымал рутил минералы).
САГЫЗ сагыз (туз кристаллдарынын өсүшү).

САЖИСТЫЙ УГОЛЬ көөлүү көмүр, ыштуу көмүр
САП кокту, сай

САЙБАРИТЫ сайбариттер (эгириндүү жана роговообманкалуу нефелин сениити, магмалык тек).

САКМАРСКИЙ ЯРУС сакмар ярусу (пермь мезгилинин төмөнкү бөлүмүнүн ылдыйкы ярусу).

САКСОНИТ саксонит (56% энстатиттен турган перидотит теги).

САКСОНИТ ХРОМИТОВЫЙ хромиттүү саксонит
САКСОНСКИЙ ЯРУС саксон ярусу (Батыш Европада колдонулган пермь мезгилинин ортоңку ярусу).

САЛИНО' салино (ири бүртүктүү мрамор).
САЛИЧЕСКИЕ МИНЕРАЛЫ салиттүү минералдар (химиялык анализ менен далилденген минералдардын группасы).

САЛЬВАДОРИТ сальвадорит (күкүрт кычкылынын жездүү, темирлүү минералы).

САЛЬЗА сальза (сасык жыттуу балчык жанар тоо).
САЛЬМОНСИТ сальмонсит (марганец менен темир кычкыл гидрат фосфаты, минерал).

САМАРСКИЙ самарскит (составында итрий, кальций, темир, титан, тантал, ниобий, фтор, кычкылтек ж. б. бар минерал).

САМООКИСЛЕНИЕ өзү кычкылдануу
САМОРОДОК таза түрүндө кездешкен минерал (м: алтын).

САМОЦВЕТ асыл таш (түркүн түстүү таш).
САМСОНИТ самсонит (марганец жана күмүш сульфоантимонити, минерал).

САНБОРНИТ санборнит (составы барий, кремний жана кычкылтектен турган минерал).

САНДБИТ сандбит (жегич магмалык тектердин бир түрү).
САНИДИН санидин (талаа шпатынын тобуна кирген минерал).

САНДИНИТ сандинит (ири бүртүктүү санидинден же натрийлүү талаа шпатынан турган магмалык тек).

САНТОРИНИТ санторинит (составында кальцийлүү, натрийлүү талаа шпаты бар магмалык тек).

САПОНИТ сапонит (магний, алюминийдин чала кристаллданган суулуу силикаты, минерал).

САПРОКОЛЛИТ сапроколлит (сапропелиттүү көмүрдүн тобу).
САПРОКОНИТ сапроконит (деңиздин терең жеринде пайда болуп, негизинен конкколлиттерден турган акиташ теги).

САПРОПЕЛИТ сапропелит (жөнөкөй жаныбарлардын калдыктарынан пайда болгон таш көмүр).
САПРОПЕЛЬ сапропель (көлдүн, көлчүктүн түбүндөгү органикалык заттардан пайда болгон ылай).
САПРОПСАММИТЫ сапропсаммиттер (арасында майда кумдап бар сапропелдик тектер).
САФИР сафир (көк жашыл түстөгү асыл таш).
САФИРИН сафирин (алюминий менен магнийдин өтө негиздүү силикаты, минерал).
САРКИНИТ саркинит (марганецтүү минерал).
САРКОЛИТ сарколит (составында 3% натрий менен кычкылтектин кошулмасы бар галенит минералы).
САРМАТ сармат (миоцен доорунун бир ярусун).
САРТАНСКОЕ ОЛЕДЕНЕНИЕ сартан муздугу (түндүк Сибирдеги акыркы муз каптоо доору).
САРТОРИТ сарторит (коргошундуу сульфид минералынын бир түрү).
САТЕЛЛИТЫ сателлиттер (кичине интрузиялар; тереңдиктеги чоң интрузиялардын тармагы).
САУРСКАЯ ФАЗА СКЛАДЧАТОСТИ Саур бүктөлүү фазасы
САФЕТАРОНСКАЯ СВИТА сафетдарон катмары (Орто Азияда кездешүүчү пермь мезгилинин башталышындагы боз акиташ теги).
САФФЛОРИТ саффлорит (кобальт менен мышьяктан турган минерал).
САХАРОВИДНАЯ СТРУКТУРА кант сыяктуу түзүлүш
САХЕЛЬСКИЙ ЯРУС сахел ярусун (жер ортолук деңизиндеги үчүнчүлүк мезгилге таандык катмарлар, ярус).
СБРАСЫВАТЕЛЬ ыргытып түшүрүү (жер кабыгындагы катмарлардын жарак аркылуу жылышы, сыйлыгышы).
СБРОС төмөн түшүү (кандайдыр бир катмардын жана жаткан катмарга караганда жарак же тик аркылуу төмөн түшүп кетиши).
СБРОС ВЕРТИКАЛЬНЫЙ тик төмөн түшүү (жарак аркылуу катмарлардын тик ылдый түшүп кетиши).
СБРОС ГЛУБИНЫЙ терең түшүп кетүү (катмарлардын өтө төмөндөп кетиши).
СБРОС НАКЛОНЫЙ жантайып төмөн түшүү (катмарлардын жантайма жарак аркылуу төмөндөшү).
СБРОС НОРМАЛЬНЫЙ нормалдуу түрдө төмөн түшүү (үзүлгөн катмардын жантак жараканын үстүндө жаткан бөлүгүнүн төмөн түшүп кетиши, катмарлардын жогорку капталынын ылдыйкы капталына караганда жарак аркылуу төмөндөшү).
СБРОС ПОПЕРЕЧНЫЙ туурасынан төмөндөө (туурасынан кесип өткөн жаракалар аркылуу тектердин төмөндөшү).
СБРОС СТУПЕНЧАТЫЙ тектирчеленип төмөн түшүү
СБРОСОВЫЕ ДОЛИНЫ төмөн түшүп кеткен өрөөндөр
СБРОСОВЫЕ СКЛАДЧАТЫЕ ГОРЫ төмөн түшүп кетип ийилген тоолор
СБРОСО-СДВИГ төмөн түшүп жылышуу
СВАРЕННЫЕ ТУФЫ күйгүзүлгөн, эритилген туфтар
СВЕРЛЯЩИЕ ВОДОРОСЛИ буралган балырлар (сууда төмөн буралып өсүүчү балыр сыяктуу өсүмдүктөр).
СВЕРХВЛАГОЕМКИЕ ПОРОДЫ өтө нымдуу тектер
СВЕТОТРАВЛЕНИЕ жарык менен бузуу (минераграфияда минералдарды аныкташ үчүн колдонулган метод).
СВЕТ ОТРАЖЕННЫЙ чагылган жарык

СВЕТ ПОЛЯРИЗОВАННЫЙ уюлдашкан жарык
СВЕТ РАССЕЯННЫЙ чачыранды жарык
СВИНЕЦ коргошун
СВИНЕЦ САМОРОДНЫЙ тубаса, табигый коргошун
СВИНЦОВАЯ ЗЕМЛЯ коргошундуу жер (чопо минералдары менен аралашкан церуссит минералы).
СВИНЦОВАЯ ОХРА коргошун охрасы, боёгу (массикот минералы).
СВИНЦОВЫЙ БЛЕСК коргошун жылтырагы (составында күмүш бар галенит минералы).
СВИНЦОВЫЙ КУПОРОС коргошун кепереси (англезит минералы).
СВИНЦОВЫЙ МЕТОД ОПРЕДЕЛЕНИЯ АБСОЛЮТНОГО ВОЗРАСТА абсолюттук жашты аныкташ үчүн колдонулган коргошун методу
СВИНЧАК свинчак (майда бүртүктүү коргошун рудасы).
СВИТА свита (кабат, катмар)
СВИТА БОКСИТОВАЯ бокситтүү свита
СВИТА ЖЕЛЕЗОНОСНАЯ темирлүү свита
СВИТА МАРГАНЦЕНОСНАЯ марганецтүү свита
СВИТА МЕДНАЯ жездүү свита
СВИТА МИНЕРАЛИЗОВАННАЯ минералдашкан свита
СВИТА РУДОНОСНАЯ рудалуу свита
СВИТА СОЛЕНОСНАЯ туздуу свита
СВИТА УГЛЕНОСНАЯ көмүрлүү свита
СВИТА УГОЛЬНАЯ көмүр свитасы
СВОБОДНАЯ ПОВЕРХНОСТЬ ГРУНТОВЫХ ВОД грунт сууларынын бети
СВОБОДНЫЕ МЕАНДРЫ бош меандралар
СВОД төбө (эки капталдын кошулган жери, ийилген тектердин төбөсү).
СВОД АНТИКЛИНАЛИ антиклиналдын төбөсү
СВОД КИРПИЧНЫЙ кыш сыяктуу төбө
СВОД КОНТИНЕНТАЛЬНЫЙ континенттик төбө (бир канча мезгилде сакталган континенттик областтагы төбө).
СВОД КУПОЛООБРАЗНЫЙ тогомо сыяктуу төбө
СВОПСТВА МАГНИТНЫЕ магниттик касиеттер
СВОПСТВА ФИЗИЧЕСКИЕ физикалык касиеттер
СВОПСТВА ХИМИЧЕСКИЕ химиялык касиеттер
СВОПСТВО МИНЕРАЛОВ минералдардын касиети
СВЯЗНОСТЬ ГРУНТОВ кыртыштын илешчээктиги (топурактар кургаганда же нымланганда формасын сакташ касиети).
СВЯТОНОСИТ святоносит (толук кристаллданган гибрилдүү сиепит теги).
СГУЩЕНИЕ МИНЕРАЛООБРАЗУЮЩИХ РАСТВОРОВ минерал пайда кылуучу эриндилердин коюулашы
СДАВЛИВАНИЕ ПОРОД тектердин кысылуусу, сыгылышы
СДВИГ горизонталдуу жылышуу (кандайдыр бир катмардын жанаша жаткан катмарга салыштырганда горизонталдуу багытта жылышы).
СДВИГ ВЕРТИКАЛЬНЫЙ тик жарак аркылуу жылышуу
СДВИГ ГОРИЗОНТАЛЬНЫЙ горизонталдуу жылышуу (геологиялык кабаттардын горизонталдуу жылышы).
СДВИГ ЗЕМНОП КОРЫ жер кабыгынын, кыртышынын жылышы
СДВИГ КОСОП кыйшык жылышуу
СДВИГ КРУТОП чукул, тик жылышуу
СДВИГ ЛИНЕЙНЫЙ бир сызыкта жылышуу
СДВИГ ПОПЕРЕЧНЫЙ туурасынан жылышуу

СДВИГ ПРОДОЛЬНЫЙ узатасынан жылышуу
СДВИГ СКЛАДКИ ийилген тектердин жылышы
СДВИГ РАДИАЛЬНЫЙ радиалдуу жылышуу
СДВИГ СТУПЕНЧАТЫЙ тепкиченип жылышуу
СДВИЖЕНИЕ ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин жылышуусу
СДВИЖЕНИЕ ЗЕМНОГО ПОВЕРХНОСТИ жер бетинин жылышуусу
СЕВЕРНОЕ ПОЛУШАРИЕ түндүк жарым шар
СЕГРЕГАЦИОННОЕ МЕСТОРОЖДЕНИЕ сегрегациялык кендер (магмалык тектердин ичинде жайланышып, алар менен бир убакытта пайда болгон кендер).
СЕГРЕГАЦИЯ сегрегация (магмалык тектердин ичинде рудалык минералдардын кристаллданып жыйналышы, бөлүнүшү).
СЕГРЕГАЦИЯ МЕСТОРОЖДЕНИЯ кендин сегрегацияланышы
СЕДИМЕНТОГЕННЫЕ ПОРОДЫ седиментогендик тектер (чөкмө тектерден пайда болгон кристаллдуу сланецтер).
СЕДИМЕНТАЦИЯ седиментация (чөкмө пайда болуу процесси).
СЕДИМЕНТАЦИОННЫЙ АНАЛИЗ седиментациялык анализ (кесек тектердеги фракцияларды анализдөө, изилдөө).
СЕДИМЕНТОГЕНЕЗ седиментогенез (алгачкы борпоң чөкмөлөрдүн пайда болуу процесси).
СЕДИМЕНТОЛОГИЯ седиментология (табигый чөкмөлөрдүн пайда болушун изилдеген илим).
СЕДЛОВИНА кайкы (тоонун эки чокусунун ортосундагы кайкы жер).
СЕЗОННАЯ МЕРЗЛОТА сезондук тоң
СЕЙСМИЧЕСКАЯ ЛИНИЯ жер титирөө сызыгы
СЕЙСМИЧЕСКАЯ ОБЛАСТЬ титирөөчү область
СЕЙСМИЧЕСКАЯ СТАНЦИЯ жер титирөө станциясы
СЕЙСМИЧЕСКИЕ ВОЛНЫ жер титиретүүчү толкундар
СЕЙСМИЧЕСКИЕ ЗОНЫ жер титирөөчү зоналар.
СЕЙСМИЧЕСКИЕ ЛИНИИ жер титирөө сызыктары (жер титирөөнүн экинчи борбору менен дал келген сызыктар).
СЕЙСМИЧЕСКИЕ СРЕДЫ жер титирөөчү чөйрөлөр
СЕЙСМИЧЕСКИЙ ЛУЧ жер титирөө нуру, шооласы
СЕЙСМИЧЕСКИЙ МАЯТНИК жер титирөө маятниги (жер титирегенде жер кыртышынын термелишин өлчөөчү курал).
СЕЙСМИЧЕСКИЙ МЕТОД сейсмология методу (жер титирөөдө пайда болуучу термелүүнү толкундардын тоо тектеринде таралуу ылдамдыгын аныктоо үчү геофизикалык метод).
СЕЙСМИЧЕСКИЙ ПРИБОР жер титирөөнү ченөөчү аспап (жер убагында титирөө убагында пайдаланылуучу аспап).
СЕЙСМИЧНОСТЬ жер титирөөчүлүк (берилген райондун титирешинин аныкталышы).
СЕЙСМОГРАММА сейсмограмма (сейсмограф менен титиретүүчү толкундарды жазуу).
СЕЙСМОГРАФ сейсмограф (жер титирөөнү автоматтык түрдө жазуучу аспап).
СЕЙСМОГРАФИЧЕСКИЕ ЗАПИСИ сейсмографиялык жазуулар
СЕЙСМОКАРОТАЖ сейсмокаротаж
СЕЙСМОЛОГ сейсмолог (жер титирөөнү изилдөөчү адис).
СЕЙСМОЛОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ сейсмологиялык шарттар
СЕЙСМОЛОГИЯ сейсмология (жер титирөөнү изилдөөчү илим).
СЕЙСМОРАЗВЕДКА толкун менен чалгындоо

СЕЙСМОТЕКТОНИКА сеймотектоника (жер титирөөнүн тектоникалык шартын изилдөөчү илим).
СЕЙСМОТЕКТОНИЧЕСКАЯ КАРТА сеймотектоникалык карта
СЕЙСМОТЕКТОНИЧЕСКИЙ МЕТОД сеймотектоникалык метод
СЕЙМУРИЯ сеймурия (кургак жерде жашоочу омурткалуу жаныбарлардын түрү).
СЕКРЕЦИОННЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ секретциялык кендер (жер бетине жакын жерде пайда болгон тарамдуу кендер).
СЕКРЕЦИИ секретциялар (тектердеги бошондукту толтурган заттар).
СЕЛАДОНИТ селадонит (эффузивдүү тектерде кездешкен жашыл силикат, минерал).
СЕЛЕНИДЫ селениддер (селендин жана металлдын кошундусу, минерал).
СЕЛЕНИТ селенит (шоолалуу гипс).
СЕЛЕНИТОВАЯ СТРУКТУРА селениттүү (шоолалуу) түзүлүш
СЕЛЕНОВИСМУТИТ селеновисмутит (минерал).
СЕЛЕНОЛИТ селенолит (гипс жана ангидриттен турган хемогендик тек).
СЕЛИ селдер (майда талкаланды таштарды, кумдарды кошо агызган өтө кир, ылайлуу суулар).
СЕЛЬ-МИКСТ сель-микст (туздуу көлдөрдөгү эпсомит жана галиттен турган чөкмө тектер).
СЕЛЬСБЕРГИТ сельсбергит (майда бүртүктүү жегич талаа шпаттан, эгиринден же жегич амфиболдон турган магмалык тек).
СЕМЕПСТВО ОБЛОМОЧНЫХ ПОРОД кесек тектердин тобу
СЕМИКРИСТАЛЛИЧЕСКАЯ СТРУКТУРА семикристалдуу же чала кристалдуу түзүлүш
СЕМИКРИСТАЛЛИЧЕСКИЙ чала кристалдуулук
СЕМСЕЙИТ семсейит (коргошундун сульфоантимонити, минерал).
СЕНАИТ сенант (алмаздуу кумдарда кездешкен минерал).
СЕНАРМОНИТ сенармонит (составында сурьма окиси бар минерал).
СЕНОМАНСКИЙ ЯРУС сеноман ярус (бор мезгилинин жогорку бөлүмүнө таандык ярус).
СЕНОН сенон (бор мезгилинин төрт ярусун бириктирүүчү ярус).
СЕПИОЛИТ сепиолит (магнийдин коллоиддүү силикаты, минерал).
СЕПТАРИИ септариялар (карбонаттуу, карбонаттык чополуу конкрециялар. Ичиндеги жаракалары кальций же темир кычкылы менен толтурулган).
СЕРАНДИТ серандит (составында натрий, марганец, кальций силикаты бар ооз минерал).
СЕРДОЛИТ сердолит (халцедон минералынын кызыл же кызыл сары түрү).
СЕРЕБРО САМОРОДНОЕ тубаса, табигый күмүш
СЕРЕБРО ХЛОРИСТОЕ хлорлуу күмүш
СЕРЕБРЯНАЯ ОБМАНКА нираргирит минералы
СЕРЕБРЯНЫЙ КОЛЧЕДАН күмүш колчеданы (штерибергит минералы).
СЕРИАЛЬНАЯ СТРУКТУРА сериалдуу түзүлүш (тегиз эмес бүртүктүү түзүлүш).
СЕРИЦИТ серицит (жука кабыктуу жибекке окшогон минерал).
СЕРИЦИЗАЦИЯ серициттенүү (плагноклаздардан өнүккөн серицит минералын пайда кылуучу процесс).
СЕРИЦИНОЛИТЫ серицинолиттер (серициттен турган гидротермалдуу эридилердин таасринен пайда болгон тек).

СЕ'РИЯ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин сериясы, тобу
СЕ'РИЯ ДА'ЕК дайкалардын тобу (жаракаларда пайда болгон маг-
малык тектердин тобу).

СЕ'РНАЯ РУДА' күкүрттүү руда
СЕ'РНИСТЫЕ ВО'ДЫ күкүрттүү суулар
СЕ'РНИСТЫЕ ФУМАРО'ЛЫ күкүрттүү фумаролдор
СЕ'РНЫЕ БАКТЕ'РИИ күкүрттүү бактериялар
СЕРОЗЕ'М боз топурак
СЕРОПЕСКИ' боз кумдар
СЕРПЕНТИ'Н серпентин (ультранегиздүү тектердин өзгөрүлүшүнөн
пайда болгон тек).

СЕРПЕНТИ'Н АВГИ'ТОВЫЙ авгиттүү серпентин минералы
СЕРПЕНТИ'Н АКТИНОЛИ'ТОВЫЙ актинолиттүү серпентин
СЕРПЕНТИ'Н АМФИБОЛИ'ТОВЫЙ амфиболиттүү серпентин
СЕРПЕНТИ'Н БРОНЗИ'ТОВЫЙ бронзиттүү серпентин
СЕРПЕНТИ'Н ГРАНА'ТОВЫЙ гранаттуу серпентин
СЕРПЕНТИ'Н ОЛИВИ'НОВЫЙ оливиндүү серпентин
СЕРПЕНТИ'Н ТРЕМОЛИ'ТОВЫЙ тремолиттүү серпентин
СЕРПЕНТИЗА'ЦИЯ серпентиндешүү (силикаттардын химиялык бузу-
лушунан серпентин минералдарынын пайда болушу).

СЕРПЕНТИНИТ серпентинит (серпентин минералынан турган тек).
СЕРПОЛИТ серполит (магнийдин талькка жакындашкан коллоиддуу
силикаты).

СЕРПОФИТ серпофит (толук кристаллдуу серпентин).
СЕССЕРАЛИТ сессералит (корундуу, роговообманкалуу габбро теги).

СЕ'ТЧАТАЯ ЖИ'ЛА тор сыяктуу тарам
СЕ'ТЧАТАЯ СТРУКТУ'РА тор сыяктанган түзүлүш
СЕ'ТЧАТАЯ ТЕКСТУ'РА тор сыяктуу курулуш
СЕТЬ ГИДРОГРАФИ'ЧЕСКАЯ гидрографиялык тармак (белгилүү
аянттагы агын суулардын тармагы).

СЕТЬ ДРЕНА'ЖНАЯ дренаждуу тармак (дренаж системасынын эле-
менттеринин тобу).

СЖА'ТИЕ кысуу
СЖА'ТИЕ ЗЕМЛИ' жердин кысылуусу
СЖА'ТИЕ ПОПЕРЕ'ЧНОЕ туурасынан кысуу
СЖА'ТИЕ ПРОДО'ЛЬНОЕ узунунан кысуу
СЖИГА'НИЕ НЕ'ФТИ нефтинин күйгүзүү
СЖИГА'НИЕ УГ'ЛЯ көмүрдү күйгүзүү
СЖИМА'ЕМОСТЬ кысылгычтык
СЖИМА'ЕМОСТЬ ГА'ЗА газдын кысылуусу
СЖИМА'ЕМОСТЬ ПОРО'Д тектердин кысылгычтыгы

СИАЛИ'ЧЕСКАЯ ОБОЛО'ЧКА сиалдык кабык, кыртыш (жердин сырт-
кы кабыгы же атмосферасы).

СИАЛЛИТ сиаллит (чөкмө жана калдык тектер).
СИДЕРИТ сидерит (составы темир менен көмүр кычкылынан түзүл-
гөн минерал).

СИДЕРИТИЗА'ЦИЯ сидериттештирүү (карбонаттардын өзгөрүүсүнөн
сидерит минералынын пайда болушу).

СИДЕРОЛИТ сидеролит (темир-таштуу метеориттердин жалпы аты).
СИДЕРОНИ'ТОВАЯ СТРУКТУ'РА сидерониттүү түзүлүш
СИДЕРОТИ'Л сидеротил (составында суу, темир сульфаты бар мине-
рал).

СИДЕРОФИЛЛИТ сидерофиллит (темирлүү биотит, минерал).
СИДЕРОФИ'ЛЬНЫЕ ЭЛЕМЕН'ТЫ сидерофилдүү элементтер
СИДЕРОФИ'Р сидерофир (темирлүү метеорит).

СИЕНИЛИТ сиенилит (амфиболиттүү гранит теги).

СИЕНИНИТ сиенинит (сиениит тегинин бир түрү).

СИЕНИ'Т сиениит (талаа шпатынан турган магмалык тек).

СИЕНИ'Т АВГИ'ТОВЫЙ авгиттүү сиениит

СИЕНИ'Т АЛЬБИ'ТОВО-НЕФЕЛИ'НОВЫЙ альбит-нефелиндүү

сиениит.

СИЕНИ'Т АНДРАДИ'ТОВЫЙ андрадиттүү сиениит

СИЕНИ'Т ГИПЕРСТЕ'НОВЫЙ гиперстендүү сиениит

СИЕНИ'Т ДИОПСИ'ДОВЫЙ диопсиддүү сиениит

СИЕНИ'Т КАЛЬЦИ'ТОВЫЙ кальциттүү сиениит

СИЕНИ'Т КВА'РЦЕВЫЙ кварцтуу сиениит

СИЕНИ'Т КОРУ'НДОВЫЙ корундуу сиениит

СИЕНИ'Т МАГНЕТИ'ТОВЫЙ магнетиттүү сиениит

СИЕНИ'Т МЕТАМОРФИ'ЧЕСКИЙ метаморфизмделген сиениит

СИЕНИ'Т НЕФЕЛИ'НОВЫЙ нефелиндүү сиениит

СИЕНИ'Т ОЛИВИ'НОВЫЙ оливиндүү сиениит

СИЕНИ'Т ОРТОКЛА'ЗОВЫЙ ортоклаздуу сиениит

СИЕНИ'Т СЛЮДЯНО'Й слюдалуу сиениит

СИЕНИ'Т УРАЛИ'ТОВЫЙ уралиттүү сиениит

СИЕНИ'Т ЦИРКО'НОВЫЙ циркондуу сиениит

СИЕНИ'Т ЩЕЛОЧНО'Й щелочтуу, жегичтүү сиениит

СИЕНИ'Т ЭГИРИ'НОВЫЙ эгириндүү сиениит

СИЕНИ'ТОВАЯ СТРУКТУ'РА сиенииттүү түзүлүш

СИЕНИ'ТО-ГА'ББРО сиениит-габбро (магнетиттен, пироксенден, анор-
токлаздан, плагиноклаздан турган негизги магмалык тек).

СИЕНИ'ТО-ДИОРИТ сиениит-диорит (тереңдикте пайда болгон орто-
клас минералынан турган тек).

СИЕНИ'ТО-ПЕГМАТИ'Т сиениит-пегматит (негизинен щелочтуу талаа
шпатынан турган сиенииттүү пегматит, тоо тек).

СИ'ЛА ГОРООБРАЗУ'ЮЩАЯ тоо пайда кылуучу күч

СИ'ЛА ИЗВЕРЖЕ'НИЯ тереңдиктеги атылуу күчү

СИ'ЛА ПОВЕ'РХНОСТНОГО НАТЯЖЕ'НИЯ сырткы тартылуу күчү

СИЛЕКСИТ силексит (негизинен таза кварцтан турган тек).

СИЛИКАЛИ'ТЫ силикалиттер (кварцтуу, кремнийлүү чөкмө тектер).

СИЛИКАТИЗА'ЦИЯ силикатташуу.

СИЛИКАТНАЯ ОБОЛО'ЧКА силикаттык кабык, кыртыш

СИЛИКАТНЫЕ ГО'РНЫЕ ПОРО'ДЫ силикаттуу тоо тектер

СИЛИКА'ТЫ силикаттар (составында кремний кычкылы бар минерал-
дар).

СИЛИКОЛИ'ТЫ силиколиттер (составы опал жана халцедондон тур-
ган чөкмө тектер).

СИЛИКОТЕЛИ'ТЫ силикотелиттер (составында 50% ден ашык руда
минералдары бар тектер).

СИЛИЦИ'Т силицит (составында суулуу кремнезему көп чөкмө тек).

СИЛИЦИФИКА'ТЫ силицификаттар (тектердин арасындагы кремний-
лүү бөлүктөр).

СИЛЛ силл (пласттуу интрузия).

СИЛЛЕНИ'Т силленит (составында висмут окиси бар минерал).

СИЛЛМАНИ'Т силлманит (алюминий силикатынан турган мине-
рал).

СИЛТ силт (майда кумдуу чөкмөлөр).

СИЛУ'Р силур (палеозой заманына кирүүчү мезгил).

СИЛЬ силь (суунун боркулдаган агымы).

СИЛЬВАНИ'Т сильванит (алтын, күмүш, теллурдан турган минерал).

СИЛЬВИ'Н сильвин (хлор менен калийден турган минерал).

СИЛЬВИНИТ сильвинит (галит менен сильвинит минералдарынан түзүлгөн тунма туздун тек).

СИМА сима (негизинен кремнезём (Si) жана магний (Mg) кычкылынан түзүлүп, жер шарын курчаган зона).

СИБИРСКИЙ ЯРУС Симбир ярусу (СССРдин батыш бөлүгүндө колдонулган бор мезгилинин ылдыйкы бөлүгүнө тиешелүү ярус).

СИМЕТРИЯ симметрия (бир бүтүндүк жартысынын шайкештиги, бирдейлиги, дал келиши, топтоштугу).

СИМЕТРИЯ КРИСТАЛЛА кристаллдын симметриясы

СИМПЛЕЗИТ симплезит (составында темир арсениде бар көк жашыл минерал).

СИМПЛЕКТИТ симплектит (эки минералдын бири-бири менен айкалышы).

СИНГЕНЕЗ сингенез (Ферсмандин ою боюнча кендердин чөкмө тектер менен бир убакытта пайда болушу; алгачкы борпоң чөкмөлөрдүн пайда болуу процесси).

СИНГЕНЕТИЧЕСКАЯ НЕФТЬ сингенетикалуу нефть (жанаша жаткан тектер менен бирге пайда болгон нефть).

СИНГЕНЕТИЧЕСКИЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ сингенетикалык кендер (курчап турган тоо тектер менен бир убакытта пайда болгон кендер).

СИНЕНИТ синенит (составында суу жана кальцийдин сульфаты бар минерал).

СИНГОНИИ сингонии (кристаллографияда симметриялар түрлөрүнүн тобу).

СИНГОНИЯ сингония (кристаллдардагы симметрия элементтери бирдей болгон класс, топ, жыйынды; кристаллографияда жети сингония же система белгилүү).

СИНГОНИЯ ГЕКСАГОНАЛЬНАЯ гексагоналдуу сингония

СИНГОНИЯ КУБИЧЕСКАЯ куб сингониясы

СИНГОНИЯ МОНОКЛИНАЛЬНАЯ моноклин сингониясы

СИНГОНИЯ РОМБИЧЕСКАЯ ромба сингониясы

СИНГОНИЯ ТЕТРАГОНАЛЬНАЯ тетрагонал сингониясы

СИНГОНИЯ ТРИГОНАЛЬНАЯ тригоналдык сингония (үч кырдуу сингония).

СИНЕКЛИЗА синеклиза (платформанын негизги тектоникалык бөлүгү; бир нече бүктөлүүлөрдөн турган жайык келген кайкы ийилиш).

СИНЕКЛИЗЫ КРАЕВЫЕ четки синеклизалар (геосинклиналь менен платформа областтарынын ортосундагы синеклизалар).

СИННИП ИЛ көк ылай (деңизде пайда болгон өңү көк чөкмө).

СИНКЛАЗЫ синклиздар (тектер кургап көлөмү кичирейгенде пайда болгон жаракалар).

СИНКЛИНАЛЬ синклиналь (катмардын ийилип, кайкаланышы).

СИНКЛИНАЛЬ ВЕЕРООБРАЗНАЯ веер сыяктуу салаалаган синклиналь.

СИНКЛИНАЛЬНАЯ ДОЛИНА синклиналдуу өрөөн

СИНКЛИНОРИИ синклинорий (геосинклиналдуу областтын ордуна пайда болгон тоолор).

СИНТАГМАТИТ синтагматит (роговая обманка минералынын бир түрү).

СИНТЕКСИС синтексис (ар кандай составдагы магмалардын аралашкан процесси).

СИНТЕКТИЧЕСКИЕ ПОРОДЫ синтектикалык тектер

СИНХРОНИЗАЦИЯ синхронизация (эки процесстин бир убакыттын ичинде өтүшү).

СИНХРОННЫЕ ОТЛОЖЕНИЯ синхрондуу катмарлар (бирдей убакытта пайда болгон ар түрдүү тектер).

СИНХРОНИИ синхрондуу (мезгилдеш, бир мезгилде болуучу).

СИНЬ МЕДНАЯ көк таш (жездин көк даты).

СИНЯЯ РУДА көк руда

СИСТЕМА система

СИСТЕМА ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ геологиялык система

СИСТЕМА ГИДРАВЛИЧЕСКАЯ гидравликалык система

СИСТЕМА ГОРИЗОНТАЛЬНЫХ СЛОЕВ горизонталдуу катмарлардын системасы

СИСТЕМА ЖИЛ тарамдардын системасы

СИСТЕМА КРИСТАЛЛОГРАФИЧЕСКАЯ кристаллографиялык система

СИСТЕМА ПЕРИОДИЧЕСКАЯ мезгилдүү система

СИСТЕМА СБРОСОВ төмөн түшүү системасы

СИСТЕМА ЭЛЕМЕНТОВ элементтердин системасы

СИСМОНДИИ сисмондин (хлоритондин магнезиялык түрү).

СИТО МЕХАНИЧЕСКОГО АНАЛИЗА механикалык анализдин элеги, калбыры

СИФЕМА сифема (пироксениттерден жана перидотиттерден турган литосферанын катмары).

СКАЛА аска

СКАЛЫВАНИЕ жаракалануу

СКАЛЫВАНИЕ МИНЕРАЛОВ минералдардын жаракаланышы

СКАЛЫВАНИЕ ПОРОД тектердин жаракалануусу

СКАЛЫВАНИЕ УГЛЯ көмүрдүн жаракалануусу

СКАЛЬНЫЕ ПОРОДЫ зоокалуу тектер

СКАПОЛИТ скаполит (силикаттуу минерал).

СКАПОЛИТИЗАЦИЯ скаполиттенүү (плагноклаздын скаполитке өтүшү).

СКАРН скарни (көбүнчө магмалык жана чөкмө тектердин чек арасында химиялык реакциядан пайда болгон тоо тек).

СКАТ сыйгаланма

СКАТЫВАНИЕ РУДНОГО ВЕЩЕСТВА руданы тоголотуп түшүрүү.

СКЕЛЕТНЫЕ КРИСТАЛЛЫ скелеттүү кристаллдар

СКЕЛЕТ РАСТЕНИЯ өсүмдүктөрдүн скелети

СКЕЛЕТНАЯ СТРУКТУРА РУД рудалардын скелеттик түзүлүшү

СКИФСКИЕ ГЛИНЫ скифтик чополор (плиоценде пайда болгон кызыл өңдүү тектер).

СКЛАДКА ийилме, бүктөлмө, бүктөлгөн катмар (кысылуудан өйдө-ылдай ийилген катмарлардын формасы).

СКЛАДКА АНТИКЛИНАЛЬНАЯ антиклиналдуу бүктөлмө

СКЛАДКА ВЕЕРООБРАЗНАЯ салааланган, томпок бүктөлгөн катмар

СКЛАДКА ВЗБРОСНАЯ жогору ажырап көтөрүлгөн катмар

СКЛАДКА ИЗОКЛИНАЛЬНАЯ изоклиналдуу катмар (бирдей багытта жантайган катмар).

СКЛАДКА КОСАЯ кыйгач ийилген катмар

СКЛАДКА КУПОЛОВИДНАЯ томпок сыяктуу ийилген катмар

СКЛАДКА МОНОКЛИНАЛЬНАЯ моноклиналдуу катмар (бир капталы тик, бир капталы жантайып болуп ийилген катмардын формасы).

СКЛАДКА НАКЛОННАЯ жантайып ийилген катмар

СКЛАДКА НОРМАЛЬНАЯ нормалдуу катмар

СКЛАДКА ОПРОКИНУТАЯ көмкөрүлгөн, оодарылган катмар

СКЛАДКА ПРЯМАЯ түз ийилген катмар

СКЛАДКА СДАВЛИВАНИЯ басылган катмар
СКЛАДКА СИНКЛИНАЛЬНАЯ синклиналдуу катмар (кабаттары
төмөн ийилген катмар).

СКЛАДКИ РАЗОРВАННЫЕ үзүлүп ийилген катмарлар
СКЛАДООБРАЗОВАНИЕ ийилүү, катмарлардын ийилүүлөрүнүн пай-
да болушу

СКЛАДКИ ГАРМОНИЧЕСКИЕ толкундуу ийилген катмарлар
СКЛАДКИ РАЗОРВАННЫЕ үзүлүп ийилген катмарлар
СКЛАДКООБРАЗОВАНИЕ ийилүү, катмарлардын ийилүүлөрүнүн

пайда болушу, бүктөлүшү

СКЛАДЧАТОСТЬ ийилгендик, бүгүлгөндүк, катталышкандык
СКЛАДЧАТЫЕ ДВИЖЕНИЯ катмарларды ийилткен кыймылдар

СКЛАДЧАТЫЕ ЗОНЫ бүктөлүү зоналары

СКЛАДЧАТЫЕ НАРУШЕНИЯ катмарлардын ийилип, бузулушу

СКЛАДЧАТЫЕ ФАЗЫ бүктөлүү фазалары

СКЛОН каптал, боор

СКЛОН ГОРЫ тоонун боору, капталы

СКЛОН КРУТОГО тик каптал

СКЛОН ОБРЫВИСТЫЙ жардуу каптал

СКЛОН ПОЛОГОЙ жантайма каптал

СКЛОН ТЕРРАСИРОВАННЫЙ тектирчеленген каптал, боор

СКЛОН ТЕРРАСЫ тектирлердин капталы

СЛАНЕЦ АМФИБОЛИТОВЫЙ амфиболиттүү сланец

СЛАНЕЦ АМФИБОЛОВЫЙ амфиболдуу сланец

СЛАНЕЦ АПАТИТОВЫЙ апатиттүү сланец

СЛАНЕЦ БИОТИТОВЫЙ биотиттүү сланец

СЛАНЕЦ БИТУМИНОЗНЫЙ битумдуу сланец

СЛАНЕЦ ГАББРОВЫЙ габбродуу сланец

СЛАНЕЦ ГАЗОВЫЙ газдуу сланец

СЛАНЕЦ ГЛАУКОНИТОВЫЙ глаукониттүү сланец

СЛАНЕЦ ГЛИНИСТЫЙ чополуу сланец

СЛАНЕЦ ГОРЮЧИЙ күйүүчү сланец

СЛАНЕЦ ГРАНИТОВЫЙ граниттүү сланец

СЛАНЕЦ ДИОРИТОВЫЙ диориттүү сланец

СЛАНЕЦ ДУЮЩИЙ борпоң сланец

СЛАНЕЦ ЗЕЛНОКАМЕННЫЙ жашыл таштуу сланец

СЛАНЕЦ ИЗВЕСТКОВЫЙ акиташтуу сланец

СЛАНЕЦ КАЛЬЦИТОВЫЙ кальциттүү сланец

СЛАНЕЦ КРЕМНИСТЫЙ кремнийлүү сланец

СЛАНЕЦ КРИСТАЛЛИЧЕСКИЙ кристаллдуу сланец

СЛАНЕЦ МАГНЕТИТОВЫЙ магнетиттүү сланец

СЛАНЕЦ МЕДИСТЫЙ жездүү сланец

СЛАНЕЦ МУСКОВИТОВЫЙ мусковиттүү сланец

СЛАНЕЦ ПЕСЧАНИСТЫЙ кумдуу сланец

СЛАНЕЦ ПЛИТОЧНЫЙ плита сыяктуу сланец

СЛАНЕЦ РОГОВИКОВЫЙ роговиктүү сланец

СЛАНЕЦ СЕРИЦИТОВЫЙ серициттүү сланец

СЛАНЕЦ СЛЮДЯНОГО слюдалуу сланец

СЛАНЕЦ ТАЛЬКОВЫЙ тальктуу сланец

СЛАНЕЦ ТОРФЯНОГО чым көндүү сланец

СЛАНЕЦ УГЛИСТЫЙ көмүрлүү сланец

СЛАНЕЦ ТУРМАЛИНОВЫЙ турмалиндүү сланец

СЛАНЕЦ ХЛОРИТОВЫЙ хлориттүү сланец

СЛАНЦЕВАТАЯ ТЕКСТУРА РУД рудалардын сланец сыяктуу түзү-
лүшү

СЛАНЦЕВАТОСТЬ ПОРОД тектердин жука катмарлануусу
СЛАНЦЕВАТЫЙ УГОЛЬ сланец сыяктуу көмүр
СЛАНЦЫ сланецтер (составы ар түрдүү болгон, метаморфизмделген
тоо тектер).

СЛАНЦЫ КРЕМНИСТЫЕ кремнийлүү сланецтер

СЛАНЦЫ КРИСТАЛЛИЧЕСКИЕ кристаллдуу сланецтер

СЛАНЦЫ СЛЮДЯНЫЕ слюдалуу сланецтер

СЛЕД ЖИЛЫ тармактын тагы

СЛЕД ДРЕВНЕГО ОЛЕДЕНЕНИЯ байыркы муз каптоонун

издери

СЛЕПАЯ ДОЛИНА эски өрөөн

СЛЕПОЕ МЕСТОРОЖДЕНИЕ жер бетине чыкпаган кен

СЛОЖЕНИЕ ООЛИТОВОЕ оолиттүү түзүлүш (тоголок, сүйрү түзү-
лүш).

СЛОЖЕНИЕ РУД рудалардын түзүлүшү

СЛОЖНАЯ ЖИЛА татаал тармак (татаал тармактуу тек, кен).

СЛОЖНАЯ ИНТРУЗИЯ татаал интрузия

СЛОЖНЫЕ ДАПКИ татаал дайкалар

СЛОИ ВЕРТИКАЛЬНЫЕ тик кабаттар

СЛОИ ЖЕСТКИЕ каттуу кабаттар

СЛОИ КРУТОПАДАЮЩИЕ тик жайланышкан кабаттар

СЛОИСТАЯ ТЕКСТУРА РУД рудалардын кабаттык тү-
зүлүшү.

СЛОИСТОСТЬ жука кабаттуулук

СЛОИСТОСТЬ ЛЬДА муздун катмарлуулугу

СЛОИСТОСТЬ НАНОСОВ шилендинин кабаттуулугу

СЛОИСТОСТЬ НЕПРАВИЛЬНАЯ туура эмес кабаттуулук

СЛОИСТОСТЬ НЕЯСНАЯ даана эмес кабаттуулук

СЛОИСТОСТЬ ПАРАЛЛЕЛЬНАЯ жарыш кабаттуулук

СЛОИСТОСТЬ СЛОЖНАЯ татаал кабаттуулук

СЛОИСТЫЕ СТРУКТУРЫ КРИСТАЛЛОВ кристаллдардын кабат-
туу түзүлүшү

СЛОИ кат, катмарча

СЛОП АДСОРБИРОВАННЫЙ адсорбцияланган катмарча

СЛОП АККУМУЛЯТИВНЫЙ аккумулятивдүү кабат, (жыйынды).

катмарча

СЛОП АНГИДРИТОВЫЙ ангидриттүү катмар

СЛОП АНТИКОРРОЗИВНЫЙ дат баспас катмар

СЛОП БЕЗРУДНЫЙ рудасыз катмар

СЛОП ВОДОНОСНЫЙ суулуу катмар

СЛОП ВОДОУПОРНЫЙ суу өткөргөчү катмар

СЛОП ВОЛОКНИСТЫЙ булалуу катмар

СЛОП ВЫШЕЛЕЖАЩИЙ үстүндө жаткан катмар

СЛОП ГИПСОВЫЙ гипстүү катмар

СЛОП ГЛИНЫ чопо катмары

СЛОП ГОРИЗОНТАЛЬНЫЙ горизонталдуу катмар

СЛОП ГУМУСОВЫЙ гумустуу катмар

СЛОП ДЕЛЛОВИАЛЬНЫЙ делловиялдуу катмар

СЛОП ДОЛОМИТОВЫЙ доломиттүү катмар

СЛОП КАЛЬЦИТОВЫЙ кальциттүү катмар

СЛОП КАРБОНАТНЫЙ карбонаттуу катмар

СЛОП КОРКОВЫЙ ныктуу катмар

СЛОП МАГНЕЗИТОВЫЙ магнезиттүү катмар

СЛОП МИНЕРАЛИЗОВАННЫЙ минералдуу катмар

СЛОП НАКЛО'ННЫП жантык катмар
СЛОП НИЖЕЛЕЖА'ЩИП астында жайланышкан катмар
СЛОП ОКИ'СЛЕННЫП кычкылданган катмар
СЛОП ОПО'РНЫП таяныч катмары
СЛОП ПЕРЛАМУ'ТРОВЫП седептүү катмар
СЛОП ПОЛЕЗ'НЫП пайдалуу (кендүү) катмар
СЛОП ПОРО'ДЫ тектердин катмары
СЛОП РАЗРАБА'ТЫВАЕМЫП казылып алынуучу катмар
СЛОП РАСТВОРЕ'ННЫП эриген катмар
СЛОП РЫ'ХЛЫП борпоң катмар
СЛОП СЛО'ЖНЫП татаал катмар (составы жагынан татаал катмар)
СЛОП СОЛЯНО'П туздуу катмар
СЛОП ТОРФОГЕ'ННЫП чым көндүү катмар
СЛОП ФАРФО'РОВЫП фарфор катмары
СЛЮДА' ЖЕЛЕ'ЗНАЯ темирлүү слюда
СЛЮ'ДЫ слюдалар (өтө жука катмарлуу алюмосиликаттарга таандык болгон минералдар тобу).
СЛЮ'ДЫ КАЛИ'ПНЫЕ калийлүү слюдалар
СЛЮ'ДЫ МАГНЕЗИА'ЛЬНЫЕ магнезиялуу слюдалар
СЛЮ'ДЫ СВЕ'ТЛЫЕ ачык түстүү слюдалар
СЛЮ'ДЫ ТЕ'МНЫЕ кара, күңүрт слюдалар
СЛЮДЯНА'Я ПЛАСТИ'НКА слюдалуу пластинка
СМАЛЬТИ'Н смальтин (никель менен кобальт арсениди, минерал).
СМАРА'ТД смарагд (асыл таш).
СМЕРЗА'НИЕ тоңуу
СМЕСТИ'ТЕЛЬ аралаштыргыч
СМЕСЬ аралашма, кошмо
СМЕСЬ МИНЕРА'ЛОВ минералдардын кошундусу
СМЕСЬ МИНЕРА'ЛЬНЫХ ВЕЩЕ'СТВ минералдуу заттардын аралашмасы
СМЕСЬ ОРГАНИ'ЧЕСКИХ ВЕЩЕ'СТВ органикалык заттардын аралашмасы
СМЕСЬ РУДЫ' руданын кошундусу.
СМЕЩЕ'НИЕ жылышуу
СМЕЩЕ'НИЕ БЛО'КОВ блоктордун жылышы
СМЕЩЕ'НИЕ ВЕРТИКА'ЛЬНОЕ тик жылышуу
СМЕЩЕ'НИЕ ГОРИЗОНТА'ЛЬНОЕ горизонталдык жылыш
СМЕЩЕ'НИЕ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин жылышуусу
СМЕЩЕ'НИЕ МЕА'НДРОВ РЕКИ' дарыянын имерилишинин (суунун имерилиши) өзгөрүүсү
СМЕЩЕ'ННЫЕ КРИСТА'ЛЛЫ сыйлыгышкан кристаллдар
СМИКИ'Т смикит (составында суу жана марганец сульфаты бар минерал).
СМИТИ'Т смитит (составында күмүш сульфоарсениди бар минерал).
СМИТСОНИ'Т смитсонит (составында цинк менен көмүр кычкылы бар минерал).
СМОЛА' чайыр
СМОЛА' ГО'РНАЯ тоо чайыры
СМОЛА' ИСКОПА'ЕМАЯ чайыр кени
СМОЛА' КАМЕННОУГОЛЬНАЯ таш көмүр чайыры
СМОЛА' МИНЕРА'ЛЬНАЯ минералдык чайыр
СМОЛА' ТОРФЯНА'Я чым көң чайыры
СМОЛА' УГОЛЬНАЯ көмүр чайыры
СМОЛООБРАЗОВА'НИЕ чайыр пайда болуу
СМО'ЛЫ ИСКОПА'ЕМЫЕ чайыр кендери

СМЫВА'НИЕ ОСА'ДОЧНЫХ ПОРО'Д чөкмө тектердин жуулушу
СМЫВА'НИЕ ПОРО'ДЫ тектин жуулушу
СМЫВА'НИЕ ТОЛЩ катмарлардын жуулушу
СМЯТ'ИЕ бүгүлүү, бүктөлүү
СМЯТ'ИЕ ПОРО'Д тектердин бүгүлүшү
СНЕГОВА'Я ГРАНИ'ЦА кар чеги
СНЕ'ЖНАЯ ЛАВИ'НА кар көчкү
СНЕГОВА'Я ЛИ'НИЯ кар сызыгы (жыл бою эрибей сакталган тоо карларынын төмөнкү чеги).
СНЕ'ЖНЫЕ СЛОИ' кар кабаттары
СНИЖЕ'НИЕ төмөндөө
СНИЖЕ'НИЕ ТЕМПЕРАТУ'РЫ МИНЕРАЛИЗУ'ЮЩИХ РАСТВО'РОВ минералдашуучу эриндилердин температурасынын төмөндөшү
СОБИРА'ТЕЛЬНАЯ КРИСТАЛЛИЗА'ЦИЯ чогулуп, жыйналып кристаллдашуу
СОВОКУ'ПНОСТЬ КРИСТА'ЛЛОВ кристаллдардын жыйындысы, чөгүндүсү
СОВОКУ'ПНОСТЬ ОТЛОЖЕ'НИИ чөкмө тектердин жыйындысы, чөгүндүсү
СОВРЕМЕ'ННЫЙ ОРОГЕНЕ'З азыркы мезгилдеги орогенез (азыркы мезгилдеги пайда болгон тоолор: тоолорду пайда кылган тектоникалык кыймылдар).
СОГДИ'ПСКИЙ ОТДЕ'Л согдий бөлүмү (Ферганадагы палеоген мезгилинин төмөнкү бөлүгүндө пайда болгон катмарлар).
СОГЛА'СНАЯ ДОЛИ'НА дал келген өрөөн
СОГЛА'СНАЯ ИНТРУ'ЗИЯ дал келген интрузия (интрузивдүү тектер өздөрүн курчап турган тектер менен бирдей багытта жайланышкан).
СОГЛА'СНОЕ ЗАЛЕГА'НИЕ ПОРО'Д тектердин бирдей багытта жайгашуусу
СОДДИ'Т соддит (урандуу силикат минералы).
СОДЕРЖА'НИЕ МЕТА'ЛЛА В РУ'ДАХ рудалардагы металлдын өлчөмү
СОЛЯНО'Е О'ЗЕРО туздуу көл
СОЛЯНО'П ГЛЕ'ТЧЕР туздуу муз
СОЛЯНО'П КО'РЕНЬ көлдөрдүн туздуу түбү
СОДЕРЖА'НИЕ РУ'ДНЫХ МИНЕРА'ЛОВ В ПОРО'ДЕ тектеги рудалуу минералдардын өлчөмү, бирдиги
СОДЕРЖА'НИЕ РУДЫ' руданын өлчөмү, саны
СО'ДОВЫЕ ОЗЕ'РА содалуу, туздуу көлдөр
СОПМОНИ'Т соймонит (толук кристаллдуу корунддан жана аортиттен турган тек).
СОЛЕНАКА'ПЛИВАНИЕ туздардын топтолушу, жыйналышы
СОЛЕНАКОПЛЕ'НИЕ ЭО'ЛОВОЕ туздун шамал аркылуу жыйналышы
СОЛЕНАКОПЛЕ'НИЕ КОНТИНЕНТА'ЛЬНОЕ континенттик шартта туздун жыйналышы
СОЛЕНО'СНАЯ ТО'ЛЩА туздуу катмар
СОЛЕНО'СНАЯ ФОРМА'ЦИЯ туздуу формация
СОЛЕНО'СНОСТЬ ВОДЫ' суунун туздуулугу
СО'ЛИ ПРИРО'ДНЫЕ табигый туздар
СОЛОНЕ'Ц шор топурак
СОЛОНЧА'К ПОДГО'РНЫП тоо этектериндеги шор топурак
СОЛОНЧА'К ПРИМО'РСКИЙ деңиз жээгиндеги шор топурак
СОЛОНЧА'К ПУСТЫ'ННЫП чөлдөгү шор топурак
СОЛОНЧА'К СОВРЕМЕ'ННЫЙ азыркы мезгилдеги шор топурак
СОЛОНЧА'К СТЕПНО'П талаа шор топурагы

СОЛОНЧАК СУБТРОПИЧЕСКИЙ субтропикалык шор топурак
СОЛОНЧАК СУЛЬФАТНЫЙ сульфаттуу шор топурак
СОЛОНЧАК ТАКЫРНЫЙ такырлуу шор топурак
СОЛОНЧАК ТРОПИЧЕСКИЙ тропикалык шор топурак
СОЛОНЧАКОВЫЕ ПОЧВЫ шорлуу кыртыш
СОЛОНЧАКОВЫЙ шорлуу
СОЛЬ КРИСТАЛЛИЧЕСКАЯ кристаллдуу туз
СОЛЬ МИНЕРАЛЬНАЯ минералдуу туз
СОЛЬ МОРСКАЯ деңиз тузу
СОЛЬФОГАЛИТ сольфогалит (натрий, күкүрт жана кычкылтектен турган минерал).
СОЛЯНОЕ КУПОЛ ийилген катмарлардын борборунда жайланган дөбө сыяктуу таш туз
СОЛЯНОЕ ПОЯС туздуу алкак
СОЛЯНЫЕ ДИСЛОКАЦИИ туздун ийилип бүктөлүшү
СОЛЯНЫЕ ПОРОДЫ туздуу тектер
СОЛЯНЫЕ РАЗРАБОТКИ туз өндүрүп алынуучу жер
СОПКИ дөңсөөлөр
СОРБИЯ сорбия (эриген же газ, буу абалындагы элементтерди кээ бир заттардын өз боюна сиңириши).
СОРТИРОВАННЫЕ ОСАДКИ иргелген чөкмөлөр
СОРТИРОВАТЬ сортоо, иргөө
СОРТИРОВАКА РУДЫ руданы сорттоо
СОСКАЛЬЗЫВАЮЩИЕ ОПОЛЗНИ сыйгалануучу, жылмышуучу көчкүлөр
СОСЮРИТ сосюрит (эпидот, цонзиттин майда бүртүктөрүнүн серицит же кальцит менен бириккен агрегаты).
СОСТАВ АТМОСФЕРЫ атмосферанын составы (составында азот, кычкылтек, көмүр кычкыл газы, суу буулары бар).
СОСТАВ ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин составы
СОСТАВ ГРАНУЛОМЕТРИЧЕСКИЙ гранулометриялык состав (тоо тектерди ирилгине карата проценттеп бөлүү).
СОСТАВ МЕХАНИЧЕСКИЙ механикалык состав
СОСТАВ МИНЕРАЛА минералдын составы
СОСТАВ МИНЕРАЛЬНОГО ВЕЩЕСТВА минералдык заттын составы
СОСТАВ ПОДЗЕМНЫХ ВОД жер алдындагы суунун составы
СОСТАВ РУДНИЧНОЙ АТМОСФЕРЫ рудник атмосферасынын составы
СОСТАВ РУДЫ руданын составы
СОСТАВ ХИМИЧЕСКИЙ химиялык состав
СОСТОЯНИЕ АМОРФНОЕ аморфтук абал
СОСТОЯНИЕ ВЕЩЕСТВА заттардын абалы
СОСТАВЛЕНИЕ ГЕОЛОГИЧЕСКИХ РАЗРЕЗОВ геологиялык кесиндилерди түзүү
СОСТАВЛЕНИЕ ПРОФИЛЕЙ профилдерди түзүү
СОСТАВЛЕНИЕ СТРАТИГРАФИЧЕСКИХ КОЛОНОК стратиграфиялык колонкаларды түзүү
СОСТОЯНИЕ ГАЗООБРАЗНОЕ газ түрүндөгү абал
СОСТОЯНИЕ ЖИДКОЕ суюк абал
СОСТОЯНИЕ НАСЫЩЕНИЯ каныккан абал
СОСТОЯНИЕ ПОРОДЫ тектин абалы
СОСТОЯНИЕ РАВНОВЕСИЯ теңдештик абал
СОТрясение титирөө, солкулдоо
СОТрясение ЗЕМЛИ жердин титиреши, жер титирөө

СПАТНОСТЬ жик (минералдын белгилүү багыт боюнча сынуу тегиздиги).
СПАТНОСТЬ КРИСТАЛЛОВ кристаллдардын жиктелиши
СПАТНОСТЬ МИНЕРАЛА минералдардын жиктелиши
СПАТНОСТЬ НЕСОВЕРШЕННАЯ такыр жиксиз, бөлүнгүс
СПАТНОСТЬ СОВЕРШЕННАЯ өтө жиктүү, тез бөлүнүүчү
СПАНГОЛИТ спанголит (составы жез, алюминий, күкүрт, кычкылтек, суудан турган минерал).
СПАНДИТОВАЯ ПОРОДА спандиттүү тек (составында спандит жана марганецтүү гранаты метаморфизмделген тек).
СПАРАГМИТЫ спарагмиттер (өнү кызыл же боз кумдук менен кварцит тектери).
СПЕКАЕМОСТЬ биригишүүлүк
СПЕКАЕМОСТЬ УГЛЯ көмүрдүн биригишүүлүгү
СПЕКТРАЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ПРОБ минералдардын спектралдык анализ
СПЕРРИЛИТ сперрилит (платина менен мышьяктап турган минерал).
СПЕССАРТИТ спессартит (плагноклаз менен роговообманкадан турган диориттүү лампрофир теги).
СПЕССАРТИН спессартин (марганец, алюминий жана кремнеземдүү минерал).
СПЕЦИАЛЬНОСТЬ ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ геология адистиги
СПИЛИТ спилит (диабаз тобуна кирген, палеогендүү эффузив теги).
СПИЛОЗИТ спилозит (хлорит, альбит, кварц серицитинен түзүлгөн чополуу сланец теги).
СПИР спир (тектердин мейкиндигин, багытын жана алардын жантаюусун аныктоочу геофизикалык метод).
СПЛОШНЫЕ РУДЫ текши рудалар
СПОДУМЕН сподумен (литий, алюминий жана кремнеземдон турган минерал).
СПОЛЗАНИЕ көчүү, эшилүү, жылуу
СПОНГИОЛИТЫ спонгиолиттер (составында деңиз жапыбарынын калдыктары, талкаланды материалдар, глауконит ж. б. бар тек).
СПОРИТ спорит (папоротник өсүмдүктөрүнөн түзүлгөн катмар).
СПОСОБ ОПРОВОДАНИЯ сыноо, байкоо жолу
СПОСОБ РАЗВЕДКИ чалгындоо жолу
СПОРОВЫЙ АНАЛИЗ споралык анализ (өсүмдүктөрдүн спораларын анализдөө).
СПУТНИК ХИМИЧЕСКИХ ЭЛЕМЕНТОВ химиялык элементтердин жандоочусу
СРАВНИТЕЛЬНАЯ ЛИТОЛОГИЯ салыштырма литология (азыркы кезде пайда болгон ар кандай типтеги чөгүндүлөрдүн литологиясын изилдөөчү илим).
СРЕДНИЕ МОРЕНЫЕ ортоңку морена
СРЕДНЕГОРНЫЙ РЕЛЬЕФ орто тоолуу рельеф
СРЕДНЕЗЕРНИСТАЯ ПОРОДА орто бүртүктүү тек
СРЕДНИЙ ДИАМЕТР ЧАСТИЦ бөлүкчөлөрдүн орточо диаметри
СРЕДНИЕ ПОРОДЫ орто тектер (кычкыл жана негиздүү магмалык тектердин ортоңкусу).
СРЕДНЯЯ ВЫСОТА СУШИ кургактыктын, материктин орточо бийтиги
СРЕДНЯЯ ГЛУБИНА МОРЯ деңиздин орточо тереңдиги
СРЕДНЯЯ ГОНДВАНА ортоңку гондвана
СРЕДНЯЯ СКОРОСТЬ ПОТОКА суу агымынын орточо ылдамдыгы

СТАВРОЛИТ ставролит (составында алюминий силикаты менен темир гидрат кычкылы бар минерал).

СТАДИИ РАЗВЕДКИ МЕСТОРОЖДЕНИЯ кендерди чалгындoo стадиялары

СТАДИЙНОСТЬ стадиялуулук

СТАДИЙНОСТЬ ВЫВЕТРИВАНИЯ МИНЕРАЛОВ минералдардын

бузулуш, талкаланыш стадиясы

СТАДИЙНОСТЬ МИНЕРАЛОВ минералдардын стадиялуулугу

СТАЛАГМИТ сталагмит (үцкүрлөрдүн таманынан жогору карай өскөн карбонат минералы).

СТАЛАКТИТ сталактит (үцкүрлөрдүн үстүнөн төмөн карай салаңдап турган минерал, карбонат).

СТАРАТЕЛЬ кен издөөчү (жеке иштеп, алтын издөөчү киши).

СТАРИЦА РЕКИ дарыянын эски нугу (кургап калган өзөн).

СТАТИЧЕСКИЙ УРОВЕНЬ өзгөрүлбөөчү деңгээл

СТАТИЗАЦИЯ стеатизация (ультрадегиздүү тектердин гидротермалуу эпитмелеринин өзгөрүү процесси).

СТАТИТ стеатит (талк минералынын тыгыз кристаллдуу составы).

СТЕКЛО БАЗАЛЬТОВОЕ базальт айнеги

СТЕКЛО ВУЛКАНИЧЕСКОЕ вулкандык айнек

СТЕКЛО КВАРЦЕВОЕ кварц айнеги

СТЕКЛО ОПТИЧЕСКОЕ оптикалык айнек.

СТЕЛЛЕРИТ стеллерит (цеолит минералынын түрү).

СТЕПЕНЬ ГЕОТЕРМИЧЕСКАЯ геотермика даражасы

СТЕПЕНЬ ИЗВЛЕЧЕНИЯ ылгоо даражасы

СТЕПЕНЬ ИЗМЕЛЬЧЕНИЯ майдалануу даражасы

СТЕПЕНЬ КОНЦЕНТРАЦИИ РУДЫ руданын концентрациясынын даражасы

СТЕПЕНЬ НАСЫЩЕНИЯ каныгуу даражасы

СТЕПЕНЬ ОБВОДНЕНИЯ суулануу даражасы

СТЕПЕНЬ СЖАТИЯ кысуу даражасы

СТЕПЕНЬ УГЛЕНОСНОСТИ көмүрдүүлүк даражасы

СТЕРЕОГРАФИЧЕСКАЯ ПРОЕКЦИЯ стереографиялык проекция

СТЕРЕОГРАФИЧЕСКИЕ СЕТКИ стереографиялык торчолор

СТЕРИЛЬНОСТЬ ПОРОДЫ тектин тазалыгы

СТЕРИЛЬНОСТЬ РУДЫ руданын тазалыгы

СТЕРТИТ стертит (марганец менен темир кычкылынын аморфтуу гидрат силикаты, минерал).

СТИБИАНИТ стибнит (сурьманын гидрат кычкылы, минерал).

СТИБИОПАЛЛАДАНИТ стибнопалладанит (палладий антимонит, минерал).

СТИБНИТ стибнит (антимонит минералынын түрү).

СТИЛОТИПИТ стилотипит (жездин, темирдин жана күмүштүн сульфидантимонит, минерал).

СТИЛЬБИТ стильбит (кальций, натрий, алюминийдин силикаты).

СТОКЕЗИТ стокезит (кальций менен калайдын тузсуз суулуу силикаты, минерал).

СТОК суунун агымы

СТОК ГРУНТОВЫЙ грунт сууларынын агымы

СТОК ДРЕНАЖНЫЙ дренаждуу агым (дренаждуу системадан белгилүү мезгилде агып чыккан суу).

СТОК ПОВЕРХНОСТНЫЙ жер бетиндеги агым

СТОК ПОДЗЕМНЫЙ жер алдындагы агым

СТОК РУСЛОВЫЙ нук агымы

СТОК СТРУИЧАТЫЙ оргуштап агуу

СТОК ТВЕРДЫЙ кесек заттардын агымы

СТОЛОВАЯ ГОРА жайык чокулуу тоо

СТРАТИГРАФИЧЕСКАЯ ЗАЛЕЖЬ НЕФТИ нефть кеняли стратиграфия боюнча жайгашуусу

СТРАТИГРАФИЧЕСКАЯ КОЛОНКА стратиграфиялык колонка, тилке (пайда болгон тектерди жогорудан ылдый көздөй ирээти менен сүрөттөп көрсөтүү).

СТРАТИГРАФИЧЕСКАЯ ШКАЛА стратиграфиялык шкала

СТРАТИГРАФИЧЕСКИЙ ГОРИЗОНТ стратиграфиялык горизонт

СТРАТИГРАФИЯ стратиграфия (катмарлардын кезектешип жатышы менен алардын болжолдуу курагын, чөгүү мезгилин изилдөөчү геология илиминин бир бөлүгү).

СТРАТИФИКАЦИЯ стратификация (геологиялык катмарлардын ирээти менен жайланышын аныктоо, далилдөө).

СТРАТОВУЛКАН стратовулкан (конус сыяктуу жанар тоо).

СТРАТОИЗОГИПСЫ стратонзогипстер (катмардын бирдей бийиктиктеги деңгээлин кошо турган сызык).

СТРАТОСФЕРА стратосфера (тропосферадан жогорку 20 км. жеткен бийиктеги сфера).

СТРЕСС-МИНЕРАЛЫ стресс-минералдар (температура жогорулагандагы түбүктүү минералдар).

СТРОЕНИЕ түзүлүш, курулуш

СТРОЕНИЕ ВОЛОКНИСТОЕ булалуу түзүлүш

СТРОЕНИЕ ГЕОЛОГИЧЕСКОЕ геологиялык түзүлүш

СТРОЕНИЕ ГРУБОЗЕРНИСТОЕ ири дандуу түзүлүш

СТРОЕНИЕ ЗЕМЛИ жердин түзүлүшү

СТРОЕНИЕ ЗЕРНИСТОЕ дандуу түзүлүш

СТРОЕНИЕ ЗОНАЛЬНОЕ зоналык түзүлүш

СТРОЕНИЕ КРИСТАЛЛА кристаллдын түзүлүшү

СТРОЕНИЕ КРИСТАЛЛИЧЕСКОЕ кристаллдуу түзүлүш (заттын түзүлүшүн жөнөкөй менен көз көрүүгө болот).

СТРОЕНИЕ МИКРОСКОПИЧЕСКОЕ микроскопиялык түзүлүш (заттын түзүлүшүн микроскоп менен гана көрүүгө болот).

СТРОЕНИЕ МИНДАЛЬНОЕ көз-көз болгон түзүлүш

СТРОЕНИЕ МИНЕРАЛА минералдын түзүлүшү

СТРОЕНИЕ ПЛАСТА пласттын түзүлүшү

СТРОЕНИЕ ПОРОДЫ тектин түзүлүшү

СТРОЕНИЕ РУД рудалардын түзүлүшү

СТРОЕНИЕ СЛАНЦЕВ сланецтердин түзүлүшү

СТРОЕНИЕ СЛОЖНОЕ татаал түзүлүш

СТРОЕНИЕ СЛОИСТОЕ катмарлуу түзүлүш

СТРОЕНИЕ ТОНКОЗЕРНИСТОЕ майда бүртүктүү түзүлүш

СТРОЕНИЕ УГОЛЬНОГО ПЛАСТА көмүр пластинин түзүлүшү

СТРОЕНИЕ ЧЕШУЧАТОЕ какарттуу түзүлүш

СТРОИТЕЛЬНЫЕ КАМНИ ЕСТЕСТВЕННЫЕ табигый курулуш таштары

СТРОМАТОЛИТЫ строматолиттер (дениз жана көлдөрдүн түбүндөгү балырлардан пайда болгон акиташтуу жана доломиттүү тектер).

СТРОНЦИАНИТ стронцианит (составы стронций, көмүртек жана кычкылтектеп турган минерал).

СТРОНЦИЕВЫЙ МЕТОД ОПРЕДЕЛЕНИЯ АБСОЛЮТНОГО ВОЗРАСТА ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин абсолюттук жашын аныктоочу стронций методу

СТРУВИТ струвит (аммиак менен магнийдин суулуу фосфаты).

СТРУКТУРА структура, түзүлүш

СТРУКТУ'РА АГРЕГА'ТНАЯ агрегаттуу, түзүлүш
 СТРУКТУ'РА АФИ'РОВАЯ афирдүү түзүлүш (эффузивдүү тектердин түзүлүшүнүн бир түрү).
 СТРУКТУ'РА ВЕ'НЧИКОВАЯ таажы сыяктуу түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ВОЛОКНИ'СТАЯ була сыяктуу түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин түзүлүшү
 СТРУКТУ'РА ГРАНИ'ТНАЯ граниттик түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ГРАНОБЛА'СТОВАЯ гранобластык түзүлүш (метаморфизмделген тектердин түзүлүшү).
 СТРУКТУ'РА ГРУ'НТА грунттун түзүлүшү
 СТРУКТУ'РА ДЕФОРМАЦИО'ННАЯ формасы бузулган түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ЗЕРНИ'СТАЯ бүртүктүү түзүлүш
 СТРУКТУ'РА КОМКОВА'ТАЯ тоголок формадагы түзүлүш
 СТРУКТУ'РА КОМКОВА'ТО-ЗЕРНИ'СТАЯ тоголок бүртүктүү түзүлүш.
 СТРУКТУ'РА КРИСТАЛЛИ'ЧЕСКАЯ кристаллдуу түзүлүш
 СТРУКТУ'РА КРУПНОЗЕРНИ'СТАЯ өтө майда бүртүктүү түзүлүш
 СТРУКТУ'РА МИНДАЛ'ЕВИ'ДНАЯ көз-көздөнгөн түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ОДНОРО'ДНАЯ бир кылкалуу түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ООЛИТОВАЯ оолиттүү түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ПЕГМАТИ'ТОВАЯ пегматиттүү түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ПЕ'РИСТАЯ тарамдуу түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ПЛАСТА' пласттын, катмардын түзүлүшү
 СТРУКТУ'РА ПЛИ'ТЧАТАЯ плитка сыяктуу кат-каттанган түзүлүш.
 СТРУКТУ'РА ПОЛО'СЧАТАЯ тилке сымал түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ПОРОШКОВА'ТАЯ порошок сымал түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ПОРФИРОВИ'ДНАЯ порфир сымал түзүлүш (майда жана ири кристаллдардын аралашмасынан турган түзүлүш).
 СТРУКТУ'РА ПРИЗМАТИ'ЧЕСКАЯ призма түрүндөгү түзүлүш
 СТРУКТУ'РА РАЗНОРО'ДНАЯЯ бир кылка эмес түзүлүш
 СТРУКТУ'РА РЕШЕ'ТЧАТАЯ решетка, торчо түзүлүш
 СТРУКТУ'РА РУД руданын түзүлүшү (руданы түзгөн минералдардын ички түзүлүшү микро-коп менен гана аныкталат).
 СТРУКТУ'РА СТО'ЛБЧАТАЯ мамы түрүндөгү түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ТЕКТОНИ'ЧЕСКАЯ тектоникалык түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ТРАХИ'ТОВАЯ трахит сыяктуу түзүлүш
 СТРУКТУ'РА УГЛЯ көмүрдүн түзүлүшү
 СТРУКТУ'РА ЧЕШУ'ИЧАТАЯ какарттуу түзүлүш
 СТРУКТУ'РА ШАРОВА'Я шар сыяктуу түзүлүш
 СТРУКТУ'РНАЯ ГЕОЛО'ГИЯ структуралык геология (ийилген катмарларды жана тектердеги пайда болгон жаракаларды изилдеген геология илиминин бир бөлүгү).
 СТРУКТУ'РНАЯ КА'РТА түзүлүш картасы
 СТРУКТУ'РНАЯ ОТДЕ'ЛЬНОСТЬ түзүлүш бөлүкчөлөр
 СТРУКТУ'РНАЯ ПОВЕ'РХНОСТЬ жердин түзүлүш бети
 СТРУКТУ'РНАЯ РАВНИ'НА түзүлүш мейкиндиги, талаа
 СТРУКТУ'РНАЯ ТЕРРА'СА түзүлүш тектир, тектир жер
 СТРУКТУ'РНОЕ БУРЕ'НИЕ түзүлүш боюнча бургулоо
 СТРУКТУ'РНОЕ ТРАВЛЕ'НИЕ түзүлүштүк жедирүү (минералдардын ички түзүлүшүн көрүү үчүн химиялык эпитмелер менен жедирүү).
 СТРУКТУ'РНЫЕ ЗА'ЛЕЖИ НЕ'ФТИ нефтинин түзүлүш катмары
 СТРУКТУ'РНЫЙ РЕЛЬЕ'Ф түзүлүш рельефи
 СТРУКТУ'РНЫЙ Я'РУС түзүлүш ярус
 СТУПЕ'НЧАТЫЕ ЖИ'ЛЫ тепкич, баскыч сыяктуу тарамдар (тектер

деги туурасынан кеткен жаракаларда жайланышкан рудалуу тарамдар).
 СТУПЕ'НЧАТЫЙ ПРОДО'ЛЬНЫЙ ПРО'ФИЛЬ РЕКИ' дарыянын тепкич сыяктуу узунунан кеткен профили
 СТУПЕ'НЧАТЫЙ РЕЛЬЕ'Ф тепкичтүү рельеф
 СУБАКВА'ЛЬНЫЙ ИСТО'ЧНИК субаквалдык булак (суунун алдындагы булак).
 СУБАЭРА'ЛЬНЫЕ ОТЛОЖЕ'НИЯ субаэралдык катмарлар (шамалдын натыйжасында пайда болгон чөкмө тектер).
 СУББИТУМИНО'ЗНЫЙ У'ГОЛЬ суббитумдуу көмүр
 СУБВУЛКА'НЫ субвулкандар (жер бетине жакын пайда болгон жанар тоолор).
 СУБГЕОАНТИКЛИНА'ЛЬ субгеоантиклиналь (платформанын анча-мынча дөмпөйгөн областы).
 СУБГЕОСИНКЛИНА'ЛЬ субгеосинклиналь (платформанын өтө ийилген ойдуңу).
 СУБКАПИЛЛЯ'РНЫЕ ПО'РЫ субкапиллярдык тешиктер (тектердеги өтө майда микро тешиктер).
 СУБЛИМА'ТЫ сублиматтар (өйдө көтөрүлүп чыккан жанар тоолук кысык газдар, түтүндөр).
 СУБЛИМА'ЦИЯ сублимация (катуу заттардын жогорку температурада суюктукка айланбай газ түрүндө учуп кетиши).
 СУБМАРИ'ННЫЙ ИСТО'ЧНИК субмариндик булак (деңиздин түбүндөгү булак).
 СУБФОССИ'АЛЬНЫЙ субфоссилдүүлүк (жаныбарлардын жана өсүмдүктөрдүн калдыктарынын өзгөрүшүнүн баштапкы абалы).
 СУБФА'ЗЫ субфазалар (экинчи жолу пайда болгон магмалардан жаралган тоо тектер).
 СУГЛИ'НОК ВАЛУ'ННЫЙ жумуру таштуу, куймайлуу топурак
 СУГЛИ'НОК кумайлуу топурак (составында чопо менен кум көбүрөөк кездешкен топурак).
 СУГЛИ'НОК КРУПНОПЕСЧА'НЫЙ ири кумдуу кумай топурак
 СУГЛИ'НОК КРУПНОПЫЛЕВАТЫЙ ири чандуу кумай топурак
 СУГЛИ'НОК ЛЕ'ТКИЙ жеңил кумай топурак (механикалык составында диаметри 0,01 мм-ден кичине келген топурак).
 СУГЛИ'НОК ЛЕССОВИ'ДНЫЙ лёсс сымал кумай топурак
 СУГЛИ'НОК МЕЛКОПЕСЧА'НЫЙ майда кумдуу кумай топурак
 СУГЛИ'НОК МЕЛКОПЫЛЕВА'ТЫЙ майда чандуу кумай топурак
 СУДЕ'ТСКАЯ ФА'ЗА судет фазасы (батыш Европада төмөнкү жана ортоңку карбондун чек арасында катмарларды ийилткен фаза).
 СУЛЬВАНИ'Т сульванит (сары түстүү жез сульфованадаты, минерал).
 СУЛЬФА'Т сульфат (күкүрт кычкылынын металл менен болгон кошундусу).
 СУЛЬФАТОЛИ'ТЫ сульфатолиттер (негизинен кальций сульфатынан турган чөкмө тектер).
 СУЛЬФА'ТЫ ВО'ДНЫЕ суу сульфаттары
 СУЛЬФИДОЛИ'ТЫ сульфидолиттер (силикатсыз магмадан пайда болгон темирдин жана жездин сульфиди)
 СУЛЬФИ'ДЫ сульфиддер (металлдын күкүрт менен кошундусу, көбүнчө рудалуу минералдар).
 СУЛЬФОЛИ'ТЫ сульфолиттер (негизинен тубаса күкүрттөн турган чөкмө тек).
 СУМСА'РСКИЙ Я'РУС Сумсар ярус (Орто Азияда үчүнчүлүк мезгилге колдонулган ярус).
 СУНДВИКИ'Т сундвикит (өзгөрүлгөн плагиоклаз минералы).

СУПЕРГЕННЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ супергендик өзгөрүлүштөр (кендердин экинчи жолу өзгөрүлүшү).
СУПЕРГЕННЫЕ РАСТВОРЫ супергендик эриндилер (төмөндөөчү, басандоочу эриндилер).
СУХИЕ ФУМАРОЛЫ кургак фумаролдор
СУПЕРГЕННЫЕ РУДЫ супергендик рудалар (экинчи жолу пайда болгон рудалар).
СУПЕРКАПИЛЛЯРЫ суперкапиллярлар (тоо тектериндеги өлчөмү 0,1—0,5 мм болгон тешиктер жана жаракалар).
СУПЕРКРИСТАЛЛЬНЫЕ ПОРОДЫ суперкристаллдык тектер (Архей заманында пайда болгон күчтүү метаморфизмделген чөкмө жана эффузивдүү тектер).
СУПЕРПОРЫ супертешиктер (өлчөмү 1 мм-ден жогору болгон тектердин тешиктери).
СУПЕСЬ кумдуу топурак (куму көбүрөөк болуп, диаметри 0,01 мм-ден кичине келген бөлүкчөлөрдүн саны 10—20% жеткен топурак).
СУРИК жошо (составында коргошун менен кычкылтек бар каттуу, кызыл-күрөң түстүү минерал).
СУРИК ЖЕЛЕЗНЫЙ темир жошо
СУРИК СВИНЦОВЫЙ коргошун жошосу
СУРЬМА сурьма
СУРЬМЯНАЯ ОБМАНКА коңур сурьма (кермезит минералы).
СУТОЧНОЕ ДВИЖЕНИЕ ЗЕМЛИ жердин суткалык кыймылы
СУХОВЕТИ ысык шамал, керимсел
СУФФОЗИЯ суффозия (борпоң тектердин жер алдындагы суулар менен агышы).
СУХАРНЫЕ ГЛИНЫ сухардуу чополор (каолиниттүү, отко чыдамдуу, суу менен нымдалбаган чополор).
СУХАЯ ДЕЛЬТА кургак дельта (дарыялар пайда кылган чөлдөгү дельта).
СУХАЯ МЕРЗЛОТА кургак тоң (дайыма тоң болуп турган зонадагы суусуз тектерден түзүлгөн участкактор).
СУХАЯ СВИТА кургак свита
СУХИЕ ЛАВИНЫ кургак көчкүлөр (кардан пайда болгон көчкү).
СУХОТ ОСТАТОК кургак калдык
СУХОТ ТАЛИК кургак өзөн (өзөн, сайлардын суусуз участогу).
СФАЛЕРИТ сфалерит (цинк менен күкүрттүн химиялык кошундусу, минерал).
СФЕН сфен (кальций менен титандын силикаты, минерал).
СФЕНОЛИТ сфенолит (магмалык тектердин шынаага окшош формасы).
СФЕРА ДЕЙСТВИЯ АТОМА атом таасир этүүчү сфера, айлава чөйрө
СФЕРОЛИТ сферолит (лава агымынын алдыңкы бөлүгүндөгү салыштырма салмагы оор келген тоголок бүртүктүү тек).
СХИЗОЛИТ схизолит (натрий, кальций, марганецтин силикаты, минерал).
СЪЕМКА съемка (бир нерсенин сүрөтүн алуу, сүрөтткө түшүрүү, картага түшүрүү).
СЪЕМКА АЭРОМАГНИТНАЯ аэромагнитная съемка
СЪЕМКА ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ геологиялык съемка (жердин геологиялык түзүлүшүн картага түшүрүү).
СЪЕМКА ДЕТАЛЬНАЯ деталдуу съемка
СЪЕМКА КРУПНОМАСШТАБНАЯ ири масштабдуу съемка
СЪЕМКА МЕЛКОМАСШТАБНАЯ майда масштабдуу съемка

СЪЕМКА МЕСТНОСТИ жердин съемкасы (жердин керектүү бир участогу картага түшүрүү).
СЪЕМКА ПОДЗЕМНАЯ жер алдындагы съемка
СЪЕМКА РУДНИЧНАЯ рудник съемкасы
СЪЕМКА СТРУКТУРНАЯ структуралык съемка

Т

ТАБЛИЦА ГЕОХРОНОЛОГИЧЕСКАЯ геохронологиялык таблица
ТАГИЛИТ тагилит (жез фосфаты, минерал).
ТАКОНИТ ДЖЕСПИЛИТОВЫЙ джеспилиттүү таконит
ТАКОНИТ таконит (составында гематит минералы бар кремнеземдүү ылайдын бир түрү).
ТАКОНИТ МАГНЕТИТОВЫЙ магнетиттүү таконит
ТАКСИТ таксит (кесек жанар тоо тектеринин жалпы аты).
ТАКСИТОВАЯ ТЕКСТУРА такситтик түзүлүш
ТАКСОНОМИЧЕСКОЕ ПОДРАЗДЕЛЕНИЕ таксономиялык бөлүштүрүү.
ТАКСОНОМИЯ таксономия (систематика деген сөздүн эски варианты).
ТАКТИТ тактит (магмадан бөлүнгөн газдар менен ысык эриндилердин акиташ, доломит тектерине тийгизген таасиринен пайда болгон метасоматиттүү тектер).
ТАКЫР такыр (жердин үстүндөгү кыртыштын бир түрү. Ал чөлдөгү ойдуңдарда кездешип, шордуу каткалаң келет).
ТАКЫР СОЛОНЧАКОВАТЫЙ шордууубаак такыр
ТАКЫР ТИПИЧНЫЙ жөнөкөй такыр
ТАКЫРООБРАЗОВАНИЕ такырдын пайда болушу
ТАЛАССИЧЕСКИЕ ОТЛОЖЕНИЯ талассалуу катмарлар (деңиз сууларынын түбүндө пайда болгон чөгүндүлөр).
ТАЛАССОГЕНЕЗ талассогенез (океан пайда кылуучу кыймылдар).
ТАЛЬВЕГ нук (өзөндүн, коктунун таманы).
ТАЛЬКОВЫЙ КАМЕНЬ тальк ташы (негизги составы тальк минераланышкан минерал).
ТАЛЬК тальк (катмарлуу силикатка таандык болгон жумшак, майланышкан тектердин тобу).
ТАНАТАРИТ танатарит (диаспорго жакын минерал).
ТАНАТОЦЕНОЗ танатоценоз (бир мезгилде өлгөн ар түрдүү организмдердин тобу).
ТАНГЕЙТ тангент (Ферганада таңга өзөнүнөн табылган минерал).
ТАНИТ танит (кизерит, сильвин жана таш туздан турган каниит теги).
ТАНТАЛ тантал (тубаса, таза түрүндө кездешкен минералдын бири).
ТАНТАЛИТ танталит (составы тантал, марганец, темир жана кычкыл тектен турган минерал).
ТАПРОГЕНЕЗ тапрогенез (ири грабендерди пайда кылуучу кыймылдар).
ТАРАННОНСКИЕ СЛАНЦЫ тараннондук сланецтер (грантолиттүү сланецтер).
ТАРАПАКАИТ таралакаит (составы натрий, хром жана кычкылтектен турган минерал).
ТАРНОВИТЦИТ тарновитцит (составында көмүр кычкыл коргошун бар арагониттин түрү).
ТАСКЫЛ таскыл (талкаланды тектерден турган тегерек чоку).

ТАСМАНИТ тасманит (Тасманиядагы көмүрдүн түрү).
ТАСПИНИТ таспиниттер (метаморфизмделген кварцтуу порфир).
ТАТАРКАИТ татаркаит (алюминийдин, магнийдин ж. б. суулуу силикаты, минерал).
ТАТАРСКИЙ ЯРУС татар ярусу (орус платформасындагы пермь мезгилинин үстүнкү ярусу).
ТАФОНОМИЯ тафномия (өсүмдүктөр менен жаныбарлардын калдыктарынын чогуу көмүлүшү).
ТАХИЛИТ тахилит (базальт айнеги, синоними).
ТВЕРДОСТЬ МИНЕРАЛА минералдын катуулугу
ТАКСИГЕННЫЕ ПОРОДЫ таксигендүү тектер (интрузивдүү тектердин тобуна кирбей жаракаларда пайда болгон тектер).
ТЕКСТУРА текстурасы, курулушу
ТЕКСТУРА МАГМАТИЧЕСКИХ ПОРОД магмалык тектердин текстурасы, курулушу
ТЕКСТУРА БЕСПОРЯДОЧНАЯ иретсиз текстурасы, курулушу
ТЕКСТУРА МЕТАМОРФИЧЕСКИХ ПОРОД метаморфизмделген тектердин текстурасы, курулушу
ТЕКСТУРА ОСАДОНЧЫХ ПОРОД чөкмө тектердин текстурасы, курулушу.
ТЕКСТУРА ПОЛОСЧАТАЯ тилкелүү, таңдайлашкан текстурасы, курулушу.
ТЕКСТУРА ПОРИСТАЯ көзөнөктүү текстурасы
ТЕКСТУРА ПУЗЫРИСТАЯ оюкчалуу текстурасы
ТЕКСТУРА РУД руда текстурасы
ТЕКСТУРА СЕТЧАТАЯ тор сыяктуу текстурасы
ТЕКСТУРА СЛАНЦЕВАТАЯ сланец сыяктуу текстурасы
ТАКТОГЕНЕЗ тактогенез (жер кыртышындагы тектоникалык кыймылдардын жыйындысы, чогуусу).
ТЕКТОГЕНЕЗ ГЕРЦИНСКИЙ герцин тектогенези (карбон менен пермь мезгилдеринде пайда болгон тектоникалык кыймылдар).
ТЕКТОГЕНЕЗ КАЛЕДОНСКИЙ каледон тектогенези (кембрий, ордовик, силур мезгилдеринде пайда болгон тектоникалык кыймылдар).
ТЕКТОГЕНЕЗ КИММЕРИЙСКИЙ Киммерий тектогенези (мезозой заманында пайда болгон тектоникалык кыймылдар).
ТЕКТОГЕНЕЗ РИФЕЙСКИЙ Рифей тектогенези (кембрий мезгилинин башталышында пайда болгон тектоникалык кыймылдар).
ТЕКТОГЕНЕЗ САЛАИРСКИЙ Салаир тектогенези (кембрий мезгилинин жогорку бөлүмүндө пайда болгон тектоникалык кыймылдар).
ТЕКТОНИКА тектоника (тоо тектеринин жайланышы менен жер кыртышынын кыймылын изилдөөчү геологиялык илимдин бир түрү).
ТЕКТОНИКА ГЕНЕТИЧЕСКАЯ генетикалык тектоника (жер кыртышындагы кыймылдардын пайда болушун далилдөөчү тектоника илиминин бир түрү).
ТЕКТОНИКА ДИНАМИЧЕСКАЯ динамикалык тектоника (геологиялык түзүлүштүн формасын өзгөртүүчү кыймылды изилдеген илим).
ТЕКТОНИКА КИНЕТИЧЕСКАЯ кинетикалык тектоника (катмарларды деформациялаган кыймылдарды изилдөөчү илим).
ТЕКТОНИКА MORFOLOGИЧЕСКАЯ морфологиялык тектоника (кыймылдардын натыйжасында пайда болгон формаларды же түзүлүштөрдү изилдөөчү илим).
ТЕКТОНИКА ОБЩАЯ жалпы тектоника (тектоникалык түзүлүштөрдүн жалпы закондук өнүгүшүн жана алардын арасындагы байланыштарын изилдөөчү тектоникалык илим).

ТЕКТОНИКА РЕГИОНАЛЬНАЯ аймактык тектоника
ТЕКТОНИТЫ тектониттер (динамометаморфизм процессинен пайда болгон тектер).
ТЕКТОНИЧЕСКАЯ КАРТА тектоникалык карта (тектоникалык кыймылдардын таасиринен пайда болгон өзгөчөлүктөрдү картага түшүрүү).
ТЕКТОНИЧЕСКАЯ СТРУКТУРА тектоникалык түзүлүш
ТЕКТОНИЧЕСКИЕ ВПАДИНЫ тектоникалык ойдуңдар
ТЕКТОНИЧЕСКИЕ ДВИЖЕНИЯ тектоникалык кыймылдар
ТЕКТОНИЧЕСКИЕ ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЯ тектоникалык жер титирөөлөр
ТЕКТОНИЧЕСКИЕ ЛИНИИ тектоникалык сызыктар (ийилген катмарлар менен жаракалардын созулуу сызыгы).
ТЕКТОНИЧЕСКИЕ ОЗЕРА тектоникалык көлдөр (тектоникалык ойдуңда пайда болгон көлдөр).
ТЕКТОНИЧЕСКИЕ ТРЕЩИНЫ тектоникалык жаракалар (тектоникалык кыймылдардын натыйжасында тектердин арасында пайда болгон жаракалар).
ТЕКТОНИЧЕСКИЕ ФОРМЫ тектоникалык формалар (тектоникалык кыймылдардын натыйжасында пайда болгон геологиялык түзүлүштөрдү жайланышкан формалары).
ТЕКТОНИЧЕСКИЙ КОНТАКТ тектоникалык чек, жик
ТЕКТОНИЧЕСКИЙ ПОКРОВ тектоникалык бет
ТЕКТОНИЧЕСКИЙ УСТУП тектоникалык урчук, тумшук
ТЕКТОНИЧЕСКИЙ ПРОГИБ тектоникалык ийилүү, ойдуң
ТЕЛЕКОНТАКТНЫЕ ПОРОДЫ телеконтактуу тектер (алыскы магмалык эвидилердин таасиринен пайда болгон метаморфизмделген тектер).
ТЕЛЕМАГМАТИЧЕСКИЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ телемагмалык кендер (магманын очогунаан алыс жерде пайда болгон ылдыйкы температурадагы гидротермалдуу кендер).
ТЕЛЕМАГМАТИЧЕСКИЕ ПОРОДЫ телемагмалык тектер (магманын очогу менен байланышы жок тектер).
ТЕЛЕТЕРМАЛЬНЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ телетермалдуу кендер (магмалык тектер менен генетикалык байланышы белгисиз болгон гидротермалдуу кендер).
ТЕЛЛУРИДЫ теллуриддер (теллурдун металлдар менен кошүлүшү).
ТЕЛЛУР САМОРОДНЫЙ тубаса түрүндө кездешкен теллур
ТЕЛЛУР СЕЛЕНИСТЫЙ селендүү теллур
ТЕЛО тело, зат
ТЕЛО АМОРФНОЕ аморфттуу зат
ТЕЛО БАЗАЛЬТОВОЕ базалттуу зат
ТЕЛО ГЕОЛОГИЧЕСКОЕ геологиялык зат
ТЕЛОКРИСТАЛЛИЗАЦИЯ телокристаллизация (граниттик магманын акыркы кристаллдашуу фазасы).
ТЕЛО ПЕЩЕРИСТОЕ көңдөйлүү зат
ТЕЛО РУДНОЕ руда заты
ТЕЛО УПРУГОЕ серпилгич зат
ТЕКТОНОСФЕРА тектоносфера (тектоникалык процесстер жүрүп турган жердин тереңдиги, 100—200 км, жеткен жогорку кабаты).
ТЕКТОФИЗИКА тектофизика (тектоникалык деформациялардын механизмдерин изилдеген илим).
ТЕКТОФАЦИЯ тектофация (белгилүү тектоникалык структуралар менен байланышта болгон фациялар).
ТЕМПЕРАТУРА АБСОЛЮТНАЯ абсолюттук температура
ТЕМПЕРАТУРА ВНУТРЕННЯЯ ички температура

ТЕМПЕРАТУРА ГОРЕ'НИЯ күйүү температурасы
ТЕМПЕРАТУРА ЗАМЕРЗА'НИЯ тоңуу температурасы
ТЕМПЕРАТУРА ЗАТВЕРДЕВА'НИЯ катуулануу температурасы
ТЕМПЕРАТУРА КРИТИ'ЧЕСКАЯ критикалык температура
ТЕМПЕРАТУРА НАГРЕ'ВА ысуу температурасы
ТЕМПЕРАТУРА ЭФФЕКТИ'ВНАЯ таасир этүүчү температура
ТЕНАДИТ тенардит (натрий сульфаты минерал).
ТЕНГЕРИТ тенгерит (иттрийдin сульфаты, минерал).
ТЕННАНТИ'Т теннантит (составы жез, мышьяк жана күкүрттөн турган минерал).

ТЕО'РИЯ ГОРООБРАЗОВА'НИЯ тоо пайда болуу теориясы
ТЕО'РИЯ ДАВЛЕ'НИЯ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин басымы жөнүндө теория.
ТЕО'РИЯ ИНФИЛЬТРАЦИО'ННАЯ инфильтрация теориясы
ТЕО'РИЯ ОБРАЗОВА'НИЯ РУД руда пайда болуу жөнүндөгү теория

ТЕО'РИЯ ЭВОЛЮЦИО'ННАЯ эволюциялык теория
ТЕПЛОВО'Й БАЛА'НС МО'РЯ деңиздин жылуулук тең салмактуулугу
ТЕПЛОЕ'МКОСТЬ жылуулук сыйымдуулук
ТЕПЛОСОДЕРЖА'НИЕ жылуулук сактоо
ТЕПЛОТА' ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин жылуулугу
ТЕПЛОТА' ЗЕМЛИ' жердин жылуулугу
ТЕПЛОТА' ПАРООБРАЗОВА'НИЯ буу пайда кылуучу жылуулук
ТЕРАЛИТ тералит (составы лабрадор, нефелин, титан, авгит, амфибол, биотит, талаа шпатынан турган магмалык тек).

ТЕРМА терма, ысык булак
ТЕРМА'ЛЬНАЯ ЛИ'НИЯ ИСТО'ЧНИКОВ булактардын термалдык сызыгы

ТЕРМА'ЛЬНАЯ ТЕО'РИЯ РУДООТЛОЖЕ'НИЯ руда пайда болуунун термалдык теориясы
ТЕРМИ'ЧЕСКАЯ ДЕНУДА'ЦИЯ термикалык денудация
ТЕРМИ'ЧЕСКИЙ АНА'ЛИЗ термикалык анализ
ТЕРМИ'ЧЕСКОЕ ВЫВЕ ТРИВАНИЕ термикалык талкалануу
ТЕРМОГРА'ММА термограмма (термалдык анализдин синонимы).
ТЕРМОГРА'ФИЯ термография (минералдык составды физико-химиялык жактан анализдөөнүн методу).

ТЕРМОДИНА'МИКА термодинамика (жылуулуктун жашка энергияга айланышын изилдөөчү илим).
ТЕРМОДИНАМИ'ЧЕСКАЯ СИСТЕ'МА термодинамикалык система
ТЕРМОДИНАМИЧЕСКИ'Е ПАРА'МЕТРЫ термодинамикалык параметрлер

ТЕРМОКАРОТТА'Ж термокароттаж (скважинада катмарлардын температурасын өлчөө методу).
ТЕРМОКА'РСТ термокарст
ТЕРМОМЕТАМОРФИ'ЗМ термометаморфизм (жогорку температура-нын таасири астында тектердин, минералдардын өзгөрүшү, метаморфизмдеши).

ТЕРМО'МЕТР ГЕОЛОГИ'ЧЕСКИЙ геологиялык термометр
ТЕРМОНАТРИ'Т термонатрит (составында көмүр кычкыл натрий жана суу бар минерал).

ТЕРМОФОСФАТЫ термофосфаттар (анортит же фосфориттен пайда болуучу фосфорлуу кычкыл туздар).

ТЕРНОВСКИ'Т терновскит (магнийлүү, кычкылтектүү амфибол, минерал).

ТЕРРАРИТ террарит (сүрүлгөн, күкүмдөлгөн тектер).
ТЕ'РРА-РО'ССА terra-росса (карбонаттуу тектердин үстүндө жайла-нышкан кызыл чополуу жана темирлүү катмар).

ТЕРРА'СА тектир (деңиз жээгиндеги, өзөндүн боюндагы тектирлер).
ТЕРРА'СА АБРАЗИ'ВНАЯ абразивдик тектир (деңиз толкунунан пай-да болгон тектир).

ТЕРРА'СА НАДПО'ГМЕННАЯ жайылма үстүндөгү тектир (жайылма-нын үстү жагындагы тектир).

ТЕРРА'СА ОЗЕ'РНАЯ көл тектири
ТЕРРА'СА ПО'ГМЕННАЯ жайылмадагы тектир

ТЕРРА'СА РЕЧНА'Я дарыя тектири
ТЕРРА'СА РЕЧНА'Я ПЕСЧА'НАЯ дарыянын кумдуу тектири

ТЕРРАСИ'РОВАНИЕ СКЛОНО'В капталдарды тектирлөө
ТЕРРИ'ТЕННЫЕ КОМПОНЕ'НТЫ терригендик компоненттер

ТЕРРИГЕ'ННЫЕ ОСА'ДКИ терригендик чөкмөлөр (кесек чөк-мөлөр).

ТЕРРИГЕ'ННЫЙ ИЛ терригендик ылай (бөлүкчөлөрү 0.01 мм-ден майда келген терригендик чөкмө).

ТЕ'ТИС тетис (палеозой, мезозой замандарында жана палеоген мезги-линдеги геосинклиналдуу область).

ТЕТРАДИМИ'Т тетрадимит (висмут менен теллурдун сульфиди, мине-рал).

ТЕТРА'ЭДР тетраэдр (төрт кырдуу кристаллдын формасы).
ТЕТРАЭДРИ'Т тетраэдрит (составы жез, калай жана күкүрттөн тур-ган минерал).

ТЕФРИ'Н тефрин (трахит, андезит, базальт тектеринин эски аты).
ТЕФРОИ'Т тефрит (марганецтүү орто силикат, минерал).

ТЕХНИ'ЧЕСКИЕ ВО'ДЫ техникалык суулар (өнөр-жайларда колдо-нулуучу суулар).

ТЕХНИЧЕСКИЕ КА'МНИ техникалык таштар (техникада пайдалануу-чу тектер).

ТЕХНИ'ЧЕСКИЙ АНА'ЛИЗ УГЛЯ көмүрдүн техникалык анализ

ТЕЧЕ'НИЕ агым
ТЕЧЕ'НИЕ ЛАМИНА'РНОЕ ламинардык агым (мелимелдеген жай агым).

ТЕЧЕ'НИЕ ПОДЗЕ'МНОЕ жер астындагы агым
ТЕЩЕНИ'Т тешенит (тармактуу, толук кристалдуу, составында анальцим бар магмалык жегич тек).

ТЕШЕНИ'Т АВГИ'ТОВЫЙ авгиттүү тешенит
ТЕШЕНИ'Т АМФИБО'ЛОВЫЙ амфиболдуу тешенит

ТЕШЕНИ'Т БИОТИ'ТОВЫЙ биотиттүү тешенит
ТЕШЕНИ'Т МОНЦИОНИ'ТОВЫЙ монциттүү тешенит

ТЕШЕНИ'Т НЕФЕЛИ'НОВЫЙ нефелиндүү тешенит
ТЕШЕНИ'Т ОЛИВИ'НОВЫЙ оливиндүү тешенит

ТИКСОТРОПИ'Я тиксотропия (коллоиддүү эриндилер менен диспер-сиялуу суспензиялардын кайрадан коюу абалга өтүшү жана катуураак зат-тардын механикалык таасиринен суюлушу).

ТИЛЛИ'ТЫ тиллиттер (байыркы муз, мөңгү чөкмөлөрү).

ТИМАНИ'Т тиманит (сымап менен селендин кошундусунан турган ми-нерал).

ТИМАЦИ'Т тимацит (анча-мынча кремнезему бар актинолиттүү диорит теги).

ТИНГУАИ'Т тингуаит (тармактуу, ачык түстүү нефелиндүү сиенит теги).

ТИНГУАИ'Т АМФИБО'ЛОВЫЙ амфиболдуу тингуаит

ТИНГУАИТ КВАРЦЕВЫЙ кварцтуу тингуаит
ТИНГУАИТ НЕФЕЛИНОВЫЙ нефелиндүү тингуаит
ТИНГУАИТ СОДАЛИТОВЫЙ содалиттүү тингуаит
ТИНЦЕНИТ тинценит (алюминий, марганец жана кальцийдин силикатынан турган минерал).
ТИП ВОДНОГО РЕЖИМА МЕРЗЛОТНЫЙ тоңгон суулардын режиминин түрү
ТИП ВОДНОГО РЕЖИМА НЕПРОМЫВНО́Й жууп тазалабас суунун режимин.
ТИП ВОДНОГО РЕЖИМА ПРОМЫВНО́Й жууп тазалоочу суунун режимин.
ТИПОМО́РНЫЕ МИНЕРАЛЫ типоморфдуу минералдар (ачык-айкын шарттарда пайда болгон тектерге мүнөздүү минералдар).
ТИП РЕЛЬЕ́ФА рельефтин тиби
ТИПЫ ЗАСОЛЕ́НИЯ шорлордун типтери
ТИПЫ КЛИМА́ТОВ климаттардын типтери
ТИПЫ МЕСТОРО́ЖДЕНИЯ кендердин типтери
ТИПЫ РУ́Д рудалардын типтери
ТИПЫ СТРУКТУ́РЫ КРИСТАЛЛОВ кристаллдардын түзүлүштөрүнүн типтери
ТИПЫ УВЛАЖНЕ́НИЯ нымдалуунун типтери
ТИРОЛИ́Т тиролит (жездин суулуу арсениди менен кальций сульфатынан турган минерал).
ТИТАНИ́Т титанит (минерал).
ТИТАНОЛИ́Т титанолит (магнетит менен титанит минералдарына бай жегич пироксенит тегинин бир түрү).
ТИТАНОМАГНЕ́ТИТ титаномагнетит (составында титан кычкылы бар магнетит минералы).
ТИТАНОСИЛИКА́ТЫ титандуу силикаттар
ТИРИЛИ́Т тирилит (өңү кара-көк гранаднориттин бир түрү).
ТИФО́НЫ тифондор (интрузия массивдери).
ТИХО́ОКЕА́НСКАЯ СКЛА́ДЧАТОСТЬ Тынч океандык бүктөлүү
ТИХО́ОКЕА́НСКИЙ ЦИКЛ Тынч океан цикли (СССРдин түштүк чыгышында пайда болгон пермь менен бор мезгилинин арасындагы катмарларды ийилтүүчү кыймыл).
ТОВАРКО́ВСКИЙ УГО́ЛЬ товарков көмүрү (лепидофиттердин калдыгынан пайда болгон көмүр).
ТОКЕИ́Т токент (негизги массасы магнетит менен авгит минералдарынан турган базальтондүү порфир теги).
ТОЛЕИ́Т толент (базальт менен диабаздын түрү).
ТО́ЛЩА калың катмар
ТО́ЛЩА МЕЖСЛОЕВА́Я кабат арасындагы калың катмар.
ТО́ЛЩА МИНЕРАЛИЗОВА́ННАЯ минералдашкан катмарлардын калыңдыгы
ТО́ЛЩА ПОРО́ДЫ тектердин калыңдыгы
ТО́ЛЩА ПРОДУКТИ́ВНАЯ пайдалуу калың катмар
ТО́ЛЩА РУ́ДНАЯ рудалуу калың катмар
ТО́ЛЩА СОЛЯ́НАЯ туздуу калың катмар
ТО́ЛЩА УГЛЕНО́СНАЯ көмүрлүү калың катмар
ТО́ЛЩА УГЛЯ́ көмүрдүн калыңдыгы, көмүрлүү калың катмар
ТО́ЛЬФА тольфа (квасц ташы).
ТОМИ́Т томит (чиринди балырлардан пайда болгон көмүр).
ТОМСОНИ́Т томсонит (составында натрий, кальций, алюминий бар силикат, минерал).
ТОНАЛИ́Т тоналит (кварцтуу диорит, магмалык тек).

ТОНКОЗЕРНИ́СТАЯ ПОРО́ДА эң майда бүртүктүү тек
ТОНКОЗЕРНИ́СТАЯ СТРУКТУ́РА майда бүртүктүү түзүлүш
ТОПА́ЗИТ топазит (топаз менен кварцтан турган грейзен тегинин түрү).
ТОПОГРАФИ́ЧЕСКИЕ КА́РТЫ топографиялык карталар (бул карталар майда масштабда түзүлөт).
ТОПОГРАФИ́ЧЕСКИЕ ПЛА́НЫ топографиялык пландар (бул пландар чоң масштабда түзүлөт)
ТОПОГРАФИ́ЧЕСКАЯ ПОВЕ́РХНОСТЬ топографиялык бет
ТОПОХИМИ́ЧЕСКИЕ ПРЕВРАЩЕ́НИЯ толохимиялык өзгөрүштөр (түзүлүшү сакталып, химиялык составы өзгөрүлгөн тоо тектер).
ТОРБЕРНИ́Т торбернит (составы жез, уран фосфаты жана кычкылтек менен суудан турган минерал).
ТОРИАНИ́Т торанит (торийден жана кычкылтектен турган минерал).
ТОРИ́Т торит (торий силикаты, минерал).
ТОРОГУММИ́Т торогуммит (коллоиддүү силикат, составы торий, уран силикаты жана суудан турган минерал)
ТОРОЛИ́Т торолит (составы калай, тантал жана кычкылтектен турган минерал).
ТОРФ чым көң (нымдын молдугуна байланыштуу өсүмдүктөрдүн чирип минералдашкан калдыктары).
ТОРФООБРАЗО́ВАНИЕ чым көң пайда болуу
ТО́ЩИЙ УГО́ЛЬ антрацит менен кокстун ортосундагы көмүр
ТРАВЕРТИ́Н травертин (акиташтуу туф)
ТРАВЛЕ́НИЕ МИНЕРА́ЛОВ минералдарды реактивдер менен эритип текшерүү
ТРАНСГРЕССИ́ВНОЕ ЗАЛЕГА́НИЕ ПОРО́Д тектердин трансгрессивдүү жайланышы
ТРАНСГРЕССИ́ВНЫЙ КОНТА́КТ трансгрессивдүү чек (төмөнкү катмарга караганда үстүнкү катмардын узак убакытта пайда болушун көрсөткөн чек, жик).
ТРАНСГРЕ́ССИЯ трансгрессия (деңиздин кургак жерлерди капташы).
ТРАНСГРЕ́ССИЯ МО́РЯ деңиз суусунун ташкыны (топон суу)
ТРАПЕЦО́ЭДР трапецоэдр (капталы төрт бурчтуу кристаллдардын табигый формасы).
ТРАПП трапп (платформалуу областтарда кеңири тараган негизги эффузив тегинин жалпы аты).
ТРАП ИЗВЕСТКО́ВЫЙ акиташтуу трапп
ТРАПП КВА́РЦЕВЫЙ кварцтуу трапп
ТРАПП ЛАБРАДО́РОВЫЙ лабрадорлуу трапп
ТРАПП ЛЕПЦИ́ТОВЫЙ лейциттүү трапп
ТРАПП НЕЧЕЛИ́НОВЫЙ нефелиндүү трапп
ТРАПП ПОЛЕВОШПА́ТОВЫЙ талаа шпаттуу трапп
ТРАПП СЛЮДЯНО́Й слюдалуу трапп
ТРАПП стеклова́тый айнектүү трапп
ТРАСС трасс (анча-мынча өзгөрүлгөн жана метаморфизмделген жука вулкандык туф).
ТРАХИА́НДЕЗИТ трахиандезит (кварцсыз эффузивдүү порфир теги).
ТРАХИ́Т трахит (составында жегич талаа шпаты бар сиениттүү эффузив).
ТРАХИ́Т ГИППЕРСТЕ́НОВЫЙ гипперстендүү трахит
ТРАХИ́Т ГРАНИ́ТОВЫЙ граниттүү трахит
ТРАХИ́Т ДИОРИ́ТОВЫЙ диориттүү трахит
ТРАХИ́Т ЗЕЛЕНОКА́МЕННЫЙ жашыл таштуу трахит

ТРАХИТ КА'ЛИЕВЫЙ калийлуу трахит
ТРАХИТ КА'ЛЬЦИЕВЫЙ кальциттүү трахит
ТРАХИТ КВА'РЦЕВЫЙ кварцтуу трахит
ТРАХИТ ЛЕЙЦИТОВЫЙ лейциттүү трахит
ТРАХИТ НЕФЕЛИ'НОВЫЙ нефелиндүү трахит
ТРАХИТ ОЛИГОКЛА'ЗОВЫЙ олигклаздуу трахит
ТРАХИТ ПИРОКСЕ'НОВЫЙ пироксендүү трахит
ТРАХИТ РОГОКИКО'ВЫЙ роговиктүү трахит
ТРАХИТ САНИДИ'НОВЫЙ санидиндүү трахит
ТРАХИТ СЛЮДЯНО'Й слюдалуу трахит
ТРАХИТ ЩЕЛОЧНО'Й жегич трахит
ТРАХОРЕИ'ТЫ трахоренттер (пропиллит, андезит, трахит жана риолит тектеринин жалпы аты).
ТРАХИТ ЭГИРИ'НОВЫЙ эгириндүү трахит
ТРЕМАДО'КСКИЙ Я'РУС тремадок ярусу (ордовик мезгилинин төмөнкү ярусу).
ТРЕМОЛИ'Т тремолит (суулуу кальций менен магний силикаты, минерал).
ТРЕ'НИЕ СКОЛЬЖЕ'НИЯ жылышып сүрүлүү
ТРЕПЕ'Л трепел (диатомия калдыктарынан турган жеңил тек).
ТРЕ'ЩИННАЯ БРЕ'КЧИЯ жарака брекчиясы
ТРЕ'ЩИННОЕ ИЗЛИЯ'НИЕ жарака аркылуу (куюлуу, төгүлүү, агуу жарака аркылуу лаванын куюлушу, агышы).
ТРЕЩИНОВА'ТОСТЬ ГО'РНЫХ ПОРО'Д тоо тектеринин жаракалуулугу
ТРЕ'ЩИНЫ ВЫВЕ'ТРИВАНИЯ талкалануу жаракалары (тектер экзогендик процесстен талкаланганда, бузулганда пайда болгон жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ ДИОГОНА'ЛЬНЫЕ диагоналдуу жаракалар (катмарлардын созулуу багытына жарыш жайланышпаган жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ ДИСЛОКА'ЦИИ ийилип бузулгандагы жаракалар (катмарлар ийилгенде, бүктөлгөндө пайда болгон жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ ЗАКРЫ'ТЫЕ жабык жаракалар (башка минералдык заттар же талкаланган тектер менен толукталган жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ ИЗГИ'БА ийилген жарака (бүктөлгөн катмарлардын төбөсүндө пайда болгон жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ КОНЦЕНТРИ'ЧЕСКИЕ тегере тарткан жаракалар (дөңсөлүү тектердин тегерегинде жарыш жайлынышкан айлана сыяктуу тегерек).
ТРЕ'ЩИНЫ НАКЛО'ННЫЕ жантык жаракалар (катмарлардын бетине кандайдыр бир бурч менен жайланышкан жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ ОТКРЫ'ТЫЕ ачык жаракалар
ТРЕ'ЩИНЫ ПАДЕ'НИЯ кыйгач жаракалар (катмарлардын жантайыш багытына созулуу багыты жарыш келген жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ ПРОСТИРА'НИЯ созулма жаракалар (катмарлардын созулуу багытына жарыш жайланышкан жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ РАДИА'ЛЬНЫЕ радиалдуу жаракалар (массивдин чет жагына тикесинен жайланышкан жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ РАСТЯЖЕ'НИЯ чоюлуу жаракалары (тектер ажырап бөлүнгөндө пайда болгон жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ СКА'ЛЫВАНИЯ сыйлыгышкан жаракалар (катмарлар кысылганда пайда болгон жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ СОГЛА'СНЫЕ дал келген жаракалар (катмарлардын созулуу, жантаюу багыттарына жарыш жайланышкан жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ ТЕКТОНИ'ЧЕСКИЕ тектоникалык жаракалар (тектоникалык күчтөрдүн таасири астында тоо тектериндеги пайда болгон жаракалар).

ТРЕ'ЩИНЫ ЭКЗОКИНЕТИ'ЧЕСКИЕ экзокинетикалык жаракалар (жер бетиндеги күчтөрдөн пайда болгон жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ ЭНДОКИНЕТИ'ЧЕСКИЕ эндокинетикалык жаракалар (жер бетиндеги күчтөрдөн пайда болгон жаракалар).
ТРЕ'ЩИНЫ УСЫХАНИЯ кургагандан пайда болгон жарака (тектер кургаганда жарылуудан пайда болгон жаракалар).
ТРИА'С триас (мезозой заманынын биринчи мезгили).
ТРИДИМИ'Т тримит (кремний менен кычкыл тектин кошулмасынан турган минерал)
ТРИЛОБИ'ТЫ трилобиттер (байыркы мезгилде деңизде жашаган жаныбарлар).
ТРИПЛИ'Т триплит (темир менен магнеций фторлуу фосфаты, минерал).
ТРИФА'Н трифан (сподумен минералынын синоним).
ТРОИЛИ'Т троилит (пирротин минералынын бир түрү).
ТРОКТОЛИ'Т троктолит (негиздүү плагиоклаздан жана оливинден турган ачык кристалдуу магмалык тек).
ТРОНДЬЕМИ'Т трондьемит (составында кычкыл плагиоклаз, кварц ж. б. бар ачык түстүү толук кристалдуу интрузивдүү тек).
ТРОПОСФЕ'РА тропосфера (атмосферанын ылдыйкы кабаты).
ТРОХИЛИ'СКИ трохилиски (девон мезгилинде пайда болгон өсүмдүктөр).
ТРУБООБРА'ЗНЫЕ МЕСТОРОЖДЕ'НИЯ түтүк сыяктуу кендер
ТРУБЧАТАЯ СТРУКТУ'РА түтүктөй созулган түзүлүш
ТРУЛИ'Т трулит (метеориттин эски аты).
ТУНГСТЕНИ'Т тунгстениит (вольфрамдан жана күкүрттөн турган минерал).
ТУРБУЛЕ'НТНОЕ ДВИЖЕ'НИЕ ЖИ'ДКОСТИ суюктуктун бурганактаган куюн сыяктуу кыймылы, агымы
ТУРАНИ'Т туранит (жездин суулуу жашыл ванадаты, минерал).
ТУРМАЛИ'Н турмалин (бир топ элементтердин кошулмасынан турган минерал).
ТУРМАНИЛИЗА'ЦИЯ турмалиндешүү
ТУРМАЛИ'НОВАЯ ПОРО'ДА турмалиндүү тек
ТУРМАЛИ'Т турмалит (жалаң гана турмалин менен кварц минералдарынан турган тек).

У

УБО'ГИЕ РУ'ДЫ аз рудалар
УВА'Л жон, кыр
УВА'Л ГО'РНЫЙ тоо кыры
УВАРОВИ'Т уваровит (хромдуу гранат, минерал).
УВЕЛИЧЕ'НИЕ КОЭФФИЦИЕНТА РУДОНО'СНОСТИ рудалуулукту көбөйтүү коэффициенти
УВЛАЖЕ'НИЕ нымдоо
УГАНДИТ'Ы угандиттер (составында меллит минералы жок оливиндүү лейцитит теги).
УГЛЕВОДОРО'ДНЫЕ ГА'ЗЫ углеводороддук газдар
УГЛЕВОДОРО'ДЫ углеводороддор (көмүртек менен водороддун химиялык кошулмасынан турган катуу, суюк же газ түрүндө кездешкен газдар).
УГЛЕДОБЫ'ЧА көмүр казуу

УГЛЕКИСЛОТА. көмүр кычкылы
УГЛЕКИСЛЫЕ ВОДЫ көмүр кычкылдуу суулар
УГЛЕКИСЛЫЕ ФУМАРОЛЫ көмүр кычкылдуу фумарлдор
УГЛЕНАСЫЩЕННОСТЬ көмүргө канаккандык
УГЛЕНОСНЫП көмүрлүү
УГЛЕНОСНЫП БАССЕПН көмүрлүү бассейн
УГЛЕНОСНЫП РАПО'Н көмүрлүү район
УГЛЕОБРАЗОВАНИЕ көмүр пайда болуу
УГЛЕРОДНЫП МЕТОД көмүртөк методу
УГЛЕФИКАЦИЯ көмүрлөнүү (диагенез жана метаморфизм процесстеринде чым көндөрдүн көмүргө айланышы).
УГЛИ АЛЛОХТО'ННЫЕ аллохтон көмүрү
УГЛИСТО-ГЛИНИСТЫЕ СЛА'НЦЫ көмүрлүү чопо сланецтери (көк кара түстөгү жумшак метеориттер).
УГЛИСТЫЕ МЕТЕОРИТЫ көмүрлүү метеориттер (көмүр водороду)
УГЛИСТЫЕ ПОРОДЫ көмүрлүү тектер
УГЛИСТЫЕ СЛА'НЦЫ көмүрлүү сланецтер
УГЛОВЫЕ НЕСОГЛА'СИЯ ПОРОД тектердин бурчтук туура эмес жайланышы.
УГЛУБЛЕ'НИЕ тереңдөө, төмөндөө
УГОЛ ВНУТРЕННЕГО ТРЕ'НИЯ ички сүрүлүү бурчу
УГОЛ ЕСТЕСТВЕННОГО ОТКО'СА табигый жантайма бурч
УГОЛ НАКЛО'НА ПЛАСТА' пласттын эңкейиш бурчу
УГОЛ НАКЛОНЕ'НИЯ эңкейүү бурчу
УГОЛ НЕСОГЛА'СИЯ туура эмес бурчтануу
УГОЛ ОПТИЧЕСКИХ ОСЕ'П оптикалык октун бурчту
УГОЛ ОСЕДА'НИЯ жантаюу бурчу
УГОЛ ПАДЕ'НИЯ ПЛАСТА' пласттын жантаюу бурчу
УГОЛ ПОВОРОТА ТРЕ'ЩИН жаракалардын имерилиш бурчу
УГОЛ ПОГАСА'НИЯ өчүү бурчу
УГОЛ ПОГАСА'НИЯ КРИСТАЛЛА кристаллдын өчүү бурчу
УГОЛ ДВИЖЕ'НИЯ жылмышуу бурчу
УГОЛ СКЛАДКИ бүктөлмөнүн, ийилген катмардын бурчу
УГОЛЬ ЗОЛ'НЫП күлдүү көмүр (минералдык заттар аралашкан күлү көп көмүр).
УГОЛЬ ИСКОПА'ЕМЫП казылып алынуучу көмүр
УГОЛЬ КА'МЕННЫП таш көмүр
УГОЛЬ КОКСУ'ЮЩИПСА кокстануучу көмүр
УГОЛЬНАЯ ГАЛ'БКА көмүрдүн жумурусу (тоголок же сүйрү көмүр).
УГОЛЬНЫП КОНГЛОМЕРАТ көмүр конгломераты (тоголок көмүрлөрдүн бири-бири менен цементтелиши).
УГОЛЬНЫП ПЛА'СТ көмүр пласты
УГОЛЬНЫП СЛО'П көмүр кабатчасы
УГОЛЬ ПОЛУАНТРАЦИТОВЫП чала антрациттүү көмүр
УГОЛЬ СПЕКА'ЮЩИПСА ширешкен көмүр (температуранын жардамы менен бөлүкчөлөрү биригишкен көмүр).
УГОЛЬ ТВЕ'РДЫП катуу көмүр
УДЕЛ'НАЯ ПОВЕ'РХНОСТЬ ЧАСТИЦ бөлүкчөлөрдүн салыштырма бетти
УДЕЛ'НАЯ ЭНЕ'РГИЯ ПОТОКА КРИСТАЛЛОВ кристаллдардын агымынын салыштырма энергиясы
УДЛИНЕ'НИЕ КРИСТАЛЛОВ кристаллдардын узарышы
УЗБЕКИТ узбекит (составында жездин фосфат кычкылы менен суу бар минерал).
УИНТАИТ уинтаит (битумдуу көмүрдүн жалтырак түрү).

УКЛО'Н эңкейиш, жантайыш
УКЛО'Н ДОЛИ'НЫ өрөөндүн жантайышы
УКЛО'Н ПОВЕ'РХНОСТИ ГРУНТО'ВЫХ ВОД кыртыш сууларынын бетинин жантайышы
УЛИГИТ улигит (перовскит тибине кирген минерал).
УЛЬМАНИТ ульманит (составы никелден, сурьмадан жана күкүрттөн турган минерал).
УЛЬТРАБАЗИТ ультрабазит (коргошун жана күмүш сульфоантимонити, минерал).
УЛЬТРАВУЛКАНИЧЕСКОЕ ИЗВЕРЖЕ'НИЕ ультражанар тоолук атылыш (бандайсан тибине таандык жанар тоо).
УЛЬТРАГЕОСИНКЛИНАЛИ ультрагеосинклиналдар (катмарлары татаал ийилип бүктөлгөн архей замандагы геосинклиналдар).
УЛЬТРАГЛИ'НА ультра чопо (кремнезем, глинозем, темир кычкылы, суу ж. б. турган коллонддик зат).
УЛЬТРАМЕТАМОРФИЗМ ультраметаморфизм (күчтүү метаморфизм, бул абалда тектер балкып эриген түргө айланат).
УЛЬТРАМИЛЛЕНИТ ультрамилленит (милленит минералынын бир түрү).
УЛЬТРАМИЛЛОНИТ ультрамиллонит (алгачкы түзүлүшү өзгөрүлгөн миллонит тегиинин бир түрү).
УЛЬТРАОСНОВНЫ'Е ПОРОДЫ ультраосновдуу тектер
УМАНГИТ умангит (жез селениди, минерал).
УМЕ'РЕННЫП КЛИМАТ мээлүүн климат
УМЕ'РЕННЫП ПО'ЯС мээлүүн алкак (түштүк жана түндүк жарым шарларындагы субарктика менен субтропикалык алкактардын ортосундагы кең тилкени ээлеп жаткан алкак).
УМПТЕКИТ умптектит (нефелинден, эгиринден, натрийлүү амфиболдон, жегич талаа шпатынан турган жегич сиенит тегиинин бир түрү).
УНАКИТ унакит (эпидот-ортоклаздуу пегматит теги).
УНАСЛЕ'ДОВАННЫП РЕЛЬЕ'Ф эски формасы сакталган рельеф
УНДАЦИОННАЯ ТЕО'РИЯ ундация жөнүндөгү теория (жер кабыгындагы толкундар жөнүндөгү теориялар).
УНДУЛА'ЦИИ ундуляциялар (майда бүктөлүүлөрдүн пайда болушу; катмарлардын өйдө-ылдый ийилиши, ныгырылышы).
УНИФИКАЦИЯ унификациялоо (бир түргө келтирүү).
УНИФИЦИ'РОВАННАЯ СТРАТИГРАФИЧЕСКАЯ СХЕМА бир түргө келтирилген стратиграфиялык схема
УПАКОВКА ГЕКСАГОНАЛ'НАЯ гексагоналдык упаковка (шар түрүндөгү бир кылка бөлүкчөлөрдү бир-бирине гексагонал түспөлдө жайла-ныштыруу).
УПАКОВКА КУБИЧЕСКАЯ куб түрүндөгү упаковка (шар түрүндөгү бир кылка бөлүкчөлөрдү куб түспөлдө жайлаштыруу).
УПЛОТНЕ'НИЕ ГОР'НЫХ ПОРОД тоо тектеринин ныкталуусу
УПРУГИЕ ВОЛНЫ серпилгич толкундар
УПРУГИЕ СВОИ'СТВА ГОР'НЫХ ПОРОД тоо тектердин серпилгичтик касиеттери
УПРУГОСТЬ ВОДЯНОГО ПАР'А суу буусунун серпилгичтиги
УПРУГОСТЬ ПОРОДЫ тектин серпилгичтиги
УРАКЕНИТ ураконит (уранидин суулуу сульфаты, минерал).
УРАЛИТ уралит (роговая обманканын пироксенден пайда болушу).
УРАЛИТИЗАЦИЯ уралиттенүү
УРАЛИТОВАЯ ПОРОДА уралиттүү тек
УРАЛО-ТЯНЬ-ШАНЬСКАЯ ГЕОСИНКЛИНАЛЬ Урал-Тянь-Шань геосинклинали

УРАЛЬСКАЯ ФАЗА СКЛАДЧАТОСТИ бүктөлүүнүн Урал фазасы (Уралдагы карбон менен пермь мезгилиндеги тектоникалык кыймылдардын фазасы).

УРАНИНИТ уранинит (составы уран менен кычкылтектен турган минерал).

УРАНОВАЯ СМОЛКА уран чайыры (уранинит минералынын синоним).

УРАНОВСКИЕ СЛЮДКИ уран слюдкалары (уранилдин суулуу фосфаты, арсенаты жана ванадаты).

УРАНОКАЛЬЦИТ уранокальцит (жез менен кальцийдин суулуу сульфат уранили).

УРЕИЛИТ уранлит (ири бүртүктүү таш метеорити).

УРОВЕННАЯ ПОВЕРХНОСТЬ деңгээл бети

УРОВЕНЬ ВОДЫ суунун деңгээли

УРОВЕНЬ ГИДРОДИНАМИЧЕСКИЙ гидродинамикалык деңгээл

УРОВЕНЬ ГИДРОСТАТИЧЕСКИЙ гидростатикалык деңгээл (пласттагы суунун деңгээли).

УРОВЕНЬ ЗЕРКАЛА ГРУНТОВЫХ ВОД кыртыш сууларынын деңгээлинин бети (жердин үстү менен кыртыш сууларынын жогорку деңгээлинин чегин).

УРОВЕНЬ ГИПСОМЕТРИЧЕСКИЙ гипсометриялык деңгээл

УРОВЕНЬ ГРУНТОВЫХ ВОД кыртыш сууларынын деңгээли

УРОВЕНЬ ПЬЕЗОМЕТРИЧЕСКИЙ пьезометриялык деңгээл

УРОВЕНЬ СТАТИЧЕСКИЙ статикалык деңгээл

УРОВНИ ГЕОМОРФОЛОГИЧЕСКИЕ геоморфологиялык деңгээлдер

УРПА К урпак (Орто-Азиядагы дөңгө болуп чогулган кумдардын аты).

УРТИТ уртит (талаа шпаты катышпаган нефелиндик тектердин тобуна кирген ачык түстүү кристаллдуу тек).

УСАДКА чөгүү, баскырылуу

УСАДКА ПОРОД тектердин чөгүшү (тектердин кургагандан кийин көлөмүнүн кичирейиши).

УСАДКА УГЛЯ көмүрдүн чөгүшү, ныкталышы (көмүрдүн кокска өткөндө көлөмүнүн, кичирейиши).

УСИЛИЕ БОКОВОЕ капталдык күч

УСИЛИЕ ИЗГИБАЮЩЕЕ ийүү күчү

УСИЛИЕ НАПОРНОЕ кысым күчү

УСИЛИЕ РАЗРЫВАЮЩЕЕ үзүү күчү

УСИЛИЕ СЖИМАЮЩИЕ кысылуу күчү

УСЛОВИЕ АТМОСФЕРНОЕ атмосфералык шарт

УСЛОВИЕ ГЕОЛОГИЧЕСКОЕ геологиялык шарт

УСЛОВИЕ ГИДРОГЕОЛОГИЧЕСКОЕ гидрогеологиялык шарт

УСЛОВИЕ ГОРНО-ГЕОЛОГИЧЕСКОЕ тоо-геологиялык шарт

УСЛОВИЕ ГОРНОЕ тоо шарты

УСЛОВИЯ ЕСТЕСТВЕННЫЕ табигый шарттар

УСЛОВИЯ ЗАЛЕГАНИЯ жайланыш шарттары (кендердин же тоо тектеринин жайланыш шарттары).

УСЛОВИЯ КЛИМАТИЧЕСКИЕ климаттык шарттар

УСЛОВИЯ ТОПОГРАФИЧЕСКИЕ топографиялык шарттар

УСЛОВНЫЙ ЗНАК шарттуу белгилер (геологиялык карталарда жер жүзүнүн өзгөчөлүктөрүн, түрлөрүн ж. б. шарттарын тамга, сан, боек менен түшүндүрүүчү белгилер).

УСРЕДНЕНИЕ РУДЫ рудалдары аралаштыруу (жакшы сапаттуу руданы начар руда менен кошуп иштетүү).

УСТАНОВКА КРИСТАЛЛА кристаллдын орношу

УСТОЙЧИВОСТЬ туруктуулук

УСТОЙЧИВОСТЬ ПОРОД тектердин туруктуулугу

УСТОЙЧИВОСТЬ ПРОТИВ КОРРОЗИИ дат басууга туруктуулук

УСТОЙЧИВЫЕ МИНЕРАЛЫ туруктуу минералдар

УСТУП урчук

УСТЬЕ чат (дарыялардын көлгө же деңизге куйган жери).

УСТЬЕВЫЕ ОЗЕРА дарыянын чатындагы көлдөр

УСТЬЕ РАЗВЕДОЧНОЙ ВЫРАБОТКИ чалгындоочу казанын оозу

УТОЛЩЕНИЕ ПЛАСТА пласттын калынданышы

УЩЕЛЬЕ капчыгай

Ф

ФАЗА фаза (кандайдыр кыска доордун ичинде катмарларды бүктөп, тоо пайда кылуучу тектоникалык кыймыл).

ФАЗА АВСТРИЙСКАЯ Австрия фазасы (тектоникалык кыймылдын бир фазасы).

ФАЗА АНДСКАЯ Анд фазасы (юза мезгилинде пайда болгон тектоникалык кыймыл, фаза).

ФАЗА АРКТИЧЕСКАЯ Арктикалык фаза

ФАЗА ГЕОКРАТИЧЕСКАЯ геократтуу фаза (куркактыктын аянтынын өсүшү, кургакчылыктын өкүм сүрүшү).

ФАЗА ОРОГЕНИЧЕСКАЯ тоо пайда кылуучу фаза

ФАЗА ОРУДЕНЕНИЯ рудалануу фазасы

ФАЗА САЛАИРСКАЯ Салаир фазасы

ФАЗА СКЛАДКООБРАЗОВАНИЯ бүктөлмө пайда кылуучу фаза (катмарларды ийилтип, тоолорду пайда кылуучу фаза).

ФАЗА ТЕКТОНИЧЕСКАЯ тектоникалык фаза

ФАЗА ТЕКТОНИЧЕСКИХ ДВИЖЕНИЙ тектоникалык кыймылдардын фазасы

ФАЗА ТЕКТОНО-МАГМАТИЧЕСКАЯ тектоно-магмалык фаза

ФАЗОВЫЙ АНАЛИЗ фазалык анализ

ФАЗЫ ВУЛКАНИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ жанар тоо атылышынын фазасы

ФАЗЫ МАГМАТИЧЕСКИХ ПОРОД магмалык тектердин фазасы

ФАЗЫ МАГМАТИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА магмалык комплекстин фазасы

ФАЗЫ КРИСТАЛЛИЗАЦИИ кристаллдашуу фазасы

ФАКОЛИТ факолит (интрузивдүү тектердин түспөлү)

ФАКТОРЫ БИОЛОГИЧЕСКИЕ биологиялык факторлор

ФАКТОРЫ ГЛУБИННЫЕ тереңдиктеги факторлор

ФАКТОРЫ ЛИТОЛОГИЧЕСКИЕ литологиялык факторлор

ФАКТОРЫ ОБРАЗОВАНИЯ МЕТАМОРФИЧЕСКИХ ПОРОД метаморфизмдеген тектердин пайда болуш факторлору

ФАКТОРЫ ОБРАЗОВАНИЯ ОСАДОЧНЫХ ПОРОД чөкмө тектердин пайда болуш факторлору

ФАКТОРЫ ОПРЕДЕЛЯЮЩИЕ аныктоочу факторлор

ФАКТОРЫ РАВНОВЕСИЯ тең салмактануу фактору

ФАКТОРЫ РАЗРУШЕНИЯ ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин талталкалануу факторлору

ФАКТОРЫ РУДООБРАЗОВАНИЯ руда пайда болуу факторлору

ФАКТОРЫ СРЕДЫ' чөйрөлүк факторлор
ФАКТОРЫ СТРУКТУРООБРАЗОВА'НИЯ түзүлүштү пайда кылуучу факторлор
ФАКТОРЫ УГЛЕОБРАЗОВА'НИЯ көмүр пайда болуу факторлору
ФАКТОРЫ ФИЗИКО-ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ физика-географиялык факторлор
ФАЛЬБА'НДЫ фальбандар (узунунан жайланышкан, анча-мынча өзгөрүлгөн сульфиддүү тектер).
ФАЛЬБЕ'РЦ фальерц (түссүз руда).
ФАМАТИНИТ фаматинит (жездин сульфоантимонити, минерал).
ФАМЕН'СКИЙ Я'РУС фамен ярусу (Девон системасынын үстүнкү ярусу).
ФАНГЛОМЕРА'Т фангломерат (тоо тектеринин ири сыныктарынан пайда болгон катмар).
ФАРАТСИХИ'Т фаратсихит (составында гематит бар каолинит сыяктуу минерал).
ФАРМАКОЛИ'Т фармаколит (кальций арсениди, минерал).
ФАРМАКОСИДЕРИ'Т фармакосидерит (составында темир, суусу бар минерал).
ФАРФО'РОВАЯ ГЛИ'НА фарфордук чополор
ФАРФО'РОВАЯ Я'ШМА фарфордук яшма (к. яшма).
ФАТЕРИ'Т фатерит (тоголок шаб сыяктуу кальцит минералынын агрегаты).
ФАУЗЕРИ'Т фаузерит (марганец менен магнийдин сульфаты, минерал).
ФАУ'НА фауна (тектердин арасында кездешкен жаныбарлардын калдыктары).
ФА'ЦИИ БОЛОТНЫЕ саз фациялары
ФА'ЦИИ ГЕТЕРОТОПИЧЕСКИЕ гетеротопия фациялары (бир чөйрөдөгү ар кандай эки фациялар).
ФА'ЦИИ ЛЕДНИКО'ВЫЕ мөңгү фациялары
ФА'ЦИИ МАГМАТИЧЕСКИХ ПОРО'Д магмалык тектердин фациялары
ФА'ЦИИ ОЗЕ'РНЫЕ көл фациялары
ФА'ЦИИ РЕЧНЫ'Е дарыя фациялары
ФА'ЦИЯ фация (физика-географиялык шарттарга карата бир мезгилде пайда болгон чөкмө тектер: чөгүндүлөрдүн палеографиялык жана геохимиялык шартын көрсөткөн комплекс).
ФА'ЦИЯ ГЕОСИНКЛИНА'ЛЬНАЯ геосинклиналдуу фация
ФА'ЦИЯ ГЕОХИМИЧЕСКАЯ геохимиялык фация
ФА'ЦИЯ ГЕТЕРОМЕЗИЧЕСКАЯ гетеромезиялык фация (ар кандай чөйрөнүн фациялары).
ФА'ЦИЯ ГЛУБОКОВО'ДНАЯ терең сууда пайда болгон фация
ФА'ЦИЯ КОНТИНЕНТА'ЛЬНАЯ континенталдык фация
ФА'ЦИЯ МАГМАТИЧЕСКИХ ПОРО'Д магмалык тектердин фациясы
ФА'ЦИЯ МЕЛКОВО'ДНАЯ тайыз суулуу фация
ФА'ЦИЯ МЕТАМОРФИЧЕСКАЯ метаморфизм фациясы
ФА'ЦИЯ МИНЕРА'ЛЬНАЯ минералдык фация
ФА'ЦИЯ МОРСКА'Я деңиз фациясы
ФА'ЦИЯ ПРЕСНОВО'ДНАЯ тузсуз суу фациясы
ФА'ЦИЯ СИНГЕНЕТИЧЕСКАЯ сингенетикалык фация
ФА'ЦИЯ СТРАТИГРАФИЧЕСКАЯ стратиграфиялык фация
ФА'ЦИЯ ФИЗИЧЕСКАЯ физикалык фагия (интрузивдүү тектер пайда болгон кездеги чөйрөнүн физикалык шарты).
ФАЯЛИ'Т фаялит (темирлүү ортосиликат, минерал).

ФАЯЛИТОВЫЕ ПОРО'ДЫ фаялиттүү тектер (негизинен фаялит, грюнерит, алмайдит, магнетит минералдарынан турган кристаллдуу сланецтер).
ФЕЛЬДШПАТИ'ДЫ фельдшпатиддер (нефелин жана лейцит минералдарынын жалпы аты).
ФЕЛЬЗИТ фельзит (порфирлүү тектердин узун кристаллдуу негизги массасы).
ФЕЛЬЗОФИ'Р фельзофир (массасы майда бүртүктүү фельзиттен турган кварц порфири).
ФЕЛЬЗОФИ'Р КВА'РЦЕВЫЙ кварцтуу фельзофир
ФЕЛЬЗОФИ'Р ОРТОКЛА'ЗОВЫЙ ортоклаздуу фельзофир
ФЕМИЧЕСКИЕ МИНЕРАЛЫ фемикалык минералдар (темирлүү магнийлүү пироксен менен оливин ж. б. минералдар).
ФЕНАКИ'Т фенакит (бериллий ортосиликаты, минерал).
ФЕНИ'Т фенгит (мусковит минералынын бир түрү).
ФЕНИ'Т фенит (ачык өңдүү сиенит теги).
ФЕНИТ АЛЬБИ'ТОВЫЙ альбиттүү фенит
ФЕНИТИЗАЦИЯ фениттенүү (катмарлардын арасына кирип, жегич магманын эгири менен фельдшпатиддер пайда кылышы).
ФЕНИ'Т КАНКРИНИ'ТОВЫЙ канкриниттүү фенит
ФЕНОКРИСТА'ЛЛ фенокристалл (майда бүртүктүү массада ири кристаллдардын жайланышы).
ФЕРГАНИ'Т ферганит (уран менен фосфор кычкылынан жана суудан турган минерал).
ФЕРГА'НСКИЙ Я'РУС Фергана ярусу (Орто Азиядагы үчүнчүлүк мезгилдин ярусу).
ФЕРГУСОНИ'Т фергусонит (итрий, цербий, тантал, кычкылтек кошулмалары, минерал).
ФЕРРИМОЛИБДЕНИ'Т ферримолибденит (составы темир менен молибден кычкылынан жана суудан турган минерал).
ФЕРРИСИЛИКАТЫ феррисиликаттар (темирге бай силикаттар).
ФЕРРИ'Т феррит (таза түрдө кездешкен темир).
ФЕРРОБРУСИ'Т ферробрусит (темирлүү брусит, минерал).
ФЕРРОКА'ЛЬШИЙ феррокальций (темирлүү кальцит, минерал).
ФЕРРОКОБАЛЬТИ'Н феррокобальтин (темирлүү кобальтин, минерал).
ФЕРРОЛИ'Т ферролит (темирлүү минералдардан турган тек).
ФЕРРОПЛАТИНА ферроплатина (темирлүү платина, темирлүү ак алтын, минерал).
ФЕРРОРОДОХРОЗИ'Т феррородохрозит (темирлүү родохрозит, минерал).
ФЕРРОСИЛИЦИЙ ферросилиций (темир силикаты, минерал).
ФЕРРОТЕТРАЭДРИ'Т ферротетраэдрит (темирлүү тетраэдрит, минерал).
ФЕРРОХАЛЬКАНТИ'Т феррохалькантит (темирлүү халькантит, минерал).
ФЕРСМАНИ'Т ферсманит (титан, ниобий, кальций, натрийлердин силикаты, минерал).
ФЕРСМИ'Т ферсмит (академик ферсмандын атынан коюлган минерал).
ФИАСКОНИ'Т фиасконит (анальцим, лейцит минералдарынан турган базалит теги).
ФИБРОЛИ'Т фибролит (алюминий силикаты, минерал).
ФИЗЕЛИ'ИТ физелиит (коргошун жана күмүш сульфоантимонити, минерал).
ФИЗИЧЕСКОЕ ВЫВЕ'ТРИВАНИЕ тектердин физикалык талкаланышы

ФИЗИЧЕСКОЕ ВЫВЕТРИВАНИЕ УГЛЕП көмүрдүн физикалык талкалагышы

ФИЗИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА МИНЕРАЛОВ минералдардын физикалык касиеттери

ФИЛЛИПСИТ филиппит (составы калай, калий, алюминий силикатынан турган цеолит минералы).

ФИЛЛИТ филлит (метаморфизм процессинин натыйжасында чоподон пайда болгон тек).

ФИЛЛИТИЗАЦИЯ филлиттенүү (чополуу сланецтердин филлит тектерине өтүш процесси).

ФИЛЛИТ ПОЛЕВОШПАТОВЫЙ талаа шпаттуу филлит

ФИЛЛИТ СЕРИЦИТОВЫЙ серициттүү филлит

ФИЛЛИТ ХЛОРИТОВЫЙ хлориттүү филлит

ФИЛОГЕНИЯ филогения (жерде тиричилик пайда болгондон берки бардык организмдердин өсүп-өнүгүү процесси).

ФИЛЬТРАТ фильтрат, сүзүндү

ФИЛЬТРАЦИОННЫЕ ВОДЫ фильтрленген, сүзүлгөн суулар

ФИЛЬТРАЦИОННЫЙ ЭФФЕКТ фильтрациялык эффект

ФИЛЬТРАЦИЯ фильтрация, сүзүлүү (тектердин көзөнөкчөлөрү аркылуу суулардын сүзүлүшү).

ФИЛЬТРУЮЩАЯ ЧАСТЬ ПОР көзөнөкчөлөрдүн фильтр бөлүгү

ФИОРДОВЫЙ БЕРЕГ фиордуу жээк (куртактыкты суу каптаганда, өзөндөрү деңиз алдында калган терең тилкеленген жээк).

ФИОРИТ фиорит (фтордуу опал, минерал).

ФИРН фирн (бүртүктүү муз).

ФИРНОВОЕ ПОЛЕ бүртүктүү муз талаасы, аянты

ФИРНОВЫЙ БАССЕЙН фирн бассейни

ФИРНОВЫЙ ЛЕД фирн музу

ФИТОГЕННЫЕ ПОРОДЫ фитогендүү тектер (өсүмдүктөрдүн калдыгынан пайда болгон тоо тектер).

ФИТОМОРФОЗЫ фитоморфоздор (чөкмө тектерде сакталган өсүмдүктөрдүн тактары, издери).

ФЛАЗЕРГРАНИТ флазергранит (метаморфизмделген гранит).

ФЛАЗЕРДИАБАЗ флазердиабаз (метаморфизмделген диабаз).

ФЛЕБОГЕННЫЕ ОТЛОЖЕНИЯ флебогендик катмарлар (жер астындагы суулардан жаракаларга топтолгон чөкмөлөр).

ФЛЕКСУРА флексура (катмардын тизе сыяктуу бүгүлүп ийилиши).

ФЛЕКСУРА ВЕРТИКАЛЬНАЯ тике флексура

ФЛЕКСУРА ГОРИЗОНТАЛЬНАЯ горизонталдуу флексура

ФЛЕКСУРА НАКЛОННАЯ жантайган флексура

ФЛЕКСУРА ОБРАТНАЯ тетири флексура

ФЛЕКСУРА ПРОСТАЯ жөнөкөй флексура

ФЛЕКСУРА ПРЯМАЯ түз флексура

ФЛЕЦ флец (бир топ аралыктан казылып алынып жаткан, калыңдыгы пайдалуу кен пластары).

ФЛИНТКЛЕЙ флинтклей (суу тийсе нымдалбаган, отко чыдамдуу чопо тегин).

ФЛИШ флиш (түрдүү составдагы катмардын бир нече жолу утур кайталанып чөгүшү).

ФЛОГОПИТ флогопит (составында магнийлүү слюда, калий, магний силикаты бар минерал).

ФЛОРА флора (өсүмдүктөр дүйнөсү).

ФЛОРИСТИЧЕСКАЯ ЗОНА флоралуу зона (өсүмдүктөрдүн калдыгынан турган катмар).

ФЛОРИСТИЧЕСКИЕ ОБЛАСТИ флоралуу областтар

ФЛОРСЕНИТ флорсенит (церий, алюминий фосфаты менен алюминий суу кошулмаларынан турган минерал).

ФЛЮВИОГЛЯЦИАЛЬНОЕ ОТЛОЖЕНИЕ флювиогляциалдык катмар (мөңгү, муздардан эриген суулар менен кошо аккан кум, чополуу шленди).

ФЛЮВИОГЛЯЦИАЛЬНЫЕ РАВНИНЫ флювиогляциалдуу түздүктөр

ФЛЮВИОГЛЯЦИАЛЬНЫЕ РОССЫПИ флювиогляциалдуу чачынды заттар

ФЛЮВИОГЛЯЦИАЛЬНЫЕ ТЕРРАСЫ флювиогляциалдык тектирлер (тоо өрөөнүндөгү байыркы мөңгүлөрдүн, муздардын этек жагындагы моренадан пайда болгон тектирлер).

ФЛЮИД РУДОНОСНЫЙ рудалуу флюид (магма очагынан бөлүнүп чыккан газ же суюктук түрүндөгү заттардын аты).

ФЛЮИДАЛЬНАЯ СТРУКТУРА флюидалуу түзүлүш

ФЛЮОРИТ флюорит (кальций менен фтордун химиялык кошулмасынан турган минерал).

ФЛЮТЕРИТ флютерит (ураноталлит минералынын түрү).

ФОЯИТ фойяит (пироксендүү нефелин сиенити, магмалык тек).

ФОЯИТ АМФИБОЛОВЫЙ амфиболдуу фойяит

ФОЯИТ БИОТИТОВЫЙ биотиттүү фойяит

ФОЯИТОВАЯ МАГМА фойяиттүү магма

ФОЯИТ ПИРОКСЕНОВЫЙ пироксендүү фойяит

ФОЯИТ СЛЮДЯНОЙ слюдалуу фойяит

ФОЯИТ СОДАЛИТОВЫЙ содалиттүү фойяит

ФОЯИТ ЭГИРИНОВЫЙ эгириндүү фойяит

ФОКУС ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЯ жер титирөө фокусу

ФОНОЛИТ фонолит (нефелиндүү сиенит тегинин эффузивдүү түрү).

ФОНОЛИТ ВОЛЛАСТОНИТОВЫЙ волластониттүү фонолит

ФОНОЛИТ ЛЕПЦИТОВЫЙ лейциттүү фонолит

ФОНОЛИТ НЕФЕЛИНОВЫЙ нефелиндүү фонолит

ФОНОЛИТОВАЯ СТРУКТУРА фонолиттүү түзүлүш

ФОНОЛИТ ПОЛЕВОШПАТОВЫЙ талаа шпаттуу фонолит

ФОНОЛИТ САНИДИНОВЫЙ санидиндүү фонолит

ФОНОЛИТ СЛЮДЯНОЙ слюдалуу фонолит

ФОНТАН ГАЗОВЫЙ газ фонтаны

ФОНТАН ЛАВОВЫЙ лава фонтаны

ФОНТАННАЯ ЭКСПЛУАТАЦИЯ фонтандуу эксплуатация (эксплуатацияланган пласттан нефтинин жер үстүнө атырылып чыгышы).

ФОНТАН НЕФТЯНОЙ нефть фонтаны

ФОРЛАНД форланд (эки массивдин ортосунда тоонун пайда болушу).

ФОРМА ГНЕЗДОВАЯ уюк формасы

ФОРМА ЗАЛЕГАНИЯ ПОРОД тектердин жайгашуу формасы

ФОРМА ЗЕМЛИ жердин формасы, келбети

ФОРМАНИТ форманит (фергусонит минералынын танталдык түрү).

ФОРМА ПОДЗЕМНОЙ ВЫРАБОТКИ жер астындагы казыланып формасы

ФОРМА ПОПЕРЕЧНОГО СЕЧЕНИЯ КИСТАЛЛА кристаллдын туурасынан кесилгендеги формасы

ФОРМА РЕЛЬЕФА рельефтин формасы, келбети

ФОРМА РУДНЫХ ТЕЛ руда заттарынын келбети, формасы

ФОРМА СТРУКТУРНАЯ түзүлүш формасы

ФОРМАЦИЯ формация (геологияда белгилүү түзүлүш-фациалдуу зо-

жада пайда болгон өз ара байланыштагы пайдалуу кендер менен тектердин комплекси).

ФОРМАЦИЯ ВУЛКАНИЧЕСКАЯ жанар тоо формациясы
ФОРМАЦИЯ ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ геологиялык формация
ФОРМАЦИЯ МЕСТОРОЖДЕНИЯ кендердин формациясы
ФОРМАЦИЯ ОСАДОЧНАЯ чөкмө тектердин формациясы
ФОРМАЦИЯ ПЕТРОГРАФИЧЕСКАЯ петрографиялык формация
ФОРМАЦИЯ РУДНАЯ рудалык формация
ФОРМУЛЫ МИНЕРАЛОВ минералдардын формуласы (минералдардын химиялык формуласы).

ФОРМЫ МИНЕРАЛОВ минералдардын формалары, түспөлдөрү
ФОРМЫ ПАЛЕОНТОЛОГИЧЕСКИЕ палеонтологиялык формалар
ФОРМЫ РЕЛЬЕФА рельефин формасы (жер бетинин түспөлү).
ФОРСТЕРИТ форстерит (магнийдин орто силикаты, минерал).
ФОССИЛИЗАЦИЯ фоссилзация (организмдердин калдыктарынын ташка айлануу процесси).

ФОСФАТОШЛАКИ фосфатшлактар (апатит же фосфоритти металлургиялык шлактарга кошуп эриткенде пайда болгон продукт).

ФОСФОГИПС фосфогипс (фосфориттерди күкүрт кислотасы менен иштетип, фосфор кислотасын алганда пайда болуучу продукт).

ФОСФОРИТ фосфорит (фосфор кислотасынын кальций фторлуу тузу, минерал).

ФΟΥЛЕРИТ фоулерит (цинктүү родонит, минерал).
ФОШАГИТ фошагит (кальцийдин суулуу силикаты, минерал).

ФРАКЦИЯ фракция (заттын өлчөмү бирдей болгон бөлүкчөлөр).
ФРАКЦИЯ ГРАНУЛОМЕТРИЧЕСКАЯ гранулометриялык фракция
ФРАКЦИЯ КРУПНАЯ ири фракция
ФРАКЦИЯ ЛЕТУЧАЯ учуучу фракция

ФРАКЦИЯ ЛЕССОВИДНАЯ лёсс сыяктуу фракция
ФРАКЦИЯ МЕХАНИЧЕСКОГО СОСТАВА РУД рудалардын механикалык составынын фракциясы

ФРАКЦИЯ ПРОМЕЖУТОЧНАЯ орточо фракция
ФРАМЕЗИТ фразезит (кара алмаз).

ФРАНКЕИТ франкеит (коргошун сульфостибистаннаты, минерал).
ФРАНКЛИНИТ франклинит (составында цинк, марганец жана темир кычкылы бар минерал).

ФРАНКОЛИТ франколит (көмүр кычкыл кальцийлүү апатит, минерал).

ФРАНСКИП ЯРУС фран ярусу (девон мезгилинин үстүнкү бөлүмүнүн төмөнкү ярусу).

ФРЕПРИНГ фрейринг (түссүз руданын, сурьманын күмүштүү түрү).
ФРЕПСЛЕБЕНИТ фрейслебенит (күмүш менен коргошундун суулуу силикаты, минерал).

ФТОРОПАТИТ фторопатит (фторлуу апатит, минерал).
ФТОРОКАЛЬЦИТ фторлуу кальцит (минерал).

ФУЗУЛИНИДЫ фузулиниддер (жөнөкөй жаныбарлардын түрү).
ФУМАРОЛЫ фумарлодор (жанар тоонун борбору аркылуу көтөрүлүп чыккан ысык газ).

ФУМАРОЛЫ ВРЕМЕННЫЕ убактылуу фумаролдор
ФУМАРОЛЫ ВТОРИЧНЫЕ экинчи, кайталанма фумаролдор
ФУМАРОЛЫ КИСЛЫЕ кычкыл фумаролдор
ФУМАРОЛЫ ПЕРВИЧНЫЕ биринчи, баштапкы фумаролдор
ФУМАРОЛЫ СЕРНИСТЫЕ күкүрттүү фумаролдор
ФУМАРОЛЫ ЩЕЛОЧНЫЕ жегич фумаролдор
ФУМАРОЛЬНЫЕ ВОЗГОНЫ фумаролдук возгондор (катуу минерал-дүк заттардын газ түрүндө көтөрүлүп, кайтадан катуу заттарга айланышы).

ФУНДАМЕНТ ПЛАТФОРМЫ платформанын фундаменти (архей менен протерозой заманындагы өзгөрүлгөн тектерден түзүлгөн платформанын төмөнкү бөлүгү).

ФЮЗЕН фюзен (жумшак көмүр).
ФЮЗЕНИЗАЦИЯ фюзенденүү

Х

ХАБАЗИТ хабазит (суулуу цеолит, минерал).

ХАДАКРИСТАЛЛЫ хадакристаллдар (ири кристаллдуу массанын арасында кездешкен майда кристаллдар).

ХАЛЦЕДОН халцедон (кремний менен кычкылтектен турган минерал).

ХАЛЬКАНТИТ халькантит (составында сульфат менен суу кездешкен минерал, жез кепереси).

ХАЛЬКОАЛЮМИТ халькоалюмит (составында жез, алюминий, кычкылтек жана суу бар минерал).

ХАЛЬКОГРАФИЯ халькография (минерография илиминин эски аты).
ХАЛЬКОЗИН халькозин (жез менен күкүрттөн турган минерал).

ХАЛЬКОПИРИТ халькопирит (составы жез, темир жана күкүрттөн турган минерал).

ХАЛЬКОСИДЕРИТ халькосидерит (составы жез, темир, фосфор, кычкылтек жана суудан турган минерал).

ХАЛЬКОСТИБИТ халькостибит (жез сульфоантимонити, минерал).
ХАЛЬКОФИЛЛИТ халькофиллит (жез сульфато-арсенаты, минерал).

ХАММАРИТ хаммарит (жез жана коргошун сульфовисмутити, минерал).

ХАРАКТЕРИСТИКА ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин мүнөздөмөсү
ХАРАКТЕРИСТИКА МЕСТОРОЖДЕНИЯ кендердин мүнөздөмөсү
ХАРАКТЕРИСТИКА МИНЕРАЛОВ минералдардын мүнөздөмөсү

ХВОСТ УГОЛЬНОГО ПЛАСТА көмүр пластынын аяккы чеги
ХЕДРУМИТ хедрумит (жегич сиениттер тобуна кирген магмалык тек).

ХЕМОГЕННЫЕ ОСАДКИ хемогендик чөкмөлөр (химиялык чөгүндүлөр).

ХЕМОМЕТАМОРФИЗМ хемометаморфизм (жогорку температуранын жана суюктуктун таасири астында магмалык тектердин экинчи жолу өзгөрүшү).

ХЕУМИТ хеумит (нефелиндүү сиениттер тобуна кирген тармактуу магмалык тек).

ХИАСТОЛИТ хиастолит (андалузит минералынын түрү).
ХИБИНИТ хибинит (ири бүртүктүү нефелиндүү сиениттин түрү).

ХИБЛИТ хиблит (талкаланган торит минералынын бир түрү).
ХИМИЧЕСКИЕ ОСАДКИ химиялык чөкмөлөр
ХИМИЧЕСКОЕ ВЫВЕТРИВАНИЕ УГЛЕЙ көмүрдүн химиялык жол менен талкаланышы

ЛАДНИТ ладнит (таш метеорити).
ХЛОАНТИТ хлоантит (никельскуттерудит минералынын түрү).

ХЛОРИДНЫЕ МИНЕРАЛЬНЫЕ ОЗЕРА хлориддүү көлдөр
ХЛОРИТИЗАЦИЯ хлориттенүү

ХЛОРИТОВЫЕ ПОРОДЫ хлориттүү тектер
ХЛОРИТОВЫЕ СЛАЙЦЫ хлориттүү сланецтер

ХЛОРИТЫ хлориттер (темир, алюминий, магнийдин алюмосиликаты, минералдар).

ХЛОРМАНГАНОКАЛИТ хлорманганокалит (составы марганец, хлор жана калийден турган минерал).

ХЛОРОКАЛЬЦИТ хлорокальцит (хлордуу кальцит, минерал).

ХЛОРОПАЛ хлоропал (темирдин суулуу силикаты, минерал).

ХЛОРОФАН хлорофан (флюорит минералынын бир түрү).

ХЛОРОФИР хлорофир (кварцтуу порфир сыяктуу диорит теги).

ХЛОРОШПИНЕЛЬ хлорошпинель (жалтырак көк шпинель, минерал).

ХОГТОНИТ хогтонит (темирлүү биотит, минерал).

ХОКУТОЛИТ хокутолит (коргошун сульфатынан турган барит минералы).

ХОЛМИСТО-МОРЕННЫЙ РЕЛЬЕФ дөңсөөлүү морена рельефи

ХОЛМИСТЫЕ РАВНИНЫ кокту-колоттуу түздүктөр түзөндөр

ХОЛМЫ дөбөлөр, дөңдөр

ХОЛМИТ холмит (мелилиттүү мончикит теги).

ХОЛЛАИТ холлаит (кальциттүү мельтейгит теги).

ХОЛОДНЫЙ КЛИМАТ суук климат

ХОНДРИТ хондрит (хондриттүү таш метеориттердин жалпы аты).

ХОНДРЫ хондралар (анортит же оливин минералынан турган тоголок меторит массасы).

ХОНОЛИТЫ хонолиттер (формасы туура эмес интрузивдүү тектер).

ХОРТИТ хортит (эссексит тобуна кирген тек).

ХРЕБЕТ кыр

ХРЕБЕТ ГОРНЫЙ тоо кыры

ХРИЗОБЕРИЛЛ хризоберилл (составы бериллий, алюминий жана кычкылтектен турган минерал).

ХРИЗОКОЛЛА хризоколла (суулуу жез силикаты, минерал).

ХРИЗОТИЛ хризотил (серпентиндин булалуу түрү, минерал).

ХРИЗОТИЛ-АСБЕСТ хризотил-асбест (минерал).

ХРОМАТЫ хроматтар (хром кислотасынын туздары, минералдар).

ХРОМВЕЗУВИАН хромвезувиан (хромдуу везувиан, минерал).

ХРОМДИОПСИД хромдиопсид (көк түстөгү хромдуу диопсид, минерал).

ХРОМИТ хромит (составында темир, хром, кычкылтек бар минерал).

ХРОМИТИТ хромитит (90% хромиттен турган магмалык тек).

ХРОМТУРМАЛИН хромтурмалин (хромдуу кара көк турмалин, минерал).

ХРОМШПИНЕЛИДЫ хромшпинелиддер (составы темир, магний, хром, алюминий жана кычкылтектен турган минералдар).

ХРОНОГРАММА хронограмма

ХРОНОМЕТР хронометр (астрономиялык байкоодо убакытты өлчөөчү курал).

ХРУПКАЯ СЕРЕБРЯНАЯ РУДА морт күмүш рудасы (стефанит минералы).

ХРУПКИЕ СЛЮДЫ морт слюдалар

ХРУПКОСТЬ морттук

ХРУПКОСТЬ МИНЕРАЛА минералдын морттугу

ХРУПКОСТЬ ПОРОДЫ тектин морттугу

ХРУПКОСТЬ УГЛЕЙ көмүрлөрдүн морттугу

ХРЯЩ кум-таш (тоо тектеринин талкаланышынан келип чыккан ири кесекчелер).

ХРЯЩ КРУПНЫЙ кесек кум-таш (бөлүмчөсүнүн диаметри 7—10 см-ге барабар болгон кум).

ХРЯЩ МЕЛКИЙ майда кум-таш (бөлүмчөсүнүн диаметри 3—5 мм-ге барабар кум).

ХРЯЩ СРЕДНИЙ орто кум-таш (бөлүмчөсүнүн диаметри 5—7 мм-ге барабар кум).

Ц

ЦВЕТА' ИНТЕРФЕРЕ'НЦИИ интерференция түстөгү (микроскоптоп көрүнгөн түстөр).

ЦВЕТ МИНЕРАЛОВ минералдардын өңү, түсү

ЦВЕТ ПЕРЛАМУТРОВЫЙ седеп түстүү өң

ЦВЕТ УГЛЕЙ көмүрлөрдүн түсү

ЦВЕТНЫЕ МЕТАЛЛЫ түстүү металлдар

ЦЕВАДАССИТ цевадассит (булалуу хлорит минералы).

ЦЕЛЕСТИН целестин (стронций сульфаты, минерал).

ЦЕМЕНТ ШЛАКОВЫЙ шлактуу цемент

ЦЕМЕНТАЦИЯ цементтөө

ЦЕМЕНТИРОВАНЫЕ ПОРОДЫ цементтелген тектер (диагенез процесинде чөгүндүлөрдүн ныкталышынан пайда болуп, карбонаттар менен цементтелген катмарлар).

ЦЕМЕНТНЫЕ МЕРГЕЛИ цементтик мергелдер

ЦЕМЕНТ ОБЛОМОЧНЫХ ПОРОД кесек тектердин цементи

ЦЕНТРАЛЬНОЕ ИЗВЕРЖЕНИЕ борбордук атылуу (жердин тереңдигинен жанар тоонун борбору аркылуу атылып чыккан лава).

ЦЕНТРОКЛИНАЛЬНОЕ ЗАЛЕГАНИЕ борбордон шынаалал жайланыш (катмарлардын бардык жактын бир точкага жаптайып жайланышы).

ЦЕНТРОСФЕРА центросфера (жердин 2900 км-ден борборуна чейинки ички зонасы).

ЦЕНТР СИММЕТРИИ симметриянын борбору

ЦЕНТРЫ КРИСТАЛЛИЗАЦИИ кристаллдашуу борбору

ЦЕОЛИТИЗАЦИЯ цеолиттенүү

ЦЕОЛИТНАЯ ВОДА цеолиттүү суу

ЦЕОЛИТЫ цеолиттер (кальций, натрийдин суулуу алюмосиликаттары, минералдардын бир тобу).

ЦЕПЬ ГОРНАЯ тоо тизмеги

ЦЕРАТИТЫ цератиттер (пермь, триас мезгилдеринде жашаган жаныбарлардын бир тобу).

ЦЕРЕЗИН церезин (тазаланган озокерит).

ЦЕРРУССИТ церуссит (коргошун көмүр кычкылы, минерал).

ЦИКЛ цикл (кыска мезгилдин ичинде толугу менен өөрчүгөн кубулуштардын, процесстердин жыбындысы).

ЦИКЛ ГЕОГРАФИЧЕСКИЙ географиялык цикл

ЦИКЛ ГЕОТЕКТОНИЧЕСКИЙ геотектоникалык цикл

ЦИКЛ ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ геологиялык цикл (метогенез жана орогенез фазаларындай эле өөрчүгөн цикл).

ЦИКЛ ГЕРЦИНСКИЙ герцин цикли

ЦИКЛ ДИСЛОКАЦИИ дислокация циклдери (тоо пайда кылуучу же катмарларды ийилтүүчү процесстердин өкүм сүргөн мезгили).

ЦИКЛ ДИАСТРОФИЧЕСКИЙ диастрофикалык цикл

ЦИКЛ ДОКЕМБРИТСКИЙ кембрийге чейинки цикл

ЦИКЛ КАЛЕДОНСКИЙ каледон цикли

ЦИКЛИЧНОСТЬ циклдүүлүк (циклдедин ырааттуулугу).

ЦИКЛ НЕПОЛНЫЙ толук эмес цикл (составы жагынан циклдин ая-

ШАРООБРАЗНЫЕ БОМБЫ шар сыяктуу бомбалар (жанар тоонун бомбаларынын түрү).

ШАРПИТ шарпит (кислотада ээрүүчү жашыл-сары минерал).

ШАРЫЯЖ шарыяж (ири жантайма жылыш).

ШАССИОНИТ шассионит (оливин менен хромдуу темирден турган таш метеорит).

ШАСТАЛИТ шасталит (өзгөрүлбөгөн айнектүү андезиндин түрү).

ШАХТНОЕ ПОЛЕ шахта талаасы

ШАХТНЫЕ ВОДЫ шахта суулары

ШАХТНЫП УЧАСТОК шахта участогу

ШВАРЦИТ шварцит (уранилдин кальций, магнийлүү карбонаты, минерал).

ШВАТЦИТ шватцит (сымаптуу тетраэдрит минералы).

ШВЕЦИТ швецит (темирлүү метеорит).

ШВЕПЦЕРИТ швейцерит (катуу эмсвиктин көгүш-ак түрү).

ШЕЕЛИТ шеелит (кальций вольфраматы, минерал).

ШЕЛУШЕНИЕ ГОРНЫХ ПОРОД тоо тектеринин какарттанышы, үстүнкү бетинин сыйрылышы

ШЕЛЬФ шельф (деңиздин 200—400 м. чейинки тайыз жээги).

ШЕЛЬФОВЫЕ ОСТРОВА шельфтик аралдар (бул аралдардын геологиялык түзүлүшү материктерге окшош келет).

ШЕЛЬФ ПОДВИЖНЫЙ кыймылдуу, өзгөрүлүп турган шельф

ШЕЛЬФ СТАБИЛЬНЫЙ туруктуу, өзгөрүлбөгөн шельф

ШЕРИДАНИТ шериданит (алюминий кычкылына бай хлорит минералы).

ШЕРЛ шерл (темирлүү кара турмалин, минерал).

ШЕРЛОВАЯ ПОРОДА шерлүү тек (негизинен турмалин менен кварцтан турган тек).

ШЕФФЕРИТ шефферит (пироксен минералынын бир түрү).

ШИВЕРА шивера (дарыядагы таштуу сайроон).

ШИЗОЛИТ шизолит (воластонит тобуна кирген минерал).

ШИЛКИНИТ шилкинит (булалуу жашыл мусковит, минерал).

ШИЛЛЕРИЗАЦИЯ шиллеризттенүү (кээ бир минералдарга таандык жалтырак).

ШИРИНА СБРОСА төмөндөөнүн кеңдиги (катмардын жарака аркылуу өйдө-ылдай жылышынын аралыгы).

ШИРМЕРИТ ширмерит (коргошундун сульфовисмутити, минерал).

ШИСТОИДЫ шистонддер (сланецтүү жанар тоо тектеринин жалпы аты).

ШИФЕР шифер (сланец тегинин эски аты).

ШКАЛА шкала (белгилүү чондукту аныктоо же баалоо үчүн алынган сандардын системасы).

ШКАЛА ЗЕМЛЕТРЯСЕНИИ жер титиолөөлөрдүн шкаласы (жер титирөөкүчү 12 баллга барабар келген таблица).

ШКАЛА СТРАТИГРАФИЧЕСКАЯ стратиграфиялык шкала (жер кыртышынын түзгөн катмарлардын ырааттуулугу).

ШКАЛА ТВЕРДОСТИ МИНЕРАЛОВ минералдардын катуулугунун шкаласы.

ШЛАК шлак (кенден металлды эритип алгандан кийин же отунду күйгүзгөндөн пайда болгон уюган таштанды, көзөнөктүү калдык).

ШЛАКОВАЯ ТЕКСТУРА шлактай курулуш (жанар тоо тектеринин шлакка окшоп курулушу).

ШЛАКОВИДНОЕ СТРОЕНИЕ РУД рудалардын шлак сыяктуу түзүлүшү

ШЛАМ шлам (руданы, кенди же көмүрдү ылгап алган кезде майдаланган эн акыркы продуктусу).

ШЛЕЙФ шлейф (тоонун этегинде жайланышкан борпоң тектер).

ШЛИР шлир (магмалык тектердин негизги массасынан өзгөчөдөнүп турган минералдык чогулмалар).

ШЛИФ шлиф (изилдөө үчүн жылмаланып, тегизделип даярдалган тектин же минералдын жука пластинкасы).

ШЛИФ НЕПРОЗРАЧНЫЙ тунук эмес шлиф (микроскоп менен изилдеш үчүн атайын жылмаланган, тегизделген руданын кесегин).

ШЛИФОВАТЬ жылмалоо, сүрүп жылмалоо, тегиздөө

ШЛИФОВАНИЕ МИНЕРАЛОВ минералдарды жылмалоо

ШЛИФОВАНИЕ ПОРОД тектерди жылмалоо, тегиздөө

ШЛИФОВАНИЕ РУД рудаларды жылмалоо

ШЛИФ ПРОЗРАЧНЫЙ тунук шлиф (атайын изилдеш үчүн даярдалган минералдын же тектин 0,025—0,030 мм жука пластинкасы).

ШЛИХ шлих (жуулган, чайкалган кум).

ШЛИХ ЗОЛОТОЙ алтындуу шлих

ШЛИХ КОЛЧЕДАНЫЙ колчедан шлихи

ШЛИХОВОЕ ОПРОБОВАНИЕ шлихтик сыноо (рудаларды, тектерди шлих аркылуу сыноо, аныктоо).

ШЛИХ ОТМЫТЫЙ жуулган шлих

ШОНКИНИТ шонкинит (кара габбронд тегинин бир түрү).

ШОНКИНИТ ЛЕЙЦИТОВЫЙ лейциттүү шонкинит

ШОНКИНИТ МАГНЕТИТОВЫЙ магнетиттүү шонкинит

ШОНКИНИТ НЕФЕЛИНОВЫЙ нефелиндүү шонкинит

ШОНКИНИТ СЛЮДАЧНОЙ слюдалуу шонкинит

ШОРИТ шорит (составы анальцим, канкринит, калийлуу талаа шпаты, бнотит, содалит, магнетит минералдарынан турган минерал).

ШОШОНИТ шошонит (трахибазальтка жакын оливиндүү магмалык тек).

ШПАТ шпат (силикаттар тегинде кездешкен айрым минералдардын аты).

ШПАТ БАРИТОВЫЙ барит шпаты

ШПАТ ИЗВЕСТКОВЫЙ акиташ шпаты

ШПАТ ИСЛАНДСКИЙ Исланд шпаты (кальцит минералынын бир түрү).

ШПАТ МАРГАНЦЕВЫЙ марганец шпаты

ШПАТ ПЛАВИКОВЫЙ плавик шпаты (составы кальций менен фтордун химиялык кошундусунан турган минерал, флюорит).

ШПАТ ЦИНКОВЫЙ цинк шпаты

ШПИНЕЛЬ шпинель (составында магний, темир, алюминий жана кычкылтек бар минерал).

ШПУР шпур (тоо тектерин жаруу учун бургуланган тешик).

ШРЕЙБЕРЗИТ шрейберзит (составы темир никель жана фосфордон турган минерал).

ШТОК шток (магмалык тектердин же кендердин формасы).

ШТОЛЬНЯ штольня (тоо казындысы, иштелип жаткан жакка карай жер үстүнөн кирген үнкүр).

ШТОЛЬЦИТ штольцит (коргошун вольфраматы, минерал).

ШТРЕК штрек (тоо казындысы, кен казып алуу үчүн горизонталдуу багытта жүргүзүлгөн тоо алдындагы үнкүр).

ШТУФ штуф (изилдөө үчүн алынган минералдын же кендин сыныгы, кесегин).

ШТУФ РУДЫ руда штуфу

ШТУФНАЯ РУДА штуфдуу, кесектуу руда

ШТУФНОЕ ОПРОБОВАНИЕ *штуфдук сыноо*
ШТЮЦИТ *штюцит* (коргошун теллуриди, минерал).
ШУЛЬЦИТ *шульцит* (мышьяксыз геокронит минералынын бир түрү).
ШУНГИТ *шунгит* (антрацит сыяктуу кара түстөгү күйүүчү зат).
ШУРФ *шурф* (терендиги 20—2 м ашпаган, тике казылган чуңкур).
ШУРФ РАЗВЕДОЧНЫМ *чалгындоо шурфу*

Щ

ЩЕБЕНЬ *шагыл* (талкаланган миздүү таштар).
ЩЕЛЬ *жылчык*
ЩЕЛОЧНОСТЬ ГИДРОТЕРМАЛЬНЫХ РАСТВОРОВ *гидротермалдуу эриндилердин жегичтиги*
ЩЕЛОЧНЫЕ МИНЕРАЛЬНЫЕ ОЗЕРА *жегич минералдуу көлдөр*
ЩЕЛОЧНЫЕ ПОЛЕВЫЕ ШПАТЫ *жегич талаа шпаттары*
ЩЕЛОЧНЫЕ ПОРОДЫ *жегич магмалык тектер*
ЩЕЛОЧНЫЕ ФУМАРОЛЫ *жегич фумаролдор* (жанар тоолордон бөлүнүп чыгуучу 200—400° температурага жеткен суу буулары, газдар, аммиак туздары, аммоний сульфаттары менен фториддеринен турган газдар).
ЩИТ КРИСТАЛЛИЧЕСКИЙ *кристаллдуу щит* (өтө метаморфизмделген тектерден түзүлгөн щит).
ЩИТ КОНТИНЕНТАЛЬНЫЙ *континенталдуу щит* (континенталдуу областтардагы көп кыйрабай, талкаланбай турган щит).
ЩИТ *щит* (жер бетине чыккан, архей менен протерозой эраларында пайда болгон метоморфизм жана магмалык тектер).
ЩИТОВИДНЫЙ ВУЛКАН *щит сыяктуу жанар тоо*
ШТАФЕЛИТ *штаффелит* (аморфдуу кальций фосфаты, минерал).
ШТЕРНБЕРГИТ *штернбергит* (күмүш менен темирдин сульфиди, минерал).
ШТИПЕЛЬМАННИТ *штипельманнит* (флоренситке окшош минерал).
ШТОКВЕРК *штокверк* (туура эмес формадагы тарамдалган руда талосу).

Э

ЭВГЕОСИНКЛИНАЛЬ *эвгеосинклиналь* (активдүү жанар тоолоо курчоосундагы ийилип басырылган ортогеосинклиналь).
ЭВИАЛИТ *эвдиалит* (натрий, кальций, темир циркондун хлорлуу силикаты, минерал).
ЭВКАПРИТ *эвкайрит* (жез менен күмүш селениди, минерал).
ЭВКЛАЗ *эвклаз* (алюминий менен бериллий орто силикатынан турган минерал).
ЭВКОЛИТ *эвколит* (натрий аз эвдиалиттин бир түрү).
ЭВКРИПТИТ *эвкрипит* (литий менен алюминийдин силикаты, минерал).
ЭВКРИТ *эвкрит* (составында апортит, авгит бар габбро тегинин бир түрү).
ЭВКСЕНИТ *эвксенит* (иттрий, церий, кальций, уран, торий, ниобий, тантал, титан жана кычкылтектин химиялык кошулмаларынан турган минерал).
ЭВКСИНСКИЙ БАССЕЙН *эвксин бассейни* (плиоцен доорунда Кара деңиздин ордунда пайда болгон бассейн).
ЭВЛИТИН *эвлитин* (литий силикаты, минерал).

ЭВОЛЮЦИОНИЗИРОВАТЬ *эволюциялануу* (акырындык менен өсүү, өөрчүү, өнүгүү, өзгөрүү).
ЭВОЛЮЦИЯ МАГМЫ *магманын эволюциясы*.
ЭВТЕКТИКА *эвтектика* (эрүү температурасы төмөн эринди).
ЭВТЕКТИЧЕСКАЯ СТРУКТУРА *эвтектикалык түзүлүш*
ЭВТЕКТИЧЕСКАЯ СТРУКТУРА РУД *руданын эвтектикалык түзүлүшү*
ЭВТЕКТОИД *эвтектоид* (катуу эриндинин муздаган кезде ажырашы, бөлүнүшү).
ЭВФОТИЧЕСКАЯ ОБЛАСТЬ *эвфотикалык областы* (терендиги 200—400 м. жеткен деңиздин балырлар өсүүчү тайыз бөлүгү).
ЭГИРИН *эгирийн* (натрий менен темир силикаты, минерал).
ЭДИНГТОНИТ *эдингтонит* (натролит тобуна кирген цеолит минералы).
ЭЙКОТУРМАЛИН *эйкотурмалин* (турмалин минералынын бир түрү).
ЭЙФЕЛЬСКИЙ ЯРУС *Эйфель ярусу* (депон мезгилинин ортоңку бөлүмүнүн төмөнкү ярусу).
ЭКАТОЛИТ *экатолит* (нефелиндүү сениит тегиндеги боштондукту ээлеген кальцит).
ЭКВАТОРИАЛЬНЫЙ КЛИМАТ *экваториялык климат* (экваторго жакын жайланышкан жердеги климат).
КВИГРАНУЛЯРНАЯ ПОРОДА *эквигранулдуу тек* (бирдей дандуу тек).
ЭКЕРИТ *экерит* (составында талаа шпаты, арфведсионит жана эгирийн бар, кварцка кедей гранит теги).
ЭКЗАРАЦИЯ *эксарация* (жылып жүрүүчү муздардын жер бетин тегиздешин).
ЭКЗОГЕННЫЕ КРИСТАЛЛЫ *экзогендик кристаллдар*
ЭКЗОГЕННЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ *экзогендик кендер* (жер бетиндеги процесстердин таасири астында пайда болгон кендер).
ЭКЗОГЕННЫЕ ПРОЦЕССЫ *экзогендик процесстер*
ЭКЗОГЕННЫЕ ТЕКСТУРЫ *экзогендик түзүлүштөр*
ЭКЗОГЕННЫЕ ФАКТОРЫ *экзогендик факторлор* (жер бетиндеги активдүү күчтөр, м.: шамалдын, дарыянын, деңиздин, көлдүн ж. б. күчтөгү).
ЭКЗОГИДАТОГЕННЫЕ ПРОЦЕССЫ *экзогидатогендик процесстер* (жер бетиндеги суу менен мурунку минералдардын ортосундагы химиялык реакциядан жаңы минералдардын пайда болуу процесстери).
ЭКЗОКИНЕТИЧЕСКИЕ ТРЕЩИНЫ *эксозинетикалык жаракалар*.
ТЕКТОНИКАЛЫК ПРОЦЕССТЕР менен талкалануудан пайда болгон жаракалар).
ЭКЗОКЛИВАЖ *эксозинетикалык жаракалар* (катмарлар ийилип бүктөлгөн кезде пайда болгон жарака).
ЭКЗОКОНТАКТНЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ *эксозинетикалык өзгөрүш* (магманын таасиринен анын тегерегиндеги тектердин составы менен түзүлүштөрүнүн өзгөрүшү).
ЭКЗОТЕГЕННЫЕ ПРОЦЕССЫ *эксозинетикалык процесстер* (экзогендик процесстер менен минералдардын пайда болушу).
ЭКЛОГИТ *эклогит* (негизинен гранаттан жана пироксенден турган кристаллдуу тек).
КРАНИРОВАНИЕ *калкалоо*, тосуу (рудалык эриндилерди тосуп алып, кийинки катмарлардан өткөзбөө).
ЭКРАНИРОВАНИЕ СЕЙСМИЧЕСКИХ ВОЛ *жер титиретүүчү толкундарды тосуп өткөзбөө*
ЭКРАНИРУЮЩИЕ ПОРОДЫ *калкалоочу, өткөзбөөчү тектер* (эриндилерди өткөзбөөчү тектер).

ЭКСПЕДИЦИЯ экспедиция (геологияда объектти изилдөөчү уюм).
ЭКСПЕДИЦИЯ ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ геологиялык экспедиция
ЭКСПЕДИЦИЯ ГЕОФИЗИЧЕСКАЯ геофизикалык экспедиция
ЭКСПЕДИЦИЯ ГИДРОГЕОЛОГИЧЕСКАЯ гидрогеологиялык экспедиция
ЭКСПЕДИЦИЯ ПАЛЕОНТОЛОГИЧЕСКАЯ палеонтологиялык экспедиция
ЭКСПЕДИЦИЯ СЕЙСМОЛОГИЧЕСКАЯ сейсмологиялык экспедиция
ЭКСТРУЗИВНЫЕ ПОРОДЫ экструзивдүү тектер (эффузивдүү тектер).
ЭКСТРУЗИЯ экструзия (лаванын жер бетин каптап калышы).
ЭКЦЕНТРИЧЕСКИЙ КРАТЕР эксцентрлүү кратер (жанар тоонун борборунан алыс турган кратердин каналы).
ЭКЦЕНТРИЧЕСКОЕ ИЗВЕРЖЕНИЕ эксцентрлүү атылыш (жанар тоонун капталынан, этегинен кошумча атылуу).
ЭКТРОПИТ эктропит (марганец магний жана кальцийдин суулуу силикаты, минерал).
ЭЛАТЕРИТ элатерит (озокеритке окшош начар эриген минерал).
ЭЛЕКТРОКОРУНД электрокорунд (алунд минералы).
ЭЛЕКТРОЛЮМИНЕСЦЕНЦИЯ МИНЕРАЛОВ минералдардын электролюминесценциясы (электр тогуна нур чыгаруусу минералдор).
ЭЛЕКТРОМАГНЕТИЗМ электромагнетизм (электромагнит кубулушу жөнүндөгү илим).
ЭЛЕКТРОПРОФИЛИРОВАНИЕ электр менен профилдөө
ЭЛЕКТРУМ электрум (алтын менен күмүштөн турган минерал).
ЭЛЕМЕНТ САМОРОДНЫЙ таза, тубаса элемент
ЭЛЕМЕНТАРНАЯ ФОРМА РЕЛЬЕФА рельефтин жөнөкөй формасы, түзүлүшү
ЭЛЕМЕНТАРНАЯ ЯЧЕЙКА КРИСТАЛЛИЧЕСКОЙ СТРУКТУРЫ кристаллдуу түзүлүштүн жөнөкөй бөлүмчөсү
ЭЛЕМЕНТАРНЫЙ АНАЛИЗ УГЛЕЙ көмүрдүн жөнөкөй анализи (көмүрдүн составындагы көмүртек, азот, водород, кычкылтек жана күкүрттүн сандарын жөнөкөй аныктоо).
ЭЛЕМЕНТАРНЫЙ УГОЛ ПОВОРОТА ОСИ КРИСТАЛЛА кристалл огунун жөнөкөй бурулуш бурчу
ЭЛЕМЕНТЫ ГЕОМОРФОЛОГИЧЕСКИЕ геоморфологиялык элементтери
ЭЛЕМЕНТЫ ЗАЛЕГАНИЯ ПЛАСТА пласттын жайланыш элементтери (пласттын созулуу, жантайыш багыты жана эңкейиш бурчу).
ЭЛЕМЕНТЫ РЕЛЬЕФА рельефтин элементтери (жер бетинин түз, жантайыш, томпок, чуңкур ж. б формалары).
ЭЛЕМЕНТЫ СИММЕТРИИ КРИСТАЛЛА кристаллдын симметриясынын элементтери
ЭЛЕМЕНТЫ СКЛАДКИ бүктөлмөнүн элементтери
ЭЛЕМЕНТЫ ТОПОГРАФИЧЕСКИЕ топографиялык элементтер
ЭЛЛАХАРИТ эллахарит (мусковит сыяктуу слюда, минерал).
ЭЛЛИПСОИД ДЕФОРМАЦИИ деформациянын эллипсоиди (структуралык геологияда колдонулган теориялык түшүнүк).
ЭЛЬПАСОЛИТ эльпасолит (составы калий, натрий, алюминий жана фтордон турган минерал).
ЭЛЮВИАЛЬНЫЕ ГЛИНЫ элювиалдык чополор
ЭЛЮВИАЛЬНЫЕ ОТЛОЖЕНИЯ элювиалдык чөкмөлөр
ЭЛЮВИАЛЬНЫЕ РОССЫПИ элювиалдык чачыранды заттар

ЭЛЮВИЙ элювий (тоо тектеринин бузулушунан, талкаланышынан пайда болгон чөгүндүлөр).
ЭМАНАЦИОННЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ эманациялык кендер (магмадан бөлүнүп чыккан рудалуу буулар менен газдардан пайда болгон кендер).
ЭМАНАЦИОННЫЙ МЕТОД эманация методу
ЭМАНАЦИЯ эманация (радиоактивдүү заттардын ажырашынан бөлүнүп чыккан газ).
ЭМАНАЦИЯ РАДИЯ радийдин эманациясы
ЭМБРИОНАЛЬНЫЕ ВУЛКАНЫ эмбрионалдуу жанар тоолор (магманын бир гана атылуусунан пайда болгон кичинекей жанар тоолор).
ЭММУЛЬСИОННАЯ СТРУКТУРА эмульсиялуу түзүлүш (бир минералдын майда чекиттей сепкилденип, экинчи минералдын массасында жайланышы).
ЭМИЛЬДИН эмильдин (иттрийлүү спессартин минералы).
ЭМПЛЕКТИТ эмплектит (жездин сульфовисмутити, минерал).
ЭМПРЕССИТ эмпрессит (күмүш телуриди, минерал).
ЭМУЛЬСИОННАЯ СТРУКТУРА РУД руданын эмульсиялуу түзүлүшү
ЭНАЛИТ эналит (уранга бай суулуу торит, минерал).
ЭНАРГИТ энаргит (жез сульфоарсенаты, минерал).
ЭНДЕЛЛИТ энделлит (суусу көп чопо минералы).
ЭНДЛИХИТ эндлихит (ванадинит минералынын бир түрү).
ЭНДОБАТОЛИТОВАЯ ЗОНА эндобатолит зонасы (батолиттин ички бөлүгүндөгү кендердин зонасы).
ЭНДОГЕННЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ эндогендик кендер (магма эридисинен пайда болгон кендер).
ЭНДОГЕННЫЕ ПОРОДЫ эндогендик тектер (магмадан пайда болгон тектер).
ЭНДОГЕННЫЕ ПРОЦЕССЫ эндогендик процесстер (жердин тереңдигиндеги процесстер).
ЭНДОГЕННЫЕ ТЕКСТУРЫ эндогендик түзүлүштөр
ЭНДОГЕННЫЕ ФАКТОРЫ эндогендик факторлор (жердин ички күчтөрү).
ЭНДОКОНТАКТНЫЕ ПОРОДЫ эндоконтаттуу тектер (тегеректиндеги тектердин таасиринен өзгөрүлгөн интрузивдүү тектер).
ЭНДОКОНТАКТОВЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ эндоконтаттуу өзгөрүүлөр
ЭНЕРГИЯ ПОГЛОЩЕНИЯ сиңирүү энергиясы
ЭНЕРГИЯ РЕШЕТКИ решетканын энергиясы
ЭНСТАТИТ энстатит (магний силикаты, минерал).
ЭНСТАТИТИТ энстатитит (энстатит минералынан гана турган тек).
ЭОЗОЙ эозой (архейден кийинки заман).
ЭОЛИТ эолит (палеолиттен мурунку төртүнчүлүк мезгилдин баштапкы кези).
ЭОЛОВАЯ ГИПОТЕЗА ОБРАЗОВАНИЯ ЛЕССА лёссун пайда болушу жөнүндөгү эолдук гипотеза (шамалдын таасири астында лёсс катмарынын пайда болушу жөнүндөгү божомол теория).
ЭОЛОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ шамалдын геологиялык жумушу
ЭОЛОВОЕ ШЛИФОВАНИЕ эолдук тегизделиш (шамалдын таасиринен аскалардын бетинин тегизделиши).
ЭОЛОВЫЕ МНОГОГРАННИКИ эолдук көп кырдуулук (шамалдын таасири менен талкаланган тектердин кырдууланышы).
ЭОЛОВЫЕ ОТЛОЖЕНИЯ эолдук чөкмөлөр
ЭОЛОВЫЕ ПЕСКИ эолдук кумдар
ЭОЛОВЫЕ СТОЛБЫ эолдук түркүктөр (шамалдын таасири астында

катмарларда пайда болгон мамы сыяктуу түспөлдөр).
ЭОЛОВЫЕ ФОРМЫ РЕЛЬЕФА рельефдин эолдук формасы
ЭОЦЕН эоцен (палеоген мезгилинин экинчи доору).
ЭПЕИРОГЕНЕЗ эпейрогенез (жер катмарынын кылымдар бою акы-
рындап өйдө-төмөн көтөрүлүп чөгүшү).
ЭПЕРОГЕНИЧЕСКИЕ ДВИЖЕНИЯ эпейрогендүү кыймылдар (жер
катмарынын өйдө-төмөн көтөрүлүп чөгүү кыймылдары).
ЭПИБУЛАНЖЕРИТ эпibuланжерит (буланжерит менен галениттин
аралашмасы).
ЭПИГЕНЕЗ эпигенез (тектердин, минералдардын экинчи жолу өзгө-
рүлүш процесси).
ЭПИГЕНЕТИЧЕСКАЯ ДОЛИНА эпигенетикалык өрөөн
ЭПИГЕНЕТИЧЕСКИЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ эпигенетикалык мине-
ралдар (чөкмө тектердеги экинчи жолу пайда болгон минералдар).
ЭПИДИАБАЗ эпидиабаз (пироксени амфибол менен алмашкан диа-
баз теги).
ЭПИДИДИМИТ эпидидимит (натрий менен бериллийдин силикаты,
минерал).
ЭПИДИОРИТ эпидиорит (магмалык тектердин бири).
ЭПИДИОЗИТ эпидиозит (эпидот менен кварцтан турган метаморфизм-
делген тек).
ЭПИДОТ эпидот (кальций, алюминий, темир силикаты, минерал).
ЭПИДОТИЗАЦИЯ эпидоттонуу (негизги плагиоклаздардан пайда бол-
гон эпидот минералына бай тектер).
ЭПИЗОНА эпизона (метаморфизм процессинин зоналарынын бири).
ЭПИКЛАЗЫ эпиклаздар (тектер бузулганда пайда болгон жаракка-
лар).
ЭПИКОНТИНЕНТАЛЬНОЕ МОРЕ эпиконтиненттик деңиз (туруктуу
шельф областында жайланышкан деңиз).
ЭПИМАГМАТИЧЕСКИЕ МИНЕРАЛЫ эпимагмалык минералдар
(кристаллдуу тектердин минералдары).
ЭПИМЕТАМОРФИЗМ эпиметаморфизм (жер бетине жакын болгон
метаморфизм процесси).
ЭПИТЕРМАЛЬНЫЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ эпитермалдуу кендер (жер-
дин терең эмес участкада пайда болгон төмөнкү температуралуу кендер).
ЭПИЦЕНТР эпиборбор (жер титирөөнүн очогунун, жер бетиндеги про-
екциясы, үстүнкү борбору).
ЭПИЦЕНТР ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЯ жер титирөөнүн эпиборбошу
ЭПОХА доор
ЭПОХА ГОРООБРАЗОВАНИЯ тоо пайда болгон доор
ЭРА заман (геологиялык убакыттын эң ири бөлүнүшү).
ЭПОХА ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ геологиялык доор
ЭПСОМИТ эпсомит (магнийдин суулуу сульфаты, минерал).
ЭРА АРХЕИСКАЯ архей заманы
ЭРА ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ геологиялык заман
ЭРА КАЙНОЗОИСКАЯ кайнозой заманы
ЭРА МЕЗОЗОИСКАЯ мезозой заманы
ЭРА ПАЛЕОЗОИСКАЯ палеозой заманы
ЭРА ПРОТЕРОЗОИСКАЯ протерозой заманы
ЭРРАТИЧЕСКИЕ ВАЛУНЫ' эрратикалык таштар (муз сүрүп келген
жумуру таштар).
ЭРИНИТ эринит (жез арсенаты, минерал).
ЭРИОНИТ эрионит (цеолиттин бир түрү, минерал).
ЭРИТРОЦИНКИТ эритроцинкит (вуртцит минералынын бир түрү).

ЭРЛАНОВАЯ ПОРОДА эрлан теги (гранулиттүү же гнейстүү фор-
мацияга тиешелүү метаморфизмделген тек).
ЭРОЗИОННАЯ ТЕРРАСА эрозиялуу тектир
ЭРОЗИОННЫЙ ЦИКЛ эрозиялык цикл
ЭРОЗИЯ эрозия (суу, шамал ж. б. табигый күчтөрдүн таасири астын-
да тектердин бузулушу, жемирилиш).
ЭРОЗИЯ ВЕРТИКАЛЬНАЯ тике эрозия
ЭРОЗИЯ ВЕТРОВАЯ шамал эрозиясы
ЭРОЗИЯ ВОДНАЯ суу эрозиясы
ЭРОЗИЯ ЛЕДНИКОВАЯ мөңгү эрозиясы
ЭРОЗИЯ ЛИНЕЙНАЯ сызыктуу эрозия (суунун түз нукту пайда
кылышы).
ЭРОЗИЯ НОРМАЛЬНАЯ нормалдуу эрозия
ЭРУПТИВНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ВУЛКАНА жанар тоонун толук
аракети
ЭРУПТИВНЫЕ ПОРОДЫ эпрутивдүү тектер (магмалык тектер).
ЭСБОИТ эсбоит (түзүлүшү тоголок келген лейкократтуу диорит теги).
ЭСМЕРАЛЬДИТ эсмеральдит (кварц, мусковит жана лимонит мине-
ралынан турган тоо тек).
ЭССЕСКИТ эссексит (составы пироксен, плагиоклаз, баркевикит жана
биотиттен турган магмалык тек).
ЭСТАВЕЛЛЫ эставеллдер (карст сууларынын булак сыяктуу жер бе-
тине чыгып турушу).
ЭСТУАРИЙ эстуарий (деңизге куйган суулардын чаттарынын жайы-
лып кетиши).
ЭТАЛОН эталон, үлгү (кандайдыр бир заттын же куралдын өтө так
үлгүсү).
ЭТАЛОН МИНЕРАЛОВ минералдардын эталону
ЭТАЛОН РУД рудалардын эталону
ЭТАП этап (процесстин өнүгүшүнүн бир бөлүгү, бөлүкчөсү).
ЭТАП МИНЕРАЛОГИЧЕСКИЙ минералдык этап
ЭТАП РУДНЫЙ рудалык этап
ЭТМОЛИТ этмолит (формасы воронка сыяктанган интрузивдүү тело).
ЭФФУЗИВНАЯ ФАЗА КРИСТАЛЛИЗАЦИИ кристаллдашуунун эф-
фузивдик фазасы (атылгандан кийин лаванын кристаллданышы).
ЭФФУЗИВНЫЙ ВУЛКАН эффузивдүү жанар тоо
ЭФФУЗИВНЫЕ ПОРОДЫ эффузивдүү тек (магма эриндисинен жер
бетинде пайда болгон тектер).
ЭФФУЗИЯ эффузия (магманын жер бетине атылып агып чыгышы)
ЭШВЕГИТ эшвегит (жука кабаттуу целестин минералы).
ЭШЕЛЛИТ эшеллит (томсонит минералына физикалык касиети жа-
тынан окшош минерал).
ЭШИНИТ эшинит (составы церий, кальций, титан, торий, ниобий жана
кычкылтектен турган минерал).

Ю

ЮВЕНИЛЬНЫЕ ВОДЫ ювенилдик суулар (магмадан бөлүнгөн суу-
лар).
ЮВИТ ювит (составында альбит минералы жок нефелиндүү сиенит-
тин бир түрү).
ЮЖНОЕ ПОЛУШАРИЕ туштук жарым шар
ЮРСКИЙ ПЕРИОД Юра мезгили

Я

ЯВЛЕНИЯ КАРСТОВЫЕ карстык кубулуштар.
 ЯВЛЕНИЯ МЕРЗЛОТНЫЕ тоңуу кубулуштары.
 ЯВЛЕНИЯ ПОГЛОЩЕНИЯ сиңирүү кубулуштары.
 ЯВЛЕНИЯ РАЗРУШЕНИЯ бузулуу кубулуштары.
 ЯВНОКРИСТАЛЛИЧЕСКАЯ СТРУКТУРА даана кристаллдуу түзү-

лүш.
 ЯДРО' ядро, уюк.
 ЯДРО' АНТИКЛИНАЛИ антиклиналдын ядросу.
 ЯДРО' ЗЕМЛИ' жердин ядросу.
 ЯДРО' ПРОТЫКАНИЯ жаруучу ядро (үстүнкү катмарларды жарып өткөн туз куполу).
 ЯДРО' СИНКЛИНАЛИ синклиналдын ядросу.
 ЯДРО' СКЛАДКИ бүктөлгөн, ийилген катмарлардын ядросу.
 ЯКОБИТ якобит (составы магний, марганец темир жана кычкыл-тектен турган минерал).
 ЯКУПИРАНГИТ якупирангит (ири бүртүктүү, жеңил пироксенит теги).
 ЯРОЗИТ' ярозит (экзогендик процесстен пайда болгон минералдардын бири).
 ЯРУС ярус, катар (жалпы стратиграфиялык шкаланын бөлүгү).
 ЯРУС ВЕРХНИЙ жогорку ярус.
 ЯРУС ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ геологиялык ярус.
 ЯРУС НИЖНИЙ төмөнкү ярус.
 ЯЧЕИСТАЯ ТЕКСТУРА темгилдүү курулуш.
 ЯЧЕИСТАЯ ТЕКСТУРА РУД рудалардын темгилденип курулушу.
 ЯШМА яшма (өтө метаморфизмделген кремнеземдуу тек).

*Муса Мирзапоясович Адышев,
 Казыркул Курманалиевич Курманалиев*

РУССКО-КИРГИЗСКИЙ СЛОВАРЬ
 ГЕОЛОГИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ

Редактор издательства *Б. Я. Толмачёв*
 Обложка художника *В. Ф. Роека*
 Технический редактор *Э. К. Гаврина*

Сдано в набор 19/III-1971 г. Подписано в печать 30/VII-1971 г. Формат
 бумаги 60×90^{1/16}. Бумага типографская № 1. Объем 11,37 п. л.
 Уч.-изд. 14,37 л. Тираж 500 экз. Заказ 1229. Цена 90 коп.

Издательство Академии наук Киргизской ССР
 г. Фрунзе, ул. XXII Партсъезда, 265 а

Типография Академии наук Киргизской ССР,
 г. Фрунзе, ул. Пушкина, 144.

Цена 90 коп.